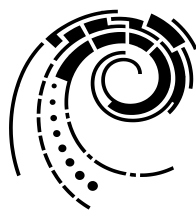

Nieuwegein

2026-304 Bijlage 1

Programmabegroting 2027-2030

Inhoudsopgave

1. Algemeen	4
1.1 Leeswijzer	5
1.2 Bestuurlijk perspectief	8
1.3 Financieel perspectief	10
1.4 Verwerking bestuurlijke ambities 2026-2030	16
2. Programmaplan	18
2.1 Bestuur en Dienstverlening	19
2.2 Wonen en Economie	35
2.3 Leefomgeving en Veiligheid	51
2.4 Vrije tijd	79
2.5 Versterking eigen kracht, Ondersteuning en Bescherming	89
2.6 Bedrijfsvoering	120
2.7 Algemene dekkingsmiddelen	141
3. Paragrafen	150
3.1 Lokale heffingen	151
3.2. Financiering.....	159
3.3. Weerstandsvermogen, risicobeheersing & kengetallen	163
3.4. Onderhoud kapitaalgoederen	170
3.5 Verbonden partijen.....	175
3.6. Grondbeleid.....	194
3.7 Parkeerexploitatie	198
3.8 Bedrijfsvoering	199
3.9. Wet Open overheid.....	205
4. Financiële begroting	206
4.1 Overzicht van baten en lasten.....	207
4.2 Overzicht reservemutaties.....	210
4.3. Overzicht voorzieningenmutaties.....	219
4.4 Overzicht incidentele baten en lasten.....	224
4.5 Geprognoseerde balans	227
4.6 Begrotingscijfers per taakveld.....	228
4.7 Investerings	231

5. Overige gegevens.....	242
5.1 Inleiding	243
5.2 Kerngegevens.....	243
5.3 Landelijke basisset indicatoren.....	244
Bijlage: Voortgang ombuigingen	246

1. Algemeen

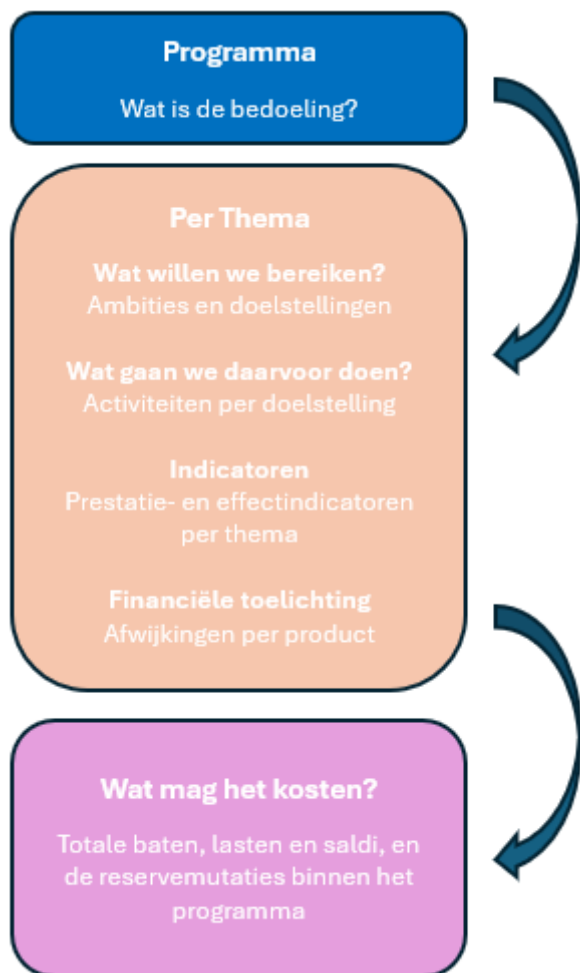
1.1 Leeswijzer

Opzet programma's

We hebben gekozen voor een begroting die 7 programma's bevat:

Programma 1	Bestuur en Dienstverlening
Programma 2	Wonen en Economie
Programma 3	Leefomgeving en Veiligheid
Programma 4	Vrije tijd
Programma 5	Versterking Eigen Kracht, Ondersteuning en Bescherming
Programma 6	Bedrijfsvoering
Programma 7	Algemene dekkingsmiddelen

Per programma volgen we de onderstaande opzet.

Extra ambities en middelen deze bestuursperiode

Het jaar 2027 is het eerste volledige jaar van deze bestuursperiode. De ambities en voornemens die daarvoor in kaart zijn gebracht zijn rechtstreeks in deze begroting op de programma's verwerkt. Daar waar de uitwerking nog niet concreet genoeg is, of in latere jaren pas wordt opgepakt werken we ten aanzien van de financiële verwerking met stelposten.

W-vragen

De door ons gebruikte systematiek sluit aan bij de vastgestelde richtlijnen. De W-vragen pellen als het ware af, van het te bereiken doel in 2027 naar welke activiteiten nodig zijn om dit doel te behalen en vervolgens welke middelen nodig zijn voor het bereiken van het doel. Om de begroting niet te omvangrijk te maken focust de begroting zich vooral op nieuwe doelen en activiteiten en op de (inhoudelijke en financiële) veranderingen ten opzichte van de vorige begroting.

Per programma beschrijven we eerst de ambitie van dat programma. Wat is de bedoeling? Wat willen we bereiken met onze inspanningen? Daarna volgen per thema de W-vragen.

1e W-vraag: Wat willen we bereiken?

Het antwoord op deze vraag richt zich op de ambitie die we hebben bij het thema. Wat is het doel/ zijn de doelen binnen het thema en vervolgens toegespitst op de doelen die we in 2027 willen bereiken of beïnvloeden.

2e W-vraag: Wat gaan we daarvoor doen?

Dit bevat de activiteiten in 2027 waar in de bestuursrapportage en de jaarstukken voortgang en resultaat op zal worden aangegeven. Dit is een deel van de activiteiten binnen een programma, namelijk die activiteiten waar we een extra impuls aan geven in het komende jaar. De 'going concern' activiteiten voeren we wel uit, maar benoemen we niet expliciet in de begroting.

Indicatoren

De indicatoren zijn per begrotingsthema weergegeven. Er zijn twee soorten indicatoren: prestatie-indicatoren (P) die iets zeggen over de vraag of we hebben gedaan wat we zouden doen, en effectindicatoren (E) die iets zeggen over de vraag of we met onze inspanningen bereiken wat we wilden bereiken.

Financiële toelichting

Hier staan toelichtingen op de financiële ontwikkelingen binnen het thema. De structuur van de boekhouding is voorgeschreven door het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording). Hier komt de term 'producten' terug die u niet in de tekstuele toelichting bij de programma's zult terugvinden. Deze verplichte structuur maakt het leggen van een solide financiële verbinding tussen boekhouding en ambities en doelstellingen lastig. Met de toelichting hebben wij dit wel zo veel als mogelijk aan elkaar verbonden.

De bedragen die in de kolom 'Begroting 2026' zijn opgenomen, betreffen de bedragen van de gewijzigde begroting na bestuursrapportage en de resultaatbestemming 2025. We maken inzichtelijk welke budgetten gemoeid zijn met de verschillende activiteiten en werkzaamheden die binnen een thema/product plaatsvinden. Voor ambities en inspanningen die specifiek genoemd zijn in het coalitieakkoord geldt dat deze gedurende de gehele raadsperiode beschikbaar zijn, maar zijn vanwege de beschikbare incidentele middelen binnen de begroting verwerkt in de specifieke jaarschijven.

3e W-vraag: Wat mag het kosten?

Dit bevat de samenvatting van de financiële effecten op programmaniveau en staat aan het einde van het programma. Hier worden ook de reservemutaties opgenomen binnen het programma

getoond en benoemd. De raad stelt de begroting vast op programmaniveau, vandaar dit overzicht van het totale programma.

Omdat alle kosten voor bedrijfsvoering op het programma Bedrijfsvoering zijn verantwoord en er geen doorbelasting naar de andere programma's plaatsvindt, ontstaat in sommige gevallen de situatie dat baten op een product de lasten lijken te overschrijden. Dit komt onder andere voor bij de onderdelen Riolering, Afval en Begraafplaatsen. Voor die onderdelen wordt verwezen naar de paragraaf lokale heffingen voor een uitgebreide toelichting.

De bedragen in de tabellen zijn afgerond op duizendtallen. Daardoor kan het voorkomen dat totaaltellingen niet volledig aansluiten.

1.2 Bestuurlijk perspectief

Voor u ligt de meerjarenbegroting 2027 – 2030. De eerste begroting die in de nieuwe bestuursperiode aan de raad wordt aangeboden. In deze begroting hebben de ambities voor de komende vier jaar zoveel mogelijk een plek en uitwerking gekregen. En wordt zichtbaar waar we als college nadrukkelijk aan het stuur zitten en waar nodig de bakens willen verzetten en lef te tonen. Dat is soms spannend, maar in onze ogen, en met het oog op de toekomst, ook noodzakelijk.

Want de uitdagingen waar we als gemeente(n) voor staan zijn onverminderd groot. De stad groeit en zal binnen afzienbare tijd nog verder groeien. Tegelijkertijd zien wij allerlei ontwikkelingen in de bestaande stad waar energie op zit en waar we als gemeente op aan willen haken. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de ontwikkelingen in en rond de Centrale As, het extra vergroenen en de grootschalige investeringen in de vernieuwbouw van onze onderwijsgebouwen. En zijn we bezig om de kwaliteit van de bestaande stad op peil te houden en waar wenselijk een extra impuls te geven.

We investeren ook in de relatie met onze inwoners. We zien dat de wisselwerking met inwoners soms verhardt. Een trend die al jaren gaande is en waar we in toenemende mate mee geconfronteerd worden. Dat betekent dat we daar rekening mee moeten houden in ons dagelijks werk. Mede daarom willen we de komende jaren blijvend investeren in onze zichtbaarheid in de stad zodat we dichtbij en benaderbaar zijn voor inwoners en bedrijven en ook tijdig met hen het gesprek aan kunnen gaan.

De genoemde groei van Nieuwegein wordt de komende jaren vooral in City en het terrein van de Zeepfabriek gerealiseerd. Daarnaast bereiden we ons voor op de ontwikkeling van grootschalige woningbouw Groot Merwede na 2030. Met het koersdocument als uitgangspunt zijn in deze begroting de randvoorwaarden verwerkt om hier gericht (programmatisch) aan verder te werken. Met als kanttekening dat de afhankelijkheid van partners in deze uitwerking groot is en medebepalend voor het tempo waarmee concrete stappen worden gezet. De ontwikkeling van Groot Merwede heeft ook impact op de bestaande stad. Ook dat vraagt aandacht. Denk daarbij aan de mobiliteitsvraagstukken die op dit moment al spelen en mede met het oog op de verdere groei opgepakt worden.

Dit alles past bij de ambitieuze stad die we willen zijn. De afgelopen jaren zijn al mooie resultaten zichtbaar. De verbouwing van Merwestein heeft tot een fantastisch nieuw sportcomplex geleid, we beschikken in Nieuwegein over een klimhal die zijn gelijke in Nederland niet kent en de nieuwe woningen in City, Rijnhuizen en elders in de stad geven Nieuwegein extra cachet; naast de vele historische parels die de stad rijk is. Er is meer dan genoeg om trots op te zijn en daar willen we de komende jaren nog meer ruchtbaarheid aan geven.

Tegelijkertijd vragen al deze ontwikkelingen en opgaven dat we met u blijven kijken naar de haalbaarheid en opnieuw prioriteren als de omstandigheden daarom vragen. Het is schaken op vele borden. De medio 2026 afgekondigde netcongestie is één van die omstandigheden. Waarbij wij overigens van mening zijn dat dit niet alleen een knelpunt is, maar ook een kans kan zijn voor initiatieven die de afhankelijkheid van elektriciteit en daarmee de ruimte op het net verkleinen. Waar nodig en mogelijk zullen wij deze initiatieven stimuleren.

Ook de geopolitieke spanningen in de wereld kunnen we op deze plek niet onbenoemd laten. Zeker als deze nog steeds verder toe lijken te nemen. De onzekerheid die daarmee gepaard gaat werkt op sommige plekken door in ons dagelijks werk en leidt ook bij onze inwoners tot toenemende zorgen en onzekerheid. De kans op stijgende inflatie en rente is groot.

Nieuwegein is een stad die haar verantwoordelijkheid serieus neemt. Wij willen van betekenis zijn voor onze inwoners en ondernemers en bieden hulp en ondersteuning voor inwoners die dit nodig hebben. Wij stimuleren daarbij eigen kracht en groei en steunen de kwetsbaren in onze stad. Het programma laaggeletterdheid zetten wij voort omdat wij het van groot belang achten dat inwoners mee kunnen doen in de samenleving. Leesvaardigheid is een belangrijke voorwaarde om volwaardig mee te kunnen doen. Tegelijkertijd zoeken we naar mogelijkheden om van geïndiceerde hulp over te gaan naar het versterken van de sociale basis in de stad. En willen we inwoners ook helpen om zelf om te gaan met bepaalde problemen. Waar het de opvang van ontheemden betreft zullen wij deze ook de komende jaren continueren binnen de wettelijke kaders die daarvoor gelden.

In het volgende hoofdstuk staan we uitgebreider stil bij de financiën in deze begroting. De financiële kaders voor de komende vier jaar hebben een plek in de voorliggende begroting gekregen. En mede door de ramingen nog een keer scherp tegen het licht te houden zien wij een verbeterd meerjarenperspectief. Een verbetering die de uitkomsten voor de langere termijn, zoals gepresenteerd in de analyse duurzaam financieel evenwicht, positief beïnvloedt en daarmee een beter uitgangspunt vormt voor de keuzes die op de langere termijn nog gemaakt moeten worden om ook ver na 2030 sluitende meerjarenbegrotingen aan de gemeenteraad voor te leggen. Gesprekken daarover met uw raad gaan we begin 2027 gaarne aan.

Het verbeterde perspectief maakt het ook mogelijk om de woonlasten (afval, riool en onroerendezaakbelasting) voor de inwoner ten opzichte van 2026 gelijk te houden. Met daarbij de kanttekening dat we op de langere termijn wel stijgingen voorzien in de rioolrechten en de afvalstoffenheffing. Deze hangen samen met de noodzakelijke en onontkoombare klimaatmaatregelen voor de toekomst en de energieheffing die door het Rijk wordt ingevoerd. In deze begroting kiezen we ervoor die stijgende lijn gelijkmatig over de komende jaren te verdelen. Het geactualiseerde gemeentelijk rioleringsplan biedt daarvoor in 2027 extra handvatten.

Met de begroting 2027 zetten wij graag samen met u een volgende stap naar de toekomst van Nieuwegein. We wensen u veel succes, maar ook plezier bij het bestuderen van deze begroting en gaan hierover de komende weken graag met u in gesprek.

Nieuwegein, 28 september 2026

1.3 Financieel perspectief

In deze paragraaf geven wij een toelichting op de financiële hoofdlijnen van de meerjarenbegroting 2027-2030.

Hierbij is het beginpunt het meerjarenperspectief zoals gepresenteerd in de Kadernota 2027. Dit wordt aangevuld met de ontwikkelingen sinds het vaststellen hiervan. Daarbij maken we onderscheid tussen de algemene ontwikkelingen vanuit het reguliere begrotingsproces, de nieuwe ontwikkelingen en ambities voor deze bestuursperiode en de opgave tot het 'scherper ramen'. Deze onderdelen worden vervolgens specifiek toegelicht.

Tot slot is de ontwikkeling van het structureel begrotingssaldo weergegeven. Op basis hiervan kan worden beoordeeld in hoeverre de begroting structureel en reëel in evenwicht is.

Ontwikkeling saldo na kadernota	2027	2028	2029	2030
Saldo kadernota 2027	1.208.000	2.249.000	1.304.000	4.466.000
Algemene ontwikkelingen	2.301.000	1.801.000	2.026.000	3.099.000
Nieuwe ontwikkelingen	-595.000	-628.000	-836.000	-1.331.000
Bestuurlijke ambities 2026-2030	-2.591.000	-2.692.000	-2.842.000	-2.867.000
Scherper begroten	2.041.000	2.001.000	1.942.000	1.940.000
Begrotingssaldo 2027-2030	2.364.000	2.731.000	1.594.000	5.307.000

Bovenstaande tabel laat de ontwikkeling van het begrotingssaldo sinds de kadernota zien. Hierin zien we een verbetering van het meerjarenperspectief. Positieve effecten komen voort uit de meicirculaire (zoals aangegeven in raadsbrief 2026-220), de ontwikkeling kapitaallasten en de opgave 'scherper ramen'. Daar staat tegenover dat middelen beschikbaar worden gesteld voor het uitvoeren van de bestuurlijke ambities voor de periode 2026-2030 en dat er nieuwe ontwikkelingen zijn die een beroep doen op de algemene middelen. Een kanttekening bij dit perspectief is dat het scherper ramen in de begroting en ook van de investeringen ertoe leidt dat het risico op tegenvallers toeneemt.

Onderstaand zijn de verschillende onderdelen kort toegelicht, binnen de respectievelijke begrotingsprogramma's staan uitgebreidere toelichtingen.

Algemene ontwikkelingen

Algemene ontwikkelingen	2027	2028	2029	2030
Doorwerking bestuursrapportage 2026	261.000	261.000	261.000	261.000
Algemene uitkering (brief meicirculaire)	990.000	1.060.000	1.198.000	1.582.000
Algemene uitkering (septembercirculaire)	100.000	-81.000	213.000	214.000
Ontwikkeling kapitaallasten	801.000	624.000	625.000	1.164.000
Treasury (rentelasten en -baten)	149.000	-63.000	-271.000	-122.000
Totaal algemene ontwikkelingen	2.301.000	1.801.000	2.026.000	3.099.000

Doorwerking Bestuursrapportage 2026

In de Bestuursrapportage 2026 is een aantal posten opgenomen met een structureel of meerjarig effect. Samengenomen gaat dit om een positief effect van € 261.000.

Algemene uitkering (brief meicirculaire)

In de kadernota 2027 hebben we op basis van de voorjaarsnota van het Rijk een inschatting gemaakt van de effecten voor Nieuwegein. In de meicirculaire zijn de aanpassingen daadwerkelijk verwerkt in het gemeentefonds. Zoals in raadsbrief 2026-220 gemeld, leidt dit tot een aanvullende voordelige ontwikkeling van € 990.000 in 2027, oplopend tot € 1.582.000 in 2030. Het verschil wordt vooral veroorzaakt door de ontwikkeling van de uitkeringsfactor. Deze stijgt in de komende jaren fors; onder meer door algemene mutaties in het gemeentefonds en actualisatie van de landelijke ontwikkelingen op de maatstaven.

Andere opvallende ontwikkeling uit de meicirculaire is de verwachte afname van het gemeentefonds vanaf 2029 met ongeveer € 3,6 mln. vanwege de voorgenomen plannen van het Rijk om de huishoudelijke hulp uit de WMO te halen. De gemeente zou dan wel moeten zorgen voor een vangnetregeling. Het Rijk heeft nog geen beleid gemaakt op dit punt, zodat dit onderdeel voorlopig neutraal in de begroting is verwerkt.

Algemene uitkering (septembercirculaire)

De septembercirculaire van 2026 bevat relatief weinig nieuwe onderdelen. De algemene uitkering neemt de aankomende vier jaar toe. Dit wordt met name veroorzaakt door de bijstelling van de verwachte BBP-ontwikkeling, waaraan de hoogte van het accres is gekoppeld. Deze middelen worden deels toegevoegd aan stelposten voor indexering en taakmutaties, waardoor er een beperkt effect op het saldo resteert. In 2028 is dit negatief door de verlaging van de verwachte afrekening van het BTW-compensatiefonds (BCF).

Ontwikkeling kapitaallasten

De meerjarige kapitaallasten zijn bijgesteld op basis van het geactualiseerd meerjareninvesteringsplan (MIP). Ten opzichte van het meerjarenperspectief uit de kadernota leidt dit tot een voordeel. Als gevolg van uitstel of het komen te vervallen van een aantal investeringen zijn de kapitaallasten in de jaren 2027 stijgen de kapitaallasten minder snel dan waar rekening mee werd gehouden. Daarnaast zijn in de latere jaren van het perspectief vooralsnog minder nieuwe investeringen opgenomen dan de verwachting was bij de begroting 2026.

Treasury (rentelasten langlopende leningen)

De rentelasten zijn bijgesteld op basis van de geactualiseerde liquiditeitsprognose. Het verschil ten opzichte van de oude begroting is beperkt. Er zullen naar verwachting nieuwe leningen aangetrokken moeten worden in de aankomende jaren, met als gevolg dat de rentelasten stijgen. Deze stijging is iets groter dan waar bij de vorige meerjarenbegroting rekening mee werd gehouden. Hierbij past ook de kanttekening dat deze lasten verder stijgen wanneer het investeringsniveau alsnog oploopt.

Nieuwe ontwikkelingen

Nieuwe ontwikkelingen	2027	2028	2029	2030
WIL: Hogere uitvoeringskosten	-378.000	-	-	-
RBL: Inkoop en transformatie jeugd en WMO	-188.000	-	-	-
Uitvoering participatiewet	-82.000	-39.000	-284.000	-284.000
Minder verhuur sportaccommodaties	-51.000	-51.000	-51.000	-51.000
Budgettair effect heffingen	-601.000	-441.000	-384.000	-675.000
Meerkosten groenbestekken	-129.000	-268.000	-284.000	-482.000
Verduurzaming maatschappelijk vastgoed	-2.000	42.000	-15.000	-18.000
Afschrijving scholen en sport Parel van de Wijken	55.000	126.000	176.000	176.000
Aanvullend effect meicirculaire	780.000	-	-	-
Overige mutaties	1.000	3.000	6.000	3.000
Totaal nieuwe ontwikkelingen	-595.000	-628.000	-836.000	-1.331.000

Uitvoeringskosten WIL

Ten opzichte van de raming in de Kadernota 2027 is voor de begroting van WIL een aanvullend bedrag van € 378.000 noodzakelijk. De uitvoeringskosten bedrijfsvoering vallen in 2027 hoger uit doordat in het kader van de Ontwikkelagenda extra kosten voor advies en ondersteuning zijn opgenomen.

RBL: Inkoop en transformatie jeugd en WMO

Er zijn extra incidentele middelen nodig voor RBL rondom inkoop, transformatie Jeugd en WMO en inhuur contractmanagement. De meerkosten bedragen € 188.000.

Uitvoering Participatiewet

Ontwikkeling BUIG-budget en loonkostensubsidies (nadeel € 82.000 in 2027, oplopend tot € 284.000 structureel). In de meicirculaire is de eerste consequentie zichtbaar dat de Rijksoverheid bij de bekostiging steeds meer overgaat naar een verdeling op basis van gerealiseerde aantallen (LKS, Beschut werk). Hierdoor wordt de mogelijkheid weggenomen om overschrijdingen op andere categorieën (o.a. Buig-uitkering) te compenseren. Hierdoor is het vanaf 2027 niet meer mogelijk om volledig kostenneutraal te ramen.

Lagere verhuuropbrengsten sportaccommodaties

Na ingebruikname van de nieuwe accommodatie van Merwestein zal het gebruik van de gemeentelijke sportaccommodaties waarschijnlijk afnemen. Dit leidt naar verwachting tot minder inkomsten van € 51.000 structureel.

Riool- en Afvalstoffenheffing

Jaarlijks wordt bij de begroting berekend wat de kosten zijn die samenhangen met de riool- en afvalstoffenheffing. Uitgangspunt is dat deze maximaal kostendekkend zijn. Ten opzichte van de eerdere verwachting voor 2027 (begroting 2026) zijn de kosten minder snel gestegen of zelfs afgenomen. Dit leidt er dan ook toe dat de bijbehorende inkomsten uit heffingen afnemen. Omdat een gedeelte van de toerekenbare kosten extracomptabel (buiten de begroting) van aard is, heeft de daling van de inkomsten een nadelig effect op het begrotingssaldo.

Kostenontwikkeling groenbestekken

De opgenomen budgetten voor deze bestekken waren niet goed opgenomen in de meerjarenbegroting 2027-2030. Onder andere doordat de indexering hier hoger is dan waar standaard mee wordt gerekend in de begroting. De bijstelling hiervan naar het reële prijsniveau leidt tot een negatief effect op het begrotingssaldo van € 130.000 in 2027 en loopt daarna verder op tot € 482.000.

Verduurzaming gemeentelijk Vastgoed

In het kader van verduurzaming gemeentelijk vastgoed zijn over de periode 2026 tot en met 2040 de benodigde investeringen en kosten ervan in beeld gebracht. Wij stellen voor om, gelet op de financiële opgave, eerst een aanvang te maken met investeringen voor de jaren 2027 en 2028. In de Kadernota 2028 komen we met nader uitgewerkte voorstellen voor de latere jaren.

De activiteiten bestaan uit investeringen, die tot kapitaallasten leiden en niet te activeren (jaarlijkse) kosten. Daarnaast verwachten we lagere energiekosten als gevolg van deze investeringen. De niet te activeren kosten worden ten laste gebracht van de Voorziening Verduurzaming. Hierdoor is het effect op het begrotingssaldo beperkt.

Afschrijvingstermijn onderwijshuisvesting

De afschrijvingstermijn van de investeringen onderwijshuisvesting (Parels van de Wijken) is bepaald op 40 jaar. De verwachting is dat deze gebouwen 50 jaar of langer meegaan, mede als gevolg van materiaalgebruik. Een termijn van 50 jaar sluit daarom beter bij de economische levensduur aan. Verlenging van de afschrijvingstermijn naar 50 jaar levert over het gehele investeringsvolume ongeveer 20% lagere kapitaallasten op. Dit bedrag loopt, na het huidige begrotingsperspectief, op tot € 840.000 in 2034.

Aanvullend effect meicirculaire

In de meicirculaire 2026 is in de algemene uitkering een incidentele bijdrage van € 780.000 opgenomen als compensatie voor de lagere inkomsten als gevolg van het uitstel van het abonnementstarief in de WMO. In Nieuwegein hebben we in het verleden voorzichtig geraamd en nog geen extra inkomsten opgenomen voor dat onderdeel. Dat betekent dat deze extra bijdrage niet nodig is om lagere baten op te kunnen vangen en ten gunste van het saldo kan komen.

Overige mutaties

Dit omvat een aantal kleine bijstellingen van de begroting om deze in lijn te brengen met de actuele inzichten. Vanwege de zeer beperkte omvang zijn deze niet specifiek toegelicht.

Scherper ramen

Categorie	2027	2028	2029	2030
Realistisch ramen op basis van verleden	651.000	424.000	786.000	710.000
Meer risico nemen bij (wisselende) budgetten	697.500	697.500	697.500	697.500
Minder voorzichtig ramen	426.000	629.000	253.000	331.000
Technische aanpassingen	266.000	250.000	205.000	201.000
Totaal	2.041.000	2.001.000	1.942.000	1.940.000

Onderdeel van het coalitieakkoord 2026-2030 is de opgave om scherper of meer risicovol te begroten. Deze opdracht heeft als insteek om te inventariseren waar budgetten bijgesteld kunnen worden op basis van terugkerende onderbesteding of door minder voorzichtige uitgangspunten te hanteren. Het doel is daarmee enerzijds om toekomstige jaarrekeningoverschotten of nieuwe bezuinigingen te voorkomen en gelijktijdig ruimte vrij te spelen voor de ambities in deze bestuursperiode. Het is dus geen bezuiniging op bestaand beleid. De hieraan gekoppelde opbrengst vanuit het coalitieakkoord in 2027 is € 1,5 miljoen en loopt in de jaren daarna op tot € 2,5 miljoen vanaf 2030.

Er is met deze insteek over de gehele breedte van de begroting geanalyseerd waar budgetten bijgesteld kunnen worden. Deze zijn te clusteren in 4 categorieën: bij te stellen budgetten op basis van besteding in het verleden, posten die jaarlijks wisselen waar risicovollere keuzes gemaakt kunnen worden, budgetten waar een minder voorzichtige insteek leidt tot bijstelling, en technische aanpassingen. Voorbeelden van bijgestelde budgetten zijn de energielasten, waar op basis van de lopende contracten een voordeel is ontstaan ten opzichte van de oude begroting en budgetten voor incidenten. Deze laten zich niet op voorhand voorspellen, door hier dan ook niet op te begroten ontstaat ruimte. Gevolg is dat een calamiteit direct of sneller zal leiden tot budgetoverschrijding en dit in de loop van 2027 gemeld zal worden binnen de P&C-cyclus.

In totaal heeft deze opgave een positief effect op het meerjarenperspectief, dit is weergegeven in bovenstaande tabel. Omdat sommige bijstellingen incidenteel van aard zijn of wisselen per jaarschijf zijn de bedragen niet elk jaar gelijk.

Relatie met Duurzaam financieel evenwicht

Bij de kadernota 2027 is ook de analyse in het kader van duurzaam financieel evenwicht (DFE) gedeeld. Met deze analyse hebben we een doorkijk gegeven van het financieel perspectief op (middel)lange termijn, van 2027 tot en met 2040. Hieruit komt een beeld naar voren van een begroting die, met name op langere termijn, onder druk komt te staan als gevolg van grote noodzakelijke investeringen en bijbehorende financieringskosten. In bandbreedtes loopt het tekort in deze analyse op tot een tekort van € 16 tot € 36 miljoen in 2040.

Een groot deel van de ontwikkelingen, die zijn benoemd in het financieel perspectief van deze begroting 2027-2030, zijn structureel van aard en werken zodoende door in het verwachte lange termijnperspectief. Uitzondering zijn de ontwikkelingen die eenmalig zijn voor 2027 en de middelen die alleen voor deze bestuursperiode beschikbaar worden gesteld. De verwachting is daarmee dat de effecten vanuit bijvoorbeeld het 'scherper ramen' zorgen voor een verbetering ten opzichte van de situatie zoals geschetst bij DFE.

Ook de ontwikkeling van de algemene uitkering sinds de kadernota is voordelig voor het perspectief op langere termijn. Tot slot zorgen ook de ontwikkelingen op het gebied van onderwijshuisvesting (Parels van de Wijken) voor een voordeel. Door de langere afschrijvingstermijn ontstaat een voordeel dat in de jaren na 2030 verder oploopt, tot uiteindelijk zo'n € 840.000 vanaf 2034. Ook het bekostigen van de tijdelijke onderwijshuisvesting uit reserves leidt tot een voordeel ten opzichte de analyse DFE; al is deze wel incidenteel van aard. De inzet van reserves in de aankomende jaren en invulling van de opgave 'scherper ramen' maken ook dat mogelijkheden tot het nemen van nieuwe (technische) maatregelen om een begrotingstekort te

voorkomen afnemen. In totaal zorgen deze ontwikkelingen tot een verbetering van het financieel (middel)langetermijn perspectief en verlaging van de bandbreedte van ongeveer € 3 miljoen.

Hierbij dient verder wel de kanttekening te worden meegegeven dat de kosten die samenhangen met de groeiende stad nog beperkt tot uiting komen in het huidige meerjarenperspectief. Dit zal naar verwachting in de aankomende periode meer vorm krijgen, bijvoorbeeld bij de actualisatie van de beheerplannen openbare ruimte.

Structureel begrotingssaldo

Structureel begrotingssaldo	2027	2028	2029	2030
Saldo van baten en lasten	-7.445	-12.790	-3.715	-1.751
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	9.808	15.521	5.309	7.058
Begroot resultaat na reservemutaties	2.364	2.731	1.594	5.307
Incidentele baten en lasten (incl. incidentele reservemutaties)	4.014	17	703	420
Structureel begrotingssaldo	6.378	2.748	2.297	5.727

Deze tabel laat het structurele begrotingssaldo zien. Deze is opgebouwd op basis van het reguliere begrotingssaldo, gecorrigeerd voor incidentele baten, lasten en reservemutaties. Dit saldo toont aan in hoeverre de structurele lasten gedekt kunnen worden door de structurele baten. Een structureel en reëel evenwicht is één van de eisen van de toezichthouder. De berekening is opgenomen in paragraaf 4.4 van deze begroting.

Hieruit blijkt dat de begroting structureel sluitend is in alle jaren van deze meerjarenbegroting. Dit is bovendien een verbetering ten opzichte van eerdere jaren, veroorzaakt door de positieve ontwikkeling van de algemene uitkering en de besparingen vanuit de opgave 'scherper ramen'. In 2027 is er bovendien sprake van een groot aantal incidentele lasten in verhouding tot de baten, waardoor het structurele saldo hoger ligt dan het begrotingssaldo. Voor de jaren daarna is het effect relatief beperkt.

1.4 Verwerking bestuurlijke ambities 2026-2030

We stellen voor de onderwerpen zoals opgenomen in het coalitieakkoord 2026-2030 te verwerken in bestuurlijke ambities voor de periode 2026-2030. De volgende ambities hebben we opgenomen in deze begroting voor 2027 tot en met 2030. De toelichting op de ambities kunt u vinden op de genoemde programma's in deze begroting.

Bestuurlijke ambities 2026-2030	2027	2028	2029	2030	Structureel	Inhoudelijk programma
1. Een stad die er is voor haar inwoners						
Bewustwordingscampagnes	77.800	77.800	77.800	77.800	-	Bestuur en dienstverlening
Extra capaciteit campagnes	122.200	122.200	122.200	122.200	122.200	Bestuur en dienstverlening
Gericht monitoren van onlinegedrag	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	Bestuur en dienstverlening
Gerichte aanpak personen met verward gedrag	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	Leefomgeving en Veiligheid
Extra (investerings)ruimte voor vergroenen van de stad	140.000	140.000	140.000	140.000	140.000	Leefomgeving en Veiligheid
Goede openbare verlichting op fietspaden, in parken en bij bushaltes etc.	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	Leefomgeving en Veiligheid
Direct aanpakken van onveilige plekken in de stad	100.000	100.000	100.000	100.000	-	Leefomgeving en Veiligheid
Extra capaciteit veiligheid voor handhaving	100.000	200.000	200.000	300.000	300.000	Leefomgeving en Veiligheid
Stelpost: Een stad die er is voor haar inwoners	25.000	25.000	25.000	25.000	-	Nog te besteden middelen
2. Een stad die ons vooruit helpt						
Erfgoedvriendelijke duurzaamheidscatalogus	50.000	25.000	10.000	10.000	-	Wonen en Economie
Extra middelen Jeugd voor morgen	250.000	250.000	250.000	125.000	-	Versterking eigen kracht, Ondersteuning en Bescherming
Voortzetten deltaplan laaggeletterdheid	306.000	247.000	247.000	247.000	-	Versterking eigen kracht, Ondersteuning en Bescherming

Bestuurlijke ambities 2026-2030	2027	2028	2029	2030	Structureel	Inhoudelijk programma
Preventie en begeleiding jongeren samen met partners in het veld	500.000	500.000	500.000	500.000	-	Versterking eigen kracht, Ondersteuning en Bescherming
Toewijzing van een uitkering voor langere tijd	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	Versterking eigen kracht, Ondersteuning en Bescherming
Creëren extra zitgelegenheden en ontmoetingsplekken in de stad	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	Leefomgeving en Veiligheid
Onderzoek uitbreiden mogelijkheden Nieuwegeinpas	50.000	-	-	-	-	Versterking eigen kracht, Ondersteuning en Bescherming
Stelpost: Een stad die ons vooruit helpt	100.000	85.000	100.000	100.000	-	Nog te besteden middelen
3. Een stad die rekening houdt met de toekomst						
Het voeren van een isolatie-offensief	20.000	20.000	20.000	20.000	-	Wonen en economie
Inrichten openbare ruimte zodanig dat functionaliteit en klimaatadaptatie samengaan	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	Wonen en economie
Veelbelovende innovaties op gebied van klimaat, netcongestie, duurzaamheid etc.	100.000	100.000	100.000	100.000	-	Wonen en economie
Stelpost: Een stad die rekening houdt met de toekomst	50.000	50.000	50.000	50.000	-	Nog te besteden middelen
4. Organisatie en ICT						
Structureel investeren in digitale veiligheid c.a.	-	150.000	300.000	450.000	450.000	Bedrijfsvoering
Extra wethouder en ondersteuning	100.000	100.000	100.000	50.000	-	Bestuur en dienstverlening
Extra wethouder en ondersteuning	54.000	54.000	54.000	27.000	-	Bedrijfsvoering
Ondersteuning bij raadsagenda	50.000	50.000	50.000	25.000	-	Bestuur en dienstverlening
Stelpost: Organisatie en ICT	46.000	46.000	46.000	48.000	-	Nog te besteden middelen
Totaal bestuurlijke ambities 2027-2030	2.591.000	2.692.000	2.842.000	2.867.000	1.362.200	

2. Programmaplan

2.1 Bestuur en Dienstverlening

Wat is de bedoeling van dit programma?

Wij werken voor de stad. Voor onze inwoners en ondernemers. Wij werken van buiten naar binnen. Luisteren naar de stad en zijn voortdurend in dialoog met de stad. Zowel bestuurlijk als de gemeentelijke organisatie.

Bestuur

We versterken het democratisch bestuur door in te zetten op een transparante, toegankelijke en betrokken gemeente. Zo zoeken we in Nieuwegein doorlopend naar mogelijkheden om de Nieuwegeinse samenleving optimaal te betrekken bij bestuurlijke keuzes en duidelijk te maken waarom we keuzes maken. Daarbij wegen we ook zorgvuldig af op welke onderdelen we, vanwege het realiseren van doelen in het algemeen belang, minder ruimte kunnen geven aan de inbreng van inwoners. Deze afweging maken we altijd transparant.

Voor deze bestuursperiode leggen we extra nadruk op openheid, betrokkenheid en zichtbaarheid. Een gemeente die dicht bij haar inwoners staat, dus toegankelijk en benaderbaar is. Een gemeente die een bestuurscultuur kent waarin politieke afwegingen zichtbaar worden gemaakt. Een gemeente die zich organiseert rondom de belangen van inwoners en ondernemers. Met ruimte voor een raadsagenda versterken we de rol van de gemeenteraad en geven we inwoners beter inzicht in de keuzes die worden gemaakt.

Dienstverlening

We hechten veel waarde aan een goede dienstverlening aan onze inwoners, ondernemers en instellingen. Een dienstverlening die hen past en die effectief en efficiënt is. We doen dit digitaal waar mogelijk en persoonlijk waar het moet. Ook de aankomende jaren blijven we werken aan onze dienstverlening door te letten op een goede service, bereikbaarheid en toegankelijke en transparante, begrijpelijke communicatie.

In deze bestuursperiode hebben we extra aandacht voor het meer en vaker van buiten naar binnen werken. De belangrijkste samenwerkingspartner voor de gemeente is de samenleving zelf. Het kennen van onze inwoners, ondernemers, organisaties en wijken en buurten organiseren wij via wijkcoördinatoren. Maar ook door het bewust en ethisch verantwoord gebruiken en verbinden van data. Wij monitoren de Meldingen Openbare Ruimte (MOR-meldingen), klachten, bezwaren en social mediaberichten. Dit geeft ons waardevolle inzichten in wat er leeft in de stad en hoe inwoners, ondernemers en organisaties onze dienstverlening en ons beleid ervaren.

Communicatie en participatie

Het geheel aan gemeentelijke processen en diensten is niet eenvoudig door de stad te doorgronden. Er zijn meer dan 500 processen die allemaal, maar net op een andere manier, onze stad raken. We werken aan begrijpelijke, eenduidige, betrouwbare en digitaal toegankelijke communicatie zodat we onze inwoners, ondernemers en organisaties optimaal kunnen informeren en betrekken. Daarnaast zetten we participatietrajecten in om samen met inwoners, ondernemers en organisaties na te denken over oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken in onze stad. Het werken aan een communicatief vaardige organisatie is essentieel voor zowel interne- als externe processen.

In deze bestuursperiode geven we extra aandacht aan het imago van de gemeente. Nieuwegein heeft veel kwaliteiten, maar het imago van de stad loopt daar niet altijd mee in de pas. Een sterk imago draagt bij aan trots onder inwoners, aantrekkingskracht voor ondernemers en bezoekers en een positief vestigingsklimaat. Nieuwegein moet ervaren worden en bekend staan als de aantrekkelijke, bereikbare en ondernemende stad waar het prettig wonen, werken en verblijven is.

Relatie met andere programma's

Als gemeente kun je alleen meebewegen op datgene wat de stad nodig heeft door de interne processen hierop maximaal in te richten. Dit raakt aan onderwerpen als optimaliseren van werkprocessen, digitalisering en automatisering, informatieveiligheid en data-gedreven werken. Onderwerpen die in het programma bedrijfsvoering worden toegelicht.

We zetten de aankomende jaren actief in op een verbeterslag in de dienstverlening binnen onze organisatie door innovatie, slimmere aansturing en door een intensivering in de samenwerking tussen verschillende afdelingen en teams.

Thema Bestuur

De gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders (B&W) zetten zich elke dag in om Nieuwegein beter te maken. Dat doen ze op basis van plannen die zijn vastgelegd in de programmabegroting: een overzicht van wat de gemeente wil bereiken en hoe ze dat gaat doen. Om goede keuzes te maken, doorloopt het bestuur een zorgvuldig proces. Eerst wordt informatie verzameld (beeldvorming), daarna wordt besproken wat belangrijk is (oordeelsvorming), vervolgens worden besluiten genomen (besluitvorming), uitgevoerd (realisatie) en achteraf uitgelegd (verantwoording). Zo blijft het bestuur transparant en betrouwbaar. De gemeente vindt het belangrijk om goed in contact te staan met haar inwoners. Hun mening telt.

Door inwoners te betrekken bij plannen en besluiten, kan het bestuur beter inspelen op wat er leeft in de stad. Zo maken we beleid dat aansluit bij de wensen en zorgen van Nieuwegeinners. Vertrouwen in de (lokale) overheid is niet vanzelfsprekend. Daarom werkt de gemeente aan een bestuur dat zichtbaar is, eerlijk handelt en stevig in de schoenen staat. Zo zorgen we voor stabiliteit en continuïteit in het beleid—ook op de lange termijn.

Ambitie 1: Het stadsbestuur handelt integer en streeft daarbij naar stabiliteit en zichtbaarheid.

We leven in een tijd waarin vertrouwen in het lokale bestuur niet vanzelfsprekend is. Dat vraagt een extra investering in de relatie. Met inwoners, ondernemers en instellingen. Maar ook onderling. Een inwoner maakt vaak geen onderscheid tussen een raadslid, een wethouder of een ambtenaar. Zij zijn samen 'de gemeente'. Jongeren hebben de toekomst en kunnen de lokale democratie nieuw elan geven door mee te doen en inzichten en ideeën te delen.

Doelstelling(en):

- 1 We werken aan de continuïteit en stabiliteit van het lokale bestuur.
- 2 Een zichtbaar integer bestuur draagt bij aan het vertrouwen van inwoners.
- 3 We werken als bestuur (gemeenteraad en college van B&W) aan zichtbaarheid in de stad.

Activiteiten 2027	
D1-A1	We geven een vervolg aan het introductieprogramma voor raadsleden en collegeleden.
D2-A1	We voeren een onderzoek uit naar de effecten van bijeenkomsten en vergaderingen op andere locaties in de stad.
D2-A2	De raad bepaalt op welke wijze hij een vervolg geeft aan de activiteiten onder de noemer 'raad in de stad'.
D3-A1	Het college onderzoekt hoe ze vergaderingen op locaties in de stad kan combineren met een thematisch gesprek met partners en / of inwoners.

Ambitie 2: Het stadsbestuur maakt werk van sociale veiligheid en is weerbaar.

Het is niet vanzelfsprekend dat er vertrouwen is in de lokale overheid. Ondanks de hiervoor beschreven aanpak merken wij dat de omgangsvormen tussen inwoners/ondernemers en de gemeente verharder. In toenemende mate hebben ook bestuurders te maken met vormen van agressie. Dat is meestal geen fysieke agressie maar wel ongepast druk uitoefenen op bestuurders om een bepaald besluit wel of juist niet te nemen. We stellen met elkaar heldere grenzen en doen aangifte als deze grenzen overschreden worden. In voorkomende gevallen steunen én helpen we elkaar. Het is daarom belangrijk dat we op dit thema ook een ambitie formuleren. Ook bij de ambtelijke organisatie is deze trend waar te nemen. In programma Leefomgeving en Veiligheid en programma Bedrijfsvoering leest u hierover meer.

Doelstelling(en):

- 1 Gemeenteraad en college van B&W zijn weerbaar en er is aandacht voor de sociale veiligheid, offline en online.

Activiteiten 2027	
D1-A1	We werken aan een weerbaar bestuur (gemeenteraad en college) tijdens in ieder geval een bijeenkomst over dit thema.
D1-A2	We organiseren een themabijeenkomst over integriteit voor het bestuur (gemeenteraad en college).

Effectindicatoren

Type	Nr.	Omschrijving	Realisatie 2025	Streefwaarde 2026	Streefwaarde 2027
E	1	Waardering voor het bestuur van de gemeente door inwoners (1)	47%	55%	60%
E	2	Waardering voor het bestuur van de gemeente van ondernemers (2)	3,1	3,5	3,7
E	3	Waardering ruimte voor participatie door inwoners (2)	3,3	4,0	4,0
E	4	Waardering ruimte voor initiatieven door inwoners (2)	3,4	4,0	4,0
E	5	Waardering ruimte voor initiatieven door ondernemers (2)	3,3	4,0	4,0
E	6	Waardering uitvoeringstaken van regionale samenwerkingsverbanden waar we aan deelnemen (2)	3,5	3,5	3,7

1. Percentage dat veel of heel veel vertrouwen heeft.

2. Gemeten op schaal van 1 (laag) tot 5 (hoog).

Financiële toelichting

Product Bestuur

In het onderdeel Bestuur in de begroting zitten budgetten voor diverse onderdelen. Zo worden hier de personele kosten voor het college en de raad geraamd. Daarnaast is er een budget geraamd voor ondersteuning van de gemeenteraad en de rekenkamer. De activiteiten die vanuit de budgetten in dit onderdeel betaald worden, dragen in dit thema met name bij aan:

- [Ambitie 1: Inwoners gaan stemmen bij de gemeenteraadsverkiezingen](#)
- [Ambitie 2: Het stadsbestuur handelt integer en streeft daarbij naar stabiliteit en zichtbaarheid](#)
- [Ambitie 3: Het stadsbestuur maakt werk van sociale veiligheid en is weerbaar](#)

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Bestuur				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	3.212	3.017	3.054	3.079	3.080
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	3.212	3.017	3.054	3.079	3.080

Ten opzichte van de begroting 2026 is te zien dat in 2027 de lasten met ruim € 195.000 afnemen. Het verschil tussen deze jaren hangt hoofdzakelijk samen met de volgende onderdelen:

Bestuursperiode 2026 - 2030, hogere lasten € 150.000

In dit product zijn de volgende effecten vanuit deze bestuursperiode verwerkt:

- Personeelskosten uitbreiding aantal wethouders (0,7 fte) € 100.000;
- Ondersteuning bij de raadgeenda, € 50.000

Ideeënmarkt en burgerberaad (lagere lasten € 260.000).

In 2026 was er nog budget beschikbaar voor (door)lopende projecten die voortkwamen uit de ideeënmarkt en het burgerberaad. In 2027 zijn hier geen kosten meer voor begroot.

Gemeenteraadsverkiezingen 2026 (lagere lasten € 65.000).

In 2026 waren er incidentele kosten begroot die samenhangen met de gemeenteraadsverkiezingen in 2026 (opleidingskosten, afscheid vorige raad, raadsleden, ICT kosten nieuwe raadsleden)

Scherper begroten, lagere lasten € 28.000

De effecten bestaan uit lagere lasten als gevolg van € 28.000 realistisch ramen op basis van het verleden.

De overige verschillen op dit product zijn kleiner dan € 25.000 en worden verder niet toegelicht.

Product Strategie en samenwerking

In het onderdeel Strategie en samenwerking zitten budgetten voor diverse onderdelen. Zo worden hier de kosten begroot voor de bijdragen aan de VNG, de bijdragen aan de Gemeente Utrecht voor

Mobiliteit en Samenwerking en de bijdrage aan de Waarderingskamer. Daarnaast zijn de budgetten voor de realisatie van de Sustainable Development Goals in dit product opgenomen.

De activiteiten die vanuit de budgetten in dit onderdeel betaald worden, dragen in dit thema met name bij aan:

- [Ambitie 2: Het stadsbestuur handelt integer en streeft daarbij naar stabiliteit en zichtbaarheid.](#)
- [Ambitie 3: Het stadsbestuur maakt werk van sociale veiligheid en is weerbaar](#)

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Strategie en samenwerking				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	620	643	654	669	682
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	620	643	654	669	682

De lasten van het product Strategie en samenwerking stijgen met € 23.000 naar € 643.000 en bestaan uit indexering loon- en prijzen.

Product Wijkgericht samenwerken

In het onderdeel Wijkgericht samenwerken zitten budgetten voor diverse onderdelen. Zo worden hier de kosten voor wijknetwerken (initiatieven in de wijk) begroot, evenals een budget voor het project buurtbemiddeling. De activiteiten die vanuit de budgetten in dit onderdeel betaald worden, dragen in dit thema met name bij aan:

- [Ambitie 2: Het stadsbestuur handelt integer en streeft daarbij naar stabiliteit en zichtbaarheid.](#)
- [Ambitie 3: Het stadsbestuur maakt werk van sociale veiligheid en is weerbaar](#)

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Wijkgericht samenwerken				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	253	246	255	261	268
Baten	109	120	123	126	130
Saldo	144	126	132	135	139

De verschillen op dit product zijn kleiner dan € 25.000 en worden niet toegelicht.

Thema Dienstverlening

Maatschappelijke ontwikkelingen zoals digitalisering, nieuwe wet- en regelgeving, vergrijzing, toenemende participatie, bezuinigingen en hogere verwachtingen van inwoners hebben directe invloed op hoe Nieuwegein haar rol als overheid vormgeeft. De gemeente beweegt mee met deze veranderingen en ontwikkelt zich naar een meer faciliterende, toegankelijke en ondersteunende organisatie. De dienstverlening van de gemeente Nieuwegein staat de komende jaren in het teken van 'van buiten naar binnen denken', procesoptimalisatie, digitalisering en continue verbetering.

Om haar dienstverlening toekomstbestendig, efficiënt en klantgericht te houden, herijkt de gemeente Nieuwegein in 2026 haar dienstverleningsvisie. Onder dienstverlening verstaan we het geheel van contacten, diensten, processen en wettelijke taken waarmee de gemeente inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties bedient. Hieronder vallen zowel het informeren, ondersteunen en afhandelen van aanvragen als het houden van toezicht en het handhavend optreden. Kenmerken is dat de gemeente daarbij optreedt als eerste aanspreekpunt.

Deze visie vormt het fundament voor de manier waarop wij inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties ondersteunen en geeft richting aan ons dagelijks handelen. In 2027 zetten we de volgende stap door de visie concreet toe te passen in de praktijk, de kwaliteit van onze dienstverlening beter inzichtelijk te maken en ervaring op te doen met klantreisgericht werken.

De gemeente Nieuwegein investeert structureel in het verbeteren van haar dienstverlening door:

- de waarden, principes en klantbeloften uit de dienstverleningsvisie te vertalen naar concreet gedrag en dagelijks handelen;
- medewerkers te ondersteunen bij het leveren van professionele, consistente en inwonersgerichte dienstverlening;
- inzicht te creëren in de kwaliteit en prestaties van de dienstverlening;
- klantfeedback, signalen en ervaringen van inwoners actief te benutten voor verbetering;
- prioritaire klantreizen in kaart te brengen en knelpunten en verbetermogelijkheden zichtbaar te maken;
- samenwerking tussen teams, processen en verantwoordelijkheden te versterken;
- processen verder te optimaliseren en waar mogelijk te digitaliseren en automatiseren.

Bij al deze inspanningen staat de menselijke maat centraal. Technologie ondersteunt waar mogelijk, maar persoonlijk contact blijft beschikbaar waar nodig. Door te luisteren naar inwoners, te leren van ervaringen en te sturen op continue verbetering bouwen we aan een dienstverlening die betrouwbaar, toegankelijk en begrijpelijk is voor iedereen.

Door continu te reflecteren, te leren en te verbeteren binnen de geldende financiële kaders, bouwt de gemeente Nieuwegein aan een wendbare en toekomstgerichte organisatie waarin de behoeften van inwoners leidend zijn. Inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties worden daarbij gestimuleerd om eigen initiatieven te ontplooien, terwijl de gemeente hen actief begeleidt en ondersteunt.

Ambitie 1: We geven onze dienstverleningsvisie vorm in de dagelijkse praktijk.

Eind 2026 wordt de dienstverleningsvisie vastgesteld. Hierin leggen we de waarden, principes en klantbeloften vast die richting geven aan onze dienstverlening. In 2027 zetten we de volgende stap

door deze verder te vertalen naar de praktijk, de kwaliteit van onze dienstverlening inzichtelijk te maken en klantreis-gericht werken te introduceren.

We verbeteren van buiten naar binnen en betrekken daarbij meteen procesoptimalisatie, digitalisering en automatisering.

Hiermee versteken we een meer inwonersgerichte, meetbare en continu verbeterende dienstverlening.

Doelstelling(en):

- 1 De dienstverleningsvisie vertalen naar concreet gewenst gedrag. De visie wordt niet alleen gekend, maar ook zichtbaar toegepast in het dagelijks handelen.
- 2 Klantbeloften zijn zichtbaar en herkenbaar in onze dienstverlening, processen en communicatie. Inwoners, ondernemers en organisaties weten wat zij mogen verwachten en ervaren dit ook daadwerkelijk.

Activiteiten 2027	
D1-A1	Alle teams kennen de waarden, principes en klantbeloften uit de nieuwe dienstverleningsvisie.
D1-A2	Duidelijke hernieuwde gedragsafspraken opstellen die richting geven aan de dagelijkse dienstverlening.
D1-A3	Leidinggevenden en medewerkers gebruiken de nieuwe dienstverleningsvisie actief bij hun werkzaamheden en besluitvorming.
D2-A1	Inwoners, ondernemers en organisaties een consistente dienstverlening laten ervaren, ongeacht het contactkanaal.
D2-A2	We implementeren de Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer (Wmebv) zodat inwoners en ondernemers digitaal zaken kunnen doen met de gemeente op een betrouwbare, toegankelijke en gebruiksvriendelijke wijze.
D2-A3	We verbeteren het proces rondom MOR-meldingen, gericht op gebruiksgemak, transparantie en terugkoppeling aan inwoners.
D2-A4	We zetten duurzaam in op het verbeteren van de dienstverleningscommunicatie zodat voor inwoners, ondernemers en organisaties niet alleen de boodschap helder is maar ook het handelingsperspectief.
D2-A5	Verbeteren van de afhandeling van terugbelverzoeken, zodat inwoners, ondernemers en organisaties binnen de afgesproken termijn worden teruggebeld en weten waar zij aan toe zijn.

Ambitie 2: We maken de kwaliteit van onze dienstverlening inzichtelijk.

Om onze dienstverlening gericht te kunnen verbeteren, ontwikkelen we een kwaliteit/prestatie-monitor. Hiermee krijgen we inzicht in zowel de prestaties van onze dienstverlening als de ervaringen van inwoners. Deze monitor vormt de basis voor sturing en continue verbetering.

Doelstelling(en):

- 1 We ontwikkelen een integraal kwaliteits- en prestatie-monitoringskader; een kader waarmee de kwaliteit van dienstverlening structureel wordt gemeten.
- 2 We maken prestaties van de dienstverlening inzichtelijk. De organisatie beschikt over actuele stuurinformatie over de dienstverlening.
- 3 We maken de ervaringen van inwoners inzichtelijk. We weten hoe inwoners, ondernemers en organisaties onze dienstverlening ervaren.
- 4 We sturen op verbetering met behulp van data en klantinzichten.

Activiteiten 2027	
D1-A1	We leggen vast welke prestaties en ervaringen we willen meten.
D1-A2	We maken afspraken over eigenaarschap, rapportage en gebruik van de resultaten.
D2-A1	We meten prestaties zoals vastgesteld in D1-A2.
D3-A1	We verzamelen actief klantfeedback via onderzoeken en contactmomenten.
D3-A2	We brengen klanttevredenheid en klantbeleving in beeld.
D4-A1	Op basis van de uitkomsten worden verbeteracties vastgesteld.

Ambitie 3: We introduceren klantreisgericht werken.

Door prioritaire klantreizen (de belangrijkste interacties die inwoners, ondernemers en organisaties met ons hebben waarbij de impact op dienstverlening het grootst is) in kaart te brengen, krijgen we inzicht in hoe inwoners onze dienstverlening ervaren. We maken contactmomenten, knelpunten en verbetermogelijkheden zichtbaar en gebruiken deze inzichten om onze dienstverlening verder te verbeteren.

Doelstelling(en):

- 1 We verkrijgen inzicht in hoe inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties onze dienstverlening ervaren binnen prioritaire klantreizen.
- 2 We benutten inzichten uit klantreizen om de kwaliteit van onze dienstverlening verder te verbeteren.
- 3 We versterken de samenwerking tussen teams en verbeteren de samenhang tussen processen die bijdragen aan de klantbeleving.
- 4 We ontwikkelen kennis en ervaring met klantreisgericht werken als basis voor verdere toepassing binnen de organisatie.

Activiteiten 2027	
D1-A1	We brengen prioritaire klantreizen en de ervaringen van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in beeld.
D1-A2	We brengen de stappen, contactmomenten en betrokken processen binnen de prioritaire klantreizen in kaart.
D2-A1	We benutten de inzichten uit klantreizen om verbeterkansen in de dienstverlening te identificeren en te prioriteren.
D2-A2	We koppelen klantinzichten aan de verschillende contactmomenten binnen de klantreis.
D3-A1	We versterken de samenwerking tussen betrokken teams door gezamenlijk te werken aan het verbeteren van klantreizen.
D3-A2	We vertalen inzichten naar concrete verbeteracties en nemen deze op in de verbeteragenda.
D4-A1	We ontwikkelen en borgen kennis en ervaring met klantreisgericht werken binnen de organisatie.
D4-A2	We identificeren overdrachtsmomenten en afhankelijkheden tussen teams.
D4-A3	We bespreken verbeterkansen samen met betrokken teams en proceseigenaren.

Ambitie 4: Wij beheren een correcte Basisregistratie Personen (BRP) als betrouwbare en belangrijke basis voor onze dienstverlening.

De Basisregistratie Personen (BRP) dient als de centrale, actuele en betrouwbare bron van persoonsgegevens voor de gehele Nederlandse overheid en diverse (maatschappelijke) organisaties. De gemeente registreert en beheert belangrijke gegevens als geboorte, gezag, huwelijk, overlijden,

verhuizing en emigratie. Ook geeft de gemeente documenten uit aan de juiste bewoners zoals reisdocumenten, rijbewijzen, uittreksels of stempassen.

Een betrouwbare BRP vormt daarmee de basis van de (overheids)dienstverlening omdat het ervoor zorgt dat overheidsinstanties en afnemers van de BRP (bijv. belastingdienst, uitkeringsinstanties, SVB, woningcorporaties) over exact dezelfde, juiste persoonsgegevens beschikken om hun taken efficiënt en foutloos uit te voeren.

Deze controle op de juistheid van gegevens gebeurt daarmee op gemeentelijk niveau op o.a. verhuizingen, huwelijken, geboortes of overlijdens. Een slechte kwaliteit van BRP-gegevens kan samenhangen met het plegen van verschillende vormen van fraude (woonfraude, identiteitsfraude, uitkeringsfraude).

Om de kwaliteit van de BRP en die van dienstverlening zo optimaal mogelijk te maken is een goede basis nodig in processen, kwaliteit en beleid.

Doelstelling(en):

- 1 Wij beheren betrouwbare basisregistraties.

Activiteiten 2027	
D1-A1	We controleren actief op woonfraude.

Effectindicatoren

Type	Nr.	Omschrijving	Realisatie 2025	Streefwaarde 2026	Streefwaarde 2027
E	1	Waardering algehele gemeentelijke dienstverlening door inwoners (1)	3,5	4,1	3,6
E	2	Waardering algehele gemeentelijke dienstverlening door ondernemers (1)	3,4	4,1	3,5
E	3	Waardering dienstverlening via digitale faciliteiten door inwoners (1)	3,6	4,1	3,7
E	4	Waardering dienstverlening via digitale faciliteiten door ondernemers (1)	3,4	4,1	3,5
E	5	"De medewerker verraste mij aangenaam met de service die hij/zij verleende" door inwoners (2)	56%	65%	60%
E	6	"De medewerker verraste mij aangenaam met de service die hij/zij verleende" door ondernemers (2)	44%	65%	50%
E	7	Zelfevaluatie Kwaliteit Basisregistratie Personen (BRP)	93%	95%	94%

1. Gemeten op schaal van 1 (laag) tot 5 (hoog).

De prestatie en effectindicatoren worden in 2027 aangepast naar gelang de nieuwe dienstverleningsvisie en de daarbij behorende normen en ambities.

Tot dit tijd wordt er gewerkt met het huidige stelsel. 2027 Zal een jaar van transitie zijn. Dit maakt dat we terughoudend zijn met de nieuwe streefwaarde voor 2027.

2. Percentage dat veel of heel veel vertrouwen heeft.

Financiële toelichting

Product Burgerzaken

In het onderdeel Dienstverlening in de begroting zitten budgetten voor diverse onderdelen. Zo worden hier de kosten van verkiezingen en ontvangen leges voor reisdocumenten en rijbewijzen in verantwoord. De activiteiten die vanuit de budgetten in dit onderdeel betaald worden, dragen in dit thema met name bij aan:

- [Ambitie 3: Wij beheren een betrouwbare Basisregistratie Personen \(BRP\) en leveren diensten en producten van burgerzaken en de burgerlijke stand.](#)

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Burgerzaken				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	1.297	1.320	1.361	1.400	1.430
Baten	1.642	1.855	1.917	1.974	2.027
Saldo	-346	-536	-556	-575	-597

Ten opzichte van de begroting 2026 is te zien dat in 2027 de lasten met € 22.000 afnemen en de baten met € 123.000 toenemen. Het verschil tussen deze jaren hangt hoofdzakelijk samen met de volgende onderdelen:

Algemene kosten burgerzaken, € 43.000 lagere lasten

De begrote kosten voor burgerzaken in 2027 vallen € 43.000 lager uit dan begroot in 2026. Dit komt grotendeels door weg vallen van de kapitaallasten doordat GBA-software volledig is afgeschreven.

Leges reisdocumenten aan het Rijk, € 47.000 hogere lasten en € 123.000 hogere baten

De opbrengsten voor reisdocumenten lopen in meerjarenperspectief op. Voor 2027 worden € 123.000 meer baten verwacht dan in 2026. Daar tegenover staan ook hogere afdrachten van € 47.000 aan het Rijk die samenhangen met de leges.

Kosten verkiezingen, € 18.000 lagere lasten

In de Kadernota 2027 is het budget voor de verkiezingen structureel opgehoogd. Deze ophoging is minder groot dan de ophoging in 2026 voor de verkiezingen. Hierdoor lijkt er sprake een daling van het budget, maar het gaat dus om een minder grote stijging van het budget in 2027 ten opzichte van 2026.

Scherper ramen: leges burgerlijke stand / BRP, € 60.000 hogere lasten en € 90.000 hogere baten

Uit de analyse voor scherper ramen is gebleken dat de inkomsten bij leges burgerlijke stand op basis van realisaties van de afgelopen jaren bijgesteld kan worden. Dit heeft als gevolg dat er voor € 90.000 meer baten zijn opgenomen, de rijksafdrachten stijgen ook met € 60.000. Per saldo voordelig effect van € 30.000

Scherper ramen: reisdocumenten en rijbewijzen, € 15.000 lagere lasten

Uit de analyse voor scherper ramen is gebleken dat de materiële budgetten voor reisdocumenten en rijbewijzen niet volledig uitgeput worden. Hierdoor kunnen de lasten met € 15.000 verlaagd worden.

De overige verschillen op dit product zijn kleiner dan € 25.000 en worden verder niet toegelicht.

Product Klantcontacten en voorlichting

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Klantcontacten en voorlichting				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	154	209	213	206	209
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	154	209	213	206	209

Door vormen van nieuwe thema 'Communicatie en Participatie' wijzigt dit thema qua budgetten. De lagere lasten in 2027 betreffen dan ook een verplaatsing van de budgetten naar het nieuwe thema. Voor het gedeelte wat niet wijzigt qua structuur, zijn de afwijkingen lager dan € 25.000 en worden niet toegelicht.

Product Vergunningverlening

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Vergunningverlening				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	5	2	2	2	3
Baten	60	62	64	66	68
Saldo	-56	-60	-62	-64	-66

De verschillen op dit product zijn kleiner dan € 25.000 en worden niet toegelicht.

Thema Communicatie en Participatie

De samenleving verandert. Inwoners hebben gemakkelijk toegang tot informatie, verwachten meer openheid van de overheid en willen vaker betrokken worden in hun buurt, wijk en stad. Gemeente Nieuwegein wil daarom extra investeren zichtbaar, bereikbaar en benaderbaar zijn. Daarbij staat de leefwereld van inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners centraal.

Om verbonden te blijven met de stad zijn communicatie en participatie onmisbaar. Goede communicatie zorgt ervoor dat inwoners begrijpen wat de gemeente doet, waarom ze dat doet, welke keuzes worden gemaakt en wat dit voor hen betekent. Participatie helpt om kennis, ervaringen en ideeën uit de samenleving te benutten en te komen tot beter beleid en betere

dienstverlening. Tegelijkertijd realiseren we ons ook dat er sprake kan zijn van een participatie-paradox: meer participatie betekent niet altijd een toename van tevredenheid, soms leidt het tot minder tevreden inwoners omdat niet alle inbreng van inwoners overgenomen wordt. Daarom is het belangrijk dat we bij participatie heel helder maken waarover invloed via participatie mogelijk is en waarover niet.

Van buiten naar binnen werken is voor ons het vertrekpunt. Tegelijkertijd vraagt niet iedere opgave om dezelfde aanpak. Soms staan maatschappelijke signalen centraal, soms zijn wet- en regelgeving, bestuurlijke keuzes of organisatieopgaven leidend. We zoeken daarbij steeds naar een zorgvuldige balans tussen wat de samenleving vraagt en wat de gemeente moet waarborgen.

Om nog beter aan te sluiten bij de behoeften van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties, zetten we stappen naar een meer omgevingsgerichte werkwijze. We brengen communicatie, participatie en omgevingsmanagement meer met elkaar in verbinding. Door integraal samen te werken, signalen uit de omgeving beter te benutten en kennis structureel te borgen, vergroten we de kwaliteit van onze besluitvorming, projecten en dienstverlening.

In 2027 zetten we in op het versterken van de relatie tussen gemeente en samenleving, het vergroten van betrokkenheid bij gemeentelijke opgaven en het verder professionaliseren van communicatie, participatie en omgevingsgericht werken. Hiervoor richten we een vakgroep Omgevingsgericht Werken in en geven we uitvoering aan een organisatiebrede aanpak voor de verdere ontwikkeling van communicatie, participatie en omgevingsmanagement in samenhang met elkaar.

Ambitie 1: We communiceren begrijpelijk, eenduidig, betrouwbaar en digitaal toegankelijk

Inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners moeten informatie van de gemeente gemakkelijk kunnen vinden, begrijpen en gebruiken. Daarom communiceren we in begrijpelijke taal en bieden we informatie via passende kanalen. Zo is informatie over onze dienstverlening, beleid en besluiten toegankelijk voor inwoners, ook voor inwoners die minder digitaal vaardig zijn.

Doelstelling(en):

- 1 Gemeentelijke communicatie is begrijpelijk, eenduidig, betrouwbaar en digitaal toegankelijk. Inwoners kunnen informatie van de gemeente eenvoudig vinden, begrijpen en gebruiken.
- 2 Inwoners worden tijdig en passend geïnformeerd over ontwikkelingen die hen raken. Zij weten wat er speelt in hun buurt, wijk of stad en wat dit voor hen betekent.
- 3 De zichtbaarheid van gemeentebestuur, organisatie en stad wordt versterkt. Inwoners ervaren de gemeente als bereikbaar, betrokken en aanwezig in de samenleving.
- 4 Het positieve imago en de trots op Nieuwegein worden versterkt. De kwaliteiten, ontwikkelingen en initiatieven van de stad worden actief zichtbaar gemaakt.

Activiteiten 2027	
D1-A1	Doorontwikkeling van begrijpelijke communicatie en Betere Brieven
D1-A2	Toetsen van communicatie-uitingen op begrijpelijkheid, inclusiviteit en digitale toegankelijkheid.
D1-A3	Ontwikkelen en implementeren van communicatiekaders, formats en richtlijnen voor organisatiebrede toepassing.
D2-A1	Vergroten van de inzet van wijkgerichte communicatie rondom projecten, ontwikkelingen en werkzaamheden.
D2-A2	Inwoners tijdig informeren over ontwikkelingen die directe impact hebben op hun leefomgeving.
D2-A3	Doorontwikkelen van digitale communicatiekanalen en sociale media.
D3-A1	Ondersteunen van bestuurders en directie bij zichtbaarheid in de stad.
D3-A2	Versterken van de herkenbaarheid en consistentie van gemeentelijke communicatie.
D4-A1	Uitvoering geven aan communicatiecampagnes die bijdragen aan de profilering van Nieuwegein.
D4-A2	Samenwerken met interne en externe partners aan stadsmarketing en imagooversterking.

Ambitie 2: We versterken participatie en betrokkenheid van inwoners

We betrekken inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties actief bij de ontwikkeling van beleid, plannen en projecten. We maken vooraf duidelijk waar zij invloed op hebben en zorgen voor helder verwachtingsmanagement. Daarbij benutten we onder andere wijknetwerken, wijkinitiatieven, inwonersparticipatie.

Doelstelling(en):

- 1 Participatie wordt nog meer zorgvuldig, transparant en voorspelbaar georganiseerd. Inwoners, ondernemers en organisaties weten waarover zij kunnen meedenken, meedoen of invloed kunnen uitoefenen.
- 2 Een nog betere dwarsnede van de Nieuwegeinse samenleving wordt betrokken bij beleid, projecten en ontwikkelingen in de stad.
- 3 Medewerkers, college en gemeenteraad beschikken over de kennis, vaardigheden en instrumenten om participatie nog effectiever toe te passen en werken vanuit een gedeeld begrip van rollen, verantwoordelijkheden en samenwerking.

Activiteiten 2027	
D1-A1	Actualiseren en uitdragen van participatiekaders, werkwijzen en spelregels n.a.v. aanbevelingen evaluatie door Berenschot.
D2-A1	Ondersteunen van participatietrajecten binnen projecten, programma's en beleidsontwikkeling.
D2-A2	Ondersteunen van samenwerking met wijknetwerken, inwonersinitiatieven en maatschappelijke organisaties.
D2-A3	Vergroten van de betrokkenheid van jongeren via de jongerenraad en andere participatievormen.
D3-A1	Medewerkers, college en gemeenteraad trainen in participatievaardigheden en participatiemethoden.
D3-A2	Organiseren van kennisdeling en intervisie rondom participatie.
D3-A3	Evalueren van participatietrajecten en vertalen van leerpunten naar verbeteringen.

Ambitie 3: De Nieuwegeinse gemeenschap als vertrekpunt.

We zijn zichtbaar aanwezig in de samenleving en benutten signalen, behoeften en ervaringen van inwoners, ondernemers en partners bij beleid, dienstverlening en besluitvorming.

We halen actief signalen en inzichten op uit de samenleving en gebruiken deze om beleid, communicatie en dienstverlening te verbeteren. Bestuur, management en medewerkers zijn zichtbaar in wijken en buurten en benutten inwonerssignalen bij besluitvorming.

Om ervoor te zorgen dat deze manier van werken blijvend onderdeel wordt van onze organisatie versterken we het omgevingsgericht werken. Participatie, communicatie en omgevingsmanagement worden meer in samenhang georganiseerd en ondersteund door een gemeentebreed vakteam.

Hiermee bouwen we aan een uniforme werkwijze, duurzame kennisborging en een lerende organisatie die minder afhankelijk is van individuele medewerkers en externe inhuur op het gebied van communicatie en participatie.

Doelstelling(en):

- 1 We staan in verbinding met de samenleving. We hebben goed zicht op wat er leeft onder inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners en benutten deze inzichten bij ons handelen.
- 2 We ontwikkelen ons nog meer als een omgevingsgerichte organisatie. Bestuur, management en medewerkers werken vanuit kennis van de omgeving en betrekken signalen en ontwikkelingen uit de samenleving actief bij besluitvorming en uitvoering.
- 3 We werken samenhangend en professioneel aan omgevingsgericht werken. De organisatie beschikt over een duurzame en toekomstbestendige aanpak voor participatie, communicatie en omgevingsmanagement, waardoor kennis wordt geborgd en kwaliteit wordt versterkt.

Activiteiten 2027	
D1-A1	Versterken van het inzicht in maatschappelijke ontwikkelingen en behoeften.
D2-A1	Versterken van omgevingsgericht werken in beleid, uitvoering en besluitvorming.
D3-A1	Versterken van de kwaliteit en samenhang van omgevingsgericht werken van de disciplines communicatie, participatie en omgevingsmanagement.
D3-A2	Borgen van kennis en professionaliteit over omgevingsgericht werken binnen de organisatie.

Effectindicatoren

Type	Nr.	Omschrijving	Realisatie 2025	Streefwaarde 2026	Streefwaarde 2027
E	1	Percentage inwoners dat gemeentelijke informatie begrijpelijk vindt			≥ 65%
E	2	Percentage participatietrajecten waarbij vooraf participatiekaders zijn vastgesteld			100%
E	3	Aantal wijkgerichte communicatiecampagnes			≥ 2
E	4	Bereik en engagement sociale media			+5% t.o.v. 2026
E	5	Inwonerstevredenheid over communicatie van de gemeente			≥ 3
E	6	Aantal signaleringsrapportages voor bestuur en organisatie			2 per jaar

Financiële toelichting

Product Communicatie

Het product communicatie bevat de budgetten gerelateerd aan (digitale) communicatie. De activiteiten die vanuit de budgetten in dit onderdeel betaald worden, dragen in dit thema met name bij aan de volgende ambities:

- [Ambitie 1: We communiceren begrijpelijk, eenduidig, betrouwbaar en digitaal toegankelijk.](#)

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Communicatie en Participatie				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	8	9	9	9	9
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	8	9	9	9	9

Dit thema is nieuw ten opzichte van de begroting 2026. Vanwege de beperkte omvang is het verschil tussen de begroting 2026 en 2027 niet verder toegelicht.

Product Participatie

Het product Participatie bevat de budgetten gerelateerd aan bewustwordingscampagnes en communicatie. De activiteiten die vanuit de budgetten in dit onderdeel betaald worden, dragen in dit thema met name bij aan de volgende ambities:

- [Ambitie 2: We versterken participatie en betrokkenheid van inwoners.](#)
- [Ambitie 3: De Nieuwegeinse gemeenschap als vertrekpunt.](#)

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Communicatie en Participatie				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	35	113	114	115	116
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	35	113	114	115	116

Dit thema is nieuw ten opzichte van de begroting 2026. De toename van de lasten met € 78.000 in 2027 wordt verklaard door de extra middelen voor bewustwordingscampagnes voor deze bestuursperiode.

Wat mag het kosten?

Thema	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Bestuur	4.143	4.085	3.905	3.963	4.009	4.030
Communicatie en Participatie	50	43	122	123	124	125
Dienstverlening	1.396	1.412	1.409	1.453	1.484	1.516
Totaal lasten	5.589	5.541	5.436	5.540	5.617	5.671
Bestuur	131	109	120	123	126	130
Dienstverlening	1.781	1.703	1.917	1.981	2.041	2.095
Totaal baten	1.911	1.811	2.037	2.104	2.167	2.225
Saldo van lasten en baten	3.678	3.729	3.399	3.436	3.450	3.446
Storting in reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-	-	-
Totaal van het programma	3.678	3.729	3.399	3.436	3.450	3.446

2.2 Wonen en Economie

Wat is de bedoeling van dit programma?

De omgevingsvisie 'Nieuwegein Verstedelijkt en Vergroent' is de leidraad in al ons handelen en vertalen we (pro-)actief in de omgevingsprogramma's, de omgevingsplannen en in ruimtelijke projecten. Bij dit programma is voor beide thema's, wonen en economie, aangesloten op de ambities van de vier speerpunten van de Omgevingsvisie 'Nieuwegein Verstedelijkt en Vergroent'.

Wonen

Nieuwegein is een groene, duurzame en veilige stad in de stedelijke regio Utrecht. In Nieuwegein kunnen de huidige en volgende generaties in goede gezondheid wonen, werken, ondernemen en recreëren. Zij zijn trots op hun stad en voelen zich ermee verbonden.

Het woningaanbod sluit aan bij de vraag van onze inwoners, of het nu gaat om starters, ouderen, doorstromers of een bijzondere doelgroep. De kwaliteit van de omgeving biedt veiligheid en is aantrekkelijk met groene buurten en parken op loopafstand waar men zich thuis voelt. City is de levendige en duurzame binnenstad voor al onze inwoners. Nieuwegein is een stad die voortbouwt op haar geschiedenis met historische dorpsgezichten en waardevolle cultuurhistorie en archeologie. We zetten slim in op de energietransitie en de verduurzaming en zorgen ervoor dat onze stad de gevolgen van de klimaatverandering beter aan kan.

Economie

Ondernemers krijgen de ruimte duurzaam te ondernemen en er is voldoende werkgelegenheid. In de samenwerking met het bedrijfsleven werken we intensief samen voor herstructurering, intensivering en verduurzaming van de bestaande werklocaties. Daarnaast onderzoeken we hoe wij in onze stad innovatie in ondernemen kunnen bevorderen om op deze wijze de uitdagingen van de toekomst (schaarse ruimte, energie en arbeidskrachten) aan te kunnen te gaan.

Relatie met andere programma's van de Programmabegroting

We maken gebruik van de kennis en kunde in onze eigen organisatie en in de regio om tot het best mogelijke resultaat te komen. Met de inzet op vijf kritische succesfactoren die richting geven aan Groei van de stad hebben we een integrale aanpak ontwikkeld. Hiermee wordt wonen verbonden met de andere thema's in de stad, zoals voorzieningen vrije tijd en kwaliteit van leefomgeving en veiligheid.

Onze inspanningen voor de ontwikkeling van de stad verbinden we (waar mogelijk) met het programma Leefbaarheid en Veiligheid. We willen daarmee de leefbaarheid in de wijken en de bestaanszekerheid van inwoners in de Centrale As mede versterken.

Erfgoed wordt zowel behandeld in het programma Wonen & Economie als in het programma Vrije Tijd.

Thema Wonen

Met de uitkomsten van het onderzoek naar de Groei van de stad heeft Nieuwegein de instrumenten en het afwegingskader om te sturen op een samenhangende integrale groei van de stad volgens de doelen van de omgevingsvisie: een duurzaam, gezond en veilig stedelijk leven.

Bij de verdere ontwikkeling van de stad wordt ingezet op vijf kritische succesfactoren zoals die zijn vastgesteld in Grip op de Groei van de stad (2023-172).

Deze vijf kritische succesfactoren zijn leidend in de aanpak en sturing op de integrale ontwikkeling van de stad en wat de stad aankan. Aan de basis van deze vijf kritische succesfactoren ligt de vastgestelde omgevingsvisie voor Nieuwegein.

Binnen het hierboven genoemde kader maken we keuzes die bijdragen en inzetten op 'verbinding'. We kijken bij ontwikkelingen niet alleen op kavelniveau maar denken verder. Keuzes moeten bijdragen aan het (nog) meer aantrekkelijker maken van de woonomgeving en op een natuurlijke manier helpen met onderlinge sociale verbinding tussen bewoners. Dit kan door in te zetten op woningdifferentiatie, ontmoetingsplekken dichtbij huis (van picknickbank tot het openen en actief beheren van een buurtontmoetingsplek) en door samen met (buurt)bewoners oplossingen te bedenken om de verbinding en veiligheidsbeleving in buurten te vergroten.

We blijven volop inzetten op het uitbreiden van onze woningvoorraad. Naast de huidige grote ontwikkelingen in City en Rijnhuizen ontwikkelen we nog tal van kleinere locaties in de stad. Hierbij wordt steeds kritisch gekeken naar de juiste doelgroep, type woning en evenwichtige spreiding. Natuurlijk voldoen de nieuwe, of getransformeerde woningen aan de duurzaamheidseisen die wij hieraan stellen en zijn ze klaar voor de toekomst.

Naast het 'hier en nu' wordt er volop gewerkt aan de volgende grote stap die we gaan zetten: de ontwikkeling van Groot Merwede. We staan voor grote beslismomenten zoals het opstellen van een Gebiedsgericht Omgevingsprogramma, het definitieve tramtracé door Nieuwegein Noord en de bijbehorende financiering.

Als gemeente werken we sterk samen met onze regiopartners en zetten ons daarbij in om het goede voor onze stad te doen. We zijn meedenkend maar ook kritisch waarbij we de Nieuwegeinse belangen sterk vertegenwoordigen. Dit geldt op velerlei gebied: niet alleen voor wat betreft mobiliteit, woningbouw en differentiatie, sport en recreatie maar ook op het gebied van primaire basisvoorzieningen zoals elektriciteit en drinkwatervoorziening.

Netcongestie

Per 1 juli 2026 geldt in Nieuwegein een algehele aansluitstop op het elektriciteitsnet. Sinds 2022 was die er al voor 'grote' aansluitingen, veelal voor ondernemers. Maar nu worden alle nieuwe aansluitingen en verzwaringen van bestaande aansluitingen op een wachtlijst geplaatst vanwege een tekort aan beschikbare netcapaciteit. Wel is er voor de gemeente nog een uitzondering voor een werkvoorraad aan woningen die nog wel gerealiseerd kunnen worden.

Drinkwatervoorziening

De drinkwatervoorziening in de (nabije) toekomst staat onder druk. Op dit moment is er nog geen probleem maar dat kan veranderen. Wij gaan ons daarom actief inzetten in regionale samenwerking via de 'Drinkwaterraad' om, indien mogelijk, toekomstige tekorten te voorkomen.

Deze Drinkwaterraad coördineert het realiseren van de drinkwateropgave op schaalniveau van de provincie Utrecht

Ambitie 1: Verbonden met de stad, verbonden met elkaar.

"Verbonden met de stad" gaat over wat Nieuwegein bijzonder maakt. Wat is typisch voor Nieuwegein? Waar zijn mensen trots op? En waarom voelen ze zich thuis in de stad?

We willen dat inwoners trots zijn op Nieuwegein en zich verbonden voelen met hun stad en met hun buurtgenoten. Daarom werken we aan een prettige leefomgeving die veilig is en aan plekken waar bewoners elkaar kunnen ontmoeten. Dat doen we op twee manieren: we maken een aantal bestaande buurten mooier en fijner om in te wonen. We kijken daarbij vooral ook naar de veiligheidsbeleving van de buurtbewoners. Samen maken we plannen om dit te verbeteren en voeren die uit. De nadruk ligt hier vooral op het gebied van de Centrale as. Daarnaast zorgen we goed voor het erfgoed (oude gebouwen en plekken met een verhaal) in de stad en maken we, daar waar mogelijk, juist hiervan gebruik om bewoners met elkaar te verbinden.

We actualiseren bestaande woningbouw- en gebiedsontwikkelingsplannen en maken deze concreet zodat we buiten aan de slag kunnen. Dit doen we vooral voor de buurten Nypelsplantsoen, Van Bentum kwartier (Herenstraat/Kruidlerlaan) en Merwestein. Voor deze buurten is geld beschikbaar om daadwerkelijk aanpassingen te doen in bijvoorbeeld de fysieke leefomgeving en rond het thema ontmoeten vanuit de Rijksoverheid via het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid en vanuit de Regiodeal 2026-2030.

Voor de hele stad actualiseren we het bestaande beleid over de ruimtelijke kwaliteit. We kijken daarbij goed naar oude structuren en erfgoed. Deze zijn belangrijk voor de identiteit van Nieuwegein. Ze maken de stad herkenbaar en geven inwoners iets om trots op te zijn.

We willen monumenten en historische plekken behouden en verduurzamen. Zo zorgen we ervoor dat inwoners zich meer verbonden voelen met hun stad en haar geschiedenis en dat deze plekken klimaatbestendig worden.

Doelstelling(en):

- 1 Wijken zijn leefbaar en aantrekkelijk om in te wonen.
- 2 Met de ruimtelijke projecten en investeringen dragen we bij aan de versterking van de woonkwaliteit van de inwoners in de Centrale As.
- 3 Behoud van Nieuwegeinse erfgoed.
Zie ook programma Vrije Tijd Ambitie 3. We vergroten de aantrekkingskracht van Nieuwegein op inwoners, toeristen en recreanten

Activiteiten 2027	
D1-A1	We werken aan het versterken van de leefbaarheid en ruimtelijke aantrekkelijkheid van Nieuwegein door het actualiseren van het beleid voor ruimtelijke kwaliteit en erfgoed binnen het omgevingsprogramma Ruimtelijke kwaliteit.
D1-A2	We dragen bij aan het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit, zoals benoemd in de Omgevingsvisie, door onze inzet bij vergunningverlening, projecten en gebiedsontwikkelingen. Waaronder de Zeepfabriek, Groot Merwede, City, Rijnhuizen, Betere buurten, Parels van de Wijken, enzovoorts.
D1-A3	We werken aan het verhogen van de ruimtelijke kwaliteit en veiligheid voor fietsers en voetgangers, met name in overgangsgebieden tussen verschillende delen van de stad. Hiervoor zetten we in op (historische) groen- en waterstructuren als dragers van de identiteit van de stad en het buitengebied. Hiermee creëren we aantrekkelijke plekken voor ontmoeting en verblijf.

Activiteiten 2027	
D2-A1	We leveren input op planniveau voor specifieke vraagstukken uit de Centrale as waarbij ruimtelijke kwaliteit van invloed is om de fysieke leefomgeving voor de bewoners te verbeteren. Bijvoorbeeld: herinrichting openbaar gebied Nypelsplantsoen en gebiedsgericht omgevingsplan Merwestein.
D2-A2	We leveren input op plotniveau voor specifieke vraagstukken uit de Centrale as waarbij ruimtelijke kwaliteit van invloed is om de fysieke leefomgeving voor de bewoners te verbeteren, onder andere gestuurd door opmerkingen en suggesties van bewoners.
D3-A1	Bij herbestemmingen van erfgoed zetten we in op het behoud van monumentale status / cultuurhistorische waarde.
D3-A2	We werken verder aan het stimuleren van verduurzaming van monumenten door monumenteigenaren hierover te informeren.
D3-A3	We dragen actief bij aan trajecten die de waarde van historische gebieden en structuren in de stad proberen te versterken (bijvoorbeeld in Vreeswijk).

Ambitie 2: Fijne en groene stad met een levendig centrum.

Nieuwegein heeft groene en ruime woonwijken. Niet alleen in City maar ook daarbuiten wordt nog veel gebouwd en vernieuwd. We willen dat het ook in de toekomst prettig wonen blijft in de bestaande wijken. En dat er in nieuwe gebieden ook fijne, groene plekken komen die passen bij Nieuwegein.

De stad groeit. Er komen steeds meer mensen wonen. Daarom is het belangrijk dat de leefbaarheid en veiligheid goed blijven. Nieuwe plannen worden daarom vormgegeven op basis van de vijf criteria uit de Groei van de stad.

We kijken niet alleen naar nieuwe plannen, maar ook naar het verbeteren van bestaande wijken. Het programma Betere Buurten richt zich nu op de Centrale As van de stad. Op plekken waar het nodig is verbeteren en vergroenen we de openbare ruimte en de sociale structuur. Recent zijn afgerond de projecten Muntenbuurt en Kerkveld e.o., de 2 buurten in Zuilenstein zijn nog in uitvoering.

Na een tijdelijke pauze zullen de activiteiten in de buurt Gebouwendriften weer worden opgestart. De volgende buurt om aan te pakken wordt gekozen binnen de Centrale As. Dit gebeurt samen met de Alliantie van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid en het Openbaar Domein.

Een fijne stad heeft ook een leefbaar, bruisend en duurzaam centrum. Een plek waar mensen wonen, winkelen, uit eten gaan of naar de bioscoop. Daarom bouwen we verder aan City. City wordt nog beter bereikbaar door de ontwikkeling van een duurzaam OV-knooppunt, het faciliteren van deelmobiliteit en de realisatie van betere fietsverbindingen waaronder de 'doorfietsroute'. Deze betere bereikbaarheid maakt het mogelijk om het autogebruik juist te beperken. Dit zal vragen om een omslag in denken (paradigmashift) bij een deel van de inwoners, omdat het aantal parkeerplekken weliswaar toeneemt (in lijn met de parkeernorm), maar minder is dan het nieuw te realiseren aantal woningen. Hierover zal in de beginfase goede en heldere communicatie zijn.

Op systeemniveau wordt qua duurzaamheid gewerkt aan het hergebruik van water (Circulair Water), aan een verantwoord energiesysteem (hybride Warmte-Koudeopslag systemen) en het duurzaam ontwikkelen van de (woon)gebouwen. Om hittestress tegen te gaan en de leefbaarheid in ons centrum te verbeteren, gaat er een forse vergroening plaatsvinden. Enerzijds door de realisatie van veel meer (publiek toegankelijke) daktuinen en anderzijds door beter kwalitatief openbaar groen, zie ook programma 3 Leefomgeving en Veiligheid.

De wijk Rijnhuizen wordt verder ontwikkeld. Er komen nieuwe woningen. Ook wordt het gebied verder ingericht, bijvoorbeeld met het Oeverpark. Daarnaast starten we met de bouw van definitieve voorzieningen die nodig zijn in deze nieuwe wijk zoals een buurtcentrum en een eerstelijns zorgvoorziening. Ook wordt verder gewerkt aan de realisatie van de nieuwe school.

Naast deze grote projecten zijn er ook veel andere ontwikkelingen. Denk aan de verdere invulling van de Zeepfabriek, het verkennen en vastleggen van een toekomst perspectief voor Vreeswijk en de realisatie van verschillende kleinschalige woningbouwprojecten.

Voor de toekomstige uitbreiding van de stad werken we aan het gebied Groot Merwede. Voor Nieuwegein gaat het dan vooral om de Galecopperzoom. We maken plannen voor de ontwikkeling van dit gebied. Daarbij hoort ook de verbinding met het gebied Laagraven. Het gebied Laagraven-oost wordt in de toekomst ingericht als groen buitengebied voor inwoners. Dit doen we samen met andere betrokken partijen en is onderdeel van het regionaal programma Groen Groeit Mee.

Doelstelling(en):

- 1 Integraal werken aan de inrichting van de stad via de aanpak Groei van de Stad.
- 2 Verhogen van de ruimtelijke kwaliteit in de stad waardoor de leefbaarheid en veiligheid verbetert.
- 3 Een gebiedsoverstijgende benadering van ruimtelijke initiatieven in het gebied van City, als de meest duurzame binnenstad van Nederland, en de goede aanhechting met omliggende wijken.
- 4 De stad doorontwikkelen met plannen voor actief stedelijk leven in Groot Merwede met voldoende buitenstedelijk groen.

Activiteiten 2027	
D1-A1	Groei van de Stad: In het kader van de Groei van de Stad sturen we erop dat ieder woningbouwproject bijdraagt aan de ontwikkeling van de stad volgens de vijf kritische succesfactoren.
D1-A2	Groei van de Stad: We monitoren en informeren de raad jaarlijks over de Groei van de Stad.
D2-A1	Betere Buurten: Er wordt een herstart gegeven aan Betere Buurten in de Gebouwendriften.
D2-A2	Betere Buurten: De uitvoering van de herinrichting van de wijk Zuilenstein wordt gestart.
D2-A3	Betere Buurten: Er wordt een keuze gemaakt welke volgende Betere Buurt in de Centrale As wordt aangepakt.
D2-A4	Rijnhuizen: De 1ste fase van het Oeverpark wordt aangelegd en de 2de fase zal starten na afronding van het ecologisch onderzoek.
D2-A5	Rijnhuizen: De grens van 2.000 opgeleverde woningen wordt bereikt.
D2-A6	Rijnhuizen: Er wordt gestart met de aanleg van de Kasteellaan. Dit is een belangrijke voorwaarde om de nieuwe basisschool te kunnen realiseren.
D2-A7	Rijnhuizen: Er wordt gestart met de bouw van het buurtcentrum en eerstelijns zorgvoorziening Rijnhuizen.
D2-A8	Zeepfabriek: Het activeren, testen en 'placemaking' van de Zeepfabriek krijgt steeds meer vorm. Naast de al bestaande bedrijfjes ligt nu de nadruk op verdere uitbreiding met meer bezoekers aantrekkende functies (zoals horeca en evenementen).
D2-A9	Zeepfabriek: De planuitwerking van het vastgestelde Ontwikkelkader krijgt verder vorm.
D2-A10	Omgevingswet: Tot 2032 werken we jaarlijks aan enkele gebieden om de oude bestemmingsplannen om te vormen naar het nieuwe stelsel van het Omgevingsplan onder de Omgevingswet.
D3-A1	City: Het nieuwe ov-knooppunt wordt opgeleverd en in gebruik genomen.
D3-A2	City: Er wordt gestart met de bouw van de ABC locatie (ten oosten van de tramhalte).

Activiteiten 2027	
D3-A3	City: De bouw van C3 (hoek Kapittelstede en Zuidstedeweg) start.
D3-A4	City: In het kader van toekomstplan Nypelsplantsoen wordt het groot onderhoud aan flat 3 afgerond.
D3-A5	City: Het politiebureau wordt gesloopt.
D3-A6	City: Voor de locatie A2 (oude NVM kantoor) wordt gestart met de ontwerpfase van het project.
D3-A7	Van Bentumkwartier: Op basis van het gebiedsgerichte omgevingsprogramma wordt een vervolg gegeven aan de inrichting van het gebied. Daarbij wordt aan de eigenaren van de gronden de opdracht meegegeven om op basis van het programma met een ontwikkelvoorstel te komen.
D3-A8	Merwestein: We gaan aan de slag met het opstellen van een gebiedsgericht omgevingsprogramma om hiermee de gewenste sturing aan het gebied te kunnen geven als er ontwikkelaars zijn die in deze wijk een initiatief willen nemen voor herontwikkeling van een deelgebied. We doen dit in samenspraak met de buurt en stakeholders.
D4-A1	Groot Merwede: We stellen een gebiedsgericht omgevingsprogramma 'Groot Merwede Nieuwegein' op in samenspraak met de stad, waarbij het programma de doorvertaling is van de ruimtelijke keuzes die in lokaal en regionaal verband worden gemaakt. Hierin werken we de ambitievariant met centrale tramhalte, verdiepte AC Verhoefweg en nieuwe trambrug uit.
D4-A2	Groot Merwede: We stellen een 'Notitie Reikwijdte en Detail (NRD) op voor de uitvoering van een plan-MER (Milieu Effect Rapportage) ten behoeve van de gebiedsontwikkeling 'Groot Merwede Nieuwegein'.
D4-A3	Groot Merwede: We maken bestuurlijke afspraken over regionale gebiedsontwikkeling en hoogwaardig openbaar vervoer (Merwedelijn en de doortrekking daarvan richting Rijnenburg) samen met Rijk en Regiopartners. Dit gaat onder andere over de trambrug en halte Galecopperzoom-oost en de financiering daarvan inclusief de Nieuwegeins bijdrage hiervoor vooruitlopend op de nog te openen grondexploitatie.
D4-A4	Groot Merwede: We werken in samenspraak met de sportverenigingen aan een integraal ontwerp voor een sportlandschap in Galecopperzoom west.
D4-A5	Groot Merwede: We treffen voorbereidingen om het 'pauzelandschap Galecopperzoom' uiterlijk op 31-12-2029 te beëindigen en de Galecopperzoom planrijp te maken. Hierdoor kan op 1-1-2030 worden gestart met de voorbereiding en uitvoering van de eerste maatregelen voor de gebiedsontwikkeling.
D4-A6	Groen Groeit Mee: De visie voor Landschapspark Laagraven (LpLA) wordt afgerond en de eerste korte termijn projecten zullen worden voorbereid. Deze visie wordt samen met de regionale partners uit Groen groeit mee en Groot Merwede opgesteld. Tegelijkertijd en in afstemming met de visie wordt door Stichtse Groenlanden aan de visie Heemstede noord gewerkt. Deze wordt ook afgerond.

Ambitie 3: Een toekomstbestendige stad voor jong en oud.

Met het bouwen van extra woningen accommoderen we de steeds groeiende woningvraag. We zetten ons de komende decennia in op het energieneutraal en circulair maken van de stad en om de effecten van klimaatverandering te beperken. Dat zorgt voor uitdagingen op het gebied van wonen en duurzaamheid. Daarover gaat 'Een toekomstbestendige stad voor jong en oud'.

Er zijn grote uitdagingen op het gebied van energie, klimaatadaptatie en hergebruik van materialen (circulariteit) bij nieuwe woningen. Verder wordt nieuwbouw steeds meer natuurinclusief uitgevoerd, bijvoorbeeld met groene gevels, groen-blauwe daken en ruimte voor biodiversiteit. In verschillende plannen hebben we onze doelen opgeschreven. Daardoor kunnen we nu beter sturen op wat we willen bereiken.

We letten goed op wat mensen nodig hebben om fijn te kunnen wonen en welke type woning daarvoor het meest geschikt is. Ook vinden we het belangrijk dat woningen betaalbaar zijn. We zorgen voor: voldoende sociale huurwoningen en goedkope koopwoningen voor onder andere starters, betaalbare huurwoningen in het middensegment, voor mensen die te veel verdienen voor sociale huur, maar geen huis kunnen kopen, woningen voor ouderen, zoals gelijkvloerse woningen met genoeg ruimte. Zo kunnen zij verhuizen en komt hun oude woning vrij voor anderen. Ook is er

aandacht voor veel verschillende aandachtsgroepen en stellen we alles in het werk om hen een woonplek te bieden in onze stad.

Naast nieuwe woningen willen we ook dat bestaande woningen klaar zijn voor de toekomst. Daarom helpen we bewoners met het isoleren van hun woning. We geven advies, subsidie en ook realisatie als het inwoners echt zelf niet lukt. We werken verder met verenigingen van eigenaren (VVE's) en woningcorporaties om samen woningcomplexen verbeteren. We willen ook dat woningen zonder aardgas kunnen. In de wijken Zandveld en Vreeswijk werken we met bewoners aan een goed en gedragen alternatief. De fasering om van het gas af te gaan werken we voor de hele stad uit in het Warmteprogramma.

We kijken ook naar het klimaat in de stad en hoe de leefbaarheid bij klimaatverandering behouden kan worden. Op verschillende plekken nemen we maatregelen tegen hitte en wateroverlast, zoals vergroening op straat en waterberging onder de straat. We doen dit zoveel mogelijk tegelijk met andere werkzaamheden in de openbare ruimte, zoals bijvoorbeeld in de Betere Buurten.

Voor wat betreft circulariteit komt de focus op het verbeteren van afvalscheiding. Daarnaast willen we bij inkooptrajecten van de gemeente zelf de inkoop vaker circulair te doen. Daarnaast zal het omgevingsprogramma Duurzaam Bouwen Woningbouw worden geactualiseerd met meer aandacht voor CO₂-uitstoot en circulariteit.

Doelstelling(en):

- 1 Onze woningvoorraad sluit aan bij de veranderende woningbehoefte. Zo is tweederde van de nieuwe woningen betaalbaar.
- 2 Ouderen en kwetsbare inwoners kunnen beter zelfstandig wonen.
- 3 De woningvoorraad is kwalitatief goed en toekomstbestendig.
- 4 In 2040 is Nieuwegein energieneutraal en in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust ingericht.
- 5 Nieuwegein wordt een circulaire stad: slimmer en zuiniger omgaan met grondstoffen.

Activiteiten 2027	
D1-A1	Woningbouw: We actualiseren het omgevingsprogramma Wonen op basis van de wet regie volkshuisvesting.
D1-A2	Woningbouw: We sturen op het percentage 'betaalbare woningbouw' :2/3 betaalbare woningen bij nieuwbouwprojecten waarvan 30% sociaal gemeten over de hele stad. Naast sociale huur hebben we met name aandacht voor (lage) middenhuur en betaalbare koop.
D1-A3	Woningbouw: We werken regionaal aan een nieuwe huisvestingsverordening waarin we aandacht hebben voor het beter benutten van de bestaande woningvoorraad en meer kansen voor hen die nog geen woning hebben. Deze nieuwe verordening zal voor vaststelling worden aangeboden.
D2-A1	Woningbouw: Het project flexwonen aan de Acaciastraat wordt opgeleverd.
D2-A2	Woningbouw: We realiseren de taakstelling statushouders en huisvesting van aandachtsgroepen. Hiervoor realiseren we ook creatieve woonvormen zoals woningdelen en doorstroomlocaties.
D2-A3	Woningbouw: Voor inwoners organiseren we de Dag van het Wonen en een open dag voor senioren (Wonen voor later). Verder hebben we het woonloket voor algemene woonvragen.
D3-A1	Energietransitie: De gebiedsgerichte isolatie-aanpak wordt vervolgd in meerdere wijken. De wijkkeuze wordt in ieder geval gekoppeld aan de fasering uit het 'Warmteprogramma' maar zal mogelijk ook al andere wijken omvatten.
D3-A2	Energietransitie: De isolatieaanpak en -aanbod voor verschillende doelgroepen (bijvoorbeeld VVE's en Monumenten) wordt verder uitgevoerd en geoptimaliseerd.
D3-A3	Energietransitie: Huurders worden geholpen met energiebesparende maatregelen. Hiervoor worden nieuwe ideeën ontwikkelt, uitgewerkt en opgestart.

Activiteiten 2027	
D4-A1	Energietransitie: Het Warmteprogramma voor de komende jaren wordt vastgesteld door het college. Naast warmte- en koelteoplossingen omvat dit ook potentiële warmtebronnen, oplossingen voor de beschikbare ruimte in gebieden en fasering tussen gebieden.
D4-A2:	Energietransitie: Voor de wijk Vreeswijk wordt in samenwerking met Warm Vreeswijk een Warmte Uitvoeringsplan (WUP) opgesteld.
D4-A3	Energietransitie: Voor de wijk Zandveld wordt een Warmte Uitvoeringsplan opgesteld.
D4-A4	Klimaatadaptatie: Het geactualiseerde omgevingsprogramma 'Klimaatadaptatie 2027 - 2031' zal ter vaststelling aan de gemeenteraad worden aangeboden.
D4-A5	Klimaatadaptatie: We nemen klimaatadaptatieve maatregelen in de openbare ruimte in de Betere Buurten Zuilenstein.
D4-A6	Klimaatadaptatie: We vervangen minimaal 2.000 m2 aan overbodige verharding door groen. Dit doen we onder andere bij winkelcentrum Galecop en aan de Hunzwerf in Vreeswijk. Daarnaast bereiden we deze werkzaamheden voor de volgende jaren voor.
D4-A7	Bodem en Klimaat: We gaan ons actief inzetten in de regionale samenwerking in de Drinkwateraad om indien mogelijk toekomstige tekorten aan drinkwater te voorkomen.
D5-A1	Circulaire stad: De focus bij de uitvoering van het omgevingsprogramma 'Circulaire stad' ligt op het verbeteren van de huishoudelijke afvalscheiding en bij minimaal 2 inkoopgerelateerde trajecten ligt een sterke focus op circulariteit.
D5-A2	Circulaire Stad: We werken aan de implementatie van de Milieu Kosten Indicator (MKI). Dit gaat over het doorrekenen van de impact van materiaalgebruik op circulariteit bij inkooptrajecten.
D5-A3	Circulaire stad: we vernieuwen het Omgevingsprogramma Duurzaam Bouwen woningbouw met meer aandacht voor CO ₂ -uitstoot en circulariteit.

Ambitie 4: Met betrekking tot netcongestie benut Nieuwegein haar invloed en creëert ruimte waar mogelijk.

Hoewel de gemeente Nieuwegein de netcongestie niet zelf kan oplossen, nemen wij wel verantwoordelijkheid voor de invloed die wij hebben op ontwikkelingen in de stad. De oplossing van het capaciteitsprobleem ligt primair bij de netbeheerders Stedin en TenneT, maar de gemeente kan wel bijdragen aan het beperken van de druk op het elektriciteitsnet en het vergroten van de mogelijkheden voor ruimtelijke en economische ontwikkeling.

Bij nieuwe gebiedsontwikkelingen, woningbouwprojecten, locatieontwikkelingen kindcentra en economische ontwikkelingen sturen wij daarom actief op een slim en toekomstbestendig energiesysteem. Daarbij stimuleren wij dat projecten worden ontworpen met aandacht voor een efficiënt energiegebruik, netbewust bouwen, het beperken van piekbelasting, lokale opwek en opslag van energie, en het slim afstemmen van vraag en aanbod. Hierdoor kunnen ontwikkelingen beter aansluiten bij de beschikbare netcapaciteit en dragen zij bij aan een robuuster energiesysteem.

Daarnaast zetten wij ons in om projecten die een belangrijk maatschappelijk of economisch belang hebben zo goed mogelijk te positioneren binnen de beschikbare mogelijkheden en prioriteringskaders van de netbeheerders. Door vroegtijdig samen te werken met initiatiefnemers, Stedin, TenneT en andere partners willen wij kansen benutten om ontwikkelingen doorgang te laten vinden, ondanks de beperkingen op het elektriciteitsnet.

Doelstelling(en):

- 1 Nieuwegein zorgt ervoor dat energie en netcapaciteit vanaf de start onderdeel zijn van ruimtelijke en economische ontwikkelingen, zodat de impact van netcongestie wordt beperkt en de groei en verduurzaming van de stad zoveel mogelijk kunnen doorgaan.

- 2 We bieden (waar mogelijk binnen bestaande regels en kaders) ruimte en werken mee aan initiatieven die bijdragen aan het oplossen of verlichten van de netcongestie binnen de regels van ons Omgevingsplan.

Activiteiten 2027	
D1-A1	We borgen in onze werkprocessen en templates dat er standaard rekening gehouden wordt met netcongestie.
D1-A2	Bij tenderprocedures scoren wij partijen beter wanneer zij oplossingen aandragen die congestieverzachtend werken of anderszinds de kans van slagen van het project vergroten.
D1-A3	We voeren een impactanalyse uit waarmee we identificeren waar we nog wel invloed hebben om die vervolgens maximaal te gaan benutten. Daarmee brengen we focus op handelingsperspectief voor ons als gemeente.
D2-A1	We zorgen ervoor dat innovaties en initiatieven rondom netcongestie verhoogde prioriteit krijgen.

Prestatie-indicatoren

Type	Amb.	Nr.	Omschrijving	Realisatie 2025	Streefwaarde 2026	Streefwaarde 2027
P	2	1	Taakstelling huisvesting statushouders	77	120	120
P	2	2	Flexwoningen voor spoedzoekers en statushouders	0	50	44
P	3	1	Aantal monumenten	43	43	43
P	3	2	Hoeveelheid van grijs naar groen gerealiseerde m2.	1.662	2.000	2.000

1. Taakstelling huisvesting statushouders ; De opgave van het Rijk is in de loop van 2025 voor Nieuwegein 110 geworden

Effectindicatoren

Type	Nr.	Omschrijving	Realisatie 2025	Streefwaarde 2026	Streefwaarde 2027
E	1	Tevredenheid over de omgevingskwaliteit en fysieke leefomgeving (voorzieningen) (1)	3,7	3,7	3,7
E	2	Tevredenheid over omgevingskwaliteit en fysieke leefomgeving (woonwijk) (1)	4,1	4,1	4,1
E	3	Tevredenheid over het woningaanbod in Nieuwegein (1)	2,9 (2)	2,8	2,8
E	4	Algemene tevredenheid over de kwaliteit van de woning (1)	4,1	4,0	4,0
E	5	Aantal woningen uitbreiding woningvoorraad	773	900	780
E	6	Aantal sociale huurwoningen	8.871	9.250	9.280
E	7	Het percentage aanbod betaalbare sociale huur ten opzichte van het totale aanbod	63%	70%	70%
E	8	Uitbreiding aantal toegevoegde nultreden woningen en woningen voor verzorgd wonen	655	210	334
E	9	Uitbreiding aantal middeldure huurwoningen	158	16	98
E	10	Aantal geïsoleerde huizen via NIP	343	300	500
E	11	Aantal verleende subsidies	202	200	200
E	12	Mate van energieneutraliteit (3)	PM		
E	13	Percentage sociale huur stadsbreed		30%	30%

1. Gemeten op een schaal van 1 tot 5 (1 is zeer ontevreden, 5 is zeer tevreden).
2. Exclusief de inwoners die het niet weten omdat ze het huidige aanbod niet kennen (= 32%). 11% is niet ontevreden / niet tevreden.
3. *Energienutraliteit = opgewekte duurzame energie / energiegebruik * 100 %. Getal komt uit de regionale klimaatmonitor. Deze cijfers worden pas 2 jaar na dato gepubliceerd*

Financiële toelichting

Product Grondzaken

Het product Grondzaken bevat de budgetten gerelateerd aan het Grondbedrijf. Dit betreft de totale lasten en baten vanuit de diverse grondexploitaties en daarnaast ook kleinere budgetten voor onder andere het snippergroen en verhuurde gronden. De activiteiten die vanuit de budgetten in dit onderdeel betaald worden, dragen in dit thema met name bij aan de volgende ambities:

- [Ambitie 1: Verbonden met de stad, verbonden met elkaar](#)
- [Ambitie 2: Fijne en groene stad met een levendig centrum](#)
- [Ambitie 3: Een toekomstbestendige stad voor jong en oud](#)

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Grondzaken				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	39.701	35.261	44.851	22.010	12.351
Baten	38.556	34.052	43.525	20.651	10.952
Saldo	1.145	1.209	1.326	1.359	1.399

Ten opzichte van de begroting 2026 is te zien dat de lasten en baten in 2027 afnemen. Het verschil tussen deze jaren hangt samen met de verwachte jaarlijkse inkomsten en uitgaven van de verschillende grondexploitatieprojecten.

Het verwachte saldo op het product Grondzaken bedraagt € 1.209.000 negatief. In het kader van het traject Sluitende Meerjarenbegroting (SMB) is besloten om de structurele netto huurinkomsten van het Grondbedrijf, begroot op € 685.000 in 2027, niet langer ten gunste te laten komen aan het Grondbedrijf, maar aan de algemene dienst. Daarnaast worden de tijdelijke huuropbrengsten (€ 75.000) vanuit het pauselandchap Galecopperzoom ten gunste gebracht van de reserve bijdrage Merwedelijk en ontwikkeling Groot Merwede.

Dit betekent dat met het negatieve resultaat op dit programma er een reserve-onttrekking van € 1.969.000 wordt begroot. Hierin is nog geen rekening gehouden met eventuele winstnemingen of bijstellingen van voorzieningen.

Voor een uitgebreide toelichting op het product Grondzaken wordt verwezen naar de [paragraaf Grondbeleid](#) (3.6).

Product Duurzaamheid

Het product Milieu en klimaatadaptatie omvat de budgetten voor onder andere de energietransitie, duurzaamheid en klimaatadaptatie, evenals de baten en lasten voor de subsidies Energiearmoede in de wijk (tot 2028), programma circulariteit en Nationaal Isolatieprogramma (tot 2027). Ook het bouw- en milieutoezicht is onderdeel van dit product, hier valt onder andere de bijdrage aan de Omgevingsdienst Utrecht onder.

De activiteiten die vanuit de budgetten in dit onderdeel betaald worden, dragen in dit thema met name bij aan de volgende ambitie:

- [Ambitie 3: Een toekomstbestendige stad voor jong en oud](#)

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Duurzaamheid				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	4.349	5.034	3.826	3.895	3.859
Baten	479	1.108	1.927	1.932	1.884
Saldo	3.870	3.926	1.899	1.963	1.975

Ten opzichte van de begroting 2026 is te zien dat in 2027 de lasten en baten toenemen. Het verschil tussen deze jaren hangt hoofdzakelijk samen met de volgende onderdelen:

Handhaving milieu en bouwen, hogere lasten € 51.000

Op het product Handhaving milieu en bouwen stijgen de lasten in 2027 (ten opzichte van 2026) met € 51.000. Dit betreft deels een uitbreiding van de werkzaamheden van de omgevingsdienst, zoals opgenomen in de Kadernota 2027 (€ 25.000 extra lasten). Het resterende bedrag betreft de indexatie van de bijdrage aan de omgevingsdienst.

Isolatie aanpak gebieden (NIP), hogere baten € 580.000 en hogere lasten € 600.000

De subsidies die uit het Nationaal Isolatieplan worden verstrekt worden betaald uit de subsidie die de rijksoverheid daarvoor beschikbaar heeft gesteld. Omdat de afgelopen jaren de vraag naar de subsidies groter was dan begroot, is voor 2027 het volledige restantbedrag van de NIP-subsidie opgenomen.

Scherper ramen: Handhaving milieu en bouwen, lagere lasten € 50.000

Vanuit de analyse op scherper ramen is naar voren gekomen dat de realisatie op het calamiteiten budget jaarlijkse fluctueert. Het budget wordt structureel met € 50.000 verlaagd. Per jaar wordt bekeken of de kosten incidenteel begroot moet worden.

De overige verschillen op dit product zijn kleiner dan € 25.000 en worden verder niet toegelicht.

Product Natuur en dier

Dit product bestaat uit het Natuurkwartier, Milieu Educatie Centrum, BuitenWijs en Dierenwelzijn. Samen met inwoners en organisaties maken we inwoners bewust van het belang van de Nieuwegeinse natuur en dierenwelzijn onder andere via natuur- en milieueducatie vanuit het Natuurkwartier en Milieu Educatie Centrum. Met meer bewustwording waarderen inwoners hun

fysieke leefomgeving meer en gaan daar bewuster mee om. De activiteiten die vanuit de budgetten in dit onderdeel betaald worden, dragen in dit thema met name bij aan de volgende ambities:

- [Ambitie 2: Fijne en groene stad met een levendig centrum](#)
- [Ambitie 3: Een toekomstbestendige stad voor jong en oud](#)

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Natuur en dier				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	256	261	265	269	274
Baten	95	96	98	101	105
Saldo	161	165	167	168	169

De verschillen op dit product zijn kleiner dan € 25.000 en worden niet toegelicht.

Product Ruimtelijk ontwikkeling wonen

Dit product bestaat uit het programma Betere Buurten, stedenbouw, vergunningverlening in de fysieke leefomgeving, woonbeleid en starters-, verzilveringen en het beleefbaar en zichtbaar maken van Nieuwegeins erfgoed. De activiteiten die vanuit de budgetten in dit onderdeel betaald worden, dragen in dit thema met name bij aan de volgende ambities:

- [Ambitie 1: Verbonden met de stad, verbonden met elkaar](#)
- [Ambitie 2: Fijne en groene stad met een levendig centrum](#)
- [Ambitie 3: Een toekomstbestendige stad voor jong en oud](#)

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Ruimtelijke ontwikkeling wonen				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	5.031	5.126	5.071	5.107	4.921
Baten	2.992	3.062	2.968	2.961	2.772
Saldo	2.039	2.064	2.103	2.147	2.148

Ten opzichte van de begroting 2026 is te zien dat de baten en lasten iets toenemen. Het verschil tussen deze jaren hangt hoofdzakelijk samen met de volgende onderdelen:

Betere Buurten, hogere lasten € 321.000

In de planning is opgenomen dat verbeteringen (Muntenbuurt, Gebouwendrift en Zuilenstein) in het kader van Betere Buurten voor 2027 zijn opgeleverd. Dit brengt een stijging van de kapitaallasten van € 321.000 met zich mee. Deze lasten worden gedekt uit de hiervoor bestemde reserve Betere Buurten en Beheerplannen.

Omgevingsvergunningen, lagere baten € 69.000 en lagere lasten € 377.000

De legesinkomsten zijn sterk afhankelijk van het moment waarop vergunningen voor grote bouwprojecten verleend worden. Hierdoor fluctueren de kosten per jaar. Ten opzichte van de huidige begroting 2026 gaat het om lagere baten (€ 69.000) en lagere lasten (€ 377.000). De extra kosten aan toezicht drukken vervolgens op de daaropvolgende jaren. Dit effect wordt opgevangen door de egalisatiereserve. Wij gaan uit van 100% kostendekking als gemiddelde over een langere periode. De tarieven mogen structureel niet meer dan kostendekkend zijn. De reserve heeft zich gevuld met de resultaten van de periode 2018-2026 en zal normaliter afnemen in de daaropvolgende periode. Het theoretische evenwicht in baten en lasten lag in de periode tussen € 2,6 en € 2,7 mln. Daarom hebben wij voor de periode 2026-2029 eveneens waarden (geïndexeerd) binnen deze bandbreedte opgenomen voor de inkomsten. Dit is enkel om de beoogde tendens inzichtelijk te maken. De daadwerkelijke waarden worden zo goed als mogelijk gemonitord en waar nodig bijgesteld.

Kromme Rijn Linie Landschap, lagere lasten € 75.000

De voor 2026 opgenomen lasten van € 75.000 waren bestemd voor het samen met andere partners ontwikkelen van een visie op het Kromme Rijn Linie Landschap (KRLL). Die kosten waren in beginsel éénmalig. De visie wordt later uitgewerkt in een concreet ontwerp.

Planontwikkeling, hogere baten € 147.000 en hogere lasten € 174.000

Er worden hogere uitvoeringskosten op het gebied van planontwikkeling verwacht. Dit brengt ook hogere verwachte opbrengsten met zich mee vanuit ontwikkelaars (kostenverhaal) en de provincie (subsidiemogelijkheden).

Ruimtelijke kwaliteit, hogere lasten € 50.000

Voor deze bestuursperiode werken we eraan dat we monumentale woningen en cultureel erfgoed in Nieuwegein op een haalbare en betaalbare manier kunnen worden verduurzaamd. Hiertoe maken we een Erfgoedvriendelijke verduurzamingscatalogus.

Thema Economie

Een sterke en toekomstbestendige economie is niet vanzelfsprekend. Dat geldt ook voor onze regio. De wereld verandert steeds. Ondernemers en overheden moeten daar goed op letten. Door bijvoorbeeld vergrijzing is er steeds vaker een tekort aan goede werknemers en extra energie voor uitbreiding van de productie vraagt om creatieve en innovatieve oplossingen. Om onze welvaart te behouden, moeten we voorwaarden scheppen zodat bedrijven meer kunnen produceren met minder middelen. Dit vraagt om innovaties en slim handelen en betekent dat we zuinig moeten omgaan met dingen zoals ruimte, en dat we bedrijven helpen om te vernieuwen en goed te kunnen werken. Tegelijk leggen we de verbinding met ondernemers en het onderwijs om bij te dragen aan het oplossen van arbeidsmarktvraagstukken.

Wij zetten ons in voor een toekomstbestendige economie via beleid, samenwerking en goede dienstverlening. Zo zorgen we voor eerlijke kansen voor ondernemers. We willen een betrouwbare partner zijn en een omgeving bieden waarin ondernemers goed kunnen werken. Daardoor kunnen zij blijven vernieuwen, wat zorgt voor groei in productiviteit.

Ambitie 1: Nieuwegein is een bedrijvige stad in een sterke regio.

Nieuwegein bevindt zich in het hart van de sterke Metropoolregio Utrecht. Het bedrijfsleven kenmerkt zich door veelzijdigheid waarbij we zien dat de sectoren transport en logistiek en de zorg oververtegenwoordigd zijn. De bedrijventerreinen draaien goed, maar een aandachtspunt is dat we moeten voorkomen dat hier verval optreedt.

We werken in de regio samen aan een bedrijvige stad in een sterke regio.

We willen dat bedrijven en kantoren op de juiste plek komen. Ook zorgen we ervoor dat de gebouwen en gebieden van goede kwaliteit blijven. Als er meer banen bijkomen in de regio, dan is dat ook goed voor de werkgelegenheid in Nieuwegein en voor de Nieuwegeiners.

Startende ondernemers, zoals creatieve bedrijven, zijn belangrijk voor de stad. Ze zorgen voor nieuwe ideeën en energie. We vinden het belangrijk om te weten wat er speelt bij ondernemers en in ondernemersnetwerken. Met ons accountmanagement sluiten we hier goed bij aan.

Als ondernemers, winkeliers of vastgoedeigenaren plannen hebben die passen bij de vijf criteria van Groei van de stad, dan denken wij graag mee. We zeggen dan: ja, mits het past. Voor bedrijventerreinen betekent dit: zuinig en slim omgaan met de ruimte.

Omdat de stad groeit, neemt de behoefte aan voldoende en een gevarieerd winkelaanbod toe. Winkelcentra zijn daarbij het sociale hart van een wijk. We volgen de ontwikkelingen in onze winkelcentra goed.

De ontwikkeling van City is ook belangrijk. We blijven samenwerken met partners in de binnenstad, zoals Wereldhave, De Kom, de Bibliotheek en Stichting Markten. Samen zorgen we ervoor dat de binnenstad levendig en aantrekkelijk blijft. Zo blijven bezoekers langer en trekken we ook nieuwe bezoekers aan.

Doelstelling(en):

- 1 Nieuwegein heeft een gezond ondernemersklimaat.
- 2 Ondernemers ondernemen niet alleen voor zichzelf maar ook voor een welvarend Nieuwegein en Metropool regio Utrecht-west.
- 3 We hebben een gevarieerd winkelaanbod dat aansluit op de klantvraag.
- 4 Onze bedrijventerreinen zijn toekomstbestendig.

Activiteiten 2027	
D1-A1	Wij identificeren de meest innovatieve ondernemers in onze stad. Samen gaan we het gesprek aan over hoe wij in onze stad innovatie in ondernemen kunnen bevorderen om op deze wijze de uitdagingen van de toekomst (schaarse ruimte, energiegebruik en krapte op de arbeidsmarkt) aan te kunnen gaan.
D1-A2	Wij ontwikkelen een manier om nieuwe ondernemers in onze stad welkom te heten en te leren kennen om zodoende proactief te weten waar hun behoeften liggen. En andersom om onze doelstellingen als gemeente aan de ondernemers over te brengen. Samen maken we immers de stad.
D2-A1	Samen met de Provincie en de Metropool Regio Utrecht west (MRUw) richten wij ons op circulair ondernemen. Door onderzoek, netwerken te realiseren en concrete maatregelen te ontwikkelen.
D2-A2	Binnen Groot Merwede zal wijk economie (werken in de woonomgeving) naast wonen een prominente plaats innemen. Wij doen onderzoek hoe wij dit het beste vorm kunnen geven en dit daadwerkelijk kunnen realiseren.
D3-A1	Wij herzien het standplaatsbeleid om zodoende locaties en oppervlakten passend te laten zijn bij de huidige en toekomstige gebiedsontwikkelingen.
D3-A2	Het periodiek onderzoek naar het functioneren van de warenmarkten vindt weer plaats.
D4-A1	We ondersteunen initiatieven van ondernemers die helpen aan bij collectieve oplossingen van netcongestie op bedrijventerreinen.
D4-A2	Wij maken een omgevingsprogramma 'Bedrijventerreinen' om zodoende in te kunnen spelen op actuele ontwikkelingen en lokale uitvoering te geven aan de regionale bedrijventerreinen strategie van de MRUw.

Effectindicatoren

Type	Nr.	Omschrijving	Realisatie 2025	Streefwaarde 2026	Streefwaarde 2027
E	1	Tevredenheid ondernemers over ondernemersklimaat (1)	3,5	3.7	3,7
E	2	Tevredenheid over het winkelaanbod (1)	4,1	4.0	4,1
E	3	Ontwikkeling aantal bezoekers Cityplaza (2)	126%	105%	105%
E	4	Aantal arbeidsplaatsen	-	51.000	53.000
E	5	Bedrijfsvestigingen in Nieuwegein	-	7.800	8.100
E	6	Arbeidsplaatsen in U16-regio (3)	-	700.000	710.000
E	7	Aantal nieuwe bedrijven op Het Klooster	3	1	1
E	8	Aantal toeristenovernachtingen	-	45.000	

1. Gemeten op schaal van 1 (laag) tot 5 (hoog).

2. 2014 = 100%

3. U16 bestaat uit 16 gemeenten.

Financiële toelichting

Product Economisch beleid

Het product Economisch beleid bestaat uit toekomstbestendige bedrijfsterreinen, binnenstadsmanagement, onze bijdrage aan de regionale samenwerking Economic Board Utrecht (EBU) en andere onderdelen voor de uitvoering van de economische visie Nieuwegein.

De activiteiten die vanuit de budgetten in dit onderdeel betaald worden, dragen in dit thema met name bij aan de volgende ambitie:

- [Ambitie 1: Nieuwegein is een bedrijvige stad in een sterke regio.](#)

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Economisch beleid				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	249	256	264	270	277
Baten	14	15	15	15	16
Saldo	235	241	249	255	261

De verschillen op dit product zijn kleiner dan € 25.000 en worden verder niet toegelicht.

Wat mag het kosten?

Thema	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Economie	270	249	256	264	270	277
Wonen	39.685	49.336	45.681	54.013	31.282	21.404
Totaal lasten	39.955	49.585	45.937	54.277	31.552	21.681
Economie	27	14	15	15	15	16
Wonen	36.849	42.122	38.317	48.517	25.645	15.713
Totaal baten	36.875	42.136	38.332	48.532	25.661	15.729
Saldo van lasten en baten	3.079	7.449	7.605	5.745	5.892	5.953
Storting in reserves	1.435	160	75	75	75	75
Onttrekking aan reserves	1.192	455	198	146	49	49
Totaal van het programma	3.322	7.154	7.481	5.675	5.918	5.978

Op dit programma worden de volgende reservemutaties geraamd:

- Vanuit de inkomsten vanuit het pauselandchap Galecopperzoom wordt een bedrag van € 75.000 gestort in de reserve bijdrage Merwedelijk en ontwikkeling Groot Merwede.
- Een bedrag van € 139.100 wordt onttrokken aan de reserve Omgevingswet voor uitvoering van (nieuwe) wettelijke taken, die niet uit legesinkomsten gedekt kunnen worden.
- Er wordt € 7.700 onttrokken aan de reserve startersleningen voor de kosten van deze leningen.
- Er wordt € 32.000 onttrokken aan de reserve kapitaallasten Verduurzaming vastgoed voor de afschrijvingslasten van een aantal investeringen die in dit kader zijn gedaan.
- Er wordt € 19.600 onttrokken aan de reserve kapitaallasten Vergroening stadsbalkon voor de afschrijvingslasten van een aantal investeringen die in dit kader zijn gedaan.

2.3 Leefomgeving en Veiligheid

Wat is de bedoeling van dit programma?

In dit programma komen 2 belangrijke programmaonderdelen samen: leefomgeving en veiligheid. Deze onderdelen kennen een sterke onderlinge samenhang, maar ook is er een sterke relatie met de nieuwe ontwikkelingen in onze stad die in programma 2 Wonen en economie thuishoren vanwege klimaatmaatregelen, vergroening en inrichting van onze openbare ruimte.

1. Leefomgeving

De openbare ruimte is onze woon-, werk- en leefomgeving en daarmee van groot belang voor inwoners, ondernemers en bezoekers van Nieuwegein. Wij streven ernaar de openbare ruimte toegankelijk en aantrekkelijk te maken en zo te behouden voor huidige en toekomstige generaties – jong en oud – als omgeving om in te wonen, recreëren en werken. We behouden en versterken de kwaliteit van de openbare ruimte en stellen de gebruiker en/of functie centraal. We doen dat samen met collega's, inwoners, gebruikers en partners.

Voor deze bestuursperiode wordt extra nadruk gelegd op een aantal terreinen, dit werkt door in de doelstellingen en activiteiten. Deze krijgen daarmee een plek in de reguliere begrotingscyclus en worden samengevoegd met de bestaande doelen en activiteiten. Soms is dat een extra nuance en soms zijn er concrete aanvullende activiteiten. Voor het thema Leefomgeving betreft dit:

Extra (investerings)ruimte voor vergroenen van de stad

We versterken ecologische verbindingen en waar mogelijk vergroenen we straten, parken en pleinen. We zorgen dat biodiversiteit toeneemt door meer bloemenweides aan te leggen en meer bomen en struiken te planten.

Vanaf het 3e kwartaal van 2026 en doorlopend naar de volgende jaren van deze bestuursperiode geven wij - waar mogelijk- invulling aan het extra planten van bomen en het vergroenen van de stad en maatregelen voor klimaatadaptatie. Daarbij wordt rekening gehouden met het vigerende beleid rondom Natuur in de Stad en goed gekeken naar voldoende mogelijkheden om dit binnen de beschikbare openbare ruimte goed in te passen.

Klimaatmaatregelen

De gemeente combineert klimaatmaatregelen zoveel mogelijk met regulier onderhoud en vernieuwing. Bij de inrichting van de stad houden we rekening met de gevolgen van klimaatverandering. We geven kwetsbare plekken prioriteit, breiden ons bomen- en plantenbestand uit en versterken het groen in de stad. Bij herinrichting zorgen we dat klimaatadaptatie en gebruik van de openbare ruimte hand in hand gaan.

Creëren extra zitgelegenheden en ontmoetingsplekken in de stad

Vanaf het 3e kwartaal van 2026 wordt waar mogelijk invulling gegeven aan het creëren van extra zitgelegenheden en ontmoetingsplekken in de stad. Daarbij wordt rekening gehouden met het vigerende beleid rondom de speelvisie. Het streven 'We plaatsen in elke speeltuin een picknicktafel om spontane ontmoetingen te stimuleren' zal niet altijd en overal letterlijk geïmplementeerd kunnen worden. We inventariseren in 2027 eerst de mogelijkheden.

Verbeteren opvolging digitale meldingen

Met als doelstelling dat digitaal melden gaat lonen door een snelle, eerlijke reactie én opvolging gaan we in 2027 het in 2026 vernieuwde proces van de MOR-meldingen over de openbare ruimte kritisch blijven beoordelen en daar waar nodig verbeteren. Met name het proces van terugkoppeling van wat er is gedaan met de melding richting de melder gaan we verder optimaliseren.

Openbare verlichting

Goede openbare verlichting op fietspaden, in parken en bij bushaltes etc. (investering en daaropvolgend beheer en onderhoud). Vanaf het 3e kwartaal van 2026 wordt waar mogelijk aanvullend gekeken waar nog verbetering is te behalen met verlichting. Daarbij wordt rekening gehouden met het vigerende beleid rondom Openbare Verlichting en Ecologie. Centraal staat het verhogen van het veiligheidsgevoel en de verkeersveiligheid.

Afval

We zetten in op het sneller opruimen van afval, het verruimen van de openingstijden om afval aan te bieden en een goede opvolging van meldingen. Zwerfafval, afval bijplaatsingen, volle afvalcontainers. Het is een ergernis van veel inwoners. In 2027 gaan we een project uitvoeren dat is gericht op het verbeteren van communicatie/informatievoorziening op de afvalverzamelplaatsen. De evaluatie van het huidige Grondstoffen inzamelplan (GIP) is in voorbereiding en bij het herzien van het GIP betrekken we de benoemde wensen:

Grofvuil wordt periodiek gratis opgehaald en met twee extra bakfietsen kunnen inwoners hun grofvuil makkelijker zelf wegbrengen.

Toegankelijkheid

Wij streven een voor iedereen toegankelijke openbare ruimte na. Goede stoepen, toegankelijke bushaltes, veilige looproutes en voldoende rustpunten zijn belangrijk voor ouderen en inwoners met een beperking. Dit is daarom opgenomen in de LIOR (Leidraad Inrichting Openbare Ruimte) als toetsingselement bij vervangingsprojecten of vernieuwingsprojecten. We letten onder meer op toegankelijke routes, voldoende rustpunten, duidelijke bewegwijzering en openbare voorzieningen die voor iedereen toegankelijk en bruikbaar zijn.

2. Veiligheid

Nieuwegein is een veilige gemeente waar de huidige en volgende generaties graag zijn. Samen kunnen we Nieuwegein veiliger maken. Door een nauwe en effectieve samenwerking met partners, inwoners en ondernemers realiseren we een veilige, toekomstbestendige en weerbare gemeente. We richten ons daarbij op het tegengaan van georganiseerde ondermijnende criminaliteit, het voorkomen van jonge aanwas en het doorbreken van het pad van criminele doorgroeiers. Ook versterken we de digitale veiligheid en handelen we adequaat bij maatschappelijke onrust. Tegelijkertijd blijven we inzetten op onze reguliere veiligheidsaanpak, zoals de lokale persoonsgerichte aanpak, crisisbeheersing en het tegengaan van woon- en adresfraude.

Voor deze bestuursperiode leggen we binnen het thema Veiligheid extra nadruk op de volgende onderwerpen:

Gerichte aanpak personen met verward gedrag

Deze nieuwe structurele middelen zetten we vanaf deze bestuursperiode in om de aanpak van personen met verward gedrag die in 2025 & 2026 met incidentele middelen versterkt is, te

continueren. We blijven casusregie voeren op personen met verward gedrag en een gevaarstelling. Momenteel is de casusregisseur voor onbegrepen gedrag met een gevaarstelling een regionale tijdelijke functie waarbij het onduidelijk is hoe hier vervolg aan gegeven kan/gaat worden. Gelet op de gemeentelijke problematiek willen we het bestaan van deze functie in Nieuwegein in elk geval continueren.

Gericht monitoren van onlinegedrag

We onderzoeken hoe we de inzet op proactieve monitoring van onlinebronnen om meer zicht te krijgen in de behoeften en het gedrag van onder meer jongeren, die van invloed zijn op de veiligheid en leefbaarheid van de stad kunnen vormgeven. Vanuit de afdeling Toezicht Veiligheid en Leefbaarheid (TVL) gaan we samen de afdeling Support dit plan verder uitwerken.

Direct aanpakken van onveilige plekken in de stad

We investeren in het preventief veilig(er) maken van relatief onveilige plekken in de stad en pakken we direct onveilige hotspots aan wanneer deze zich voordoen. Op basis van informatie van onder andere onze inwoners, wijkcoördinatoren, (wijk)boa's en politie brengen we in kaart welke plekken als relatief onveilig worden ervaren. Waar mogelijk en nodig voeren we snel gerichte interventies uit. In andere gevallen analyseren we de problematiek verder om met een gericht plan van aanpak te komen en dit vervolgens uit te voeren. Deze interventies kunnen zowel preventief als reactief zijn en gericht zijn op de korte of lange termijn, bijvoorbeeld het veiliger maken van fietsroutes of het inzetten van gemeentelijk cameratoezicht bij aanhoudende ernstige verstoring van de openbare orde en veiligheid in een wijk.

Extra capaciteit veiligheid voor handhaving

Om de middelen voor het uitbreiden van de capaciteit van handhaving op het gebied van veiligheid efficiënt en effectief in te kunnen zetten, brengen we eerst in kaart welke mogelijkheden er zijn om in te investeren. Hierbij is het ook van belang om rekening te houden met het onder andere het veranderende en gewenste takenpakket van onze Buitengewone Opsporingsambtenaren en de ontwikkeling op het gebied van datagedreven werken en digitalisering. Op basis van de uitkomst van deze analyse versterken en optimaliseren we vervolgens de capaciteit op het gebied van handhaving.

Preventie en begeleiding van jongeren samen met partners in het veld

De ambitie is om het perspectief van jongeren te vergroten, waarbij nadrukkelijk verbinding wordt gelegd met andere domeinen, zoals bestaanszekerheid, onderwijs, sport en gezondheid. Op die manier kunnen vraagstukken waar meerdere problemen bij jongeren tegelijkertijd spelen integraal worden opgepakt. Het programma Preventie met Gezag en Jeugd van Morgen trekken hier gezamenlijk in op en verzorgen de gemeentelijke inzet binnen het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid. Voor de inzet van de beschikbare middelen wordt een plan van aanpak/ uitvoeringplan opgesteld. Daarbij vormen actuele trends en ontwikkelingen in het gedrag, de leefwereld en de behoeften van jongeren een belangrijk vertrekpunt. De uitvoering van dit plan vraagt waarschijnlijk om aanvullende beleids- en uitvoeringscapaciteit. Deze capaciteit dient bekostigd te worden vanuit de incidenteel beschikbaar gestelde middelen in deze bestuursperiode.

Relatie met andere programma's

Leefomgeving

'Leefomgeving' heeft een belangrijke relatie met het programma 'Wonen en Economie' waar het gaat om Betere Buurten, Omgevingswet, Actieplan geluid en duurzaamheid. En met het programma 'Vrije tijd' als het gaat om spelen en sport en bewegen.

Verder willen we ook de aandacht voor het omgaan met hemel- en afvalwater onder ontwikkelaars en inwoners vergroten. Hiervoor gebruiken we de instrumenten geschreven op de omgevingsprogramma's 'Duurzaam Bouwen: Woningbouw', Wonen 2024-2040' en 'Klimaatadaptatie 2023-2026: Samen klaar voor klimaatverandering'. Op deze wijze dragen wij zorg voor goede en voldoende voorzieningen op het gebied van riolering en waterhuishouding, die goed te beheren zijn.

Veiligheid

Versterking Eigen Kracht, Ondersteuning en Bescherming

Een bijzonder aandachtspunt is de relatie met het Programma Versterking eigen kracht, Ondersteuning en Bescherming waar onder andere rond de thema's huiselijk geweld/kindermishandeling, complexe multiproblematiek (zoals de aanpak van onbegrepen gedrag) en preventie van jeugdcriminaliteit samenwerking tussen het sociaal- en veiligheidsdomein van waarde is. Ook kan vroegtijdig signaleren en inzetten van interventies voorkomen dat casussen in het sociaal domein escaleren naar het veiligheidsdomein.

Daarnaast is er ook een relatie tussen het thema gezondheid en veiligheid met betrekking tot het tegengaan van drugsgebruik. Naast de nadelige gezondheidseffecten van drugsgebruik, draagt de drugsgebruiker ook bij aan het in stand houden van criminaliteit. Belangrijke speerpunten zijn het voorkomen dat Nieuwegeinse jeugd drugs gaat gebruiken en/of in de drugscriminaliteit belandt. Ook werken we vanuit het programma Leefomgeving en Veiligheid mee aan de aanpak voor de opgaven in de Centrale As (oostelijk Batau en de wijken Zuilenstein, Jutphaas-Wijkersloot, Merwestein en Fokkesteeg), in het kader van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid binnen het programma Versterking Eigen kracht. Vanuit deze aanpak wordt langjarige inzet geboden om de leefbaarheid en veiligheid in de buurten te verbeteren, het perspectief voor de jeugd te verbeteren en voor onze inwoners bestaanszekerheid te vergroten.

Daarnaast volgen we vanuit ons programma Preventie met Gezag (PmG) actief de ontwikkelingen over de inzet van de coalitiemiddelen 2023-2026 m.b.t. Plein 34 als ontmoetingsplek voor jongeren. De middelen worden onder andere ingezet voor continuering en meer structurele huisvesting van Plein 34.

Wonen en Economie

Veiligheidsthema's raken vaak meerdere domeinen. Overlast en criminaliteit zijn onder andere zichtbaar in de buitenruimte en raken daarom aan de programmaonderdelen van het Programma Wonen en Economie. Hierbij zijn de Omgevingswet, aansluiting bij de omgevingsprogramma's en een gezond ondernemersklimaat belangrijke elementen. In het bijzonder werken we in het kader van het project toekomstbestendige bedrijventerreinen aan het weerbaar houden van bedrijven op het bedrijventerrein Plettenburg-De Wiers.

Bedrijfsvoering

Digitale criminaliteit wordt steeds meer een onderdeel van het dagelijks leven. Denk bijvoorbeeld aan ransomware-aanvallen, waarbij gegevens worden versleuteld en alleen tegen betaling weer beschikbaar worden gesteld of aan phishing waarbij criminelen proberen bankgegevens en identiteiten te stelen. Het is daarom belangrijk dat inwoners en ondernemers zich bewust zijn van

deze risico's en zich hiertegen kunnen beschermen. Naast het verhogen van het bewustzijn en de weerbaarheid van inwoners en ondernemers op het gebied van digitale veiligheid, zullen ook medewerkers van de gemeente Nieuwegein voldoende basisvaardigheden nodig hebben om digitaal veilig te werken. Dit speerpunt is reeds onderdeel van het programma 'Samenwerken aan ICT', dat zich richt op het waarborgen van interne digitale veiligheid.

Wat doen we samen?

Leefomgeving

MRU West

Via de MRU West-bestuurstafel mobiliteit werken we aan de uitvoering van de doelen uit de 'Mobiliteitsvisie grootstedelijk Utrecht':

- Kiezen voor het verantwoord accommoderen van de mobiliteitsgroei.
- Kiezen voor de meest geschikte vervoerwijze per gebied.
- Kiezen voor kwaliteit voor de fietser.
- Kiezen voor kwaliteit voor de OV-reiziger.
- Kiezen voor een gezamenlijke aanpak van leefbaarheid en bereikbaarheid bij de grote weg.

Daarnaast wordt ook de regionale inzet richting het Rijk veelal via de MRU West verricht.

Coöperatie ParkeerService

Onze gemeente is één van de 13 leden van de Coöperatie ParkeerService. ParkeerService verzorgt in onze stad een groot deel van de operationele zaken met betrekking tot het betaald parkeren. De omvang van dit dienstenpakket wordt ieder jaar vastgelegd in een Uitvoeringsovereenkomst. Dit betreft zowel afspraken over de werkzaamheden als de bijbehorende kosten.

Afval en grondstoffen

We werken samen met RMN en de andere RMN-gemeenten aan het verbeteren van de inzameling van afval en grondstoffen en aan een toekomstbestendige organisatie. Ook werken we samen met de AVU (Afvalverwijdering Utrecht). Dit is een gemeenschappelijke regeling die verantwoordelijk is voor het aanbesteden en beheren van contracten voor de verwerking van afval en grondstoffen.

Riolering en water

Het (afval)watersysteem houdt niet op aan de gemeentegrenzen en daarom werken we regionaal samen in het Netwerk Water & Klimaat. De partijen van het netwerk zijn het waterschap Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden, 14 gemeenten, de provincie en de Veiligheidsregio. Belangrijke thema's zijn de opgave als gevolg van de klimaatverandering, duurzaamheid en kostenbesparing.

Openbaar Groen

Nieuwegein participeert in twee voorbeeldgebieden Groen Groeit Mee:

1. **Hollandsche IJssel**
Het gaat om recreatie in combinatie met groen, zoals o.a. aanleg fiets-voetverbindingen en inrichting NNN gebied met zwemplas. Nieuwegein, IJsselstein, Utrecht, Montfoort, Staatsbosbeheer, Provincie en Waterschap werken hier samen aan realiseren van landschappelijk uitloopgebied in 2027.
2. **GGM Kromme Rijn Linie Landschap (KRLL)**
In dit voorbeeldgebied werken Nieuwegein, Utrecht, Houten, Bunnik, Zeist, Provincie en Waterschap hier gezamenlijk aan groen-blauwe dooradering van het landschap en het toegankelijk en beleefbaar maken.

Laagraven Oost is één van de deelgebieden van het KRLL. Vanuit het uitvoeringsprogramma Groen Groeit Mee (2025-101) wordt in samenwerking met Houten een visie landschapspark Laagraven Oost opgesteld voor de lange termijn en wordt gewerkt aan het realiseren van korte termijn projecten in Laagraven Oost. Beide zullen in 2027 gereed zijn.

Veiligheid

Het waarborgen en vergroten van de veiligheid binnen Nieuwegein kan niet zonder samenwerking met onze inwoners, ondernemers en lokale, regionale en landelijke partners.

Een voorbeeld van een lokale integrale aanpak is de Aanpak Nypels. Vanuit de uitgangspunten 'Anders doen op het Nypelsplantsoen' en 'dat doen wat nodig is' zetten we samen met onder andere Woonin, politie, stichting JoU, WIL en Geynwijs in op leefbaarheids- en veiligheidsvraagstukken rond het Nypelsplantsoen.

Een ander voorbeeld van de lokale integrale aanpak is het bondgenotennetwerk van Nieuwegein. Het bondgenotennetwerk is in 2024 gezamenlijk met de politie opgestart met als doel het opbouwen van relaties met sleutelfiguren in de stad. De sleutelfiguren zijn geen professionals, maar inwoners die actief zijn en een achterban hebben bij bijvoorbeeld een stichting of sportclub. Tijdens de bijeenkomsten met de bondgenoten halen we, met de focus op openbare orde en veiligheid, op wat het sentiment is en wat er speelt in de wijken van Nieuwegein. Ook fungeren onze bondgenoten als klankbord op het moment dat er sprake is van landelijke, regionale of lokale ontwikkelingen die mogelijk de openbare orde in Nieuwegein kunnen verstoren.

Problematiek op het gebied van de openbare orde en veiligheid stopt vaak niet bij de gemeentegrenzen. We zetten daarom in op goede samenwerking met onze buurgemeenten en regionale/landelijke partners zoals Bureau RVS, het RIEC en het Zorg- en Veiligheidshuis Regio Utrecht. In het kader van Preventie met Gezag wordt er samengewerkt met andere manifestgemeenten en specifiek in Midden-Nederland intensiever met Utrecht, Almere en Lelystad. Vanuit het Rijk is het ministerie van Justitie en Veiligheid betrokken bij de programma's PmG en Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid Centrale As.

Ook is de gemeente Nieuwegein één van de deelnemers aan de gemeenschappelijke regelingen Omgevingsdienst Utrecht (ODU) en de Veiligheidsregio Utrecht (VRU). De ODU voert milieutaken uit op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. De VRU geeft uitvoering aan een adequate risico-/ crisisbeheersings- en brandweerorganisatie en draagt daarmee bij aan een veilige leefomgeving in Nieuwegein. De komende jaren investeren we in het programma Veerkracht en Weerbaarheid vanuit de VRU, met als doel om niet alleen de veerkracht van onze inwoners en ondernemers te vergroten, maar ook met de intentie om als organisatie voorbereid te zijn op een grootschalige calamiteit. Hierbij wordt niet alleen intern, maar ook extern de samenwerking gezocht.

Thema Leefomgeving

Onder dit thema valt het onderhoud en verbetering van de openbare ruimte. We hanteren hierbij de onderstaande verdeling in ambitiegebieden.

- Riolering en waterhuishouding (Blauw)
- Openbaar groen, spelen en dierenwelzijn (Groen)
- Mobiliteit
- Wegen, kunstwerken (Grijs)
- Afval en grondstoffen (Wit)
- Parkeren

In de paragraaf kapitaalgoederen kunt u meer informatie lezen over de beheerplannen en het assetmanagement met als basis de in 2023 door de raad vastgestelde [Nota kapitaalgoederen Openbare Ruimte 2024-2027](#).

In 2027 zal van elke beheerdiscipline een nieuw beheerplan opgesteld worden voor de periode 2028-2031.

Ambitie 1: Nieuwegein heeft een goede waterhuishouding.

De gemeente Nieuwegein heeft drie zorgplichten: het inzamelen en transporteren van stedelijk afvalwater, het inzamelen en verwerken van afstromend hemelwater en het voorkomen van belemmering in een gebied door overtollig grondwater waardoor inwoners minder hinder of overlast hebben.

Om aan deze plichten te voldoen voeren wij de acties uit die zijn beschreven in het [Gemeentelijk Rioleringsplan \(GRP\) 2024-2027](#). Wij werken aan een watersysteem met voldoende capaciteit met aandacht voor de waterkwaliteit. Wij gebruiken het meerjarenplan waterkwaliteit als leidraad. Er zijn diverse reparaties aan de riolering benodigd. Er worden aanpassingen gedaan op basis van hydraulische berekeningen en inspecties. Daarnaast is een aantal installaties toe aan renovatie.

Doelstelling(en):

- 1 Nieuwegein heeft voldoende kwalitatief water.
- 2 De riolering is goed onderhouden.
- 3 De waterhuishouding is toegerust op de huidige en toekomstige situatie.

Activiteiten 2027	
D1-A1	We voeren de baggerwerkzaamheden voor de jaren 2026 en 2027 in één werk uit. Een en ander volgens het baggerplan.
D2-A1	We voeren werkzaamheden uit om het oorspronkelijk functioneren ten aanzien van waterdichtheid, stabiliteit en afstroming van de riolen te herstellen.
D2-A4	Opstellen GRP/beheerplan 2028-2031.
D2-A2	We voeren verbeteringen door op basis van de resultaten van hydraulische herberekeningen.
D2-A3	We renoveren diverse onderdelen van de mechanische objecten (rioolgemalen, schuiven enz.).
D3-A1	We passen, zowel bij het reguliere onderhoudsprogramma als nieuwe projecten, klimaat adaptieve maatregelen toe.

Ambitie 2: Een stad die kwalitatief goede en voldoende voorzieningen en groen biedt om te kunnen recreëren, ondernemen en te verplaatsen of verblijven.

Gemeente Nieuwegein is een groene natuurvriendelijke gemeente. We willen dit blijven en dit verder ontwikkelen. Nieuwegein is trots op haar bomen, groen en natuur. In een tijd waarin vele functies om ruimte vragen, is het extra belangrijk om bomen en groen te behouden om de gewenste kwaliteit en leefbaarheid in de leefomgeving te kunnen bieden. Met het oog op de Europese Natuurherstel Verordening, de 3-30-300-richtlijn en de Basiskwaliteit Natuur vraagt dit continu aandacht. Het vraagt afstemming met andere beleidsdoelen om dit te versterken en uit te breiden. Denk aan toekomstige woningbouw, klimaatadaptatie, gezondere leefomgeving en andere ontwikkelingen zoals energietransitie. Dit geldt ook voor de ruimtelijke opgave waar Nieuwegein voor staat, waarbij voldoende ruimte gereserveerd wordt voor een gezonde (biodiverse) leefomgeving voor alle inwoners van Nieuwegein.

Bomen en groen vervullen belangrijke functies als het gaat om een gezonde leefomgeving. Ze dragen onder andere bij aan:

- gezondheid van mens en dier;
- verbeteren van lichamelijke en geestelijke gezondheid;
- voedselvoorziening;
- luchtzuivering;
- verkoeling;
- waterhuishouding;
- herkenbaarheid en cultuurhistorie;
- biodiversiteit;
- ruimte voor recreatie;
- waarde van onroerend goed.

Om te zorgen voor een gezondere en robuuste leefomgeving hebben we het omgevingsprogramma 'Natuur in de Stad' opgesteld, met daarin speciaal aandacht voor boombescherming. Met dit omgevingsprogramma voeren we de ambities en doelen uit die staan in de omgevingsvisie 'Nieuwegein verstedelijkt en vergroent'. We zetten hiermee een stap in de richting van ons toekomstbeeld voor Nieuwegein. We hebben hierbij het volgende doel:

In 2040 is Nieuwegein een stad waar de aanwezigheid van algemene inheemse planten en dieren heel normaal is en blijft. Met alles wat deze planten en dieren nodig hebben om goed te groeien en bloeien.' Voor de komende bestuursperiode zijn hier extra middelen voor beschikbaar gesteld.

(buiten)Spelen en ontmoeten

Het doel is om inwoners uit te dagen om buiten te spelen en te bewegen. Buiten spelen en bewegen draagt bij aan een gezonde leefstijl. Spelen en bewegen in de openbare ruimte geeft ook kans op ontmoeting en ontmoeting heeft weer een sociale (veiligheids-) functie.

Het doel bereiken we door te streven naar voldoende, volgens de Speelvisie Nieuwegein 2019-2029, aantrekkelijke en uitdagende voorzieningen en aanleidingen voor jong en oud om naar buiten te gaan.

In 2027 worden de (onderhouds)werkzaamheden volgens ["Beheerplan spelen en bewegen Gemeente Nieuwegein 2024-2027"](#) uitgevoerd. Voor deze bestuursperiode worden middelen beschikbaar gesteld voor extra zitgelegenheden en ontmoetingsplekken in de stad.

Doelstelling(en):

- 1 Het (openbare) groen (inclusief de bomen) draagt bij aan een gezondere leefomgeving.
- 2 Het openbare groen (inclusief de bomen) is adequaat onderhouden.
- 3 In toenemende mate is ons groen verbonden binnen ons Natuurnetwerk Nieuwegein en met omliggende gemeenten, ecologisch waardevol, divers en robuust.

Activiteiten 2027	
D1-A1	We gaan verder met de uit te voeren maatregelen vanuit het omgevingsprogramma Natuur in de Stad en het bestuur. Hieronder vallen onder andere: ·Het aanplanten van 500 extra bomen vanuit de extra impuls voor deze bestuursperiode. ·Het vaststellen van geactualiseerde grenzen van het Natuurnetwerk Nieuwegein (groenstructuur), inclusief het opnemen hiervan in het omgevingsplan. ·Het vaststellen van een update van de bomenverordening 2012, inclusief een update van het Boombeschermingsplan, de Kaart Waardevolle Houtopstanden en een update van de boomwaardebepaling en verwijderingsbelang. ·Opzetten van een systeem om de Basis Kwaliteit Natuur te kunnen monitoren. ·Opstellen Soorten Management Plan ·Het vergroten van de levensverwachting, kwaliteit en boomkroonvolume van het bomenareaal door extra aandacht te vragen voor de kwaliteit van groeiplaatsen en soortkeuze conform het Handboek Bomen van het Norminstituut bomen. ·Concretiseren van de leidraad 3-30-300 zoals genoemd in het rapport 'Grip op de groeiende stad Nieuwegein'.
D2-A1	Opstellen beheerplan (incl meerjarenonderhoudsplan) 2028-2031.
D2-A2	We gaan de uitvoering van het maaibeleid bijstellen, waarbij we : ·de ecologische waarde van het gras-areaal verbeteren ·de veiligheid langs wegen en paden willen vergroten.
D3-A1	Uit de eerste scans om een uniforme Basiskwaliteit Natuur te bereiken (zie Omgevingsprogramma Natuur in de Stad) komt naar voren dat er meer middelhoge vegetatie nodig is. In 2027 onderzoeken we waar dit realiseerbaar is, bijvoorbeeld binnen het Natuurnetwerk Nieuwegein.
D3-A2	We onderzoeken de mogelijkheid van een totaal-inventarisatie van het gemeentelijk bomenbestand om ten behoeve van de 'Kaart Waardevolle Houtopstanden' en mogelijk toekomstige beheerknelpunten in kaart te kunnen brengen.

Ambitie 3: We zorgen voor minder druk op de bereikbaarheid, het verkeer in Nieuwegein verloopt veilig, vlot en comfortabel.

Mobiliteit

De Mobiliteitsvisie Nieuwegein 2030 (2021-067) is, samen met het bijbehorende Mobiliteitsprogramma Nieuwegein 2030 (2021-386), de gidslijn voor de uitvoer van mobiliteitsprojecten in de komende jaren. Het programma bevat een uitgebreid pakket aan maatregelen om de mobiliteit en bereikbaarheid van Nieuwegein de komende jaren te verbeteren.

De stad groeit snel en dat vraagt om slimme vervoerskeuzes. Ongeacht de keuze moet iedereen zich veilig kunnen verplaatsen door en naar Nieuwegein. Om dat te bereiken maken we een inhaalslag voor fietsers en besteden we aandacht aan de toegankelijkheid voor voetgangers. Daarom wordt in 2027 een verdere doorvertaling gemaakt van het mobiliteitsprogramma uit 2022. Dat begint met het kiezen voor een herkenbare en logische ingerichte verkeersstructuur met veilige loop- en fietsroutes, goed openbaar vervoer en voldoende ruimte voor een veilige doorstroming op onze hoofdwegen. Daarbij kijken we ook naar op welke wegen welke snelheid (30-50-70) logisch is en passen daar de inrichting van de infrastructuur op aan.

In 2027 gaan we verder met onder andere de realisatie van fietsstraten, doorfietsroutes en de inrichting van schoolzones bij nieuwe ontwikkelingen.

Verder werken we aan een goede bereikbaarheid van City, rekening houdend met de regionale functie van de binnenstad, bezoekers en (nieuwe) bewoners. Het doel is dat City met alle verschillende vervoersvormen snel, comfortabel en veilig te bereiken is vanuit alle wijken en de regio. We stimuleren daarbij het gebruik van de fiets en het openbaar vervoer. Dat verbetert de bereikbaarheid, verbetert de gezondheid en draagt bij aan duurzaamheid.

Wegen

Het doel van het wegennet is om het verkeer veilig, vlot en comfortabel te laten doorstromen. De focus bij wegen is driedig. Allereerst is er de voorbereiding en de uitvoering van een aantal, voor een deel al lopende, (grootschalige) asfaltwerkzaamheden die gebaseerd zijn op het beheerplan wegen. Daarnaast continueren we buurtgerichte aanpak van de elementenverhardingen. Dit houdt in dat we ook in 2027 het groot onderhoud aan de elementenverhardingen samenvoegen tot één groot totaalproject waarin we een aantal buurten aanpakken.

Samen met team Groen en Klimaatadaptatie continueren we ook het verkleinen van het verhardingsareaal door op een aantal plaatsen verharding om te vormen naar groen.

Kunstwerken

Civiele kunstwerken zorgen voor een goede doorstroom van verkeer over land of water. Iedereen die door Nieuwegein "reist", of het nu gaat om wandelen, met de fiets, de auto of de boot, maakt gebruik van de civiele kunstwerken in Nieuwegein, zowel voor economische als recreatieve doeleinden.

Onderhoud heeft als doel om de civiele kunstwerken in optimale conditie te houden. Het betreft het uitvoeren van eenmalige werkzaamheden om de civiele kunstwerken in degelijke staat te brengen zodat ze voldoen aan de gestelde eisen.

Openbare verlichting

Het doel van de openbare verlichting is om optimaal bij te dragen aan de verkeersveiligheid, sociale veiligheid en de leefbaarheid van de openbare ruimte. We verduurzamen de openbare verlichting door 2000 armaturen te vervangen.

Doelstelling(en):

- 1 Nieuwegein is goed bereikbaar.
- 2 In Nieuwegein staan naar behoefte elektrische laadpalen.
- 3 Het gebruik van duurzame vervoersmodaliteiten groeit harder dan het gebruik van de auto. Onder andere door het realiseren van goede voorzieningen voor langzaam verkeer en het aanbieden van snel en frequent openbaar vervoer, voorzieningen voor deelmobiliteit en het realiseren van mobiliteitshubs.
- 4 Bestrating, inclusief kunstwerken, straatmeubilair en openbare verlichting, blijven in goede conditie.

Activiteiten 2027	
D1-A1	We actualiseren de mobiliteitsvisie en stellen een logische en herkenbare verkeersstructuur op.
D2-A1	We realiseren laadpalen en snelladers op strategisch gelegen plaatsen, zoals winkelcentra, buurtcentra en laadpleinen, mits dit nog mogelijk is binnen de gevolgen van de huidige netcongestie.
D2-A2	Nieuwe laadpalen worden zoveel mogelijk geclusterd bij bestaande laadpalen.
D3-A1	We stimuleren en faciliteren deelauto-aanbieders om het aantal deelauto's uit te breiden. Dat doen we zowel in het hoogstedelijke City, als in de overige woonwijken in de stad.
D3-A2	We realiseren een fietsstraat op de Nedereindseweg tussen Duetlaan en Diepenbrocklaan / Zwanenburgstraat als onderdeel van het project Betere Buurten Kerkveld.
D3-A3	We realiseren een fietsstraat op de Nedereindseweg / Het Sluisje tussen Diepenbrocklaan / Zwanenburgstraat en de Herenstraat.
D3-A4	We realiseren het Nieuwegeinse deel van de DoorFietsRoute IJsselstein-Nieuwegein-Utrecht. Het gedeelte van deze route dat over de Herenstraat gaat wordt tegelijkertijd vergroend en heringericht, passend bij het beschermd dorpsgezicht, inclusief de openbare verlichting.
D3-A5	We realiseren het Nieuwegeinse deel van de DoorFietsRoute Houten-Nieuwegein-Lage Weide.
D3-A6	We leggen vrijliggende fietspaden aan op de Buizerdlaan tussen de bushalte Randijk en de Kuifmees.
D3-A7	We realiseren een 2e zuid-noord fietsroute tussen de Sweelincklaan en de Noordstedeweg via de Duetlaan-Nedereindseweg en Mendes da Costalaan. De gehele Mende da Costalaan wordt ingericht als fietsstraat en de oversteek over de Richterslaan wordt veiliger gemaakt.
D3-A8	We realiseren schoolzones bij nieuwe ontwikkelingen.
D3-A9	We nemen deel aan een driejarige proef met regionale deeltweewielers.
D3-A10	Roadblocker Utrechtsestraatweg wordt vervangen en aangepast aan een nieuw aan te leggen fietsoversteek als onderdeel van de nieuwe doorfietsroute.
D3-A11	We realiseren een veiligere fietsoversteek thv sportpark Parkhout.
D3-A12	We starten een aantal onderzoeken naar fysieke maatregelen om de fietsverkeersveiligheid te verhogen op oa de Noordstedeweg, Batauweg, Middenweide en Heemraadsweide.
D3-A13	We passen de huidige inrichting van de Handelskade aan en richten het in als fietsstraat.

Ambitie 4: Afval: zo min mogelijk en zo verantwoord mogelijk.

Het Grondstoffeninzamelplan (GIP) 2021–2024 is met twee jaar verlengd en loopt nu door tot eind 2026. Dit jaar wordt een nieuw GIP voorbereid voor de periode 2027-2032 dat in het eerste kwartaal 2027 ter besluitvorming zal worden aangeboden.

Het GIP heeft als ambitie om de hoeveelheid en de kwaliteit gescheiden ingezamelde grondstoffen te verbeteren. Het verbranden van ongescheiden restafval wordt door stijgende Rijksheffingen steeds duurder. Daarom is het verbeteren van de gescheiden inzameling niet alleen gunstig voor het milieu maar ook een noodzakelijke maatregel om de kosten voor de verwerking van afval te beheersen. We faciliteren en stimuleren inwoners om afval beter te scheiden. De nadruk ligt daarbij op het scheiden van GFT- afval, aangezien hiervan nog altijd een aanzienlijk deel in het restafval belandt.

In het najaar van 2025 is er een bijplaatsplan opgesteld, met mogelijke acties om bijplaatsingen te verminderen. Op dit moment -medio 2026- lopen daar pilots voor, samen met RMN, handhaving en de wijkcoördinatoren.

Een deel van deze maatregelen hebben een structureel en terugkerend karakter. Deze zullen structureel worden opgenomen in de begrotingen vanaf 2027. Daarnaast komt er een menukaart met mogelijke acties die ad hoc kunnen worden ingezet.

Op deze manier worden inwoners actief betrokken bij een opgeruimde openbare ruimte en leveren we samen een bijdrage aan de transitie naar een circulaire economie.

Doelstelling(en):

- 1 We werken integraal aan een aanpak om de overlast van bijplaatsingen te verminderen.
- 2 We verlagen de hoeveelheid restafval en verhogen de hoeveelheid GFT afval die apart wordt ingezameld.
- 3 Voorbereiden wijziging verwerker restafval en GFT.

Activiteiten 2027	
D1-A1	We voeren pilots en projecten uit om het bijplaatsen te doorbreken, en stellen een menukaart op met maatwerk per gebied om bijplaatsingen structureel te verminderen. Onderdeel van deze pilot is te onderzoeken of en hoe gratis inzamelen van grofvuil logistiek en financieel haalbaar is en of dit bij kan dragen aan minder afvaldumping of ongewenste bijplaatsingen.
D2-A1	We stellen een nieuw GIP vast, met als doel zo veel mogelijk grondstoffen te recyclen en de hoeveelheid ongescheiden restafval fors terug te dringen.
D2-A2	We voeren maatregelen (zoals een communicatiecampagne) uit om scheiden van GFT-afval te verbeteren.
D3-A1	We bereiden de organisatie voor op de overgang van de verwerking van restafval en GFT richting HVC.

Ambitie 5: Parkeren; voldoende mogelijkheden met oog voor verschuiven van de auto naar andere mobiliteitsoplossingen.

De parkeerexploitatie is het financiële document waarin de (geprognosticeerde) kosten en opbrengsten uit het garageparkeren, het straatparkeren en het fietsparkeren zijn opgenomen. Zie daarvoor ook de paragraaf parkeren.

Betaald parkeren in de gemeentelijke parkeergarages is hoofdzakelijk verbonden met een bezoek aan de binnenstad. Daartoe is ook in de schil van de binnenstad parkeerregulering van kracht, om parkeeroverlast van gebiedsvreemde parkeerders te voorkomen en de parkeerplaatsen beschikbaar te houden voor bewoners. We onderzoeken of we het betaald parkeren in de parkeergarages de eerste twee uur gratis kunnen maken, en hoe we dit samen met onze partners kunnen realiseren. Bewoners van nieuwe woningen (die na 1 juni 2024 zijn opgeleverd) parkeren in de eigen parkeergarage van het woongebouw, of maken gebruik van alternatieve vormen van mobiliteit. Voor de buurten die direct grenzen aan de binnenstad wordt onderzocht in welke mate bijstelling van parkeerregulering past bij de ontwikkelingen.

Bezoekers die met de auto komen worden efficiënt naar de parkeergarages geleid. In 2028/2029 zal een nieuw Parkeer Route Informatie Systeem (PRIS) de bezoekers weer op een slimme manier naar de juiste plek leiden. Fietsers/scooters faciliteren we op de hoofdroutes met stallingsinformatie. In verschillende parkeervoorzieningen bieden we services zoals oplaadmogelijkheden en deelvervoer. De geplande afname van de parkeercapaciteit op straat in City wordt steeds meer zichtbaar. Daarbij houden we vraag en aanbod in balans door het toepassen van de instrumenten van de bestaande parkeerregulering, zoals het aanpassen van tijden en tarieven. Daarbij is een belangrijk onderdeel het stimuleren van parkeren in de parkeergarages en in de fietsenstallingen ten opzichte van het parkeren op straat. Mogelijk voegen we extra gereguleerde parkeerzones toe als er een ongewenst waterbedeffect optreedt.

Aanpassingen in ons mobiliteit- en parkeerbeleid, maar ook dat van de stad Utrecht, hebben een effect op de parkeerdruk. Er vindt continue monitoring en onderzoek plaats naar deze effecten en het mogelijk aanpassen of uitbreiden van parkeerregulering in de gehele stad.

Voor wat betreft de fiets wordt er verder gewerkt aan de uitbreiding van de nieuwe (tijdelijke) stallingsvoorzieningen in de binnenstad, inclusief de vindbaarheid met behulp van een Fiets Route Informatie Systeem en de benutting daarvan. We zijn continu bezig met het verbeteren van de deelfietsvoorzieningen in de stad. We investeren in kleine mobiliteitshubs waar verschillende (deel)modaliteiten samen komen om gemakkelijke overstap tussen modaliteiten mogelijk te maken.

Doelstelling(en):

- 1 De parkeerdruk is in balans.
- 2 Iedereen parkeert op een passende plek.
- 3 Bestuurders weten snel en makkelijk de garages te vinden.
- 4 De parkeerexploitatie laat een stabiel beeld zien.

Activiteiten 2027	
D1-A1	We geven invulling aan de detaillering van de parkeerafspraken met City over een deelautoconcept in de parkeergarage Stadshuis.
D1-A2	Er wordt een vervolg gegeven aan de inzet van deelmobiliteit op logische locaties in City. Indien mogelijk kan dit ook in bestaande of nieuwe parkeervoorzieningen gefaciliteerd worden.
D1-A3	Het parkeerdrukonderzoek bij verschillende bus-en tramhaltes naar aanleiding van betaald parkeren in heel Utrecht wordt vervolgd.
D2-A1	We stimuleren in City het gebruik van gebouwde parkeervoorzieningen.
D2-A2	We kijken integraal naar de benodigde aanpassing van het parkeerroute-informatiesysteem.

Prestatie-indicatoren

Type	Amb.	Nr.	Omschrijving	Realisatie 2025	Streef waarde 2026	Streef waarde 2027
P	2	1	Percentage afwikkeling van meldingen openbare ruimte binnen 14 dagen/aangegeven normtijd	73,8%	70%	70%
P	2	2	Percentage vervolgmeldingen	0,006%	<3%	<3%
P	5	1	Gemiddelde verblijfsduur van een bezoeker in een parkeergarage uitgedrukt in minuten (1).	83	75	85
P	5	2	Betalingsbereidheid straatparkeren.	99%	99%	99%

P	5	3	Benchmark regionale parkeertarieven (2)			
				Uurtarief in Nieuwegein (€3,20) was 7% hoger dan het gemiddelde reguliere uurtarief in parkeergarages in de regio (€2,99)	Uurtarief in Nieuwegein ligt maximaal 10% hoger dan het gemiddelde reguliere uurtarief in parkeergarages in de regio	Uurtarief wordt geïndexeerd met € 0,10, naar € 3,40. Mogelijkheden voor 1e twee uur gratis parkeren worden onderzocht.

1. De gemiddelde verblijfsduur is het aantal minuten dat een kortparkeerder gemiddeld met zijn of haar voertuig in een openbare parkeergarage aanwezig is.

2. De afwijking van het standaard uurtarief in de parkeergarages in de binnenstad van Nieuwegein ten opzichte van het reguliere uurtarief in de parkeergarages in de regio.

Effectindicatoren

Type	Nr.	Omschrijving	Realisatie 2025	Streefwaarde 2026	Streefwaarde 2027
E	1	Tevredenheid inwoners met de openbare ruimte inzake voorzieningen (1)	3,5	3,5	3,5
E	2	Tevredenheid inwoners met de openbare ruimte inzake onderhoud voorzieningen (1)	3,4	3,3	3,3
E	3	De mate waarin inwoners een actieve bijdrage leveren aan de inrichting van de openbare ruimte	32%	28%	
E	4	Groeipercentage gebruik Openbaar Vervoer	3%	8%	8%
E	5	Hoeveelheid restafval per persoon	192 kg	175 kg	170 kg
E	6	Scheidingspercentage afval	44%	57%	60%

1. Gemeten op een schaal van 1 (zeer ontevreden) tot 5 (zeer tevreden).

Financiële toelichting

Product Begraafplaatsen

Binnen het product Begraafplaatsen zijn budgetten opgenomen voor kosten die betrekking hebben op Begraafkosten. De baten hebben betrekking op de begraafrechten (verordening Lijkbezorgingsrechten).

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Begraafplaatsen				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	158	74	76	70	72
Baten	448	476	497	512	527
Saldo	-289	-402	-421	-442	-455

Ten opzichte van de begroting 2026 is te zien dat de lasten in 2027 met € 84.000 afnemen en de baten met € 28.000 toenemen.

In 2026 waren er incidentele kosten begroot voor het ruimen van graven op de begraafplaats Noorderveld (€ 85.000). De opbrengsten van de begraafrechten geïndexeerd.

Op dit product zijn alleen de directe kosten zichtbaar. De lasten die worden toegerekend vanuit andere producten staan toegelicht in de paragraaf Lokale heffingen.

Product Civieltechnische werken

Binnen het product Civieltechnische werken zijn budgetten opgenomen voor onder andere het beheer van Civiele kunstwerken (onderhoudskosten) conform het vastgestelde beheerplan 2024-2027. Daarnaast is bij dit product ook het budget voor onderhoud openbare roltrappen/liften en walstroombeheer (tijdelijke energievoorziening binnenvaartschepen bij aanmeren) opgenomen.

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Civieltechnische werken				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	1.748	2.037	2.203	2.270	2.275
Baten	20	319	319	319	319
Saldo	1.728	1.719	1.884	1.951	1.955

Ten opzichte van de begroting 2026 is te zien dat in 2027 de lasten met € 290.000 en de baten met € 300.000 toenemen. Het verschil tussen deze jaren hangt hoofdzakelijk samen met de volgende onderdelen:

Brugbediening, hogere baten € 300.000, hogere lasten € 315.000

In de begroting 2026 is vanuit het SMB traject een extra bate van € 20.000 opgenomen in verband met extra brugbediening voor de Provincie Utrecht. Deze is ook in de begroting 2027 opgenomen. De kosten en opbrengsten zijn nu (in tegenstelling tot de presentatie in de begroting 2026) apart begroot. Volgend jaar moet het contract voor inhuur van derden voor de brugbediening opnieuw aanbesteed worden. Op basis van informatie uit de markt is rekening gehouden met een hoger uurtarief. Daardoor is het eerder gepresenteerde voordeel kleiner geworden. De met derden opgestelde contracten voor brugbediening gaan uit van een kostendekkend tarief en voorzien in aanpassing naar aanleiding van nieuwe omstandigheden die leiden tot kostenstijgingen. Er volgt nog afstemming om de hogere uurtarieven door te berekenen.

Kapitaallasten, hogere lasten € 91.000

Op basis van de actuele doorrekening van de kapitaallasten is de begroting 2027 € 91.000 hoger dan de (aangepaste) begroting 2026. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door in 2026 afgeronde investeringen. Hierdoor starten de bijbehorende afschrijvingen vanaf 2027, wat leidt tot hogere afschrijvingslasten in 2027 ten opzichte van 2026.

In het kader van meer risicovol en scherper begroten zijn de volgende aanpassingen doorgevoerd: schades (- € 12.000, verlaging stelpost), diverse kosten (- € 50.000, verlaging stelpost, geen

concrete onderliggende activiteiten), Onderhoudskosten roltrappen/lift City (- € 18.000, vanwege aanstaande vervanging van de roltrappen/lift wordt onderhoud/reparatie tot het minimum beperkt), Energiekosten (- € 28.000, op basis van uitgaven voorgaande jaren) en Graffitiverwijdering (- € 18.000, bijstelling stelpost op basis van bestedingen voorgaande jaren).

De overige verschillen op dit product zijn kleiner dan € 25.000 en worden verder niet toegelicht.

Product Huisvuil

Binnen het product Huisvuil zijn budgetten opgenomen voor het verzamelen en verwerken van huishoudelijk afval. Deze activiteiten zijn ondergebracht in de Gemeenschappelijke Regeling RMN/AVU.

Het Grondstoffen inzamelplan Nieuwegein 2021-2024 (dat met 2 jaar is verlengd) is het kader waarbinnen het afvalbeleid wordt gevoerd. Deze kosten vormen, samen met enkele toerekeningen uit andere producten en programma's, de basis voor de berekening van de tarieven afvalstoffenheffing.

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Huisvuil				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	9.893	9.729	11.094	11.769	13.160
Baten	12.473	12.228	13.886	14.708	16.405
Saldo	-2.580	-2.499	-2.791	-2.939	-3.245

Ten opzichte van de begroting 2026 is te zien dat in 2027 de baten met ruim € 245.000 afnemen en de lasten met ruim € 164.000 afnemen. Het verschil tussen deze jaren hangt hoofdzakelijk samen met de volgende onderdelen:

Deelnemersbijdrage Gemeenschappelijke Regeling RMN/AVU, lagere lasten € 240.000

Deze bijstelling is gebaseerd op de ontwerp-begroting 2027 van RMN. De begroting van de AVU is onderdeel van de begroting van RMN en hier dus in opgenomen. De verlaging van de deelnemersbijdrage wordt veroorzaakt door efficiency voordelen die behaald kunnen worden door de toetreding van gemeente Houten tot de gemeenschappelijke regeling. Zonder toetreding van de gemeente Houten zou de deelnemersbijdrage voor Nieuwegein € 370.000 hoger zijn.

Interne doorberekening personeelskosten, hogere lasten € 115.000

De doorbelasting van directe personeelskosten aan de afvalstoffenheffing is in 2027 hoger ten opzichte van 2026, omdat de bezetting in 2026 niet volledig was (positie beleidsmedewerker gedurende enkele maanden vacant) en omdat de inzet van handhaving in de vorige begroting niet volledig was opgenomen. Daarnaast zijn de loonkosten hoger door indexatie.

Opbrengst afvalstoffenheffing, hogere baten € 415.000

De baten stijgen met € 415.000 naar bijna € 12,2 miljoen als gevolg van een geringe aanpassing van het tarief van de afvalstoffenheffing (+1,3%) en de bijstelling van het areaal. Zie paragraaf 3.1.7 Lokale heffingen/afvalstoffenheffing.

In totaal is hiermee voor 2027 ruim € 12,2 miljoen aan baten begroot. Dit is de optelsom van bijna € 12,2 miljoen afvalstoffenheffing en € 40.000 textielinzameling.

Onttrekking aan voorziening, lagere baten € 660.000

In de begroting 2026 was nog een onttrekking uit de voorziening opgenomen van € 660.000. Op basis van berekening van de kostendeckendheid van de afvalstoffenheffing is voor 2027 een dotatie begroot van slechts € 2.500. Deze voorziening is bedoeld ter egalisatie van het tarief.

Op dit product zijn alleen de directe kosten zichtbaar. Voor een overzicht van de lasten die worden toegerekend vanuit andere producten wordt verwezen naar de paragraaf Lokale heffingen. De baten zijn gekoppeld aan de totale lasten (directe en indirecte lasten), en de mutatie in de voorziening.

Zie [paragraaf 3.1.7 Lokale heffingen](#) voor een nadere toelichting.

De overige verschillen bij de lasten en baten op dit product zijn kleiner dan € 25.000 en worden verder niet toegelicht.

Product Kabels en leidingen derden

Binnen het product Kabels en Leidingen zijn budgetten opgenomen voor hoofdzakelijk de baten van legesinkomsten. De lasten bestaan uit doorberekening van personeelskosten senior beheerder Kabels en Leidingen en enkele ondersteuningskosten.

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Kabels en leidingen derden				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	232	137	138	139	140
Baten	420	439	454	468	482
Saldo	-189	-302	-316	-328	-341

Ten opzichte van de (aangepaste) begroting 2026 is te zien dat de lasten in 2027 met € 95.000 afnemen en de baten met € 20.000 toenemen.

De loonkosten van de adviseur kabels en leidingen worden gefinancierd vanuit de leges en komen ten laste van dit programma. Heel 2026 werd deze positie ingevuld door een externe medewerker, waardoor de begroting in 2026 vanwege hogere kosten tussentijds is aangepast. Voor 2027 is weer uitgegaan van de loonkosten van een interne medewerker.

De opbrengsten zijn opgehoogd vanwege indexatie van de tarieven.

Product Openbaar groen

Binnen het product Openbaar Groen zijn budgetten opgenomen voor het onderhoud en beheer van openbaar groen conform het beheerplan 2024-2027.

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Openbaar groen				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	5.142	5.321	5.706	5.894	6.247
Baten	30	30	30	30	30
Saldo	5.112	5.291	5.676	5.864	6.217

Ten opzichte van de begroting 2026 is te zien dat in 2027 de lasten met bijna € 180.000 toenemen. Het verschil tussen deze jaren hangt hoofdzakelijk samen met de volgende onderdelen:

Bestekken voor beheer en onderhoud openbaar groen, hogere lasten € 140.000

Door indexatie is de begroting 2027 voor onderhoud- en beheerkosten van het openbaar groen € 140.000 hoger dan de (aangepaste) begroting 2026. Dit wordt met name veroorzaakt door het bestek Oost/Zuid, waar contractueel is afgesproken dat ze over 4 jaar in één keer mogen indexeren.

Kapitaallasten investeringen, hogere lasten € 130.000

Op basis van de actuele doorrekening van de kapitaallasten is de begroting 2027 € 130.000 hoger dan de (aangepaste) begroting 2026. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door in 2026 afgeronde investeringen. Hierdoor starten de bijbehorende afschrijvingen vanaf 2027, wat leidt tot hogere afschrijvingslasten in 2027 ten opzichte van 2026.

Advies en onderhoudskosten, hogere lasten € 60.000

In de begroting 2026 is er incidenteel € 80.000 begroot voor de tweejaarlijkse inspectie voor bomen en groenvakken. In 2027 zal deze inspectie dus niet uitgevoerd worden. Voor deze bestuursperiode wordt er voor 2027 € 140.000 extra beschikbaar gesteld voor het vergroenen van de stad.

In het kader van de opgave scherper ramen zijn ook enkele mutaties doorgevoerd op basis van het verleden of waar meer risico genomen kan worden, namelijk:

- Composterend materiaal (- € 28.000); verlaging budget op basis van gemiddelde uitgaven afgelopen jaren
- Onderhoudskosten (- € 50.000); verlaging stelpost voor aanleggen/onderhouden van hondenvoorzieningen.
- Stelpost diverse kosten (- € 100.000); verlaging in verband niet direct toewijsbare activiteiten.

De overige verschillen op dit product zijn kleiner dan € 25.000 en worden verder niet toegelicht.

Product Openbare verlichting

Binnen het product Openbare verlichting zijn budgetten opgenomen voor het onderhoud en beheer van de openbare verlichting conform de Beslisnotitie Exploitatie Openbare Verlichting 2025-2027 (2024-183).

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Openbare verlichting				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	1.573	1.591	1.676	1.721	1.767
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	1.573	1.591	1.676	1.721	1.767

Ten opzichte van de begroting 2026 is te zien dat in 2027 de lasten met € 18.000 toenemen. Vanwege de beperkte omvang (< € 25.000) is dit niet verder toegelicht.

Product Parkeren

Het product parkeren bestaat uit lasten en baten van garageparkeren, fietsparkeren en de lasten van straatparkeren. De baten van straatparkeren staan in het programma algemene dekkingsmiddelen onderdeel belasting. De activiteiten die vanuit de budgetten in dit onderdeel betaald worden, dragen in dit thema met name bij aan:

- [Ambitie 5: Parkeren; voldoende mogelijkheden met oog voor verschuiven van de auto naar andere mobiliteitsoplossingen.](#)

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Parkeren				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	6.506	6.739	7.159	7.460	7.582
Baten	5.130	5.299	5.479	5.641	5.808
Saldo	1.377	1.440	1.680	1.819	1.775

In de tabel zijn de baten van straatparkeren niet meegenomen, welke vermeld staan bij programma algemene dekkingsmiddelen. Voor een complete en uitgebreide toelichting op het product Parkeren wordt verwezen naar de [paragraaf Parkeerexploitatie \(3.7\)](#).

Parkeren, hogere baten € 169.000 en hogere lasten € 233.000

In 2027 zal de parkeeropbrengst niet meer profiteren van de tijdelijke uitval van de parkeergarage bij het Antonius ziekenhuis. In de raming is rekening gehouden met iets terugvallende baten, maar is wel uitgegaan van groei ten opzichte van de situatie voor het wegvallen van de garage van Antonius. Deze inschatting is gebaseerd op actuele trends en planologische ontwikkelingen. De begroting houdt rekening met deze gewijzigde bezoekersaantallen en is gecorrigeerd voor prijsindexatie. Voor de lasten is in 2025 een actualisatie van de meerjarige onderhoudskosten opgesteld, die is verwerkt in de begroting van de daaropvolgende jaren. Wat betreft het gratis maken van de 1^e twee uur parkeren op maandag tot en met vrijdag stellen we voor de gedeelde inkomsten op te vangen via een onttrekking uit de reserve Parkeren. Zodra duidelijk is onder welke condities en vanaf wanneer dat in 2027 zal gelden wordt dit aan de raad voorgelegd voor besluitvorming.

Product Riolering

Binnen het product Riolering zijn budgetten opgenomen voor de uitvoering van het geactualiseerde Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP) 2024-2027, inclusief baggerwerkzaamheden. Deze kosten vormen, samen met enkele toerekeningen uit andere producten en programma's, de basis voor de berekening van de rioolrechten.

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Riolering				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	4.510	4.181	4.422	4.634	4.778
Baten	6.502	6.081	6.425	6.696	6.998
Saldo	-1.992	-1.901	-2.002	-2.063	-2.220

Ten opzichte van de begroting 2026 is te zien dat in 2027 de baten met ruim € 420.000 en de lasten met € 330.000 afnemen.

Het verschil tussen deze jaren hangt hoofdzakelijk samen met de volgende onderdelen:

Kapitaallasten, hogere lasten 94.000

Op basis van de actuele doorrekening van de kapitaallasten is de begroting 2027 € 94.000 hoger dan de (aangepaste) begroting 2026. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door in 2026 afgeronde investeringen. Hierdoor starten de bijbehorende afschrijvingen vanaf 2027, wat leidt tot hogere afschrijvingslasten in 2027 ten opzichte van 2026.

Baggerkosten, hogere lasten € 100.000

De begroting voor de baggerkosten is conform het baggerbeleid en beheerplan 2024-2027. De begroting voor 2027 is € 340.000 en voor 2026 € 240.000.

Toerekening capaciteit aan rioolheffing, lagere lasten € 105.000

De doorbelasting van directe personeelskosten aan de rioolheffing is in 2027 lager ten opzichte van 2026. De bijstelling wordt met name veroorzaakt doordat inzet de beleidsmedewerker openbaar en ruimtelijk domein niet meer wordt toegewezen aan de rioolheffing. Daarnaast is overige inzet (meeruren kolkenzuiger en technisch medewerker) qua toewijzing aan de rioolheffing bijgesteld.

Onderhoud en reparaties, lagere lasten € 155.000

In 2026 is er via een begrotingswijziging extra incidenteel budget toegekend (doorschuiven van een grote renovatieopdracht van 2025 naar 2026). De begroting 2027 is weer conform de reguliere onderhoudskosten, zoals in het beheerplan opgenomen.

Diverse kosten, lagere lasten € 75.000

In het kader van meer risicovol en scherper begroten zijn enkele stelposten bijgesteld, omdat hier geen concrete activiteiten aan ten grondslag lagen.

Dotatie aan de voorziening, lagere lasten € 205.000

In de (aangepaste) begroting 2026 was een dotatie opgenomen van ruim € 205.000. Op basis van de berekening van de kostendekkendheid van de rioolheffing is voor 2027 geen dotatie begroot. Deze voorziening is bedoeld ter egalisatie van het tarief.

Opbrengsten rioolheffing en overige baten, lagere baten € 420.000

Vanuit het oogpunt van maximaal kostendekkende tarieven zal het tarief voor de rioolheffing met 8% verlaagd worden. De begrote opbrengst van de rioolheffing is voor 2027 daardoor lager dan de (aangepaste) begroting 2026.

In totaal is hiermee voor 2027 bijna € 6,1 miljoen aan baten begroot. Dit is de optelsom van € 6,0 miljoen aan opbrengsten uit de rioolheffing, en € 0,1 miljoen huisaansluiting/vergoeding derden.

Op dit product zijn alleen de directe kosten zichtbaar. Voor een overzicht van de lasten die worden toegerekend vanuit andere producten wordt verwezen naar de [paragraaf 3.1.7 Lokale heffingen](#).

De overige verschillen bij de lasten en baten op dit product zijn kleiner dan € 25.000 en worden verder niet toegelicht.

Product Schoon

Binnen het product Schoon zijn budgetten opgenomen voor plaagdierenbestrijding, straatreiniging en gladheidsbestrijding.

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Schoon				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	815	756	784	808	821
Baten	125	190	190	190	190
Saldo	690	566	594	618	631

Ten opzichte van de begroting 2026 is te zien dat in 2027 de lasten met € 60.000 afnemen en de baten met € 65.000 toenemen. Het verschil tussen deze jaren hangt hoofdzakelijk samen met de volgende onderdelen:

Gladheidsbestrijding, lagere lasten € 113.000

In januari en februari 2026 zijn er grote inspanningen geleverd voor de gladheidsbestrijding. In 2026 is hiervoor een begrotingswijziging doorgevoerd. In 2027 is weer de reguliere begroting opgenomen

Schoonmaakkosten City, hogere lasten € 40.000

Het schoon te houden areaal in City wordt door opleveringen van nieuwbouw geleidelijk aan groter. In de binnenstad wordt onderhoudsniveau A gehanteerd.

Vergoedingen verpakkingsmateriaal in openbare ruimte, hogere baten € 65.000

In de begroting 2027 is er rekening gehouden met de producentenvergoeding verpakkingsindustrie (Single Use Plastics, € 125.000) en de prullenbakkenvergoeding (€ 65.000). De prullenbakkenvergoeding is bedoeld om gemeenten te compenseren voor de kosten die zij maken voor het beheren, legen en verwerken van het aandeel verpakkingsafval in openbare prullenbakken. In de begroting 2026 is de prullenbakkenvergoeding (nog) niet opgenomen.

De overige verschillen op dit product zijn kleiner dan € 25.000 en worden verder niet toegelicht.

Product Speelvoorzieningen en kinderboerderij

Binnen het product Speelvoorzieningen en kinderboerderij zijn budgetten opgenomen voor onder andere het onderhoud en beheer van speelvoorzieningen, de kinderboerderij IJsselstee en dierenweides.

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Speelvoorzieningen en kinderboerderij				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	386	423	598	624	640
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	386	423	598	624	640

Ten opzichte van de begroting 2026 is te zien dat in 2027 de lasten met € 36.000 toenemen. Het verschil tussen deze jaren hangt hoofdzakelijk samen met de volgende onderdelen:

- Onderhouds en reparatiekosten (lagere lasten € 24.000). In 2026 is er incidenteel budget toegekend voor de aanpassing van een specifieke speeltuin.
- Diverse kosten (hogere lasten € 50.000). Voor deze bestuursperiode wordt er vanaf 2027 budget toegekend voor het creëren van extra zitgelegenheden en ontmoetingsplekken in de stad.

De overige verschillen op dit product zijn kleiner dan € 25.000 en worden verder niet toegelicht.

Product Verkeersmaatregelen

Binnen het product Verkeersmaatregelen zijn budgetten opgenomen voor Verkeersregelinstallaties (VRI), bewegwijzering, straatmeubilair, mobiliteit en verkeersmaatregelen. Beheer en onderhoud vindt plaats conform beheerplannen 2024-2027.

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Verkeersmaatregelen				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	1.205	1.493	1.581	1.613	1.642
Baten	495	532	547	563	579
Saldo	709	961	1.035	1.050	1.063

Ten opzichte van de begroting 2026 is te zien dat in 2027 de lasten met bijna € 290.000 toenemen. De baten nemen toe met € 37.000.

Het verschil tussen deze jaren hangt hoofdzakelijk samen met de volgende onderdelen:

Kapitaallasten, hogere lasten € 60.000

Op basis van de actuele doorrekening van de kapitaallasten is de begroting 2027 € 60.000 hoger dan de (aangepaste) begroting 2026. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door in 2026 afgeronde investeringen. Hierdoor starten de bijbehorende afschrijvingen vanaf 2027, wat leidt tot hogere afschrijvingslasten in 2027 ten opzichte van 2026.

Energiekosten, lagere lasten € 34.000

De begroting voor energiekosten is naar beneden bijgesteld op basis van de uitgaven in de afgelopen jaren.

Ontwikkelingen Kadernota en bestuursperiode, hogere lasten € 200.000

Zoals in de Kadernota 2027 benoemd zijn aanvullende middelen benodigd voor het realiseren van een noodzakelijke dataverbinding tussen de iVRI's (€ 50.000) en het oplossen van knelpunten in de verkeersveiligheid (€ 50.000).

Tevens wordt voor deze bestuursperiode een bedrag van € 100.000 beschikbaar gesteld voor het direct aanpakken van onveilige plekken in de stad.

Vergoeding aanleg gehandicapten parkeerplaats, hogere baten € 30.000.

De vergoeding voor aanleg van een gehandicaptenparkeerplaats die het Openbaar Domein vanuit de WMO ontvangt was is niet begroot in 2026.

De overige verschillen op dit product zijn kleiner dan € 25.000 en worden verder niet toegelicht.

Product Wegen

Binnen het product Wegen zijn budgetten opgenomen voor onderhoud en beheer van het wegennet in de gemeente Nieuwegein. Beheer en onderhoud vindt plaats conform het beheerplan 2024-2027.

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Wegen				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	2.404	2.601	3.608	4.020	4.138
Baten	0	0	3	3	3
Saldo	2.403	2.601	3.605	4.017	4.136

Ten opzichte van de begroting 2026 is te zien dat in 2027 de lasten met bijna € 200.000 toenemen.

Op basis van de actuele doorrekening van de kapitaallasten is de begroting 2027 € 150.000 hoger dan de (aangepaste) begroting 2026. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door in 2026 afgeronde investeringen. Hierdoor starten de bijbehorende afschrijvingen vanaf 2027, wat leidt tot hogere afschrijvingslasten in 2027 ten opzichte van 2026.

De overige verschillen op dit product worden veroorzaakt door de indexatie van de jaarlijkse onderhoudskosten of zijn kleiner dan € 25.000 en worden verder niet toegelicht.

Thema Veiligheid

Onze ambities op het gebied van veiligheid zijn:

1. Voorkomen van criminaliteit, openbare ordeverstoringen en overlastgevende situaties.
2. Voorbereid zijn om adequaat en effectief te handelen bij crises en rampen die zich (kunnen) voordoen.
3. Beheersen van milieu en veiligheidsrisico's bij onder meer het bouwen, gebruiken en slopen van gebouwen en inrichtingen.

Ambitie 1: Voorkomen van criminaliteit, dreigende openbare ordeverstoringen en overlastgevende situaties.

De gemeente is benaderbaar, betrouwbaar en zichtbaar in de stad aanwezig om bij te dragen aan een veilige omgeving. Mede op basis van veiligheids- en maatschappelijke ontwikkelingen en veiligheidscijfers handelen we samen met onze (veiligheids-)partners, inwoners en ondernemers preventief, proactief en wanneer noodzakelijk reactief om de stad veilig te houden en veiliger te maken. De samenwerking met onze (veiligheids-)partners is hecht en goed, waarbij het gezamenlijk vergroten van de bewustwording en weerbaarheid van professionals, inwoners en ondernemers centraal staan. Een voorbeeld van een programma waar deze elementen terugkomen is het programma Preventie met Gezag (PmG). Met dit programma vindt integrale samenwerking plaats om jongeren uit de criminaliteit te houden.

Doelstelling(en):

- 1 We verkleinen de kansen voor georganiseerde ondermijnende criminaliteit in de gemeente.
- 2 We voorkomen dat jongeren in de criminaliteit belanden of zorgen dat ze niet verder afglijden in de (georganiseerde) criminaliteit.
- 3 We versterken de weerbaarheid van inwoners en ondernemers in Nieuwegein tegen digitale en gedigitaliseerde criminaliteit.

- 4 We werken nauw samen met onze partners bij het in kaart brengen en waar mogelijk bij het aanpakken van ontwikkelingen die tot maatschappelijke onrust en/of openbare ordeverstoringen (kunnen) leiden.
- 5 De aanpak woon-en adresfraude draagt bij aan het beschermen van de woningvoorraad, een eerlijke woonruimteverdeling en een betere doorstroming.

Activiteiten 2027	
D1-A1	Weerbaar blijven door bestuur, organisatie en maatschappelijke partners, zoals inwoners, ondernemers en partnerorganisaties, met voorlichting en trainingen tijdig signalen te laten herkennen.
D1-A2	Zichtbaarheid en meldingsbereidheid vergroten door met structurele communicatie de inwoners en ondernemers te informeren over de inzet van bestuurlijke interventies en de uitkomsten.
D1-A3	Voorkomen dat de gemeente criminelen of criminele organisaties faciliteert door ons bestuurlijk instrumentarium, zoals de inzet van Bibob uit te breiden (in risicogebieden en zorg), en de districtelijke samenwerking te versterken met het Bibob Expertiseteam.
D1-A4	De aanpak van ondermijning versterken door met integrale controles op signalen, risicolocaties, risicogebieden en branches zicht te krijgen op de problematiek in de gemeente en deze samen met partners tegen te gaan.
D2-A1	Het programma Preventie met Gezag wordt uitgevoerd conform het uitvoeringsplan 2026-2029. Hierbij werken we aan een vijftal kernopgaven.
D3-A1	We geven middels communicatie doorlopend aandacht aan dit thema gericht op de geprioriteerde doelgroepen.
D3-A2	Bij opkomende trends zetten we communicatiecampagnes gericht in op deze trends.
D3-A3	We voeren viermaal de Echt of Nep-campagne uit.
D3-A4	Extra inzet gericht op ondernemers wordt ingezet middels viermaal een zogenoemde knock and talk actie op de bedrijventerreinen en/of winkelcentra.
D4-A1	We onderhouden ons lokaal bondgenotenennetwerk.
D4-A2	We wisselen kennis uit met onze partners om tot een lokaal beeld te komen op maatschappelijke onrust.
D5-A1	We maken een plan van aanpak voor verdere samenwerking met externe partijen.
D5-A2	We evalueren de werking van het systeem (PGA-x) waarin we digitaal werken om alle signalen en acties te verwerken.

Ambitie 2: Voorbereid zijn om adequaat en effectief te handelen bij crises en rampen die zich (kunnen) voordoen.

In geval van een crisis of ramp zijn we in staat om de taken op het gebied van bevolkingszorg adequaat uit te voeren. Hiertoe beschikt de gemeente over (lokale)bevolkingszorgfunctionarissen die getraind en vakbekwaam zijn. Daarnaast zijn andere disciplines via de crisisstructuur van de VRU aangehaakt. We werken nauw samen met onze veiligheidspartners waaronder de VRU. Dit doen we niet enkel op het moment dat er zich een crisis of ramp voordoet, maar ook aan de voorkant zoals bij het voorkomen van een crisis en bij het vergroten van bewustwording en de zelfredzaamheid van onze inwoners.

Doelstelling(en):

- 1 We onderhouden het Lokale Team Bevolkingszorg volgens de kwaliteitsadviezen uit de doorontwikkeling bevolkingszorg 3.0.
- 2 We werken aan het programma Veerkracht en Weerbaarheid van de VRU, waarmee we onder andere de zelfredzaamheid van de inwoners van Nieuwegein met betrekking tot een mogelijke crisis vergroten.
- 3 We geven uitvoering aan de maatregelen die staan genoteerd in de handreiking Veerkracht en Weerbaarheid op lokaal niveau vanuit de VNG.

Activiteiten 2027	
D1-A1	We blijven gebruik maken van de opleiding, training en oefen (OTO) momenten van de Veiligheidsregio Utrecht.
D2-A1	We zijn aangesloten bij meerdere pilots die zijn gestart door de VRU op veerkracht en weerbaarheid.
D3-A1	We starten met de uitvoering van de actiepuntenlijst die vanuit de handreiking Veerkracht en Weerbaarheid voor gemeenten wordt opgesteld en geactualiseerd.
D3-A2	We maken een plan voor het inrichten van een noodsteunpunt in Nieuwegein.

Ambitie 3: Beheersen van milieu- en veiligheidsrisico's bij onder meer het bouwen, gebruiken en slopen van gebouwen en inrichtingen.

We werken verder aan een schoon, heel en veilig Nieuwegein met zo min mogelijk overlast en waar zoveel mogelijk incidenten worden voorkomen. Toezicht op bouwwerken met veel gebruikers, minder redzame personen en/of brandgevaarlijke situaties is belangrijk. Ook nieuwe ontwikkelingen op de verschillende terreinen van toezicht moeten worden opgepakt.

Doelstelling(en):

- 1 We hebben constructief veilige bouwwerken en inrichtingen en beheersen de milieurisico's binnen de gemeente.
- 2 Door versterkte samenwerking op toezichtstaken voorkomen we overlast bij en van activiteiten in de bebouwde omgeving.

Activiteiten 2027	
D1-A1	We monitoren het uitvoeringsprogramma voor vergunningen, toezicht en handhaving dat is opgesteld op basis van het Omgevingsprogramma VTH. Hierin is onder meer toezicht op bestaande bouw, opstellen van BLVC-plannen en afval een belangrijk onderdeel.
D1-A2	We monitoren de bestaande toezichtstrategie op het gebied van de Wet Kwaliteitsborging Bouwen (WKB) en passen deze eventueel aan waar dat nodig is.
D2-A1	We versterken de samenwerking in het toezicht en houden integrale controles op diverse onderwerpen.
D2-A2	We evalueren het huidige integraal kader voor BLVC-plannen.

Prestatie-indicatoren

Type	Amb.	Nr.	Omschrijving	Realisatie 2025	Streef waarde 2026	Streef waarde 2027
P	1	1	Het aantal (bewustwordings)trainingen en bijeenkomsten gericht op het vergoten van de weerbaarheid tegen georganiseerde ondermijnende criminaliteit van onze organisatie.	9	≥6	6
P	1	2	Het aantal besproken signalen in het ondermijningsoverleg	116	≥70	100
P	1	3	Minimaal aantal controles gericht op georganiseerde ondermijnende criminaliteit.	14	≥8	8
P	1	4	Het aantal interventies omtrent digitale veiligheid gericht op een specifieke doelgroep.	6	≥7	8
P	1	5	Adrescontroles	250	≥100	100
P	1	6	Het aantal trainingen over radicalisering.	10	≥3	4
P	2	1	Het aantal keer dat partners en burgers proactief geïnformeerd zijn over de rol van de gemeente en hun eigen rol (zelf-/ samenredzaamheid) bij een grootschalig incident of crisis.	5	≥4	4
P	3	1	Aantal themagerichte controles milieu	50	≥50	50

Financiële toelichting

Product Veiligheid

Binnen het product Veiligheid zijn budgetten opgenomen voor onder andere het integrale veiligheidsbeleid, stadstoezicht en de bijdrage aan de Veiligheidsregio Utrecht (VRU). De activiteiten die vanuit de budgetten in dit onderdeel betaald worden, dragen in dit thema met name bij aan de volgende ambities:

- [Ambitie 1: Voorkomen van criminaliteit, dreigende openbare ordeverstoringen en overlastgevende situaties.](#)
- [Ambitie 2: Voorbereid zijn om adequaat en effectief te handelen bij crises en rampen die zich \(kunnen\) voordoen.](#)
- [Ambitie 3: Beheersen van milieu en veiligheidsrisico's bij onder meer het bouwen, gebruiken en slopen van gebouwen en inrichtingen.](#)

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Veiligheid				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	7.499	7.841	7.888	7.888	6.239
Baten	1.803	2.138	2.141	2.134	296
Saldo	5.696	5.703	5.748	5.755	5.943

Ten opzichte van de begroting 2026 is te zien dat in 2027 de lasten afgerond met € 343.000 toenemen en de baten met ruim € 335.000 toenemen. Het verschil tussen deze jaren hangt hoofdzakelijk samen met de volgende onderdelen:

Preventie met gezag, lagere lasten € 656.000, lagere baten € 656.000

De oude SPUK Preventie met gezag is in mei 2026 afgelopen. In 2027 zijn hiervoor dus geen baten en lasten meer begroot. Per saldo geen effect.

Preventie met gezag 2026-2029, hogere lasten € 981.000, hogere baten € 981.000

Voor de nieuwe SPUK zijn de baten en lasten in 2027 hoger dan in 2026. Dit komt doordat de SPUK in juni 2026 is gestart en daarmee niet voor een volledig jaar lasten en baten zijn geraamd. Per saldo geen effect.

Jongerenakkoord, lagere lasten € 498.000

Vanuit 2025 zijn de niet bestede middelen overgeheveld naar 2026, waarmee de begrote middelen in 2026 hoger zijn dan in 2027. Dit zorgt ervoor dat de lasten in 2027 € 498.000 lager uitvallen.

Wijkaanpak Nypelsplantsoen, hogere lasten € 120.000

In de kadernota 2027 zijn er structureel middelen beschikbaar gesteld voor wijkaanpak Nypelsplantsoen. Hierdoor vallen de lasten in 2027 € 120.000 hoger uit ten opzichte van 2026.

Veiligheidsregio Utrecht (VRU), hogere lasten € 380.000

De bijdrage aan Veiligheidsregio stijgt met € 389.000 ten opzichte van 2026 als gevolg van loon- en prijsstijgingen. De vergoeding voor de brandkranen kan met € 9.000 naar beneden worden bijgesteld. Per saldo is dit een effect van € 380.000.

De overige verschillen op dit product zijn kleiner dan € 25.000 en worden verder niet toegelicht.

Wat mag het kosten?

Thema	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Leefomgeving	32.757	34.571	35.081	39.047	41.022	43.262
Veiligheid	7.126	7.499	7.841	7.888	7.888	6.239
Totaal lasten	39.883	42.070	42.923	46.935	48.911	49.501
Leefomgeving	25.137	25.643	25.595	27.828	29.129	31.340
Veiligheid	2.817	1.803	2.138	2.141	2.134	296
Totaal baten	27.954	27.446	27.733	29.969	31.262	31.636
Saldo van lasten en baten	11.929	14.624	15.190	16.966	17.648	17.864
Storting in reserves	971	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-	-	-
Totaal van het programma	12.900	14.624	15.190	16.966	17.648	17.864

Reserve parkeren:

Sinds 2026 wordt het jaarresultaat parkeren niet langer toegevoegd of onttrokken aan de reserve parkeren. In plaats daarvan wordt dit direct verantwoord in het begrotingssaldo. Er vindt daarmee geen verrekening meer plaats met de reserve Parkeren. Wel zal in 2027 een verrekening met de reserve plaatsvinden voor de gederfde inkomsten als gevolg van de invoering van de 1^e twee uur gratis parkeren van maandag t/m vrijdag. Het resultaat parkeren is verder inzichtelijk gemaakt in de paragraaf Parkeerexploitatie (3.7).

2.4 Vrije tijd

Wat is de bedoeling van dit programma?

Het programma Vrije Tijd draagt bij aan het welzijn van de inwoners van Nieuwegein door mogelijkheden te bieden voor zinvolle en gezonde vrijetijdsbesteding. Inwoners kunnen deelnemen aan een breed scala aan activiteiten, variërend van sport en cultuur tot erfgoed, evenementen en recreatie, wat bijdraagt aan sociale samenhang en een prettig leefklimaat. Via de Stadspas maken we deze activiteiten toegankelijk voor zoveel mogelijk mensen door financiële drempels weg te nemen. Onze ambitie is om van Nieuwegein een stad te maken die tegemoetkomt aan de behoeften van haar inwoners: een stad waar mensen elkaar kunnen ontmoeten, energie opdoen en de vrijheid ervaren om samen activiteiten te ondernemen en voor elkaar klaar te staan. Zinvolle vrijetijdsbesteding speelt een cruciale rol in het welzijn van onze inwoners, draagt bij aan het versterken van hun eigen kracht én aan gemeenschapszin.

Relatie met andere programma's

Het programma Vrije Tijd en het programma Versterking Eigen Kracht, Ondersteuning & Bescherming vormen de kern van het sociaal domein. In de Koers Sociaal Domein zijn deze thema's verder uitgewerkt als belangrijke pijlers voor een solide sociale infrastructuur.

Het programma Vrije Tijd richt zich op het creëren van mogelijkheden voor mensen om elkaar te ontmoeten, energie op te doen door zinvolle vrijetijdsbesteding, en de ruimte te voelen om samen activiteiten te ondernemen. Dit draagt bij aan gemeenschapszin, de eerste pijler uit de Koers Sociaal Domein. In het omgevingsprogramma Vrije Tijd hebben wij deze pijler verder uitgewerkt.

Communicatie

Er is veel te doen in Nieuwegein. Soms is het echter niet duidelijk voor inwoners waar zij informatie over het aanbod kunnen vinden. Dit bleek ook uit het Burgerakkoord van 2025. Voor inwoners is het cruciaal dat informatie toegankelijk, begrijpelijk en vindbaar is. Daarom leggen we extra nadruk op het vergroten van de bekendheid van activiteiten in onze stad. Hier is ook aandacht voor binnen het thema Dienstverlening.

Cultureel erfgoed

Dit thema wordt zowel behandeld in het programma Wonen & Economie als in Vrije Tijd. Terwijl publiekrechtelijke aspecten en regelgeving in het programma Wonen & Economie worden besproken, richt het programma Vrije Tijd zich op de beleving door inwoners, toeristen en recreanten.

Gezondheid

Gezondheid heeft een relatie met alle programma's. Het is een belangrijk onderwerp in de Omgevingsvisie waarbij een gezonde leefomgeving centraal staat. In het omgevingsprogramma Gezondheid staat beschreven hoe we van Nieuwegein een gezondere stad willen maken. Gezondheid in brede zin is vaak de basis voor optimale participatie in de samenleving.

Leefomgeving

De ambitie om de openbare ruimte aantrekkelijker en uitdagender te maken voor spel, sport en beweging is gerelateerd aan het thema Leefomgeving van het programma Leefomgeving & Veiligheid. Dit betreft het gebruik en de betrokkenheid bij de openbare ruimte en het bieden van

voldoende en kwalitatief goede voorzieningen en groen om te recreëren, ondernemen en verblijven. De aspecten van sportaccommodaties vallen onder het programma Vrije Tijd, terwijl de optimalisatie van onderwijshuisvesting en sportaccommodaties beschreven staat in het programma Versterking Eigen Kracht, Ondersteuning & Bescherming en de uit de investeringen voortvloeiende kapitaallasten zijn opgenomen in het programma Bedrijfsvoering. De ontwikkeling van de Zeepfabriek is een voorbeeld van de relatie met het programma Wonen en Economie. Door deze integrale benadering binnen de Koers Sociaal Domein, streven we naar een Nieuwegein waar iedereen de kans krijgt om actief deel te nemen aan een gezonde, zinvolle en sociaal verbonden gemeenschap. Hoe groot we ook worden.

Wat doen we samen?

Veel activiteiten van het programma Vrije Tijd worden uitgevoerd door diverse organisaties en instellingen die financiële ondersteuning van de gemeente ontvangen. Bij deze verenigingen, instellingen en organisaties, die bijdragen aan de doelstellingen van het programma Vrije Tijd, zijn veel vrijwilligers actief.

We werken samen met partners als DE KOM, Bibliotheek Nieuwegein, Verbindion, sportverenigingen, Museumwerf Vreeswijk, Museum Warsenhoeck, Kunst Centraal en Recreatieschap Stichtse Groenlanden. Daarnaast zetten we ons samen met eigenaren en gebruikers van forten en waterwerken en via het Pact van Ruigenhoek (een samenwerkingsverband van provincie, waterschappen, gemeenten, Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten) in voor het behouden, ontwikkelen, verbinden en recreatief benutten van het Unesco Werelderfgoed Hollandse Waterlinie in Nieuwegein.

In het kader van stadsmarketing werken we samen met bijvoorbeeld het Regionaal Bureau voor Toerisme Heuvelrug & Vallei, Utrecht Marketing en Visit Gooi en Vecht. Met deze partners brengen we vier keer per jaar de Utrechtse Regio Recreatiekrant uit, waarbij we lokale partijen betrekken. We zijn aangesloten bij de regionale marketingorganisatie Visit Utrecht Region en vervullen hierin een actieve rol, in lijn met de ambities en wensen van Nieuwegein. Ook werken we samen met het Utrechtse Routebureau, dat verantwoordelijk is voor het onderhoud en beheer van wandel- en fietsroutenetwerken en knooppunten.

Thema Vrije tijd

Vrijtijdsbesteding speelt een cruciale rol in het welbevinden van mensen. Het biedt de mogelijkheid om actief bezig te zijn, te leren, nieuwe indrukken op te doen en te ontspannen. Bovendien bevordert het sociale verbindingen onder inwoners. Sport, recreatie, cultuur, erfgoed en evenementen trekken niet alleen veel bezoekers en gebruikers aan, maar worden ook ondersteund door een groot aantal vrijwilligers. Hierdoor heeft vrijtijdsbesteding een aanzienlijke meerwaarde voor onze stad. Als gemeente zorgen we voor de randvoorwaarden die nodig zijn om de infrastructuur voor vrijtijdsbesteding in stand te houden en te versterken. De inrichting van de fysieke leefomgeving stimuleert bewegen en een gezonde leefstijl. De beweeglinten zijn hier een goed voorbeeld van. Soms organiseren we zelf activiteiten, maar vaak faciliteren we anderen om dit te doen. Op deze manier dragen we bij aan een breed en divers aanbod van vrijtijdsactiviteiten.

Ambitie 1. Inwoners hebben de ruimte om in hun vrije tijd zelf en met anderen actief te zijn en initiatieven te nemen.

De rol van de gemeente hierin is dat we inwoners stimuleren om actief te zijn en initiatieven te nemen. Daarbij faciliteren wij en denken wij mee in mogelijkheden. We brengen initiatieven en mogelijkheden met elkaar in verbinding en hechten waarde aan inclusie en diversiteit binnen het vrijetijdsaanbod. Daarom zetten we ons in om activiteiten en evenementen toegankelijk te maken voor zoveel mogelijk inwoners, ongeacht achtergrond, leeftijd of mogelijkheden. We stimuleren initiatieven die bijdragen aan een samenleving waarin iedereen zich gezien en betrokken voelt. Door ruimte te bieden aan uiteenlopende culturele uitingen en herdenkingen, zoals Keti Koti, willen we inwoners inspireren om zelf ook activiteiten te organiseren die aansluiten bij hun eigen verhaal en gemeenschap.

We ondersteunen terugkerende evenementen zoals de herdenking op 4 mei, de viering van 5 mei, Koningsdag, de Indië-herdenking en Veteranendag. De frequentie van de herdenkingsavond Licht op Noorderveld passen we aan van elk jaar naar eens in de 5 jaar. Na een aantal succesvolle edities merken we dat de bezoekersaantallen wat afnemen, we denken dat eens in de 5 jaar vanaf nu meer passend is (het blijft daarmee een bijzonder en waardevol moment).

Om te bereiken dat inwoners zelf en met anderen actief zijn en initiatieven nemen, continueren we de subsidiemogelijkheden voor Geins Geluk, culturele initiatieven en erfgoedinitiatieven. Hiermee faciliteren en stimuleren we inwoners bij hun initiatieven, versterken we onderlinge contacten en proberen we ook inwoners te bereiken die minder snel meedoen. In 2027 onderzoeken we samen met relevante partijen de mogelijkheden voor een hernieuwde invulling van de Nieuwegein Awards, als instrument om maatschappelijke betrokkenheid en lokaal initiatief te stimuleren en zichtbaar te maken.

Ook faciliteren we jaarlijks diverse muziekactiviteiten, waaronder Gluren bij de Buren. Dit huiskamerfestival biedt een laagdrempelige manier om met muziek als kunstvorm in aanraking te komen en bevordert de onderlinge verbondenheid tussen inwoners. Het al meer dan 25 jaar bestaande muziekfestival Geinbeat blijft zich in positieve zin doorontwikkelen. Daarnaast werken we aan de realisatie van een evenemententerrein in Park Oudegein, met als doel een geschikte locatie te creëren voor zowel kleine als grote evenementen. Op deze manier willen we het aanbod van activiteiten vergroten, met speciale aandacht voor jongeren.

Doelstelling(en):

- 1 Inwoners nemen actief deel aan activiteiten en ontmoeten elkaar in hun vrije tijd.
- 2 Inwoners hebben de ruimte om zelf activiteiten te organiseren en bij te dragen aan een levendig vrijetijdsaanbod.

Activiteiten 2027	
D1-A1	We verkennen hoe jongeren beter kunnen worden bereikt en betrokken bij vrijetijdsactiviteiten en ontmoetingsplekken.
D1-A2	We stimuleren nieuwe activiteiten waarin inwoners elkaar ontmoeten rond cultuur, erfgoed en de geschiedenis van Nieuwegein.
D2-A1	We onderzoeken hoe inwonersinitiatieven op het gebied van cultuur, erfgoed en recreatie eenvoudiger ondersteund en gefaciliteerd kunnen worden, zoals het evalueren van de regeling Geins Geluk.
D2-A2	We stimuleren inwoners, verenigingen en organisaties om culturele, recreatieve en erfgoedactiviteiten mee te programmeren, organiseren en ondersteunen, bijvoorbeeld als vrijwilliger bij Open Monumentendag.

Activiteiten 2027	
D2-A3	We voeren verkennende gesprekken met betrokken partijen over de mogelijkheden voor een hernieuwde invulling van de Nieuwegein Awards.

Ambitie 2. Inwoners kunnen gebruik maken van voorzieningen voor activiteiten die hen een zinvolle en gezonde vrijetijdsbesteding geven.

Wij streven ernaar dat alle inwoners van Nieuwegein gebruik kunnen maken van voorzieningen die bijdragen aan een zinvolle en gezonde vrijetijdsbesteding. We zorgen voor goede basisvoorzieningen die passen bij de maat en het karakter van Nieuwegein, zoals musea, culturele instellingen, sportaccommodaties, recreatieterreinen, theater en de bibliotheek.

Cultuur voor iedereen

Cultuurdeelname, zowel actief als passief, moet voor iedereen bereikbaar zijn. Daarom ondersteunen we culturele basisvoorzieningen zoals theater, kunstencentrum, bibliotheek en musea. De Nieuwegein Stadspas helpt financiële drempels weg te nemen door korting te bieden bij lokale sport- en cultuuraanbieders. Ongeveer 5.000 inwoners maken gebruik van deze kortingspas. Via het Stadspanel denken inwoners mee over de uitvoering van deze regeling, zodat het aanbod zoveel mogelijk aansluit bij hun behoeften. We zetten ons in om het bereik en gebruik van de Stadspas te verhogen en onderzoeken continu verbeteringsmogelijkheden. Ook doen we onderzoek naar de mogelijkheden voor een Stadspas voor elke Nieuwegeinse inwoner.

Cultuureducatie voor kinderen

Cultuurdeelname speelt een grote rol in de vorming en ontwikkeling van kinderen. Daarom krijgen alle kinderen in Nieuwegein goed cultuuronderwijs, zowel binnen als buiten schooltijd. Diverse programma's laten hen kennismaken met cultuur. Cultuurcoaches verbinden culturele initiatieven aan scholen en zijn actief in de wijken, zodat ook kinderen voor wie kunst en cultuur minder vanzelfsprekend is, bereikt worden. Ze maken kennis met professionele kunst, bezoeken voorstellingen en nemen deel aan wijkorkesten. Via kunst- en erfgoedprojecten ontdekken ze hun lokale culturele omgeving en inspireren ze anderen om hier ook gebruik van te maken.

Bevorderen van sport en beweging

Om zoveel mogelijk mensen letterlijk in beweging te krijgen, zetten buurtsportcoaches zich in om inwoners aan het sporten en bewegen te krijgen en te houden. Dit draagt bij aan de vitaliteit van inwoners. We faciliteren ook de inzet van diverse verenigingen en stichtingen. Partners zoals Scouting Vreeswijk, Scouting Jutphaas, Bouwgein en Jeugdland richten zich op kinderen met als doel hen zelfstandigheid aan te leren, samenwerking te bevorderen, en hen creatief en actief bezig te laten zijn. Door middel van zeven beweeglinten in onze stad motiveren we inwoners op een laagdrempelige manier om in beweging te komen in hun eigen omgeving en op hun eigen niveau. Dit draagt bij aan ontmoeten, recreëren en een gezonde leefstijl.

Doelstelling(en):

- 1 Activiteiten in Nieuwegein zijn toegankelijk en goed vindbaar voor inwoners.
- 2 Nieuwegein beschikt over een aantrekkelijk, toegankelijk en toekomstbestendig aanbod van voorzieningen op het gebied van cultuur, recreatie, sport, bewegen en erfgoed.
- 3 Nieuwegein beschikt over een volwaardige, toegankelijke en toekomstbestendige bibliotheekvoorziening.
- 4 Meer inwoners maken gebruik van de Nieuwegein Stadspas.

Activiteiten 2027	
D1-A1	We vergroten het bereik en gebruik van Zie Meer in Nieuwegein door meer aanbieders aan te sluiten en het platform beter onder de aandacht te brengen bij inwoners.
D1-A2	We vergroten de zichtbaarheid van het lokale sport- en beweegaanbod via SportID.
D1-A3	We zetten sport- en beweegactiviteiten in voor vluchtelingen, waaronder sport kennismaking, fietslessen en activiteiten die bijdragen aan gezondheid, ontmoeting en participatie.
D2-A1	We verkennen welke gevolgen de groei van Nieuwegein heeft voor de behoefte aan voorzieningen op het gebied van cultuur, recreatie, sport, bewegen en erfgoed.
D2-A2	We stellen een uitvoeringsprogramma op voor het Omgevingsprogramma Vrije Tijd.
D2-A3	We organiseren bijeenkomsten en gesprekken voor sportaanbieders over sociale veiligheid, inclusie, grensoverschrijdend gedrag en discriminatie.
D2-A4	We stimuleren sportaanbieders gebruik te maken van de subsidieregeling sportstimulering voor opleidingen en deskundigheidsbevordering.
D3-A1	We stellen een beleidsplan op om onze visie op de zorgplicht en de inzet van beschikbare middelen voor de bibliotheekvoorziening uit te werken.
D4-A1	We voeren promotiecampagnes uit en versterken de samenwerkingen met aanbieders om het gebruik van de Nieuwegein Stadspas verder te stimuleren.

Ambitie 3. We vergroten de aantrekkingskracht van Nieuwegein op inwoners, toeristen en recreanten.

We streven ernaar dat Nieuwegein een aantrekkelijke en levendige stad is, waar ruimte is voor initiatieven en evenementen. Door een verbindende en coördinerende rol te vervullen, zorgen we voor een zo gevarieerd en aantrekkelijk mogelijk aanbod.

Het zichtbaar en beleefbaar maken van het erfgoed in Nieuwegein draagt bij aan de aantrekkelijkheid van onze stad. We willen de forten Jutphaas en Vreeswijk beter onder de aandacht brengen. Daarom verbeteren we de buitenruimte van fort Vreeswijk en de verbinding met Vreeswijk. Daarnaast werken we aan de restauratie van de remises op fort Jutphaas. Bovendien ondersteunen we jaarlijks evenementen zoals Open Monumentendag en de Nationale Archeologiedagen.

Om de aantrekkingskracht van onze stad te vergroten focussen we vanuit stadsmarketing op de beleving en het recreëren in de stad. Daarom voorzien we de website www.ZiemeerinNieuwegein.nl van actuele, nieuwe en seizoensgebonden informatie. Ook blijven we werken aan nieuwe koppelingen en samenwerkingen in de stad zodat de UIT-agenda op deze website een zo compleet mogelijk beeld geeft van activiteiten in Nieuwegein.

Doelstelling(en):

- 1 Het erfgoed en de historie van Nieuwegein zijn zichtbaar en beleefbaar voor inwoners en bezoekers.
- 2 Nieuwegein profileert zich als aantrekkelijke stad voor vrije tijd, recreatie en evenementen.

Activiteiten 2027	
D1-A1	We versterken de beleefbaarheid van erfgoedlocaties en -verhalen door initiatieven zoals Open Monumentendag te ondersteunen.
D1-A2	We onderzoeken hoe de museumfunctie van Warsenhoeck kan worden versterkt en uitgebreid door de verbouwing en het gebruik van het Voorhuis.
D2-A1	We zetten in op de profilering van Nieuwegein als stad van water, erfgoed en recreatie door het verbinden en promoten van activiteiten, locaties en evenementen.
D2-A2	We werken aan de realisatie van het evenemententerrein als plek voor ontmoeting, evenementen en stadsbeleving.

Activiteiten 2027	
D2-A3	We brengen in beeld welke locaties in Nieuwegein geschikt zijn voor verschillende typen evenementen en werken hiervoor locatieprofielen uit.

Prestatie-indicatoren

Type	Amb.	Nr.	Omschrijving	Realisatie 2025	Streef waarde 2026	Streef waarde 2027
P	1	1	Aantal beweeglinten	5	8	8
P	2	3	Aantal bezoekers theater	69.436	65.000	69.540
P	2	4	Aantal bezoekers Sport- en Evenementencomplex Merwestein	nmb	120.000 (1)	752.000
P	2	5	Aantal bezoekers zwembad Merwestein	nmb	120.000 (1)	375.500
P	2	6	Aantal sportverenigingen met sport en beweegactiviteiten als voorliggende voorziening voor inwoners met een beperking	15	16	18
P	2	7	Nieuwegein Stadspas: aantal aanbieders dat is opgenomen in het aanbod van de Stadspas	160	145	152
P	2	8	Nieuwegein Stadspas: kinderen uit gezinnen met problematische schulden hebben een stadspas	50%	50%	50%

1. Verbindion verbouwt Merwestein en is in 2025 en 2026 grotendeels gesloten. Enkele activiteiten, van o.a. de zwemverenigingen en de zwemlessen, worden in een aangepaste programmering aangeboden.

Effectindicatoren

Type	Nr.	Omschrijving	Realisatie 2025	Streefwaarde 2026	Streefwaarde 2027
E	1	Inwoners hebben in Nieuwegein voldoende mogelijkheden om hun vrije tijd door te brengen (1)	4,1	4,3	4,3
E	2	Aantal subsidieaanvragen: Geins Geluk	53	40	50
E	3	Aantal bezoekers Stadshuis	488.754	500.000	510.000
E	4	Aantal deelnemers activiteiten gericht op Kennis en Informatie Bibliotheek Nieuwegein	4.733	1.250	3.500
E	5	Aantal deelnemers activiteiten gericht op Educatie en Ontwikkeling Bibliotheek Nieuwegein	12.304	7.500	15.000
E	6	Aantal deelnemers activiteiten gericht op Leesbevordering en Kennismaking met literatuur Ontwikkeling Bibliotheek Nieuwegein	3.713	1.250	10.000 (2)
E	7	Aantal deelnemers activiteiten gericht op Ontmoeting en Debat Ontwikkeling Bibliotheek Nieuwegein	2.561	1.500	3.500
E	8	Aantal deelnemers activiteiten gericht op Kunst en Cultuur Ontwikkeling Bibliotheek Nieuwegein	524	1.000	750
E	9	Aantal bezoekers DE KOM (totaal)	210.000	220.000	227.500
E	10	Aantal bezoekende leerlingen kunstencentrum DE KOM	868	700	750
E	11	Deelnemers cultuureducatie: aantal leerlingen primair onderwijs (Kunstmenu, Cultuurprogramma, CMK)	5.422	5.522	5.351

Type	Nr.	Omschrijving	Realisatie 2025	Streefwaarde 2026	Streefwaarde 2027
E	12	Deelnemers cultuureducatie: aantal leerlingen voortgezet onderwijs (CKV)	1.000	974	620 (3)
E	13	Deelnemers cultuurcoach activiteiten: aantal leerlingen primair en voortgezet onderwijs	5.837	4.880	4.450 (4)
E	14	Aantal bezoekers culturele initiatieven	52.402	59.500	53.000 (5)
E	15	Aantal bezoekers / huishoudens Gluren bij de Buren	1.536 / 29	1.800 / 35	1.500 / 30 (6)
E	16	Aantal bezoekers museum Warsenhoeck en Museumwerf Vreeswijk	15.650 / 4.026	16.000 / 3.000	15.000 / 3.000
E	17	Totaal aantal deelnemers beweegactiviteiten	67.500	65.000	70.000
E	18	Aantal unieke deelnemers beweegactiviteiten	21.000	21.000	23.000
E	19	Aantal beweegactiviteiten in samenwerking	2.050	1.750	2.250
E	20	Nieuwegein Stadspas: percentage pashouders dat minimaal eenmaal gebruik heeft gemaakt van de Stadspas	45%	45%	50%
E	21	Aantal unieke bezoekers per jaar website www.ZiemeerinNieuwegein.nl	5.626	58.200	58.200 (7)
E	22	Aantal bijdragers (verenigingen, organisaties, instellingen, etc.) aan de UITagenda op www.ZiemeerinNieuwegein.nl	12	18	40
E	23	Aantal betalende volwassen leden Bibliotheek Nieuwegein	2.507	2.400	2.550
E	24	Aantal niet-betalende leden Bibliotheek Nieuwegein	9.391	9.000	9.600

1. Gemeten op een schaal van 1 tot 5 (1 is zeer ontevreden, 5 is zeer tevreden).
2. De streefwaarde voor 2027 sluit aan bij het feitelijk gerealiseerde bereik. Het eerder opgenomen cijfer voor 2025 was gebaseerd op een voorlopige inschatting; volgens het jaarverslag van de bibliotheek bedroeg het daadwerkelijke aantal deelnemers 9.549.
3. De streefwaarde is bijgesteld door de druk op de cultuurbudgetten van middelbare scholen nemen scholen minder CKV-activiteiten en professionele voorstellingen af.
4. De daling van het aantal deelnemers hangt samen met een verschuiving naar activiteiten die meer tijd en individuele aandacht vragen. Hierdoor worden per activiteit minder deelnemers bereikt, wat leidt tot een lager totaal aantal deelnemers.
5. Het werkelijke aantal (deels indicatieve) bezoekers lag 10.000 lager dan de genoemde streefwaarde in 2026. Op basis daarvan is de streefwaarde voor 2027 aangepast.
6. Gluren bij de Buren wilde zich dit jaar meer focussen op de jongere doelgroep. De streefwaarde is niet gehaald doordat de afstemming meer tijd kostte dan verwacht. Er was meer tijd nog om de activiteitenagenda en de schoolplanning te laten aansluiten op het programma. De lijn van 2026 willen ze doortrekken naar komend jaar.
7. Abusievelijk zijn cijfers op maand- en jaarbasis door elkaar gehanteerd. Vanaf nu worden de cijfers uitsluitend op jaarbasis gerapporteerd. De groei van het aantal websitebezoekers vlakt daarnaast af door het toenemende gebruik van AI-tools.

Financiële toelichting

Product Cultuur

Het product Cultuur bevat onder meer de onderdelen subsidies voor de Bibliotheek Nieuwegein, DE KOM, de musea en culturele initiatieven. De activiteiten die vanuit de budgetten in dit onderdeel betaald worden, dragen in dit thema met name bij aan:

- [Ambitie 1: Inwoners hebben de ruimte om in hun vrije tijd zelf en met anderen actief te zijn en initiatieven te nemen](#)
- [Ambitie 2: Inwoners kunnen gebruik maken van voorzieningen voor activiteiten die hen een zinvolle en gezonde vrijetijdsbesteding geven.](#)

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Cultuur				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	6.707	6.923	7.137	7.366	7.579
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	6.707	6.923	7.137	7.366	7.579

De lasten voor het product Cultuur stijgen ten opzichte van 2026 met € 216.000, de baten zijn ongewijzigd. Dit wordt verklaard door het volgende.

Indexering loon- en prijzen, hogere lasten € 226.000

De stijging van de lasten wordt verklaard doordat de budgetten voor het product Cultuur zijn geïndexeerd. De grootste verschillen betreft de indexatie op de subsidies van DE KOM (€ 120.500) en de Bibliotheek (€ 84.800).

Product Sport

Het onderdeel Sport bestaat uit de bijdrage aan Verbindion voor het (vernieuwde) Sport- en Evenementencomplex Merwestein, de subsidie en rijksmiddelen voor de buurtsportcoaches. De activiteiten die vanuit de budgetten in dit onderdeel betaald worden, dragen in dit thema met name bij aan:

- [Ambitie 2: Inwoners kunnen gebruik maken van voorzieningen voor activiteiten die hen een zinvolle en gezonde vrijetijdsbesteding geven.](#)

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Sport				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	3.162	3.497	3.596	3.690	3.795
Baten	519	617	625	634	643
Saldo	2.642	2.879	2.971	3.056	3.152

De lasten voor het product Sport stijgen ten opzichte van 2026 met € 335.000 naar € 3.497.000, de baten stijgen met € 98.000 naar € 617.000.

Sport- en Evenementencomplex Merwestein (Verbindion), hogere lasten € 302.200, hogere baten € 97.200

De kosten van de dienstverleningsovereenkomst (DVO) bedragen voor 2027 € 2.575.000. Er was reeds voor 2027 rekening gehouden met € 2.495.000. In de verschillenanalyse met 2026 geeft dit

een verschil van € 302.200 dat voornamelijk wordt veroorzaakt doordat de bijdrage lager was begroot vanwege de vernieuwing van het complex.

De baten van de Specifieke Uitkering Sport (SPUK Sport) zijn een aanvulling op de compensabele btw en wordt achteraf op declaratiebasis vergoed. Als gevolg van de gewijzigde DVO wordt een hoger aandeel SPUK Sport verwacht (€ 97.200).

Buurtsportcoaches hogere lasten € 30.000

De stijging van het budget Buurtsportcoaches is het gevolg van de toegepaste loon- en prijsindexatie.

De Brede Regeling Combinatiefuncties (Buurtsportcoaches) en de specifieke uitkering Stimulering Sport worden in 2027 samengevoegd tot één nieuwe regeling Sport en Bewegen en loopt van 2027 tot en met 2029. Hiermee lijkt er meerjarige duidelijkheid te komen over de financiering van zowel sportaccommodaties, als de inzet van buurtsportcoaches en andere uitvoeringskracht. De precieze effecten ervan zijn naar verwachting in het 4e kwartaal van 2026 bekend. Vooralsnog zijn de huidige bedragen gecontinueerd in deze begroting. Indien nodig zullen aanpassingen in een volgend P&C-document worden verwerkt.

Tenslotte vervalt ook de regeling Lokaal Sportakkoord: of en in hoeverre deze in een andere vorm terugkomt is nog onduidelijk.

De resterende verschillen betreffen een aantal kleine afwijkingen, die niet nader worden toegelicht.

Product Toerisme en recreatie

Het onderdeel Toerisme en Recreatie bevat de bijdrage aan het recreatieschap Stichtse Groenlanden, stadsmarketing en evenementen(beleid). De activiteiten die vanuit de budgetten in dit onderdeel betaald worden, dragen in dit thema met name bij aan:

- [Ambitie 1: Inwoners hebben de ruimte om in hun vrije tijd zelf en met anderen actief te zijn en initiatieven te nemen](#)
- [Ambitie 3: We vergroten de aantrekkingskracht van Nieuwegein op inwoners, toeristen en recreanten.](#)

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Toerisme en recreatie				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	523	520	592	604	620
Baten	30	30	31	32	33
Saldo	493	490	561	572	587

De lasten van dit product zijn € 2.700 lager, de baten zijn ongewijzigd. Omdat de verschillen kleiner zijn dan € 25.000 worden deze niet verder toegelicht.

Wat mag het kosten?

Thema	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Vrije tijd	9.629	10.391	10.940	11.325	11.659	11.994
Totaal lasten	9.629	10.391	10.940	11.325	11.659	11.994
Vrije tijd	935	549	648	656	666	675
Totaal baten	935	549	648	656	666	675
Saldo van lasten en baten	8.695	9.842	10.292	10.669	10.994	11.319
Storting in reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	46	-	-	-	-	-
Totaal van het programma	8.649	9.842	10.292	10.669	10.994	11.319

2.5 Versterking eigen kracht, Ondersteuning en Bescherming

Wat is de bedoeling van dit programma?

Onze ambitie is dat mensen in Nieuwegein zoveel als mogelijk op eigen kracht, goed en gezond kunnen leven. We bieden inwoners mogelijkheden en ruimte om hun eigen keuzes te maken en op eigen kracht problemen op te lossen. En, wanneer dat (even) niet lukt, bieden wij ondersteuning en/of bescherming. We grijpen in als kinderen niet veilig kunnen opgroeien, als volwassenen niet voor zichzelf kunnen zorgen en/of anderen in gevaar brengen.

We streven ernaar dat Nieuwegein een stad is waar mensen zich thuis voelen, elkaar respecteren, elkaar kunnen ontmoeten, energie hebben en ruimte voelen om met elkaar initiatieven te ontplooiën en voor elkaar iets te betekenen.

De speerpunten van de begin 2024 vastgestelde Koers Sociaal Domein vormen de basis voor dit programma:

1. Het behouden en versterken van gemeenschapszin;
2. Vergroten van gelijke kansen op bestaanszekerheid;
3. Toekomstbestendige zorg en ondersteuning.

De drie speerpunten hebben een nadrukkelijke relatie met elkaar en voor al deze punten geldt dat we ongelijk investeren voor gelijke kansen. De sociale basis op orde geldt voor iedere inwoner. Voor een deel van onze inwoners is bestaanszekerheid niet vanzelfsprekend, daar hebben we extra aandacht voor. Als het met de eerste twee speerpunten goed gaat, kan dat bijdragen aan vermindering van het beroep dat op geïndiceerde zorg en ondersteuning wordt gedaan. Daarmee proberen we dus ook de uitgaven binnen de perken te houden. Overigens laten de uitkomsten van de Monitor Sociale Kracht (2024) een verslechtering zien ten aanzien van het gevoel van eenzaamheid en de mate waarin men sociale cohesie ervaart. We zijn benieuwd welk beeld naar voren komt uit de nieuwe editie van de monitor (2026/2027). Wij zien het belang van een blijvende investering in ondersteuning van de informele sociale infrastructuur in onze buurten en wijken.

Met het oog op het Duurzaam Financieel Evenwicht bouwen we in het sociaal domein voort op de mogelijkheden die uit de taskforces op het gebied van jeugdhulp en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) naar voren zijn gekomen. Daarnaast hebben we te maken met wachttijden voor inwoners met een hulpvraag. Het is een uitdaging om tot een optimale combinatie van maatregelen te komen waarbij de wachttijden acceptabel zijn, de kosten binnen de perken blijven, maar bovenal dat de mensen die echt hulp nodig hebben, hierop kunnen rekenen! In samenwerking met onze maatschappelijke partners gaan we verder met het versterken van het voorliggend veld¹ (een sociale basis voor iedereen).

De Koers Sociaal Domein geeft aan wat wij belangrijk vinden; wat zijn onze speerpunten voor de sociaal-maatschappelijke ontwikkeling van Nieuwegein. Hoe we daarop inzetten, is en wordt meer geconcretiseerd in onderliggende beleidsdocumenten en uitvoeringsprogramma's. Denk bijvoorbeeld aan de beleidskaders Jeugd, Welzijn & Maatschappelijke Ondersteuning, Bestaanszekerheid, het deltaplan laaggeletterdheid Nieuwegein Basisvaardig, het uitvoeringsprogramma Inclusie en de omgevingsprogramma's Nieuwegein Gezond en Vrije Tijd.

¹ het 'voorliggend veld' is het netwerk van algemene, vrij toegankelijke voorzieningen in een wijk of gemeente, zoals welzijnswerk of maatschappelijk werk. Dit aanbod is beschikbaar voor inwoners zonder dat er een speciale indicatie of beslissing van een professional nodig is, en draagt bij aan het voorkomen of te verhelpen van problemen voordat ze erger worden.

Relatie met andere programma's

Het programma Vrije Tijd en het programma Versterking Eigen Kracht, Ondersteuning & Bescherming (VEKOB) vormen de hoofdmoot voor het sociaal domein.

Met het programma Vrije Tijd ligt de relatie op mogelijkheden voor mensen om elkaar te ontmoeten, om energie te hebben door een zinvolle vrijetijdsbesteding en de ruimte te hebben en voelen om iets met elkaar te ondernemen. Een nuttige en prettige vrijetijdsbesteding draagt bij aan het versterken van de eigen kracht van onze inwoners én voorkomt risicogedragingen die de gezondheid negatief kunnen beïnvloeden (bijvoorbeeld middelengebruik, verleiding naar criminaliteit, verveling dat negatief effect heeft op mentaal welbevinden).

Voor wat betreft de optimalisatie van onderwijshuisvesting & sportaccommodaties geldt dat dit beschreven is in dit programma (de betreffende kapitaallasten zijn opgenomen in het programma Bedrijfsvoering), de inhoudelijke aspecten van sportaccommodaties komen aan de orde in het programma Vrije Tijd.

Met het programma Wonen & Economie zijn er vanuit Versterking Eigen Kracht, Ondersteuning en Bescherming verbanden met het realiseren van een goede leefomgeving die uitnodigt tot gezond leven. Daarnaast is er een sterke relatie als het gaat om de aanpak van energiearmoede. Dit gaat om een gecombineerde insteek van het bevorderen van energiebesparende maatregelen en het bestrijden van armoede. Verder zien we dat het niet vinden van een passende woonruimte boven op de problematiek komt waar inwoners al mee te maken hadden of hadden (bijvoorbeeld armoede, schulden of gezondheidsklachten). Het aanpakken van deze problematiek vraagt een integrale kijk en aanpak! Onder de noemer 'Wonen Plus' zetten we ons ervoor in dat mensen ook op hogere leeftijd op een goede wijze zelfstandig thuis kunnen blijven wonen.

Met het programma Leefomgeving & Veiligheid liggen er gezamenlijke opdrachten vanuit Versterking Eigen Kracht, Ondersteuning en Bescherming ten aanzien van het verbeteren van de openbare ruimte voor ouderen en inwoners met een beperking. Een andere belangrijke relatie met veiligheid zien we in diverse inspanningen op de thema's huiselijk geweld/kindermishandeling, complexe multi-probleemgezinnen, lokale Persoonsgerichte Aanpak (PGA), mensenhandel, verward/onbegrepen gedrag met een gevaarrisico en preventie van jeugdcriminaliteit. De aanpak jonge aanwas is van het laatste een voorbeeld. Een integrale aanpak - waarbij we inzetten op het vroegtijdig signaleren van (potentiële) problematiek en daaraan gekoppelde interventies - kan helpen voorkomen dat complexe zorg casuïstiek in de (repressieve) veiligheidshoek terechtkomt. Een ander voorbeeld is de aanpak op verward/onbegrepen gedrag met een gevaarrisico. De twee steekincidenten in 2025 in Nieuwegein geven eens te meer aan dat we te maken hebben met een aantal knelpunten voor de hulp en ondersteuning in Nederland aan deze doelgroep. We zetten in op versterken van de samenwerking en het komen tot doorbraken.

Gezondheid heeft een relatie met vrijwel alle programma's. Het is een belangrijk onderwerp in de Omgevingsvisie, waarbij een gezonde en fysieke leefomgeving centraal staat. In het omgevingsprogramma 'Nieuwegein Gezond' staat beschreven hoe we samen met inwoners en maatschappelijke partners werken aan een gezonder Nieuwegein. Daarbij zetten we in op

preventie, een sterke sociale basis en een leefomgeving die gezond gedrag stimuleert. Gezondheid vormt een basis voor welzijn, participatie en kwaliteit van leven. We zetten bestaande inspanningen voort op thema's als mentale gezondheid, sport en bewegen, middelengebruik en gezondheidsvaardigheden. Daarnaast besteden we aandacht aan nieuwe thema's zoals een gezonde voedselomgeving, het versterken van de vaccinatiegraad, vrouwengezondheid en seksuele gezondheid. Het voorkomen van gezondheidsproblemen als gevolg van hitte, kan onder meer verder vorm krijgen door het vergroenen van de leefomgeving (omgevingsprogramma Klimaatadaptatie).

Wat doen we samen?

Wij vinden het belangrijk te investeren in regionale samenwerking, zodat wij onze ambities kunnen realiseren en een sterke partner kunnen blijven in de regio. Dat doen wij ook voor het sociaal domein. Deels vindt die samenwerking plaats op het niveau van de Lekstroomgemeenten (Nieuwegein, Vijfheerenlanden, Houten, IJsselstein en Lopik), maar ook maken wij gebruik van onze netwerken die zich op een grotere schaal richten, zoals samenwerking met andere partners uit de Health Hub Utrecht en uiteraard de GGDrU.

Vanaf 2013 werkt Nieuwegein in Lekstroomverband met andere gemeenten samen in het sociaal domein. In 2026 hebben wij ingestemd met de Centrumregeling Sociaal Domein Regio Lekstroom. Deze regeling gaat per 2027 in. Hiermee voldoen we aan de vereiste van een publiekrechtelijke samenwerking, zoals opgenomen in de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg (2026). Naast de Centrumregeling zijn in de dienstverleningsovereenkomst (DVO) de samenwerkingsafspraken over taken en verantwoordelijkheden nader vastgelegd tussen de centrumgemeente Houten en de ander Lekstroomgemeenten waaronder Nieuwegein. De gezamenlijke regionale backoffice (RBL) voor de inkoop en administratie van de Jeugdhulp en Wmo en het tegengaan van zorgfraude, blijft ondergebracht in gastgemeente Houten. In het Bestuurlijk Platform Sociaal Domein Lekstroom (BPSDL) nemen de wethouders Sociaal Domein deel. Jaarlijks wordt de samenwerkingsagenda Sociaal Domein vastgesteld, waarin gezamenlijke opgaven staan. Denk aan opgaven met betrekking tot wonen en zorg (waaronder Maatschappelijke Opvang & Beschermd Wonen), Wmo, toezicht rechtmatigheid Wmo en jeugdhulp, doelgroepenvervoer, jeugd (inkoop), Passend Onderwijs en werk. Ook de samenwerking binnen het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA), waarbij de aandacht steeds meer van zorg en ondersteuning verschuift naar gezondheid, welzijn, preventie en een sterke sociale basis, maakt onderdeel uit van de samenwerkingsagenda. Voor de uitvoering van de regionale samenwerkingsagenda worden door Nieuwegein diverse projectleiders coördinatoren en beleidsmedewerkers aan de regio beschikbaar gesteld.

Op het gebied van werk en inkomen, zijn wij onderdeel van de gemeenschappelijke regeling Werk en Inkomen Lekstroom (WIL). Inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt ondersteunen we in het lokale werkteam, als onderdeel van Geynwijs. Werkcoaches van WIL in het lokale werkteam helpen inwoners actief aan onbetaald of betaald werk, zoals een werkervaringsplek, beschut werkplek, een reguliere baan (inclusief Social Return On Investment) of een banenafsprake baan (BAB, voorheen de garantiebaan). Inwoners die de stap naar werk niet of nog niet kunnen maken ondersteunen wij bij mogelijkheden op het gebied van participatie.

Nieuwegein werkt samen met de partners in de Arbeidsmarktregio Midden-Utrecht, waaronder UWV, gemeenten, onderwijs en werkgevers- en werknemersorganisaties, aan een vitale, inclusieve en toekomstbestendige arbeidsmarkt. Via de Meerjarenagenda 2026-2032 arbeidsmarkt wordt in het strategisch netwerk gewerkt aan vier centrale opgaven: toekomstig werkgeverschap, een

weerbare en wendbare beroepsbevolking (leven lang ontwikkelen), grotere arbeidsparticipatie en een sterke regionale samenwerking. Via het Werkcentrum Midden-Utrecht wordt deze publiek-private samenwerking concreet: inwoners en werkgevers hebben één herkenbare toegangspoort voor vragen over werk, scholing en loopbaan.

Samen met WIL proberen we het gebruik van de minimaregelingen te vergroten en het hulpaanbod bij armoedeproblematiek te optimaliseren. Het vergroten van de bestaanszekerheid bij onze inwoners staat daarbij centraal, waarbij preventie een steeds belangrijker rol heeft.

Rond huiselijk geweld en kindermishandeling werken we samen met Samen Veilig Midden-Nederland (waaronder Veilig Thuis Utrecht valt, waar iedereen advies kan vragen en vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling kan melden). Bij het structureel en in samenhang aanpakken van problematiek werken we met vele instellingen samen, waaronder bijvoorbeeld de woningcorporaties, WIL, politie en Movactor. Voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen werken we als Lekstroomgemeenten samen met centrumgemeente Utrecht.

Het Nationaal Programma Leefbaarheid & Veiligheid sluit aan bij de grote opgaven in de zes wijken in de Centrale as. Wij werken in een alliantie van partijen, inwoners en andere partners samen aan een integrale aanpak die zich richt op drie samenhangende vraagstukken, namelijk leefbaarheid in wijken en buurten, perspectief voor jeugd en bestaanszekerheid. De financiering van deze aanpak komt voor een deel vanuit geormerkte incidentele middelen vanuit de Regiodeal en de SPUK Kansrijke Wijk tweede tranche (2026-2028). Het budget voor het Nationaal Programma Leefbaarheid & Veiligheid is opgenomen in het programma VEKOB.

We werken samen met de Provincie Utrecht en 22 andere Utrechtse gemeenten aan een grotere toegankelijkheid van het openbaar vervoer voor mensen met een beperking, een betere aansluiting tussen doelgroepenvervoer en aanvullend openbaar vervoer en vernieuwing van het sociaal recreatieve Wmo-vervoer.

Thema Versterking eigen kracht

Onze inzet op het thema Versterking Eigen Kracht is erop gericht bij te dragen aan het geluk en welbevinden van onze inwoners. Wat is er nodig om hen in positie te brengen om zo lang mogelijk zelfstandig te laten wonen en in hun levensonderhoud te voorzien? Wij dragen met een basis sociale infrastructuur bij aan zelfredzaamheid van al onze inwoners door activiteiten uit te voeren en voorzieningen te bieden op de terreinen welzijn, onderwijs, werk en inkomen. Hierbij ligt de nadruk op preventie. Samen met de inzet op het programma Vrije Tijd (nuttige en prettige vrijetijdsbesteding) biedt dit al onze inwoners de mogelijkheid om in hun kracht te komen en te blijven. Door een goede basis voor onze inwoners te bieden, voorkomen of beperken we de kosten voor hulp en zorg (bijvoorbeeld Jeugdhulp, Wet maatschappelijke ondersteuning en inkomensondersteuning). Het thema Versterking Eigen Kracht draagt samen met het programma Vrije Tijd in belangrijke mate bij aan het eerste speerpunt van de Koers Sociaal Domein: 'het behouden en versterken van gemeenschapszin'. Er zijn ook onderdelen van dit thema die bijdragen aan het speerpunt 'vergroten van gelijke kansen op bestaanszekerheid'.

Ambitie 1: Inwoners zijn in staat op eigen kracht en gezond te leven.

Om zoveel mogelijk zelfredzaam te zijn en op eigen kracht (zo lang mogelijk) goed en gezond te kunnen leven, is de veerkracht van de samenleving van groot belang. Het versterken hiervan blijft

een belangrijk thema. Samen met onze maatschappelijke partners en inwoners werken we aan het versterken van de sociale basis door ontmoeting te faciliteren en inwonersinitiatieven te ondersteunen. Hierbij sluiten we zoveel mogelijk aan bij bestaande sociale netwerken in buurten en wijken. Vrijwillige inzet speelt hierin een cruciale rol; daarom stimuleren, faciliteren en waarderen we dit actief, zodat inwoners een sterk netwerk kunnen opbouwen en hiervan gebruik kunnen maken.

Essentieel voor zelfredzaamheid zijn goede voorzieningen en een gezonde leefomgeving. Om kinderen en jeugdigen te ondersteunen in het maken van een goede start, besteden we binnen dit thema ook aandacht aan adequate onderwijshuisvesting: een belangrijke voorwaarde voor goed onderwijs. Veel schoolgebouwen in Nieuwegein zijn ongeveer 50 jaar oud, wat de noodzaak onderstreept van (ver)nieuwbouw van onderwijsgebouwen en binnensportaccommodaties. Onder het programma Parels van de Wijken (voorheen Vitale Scholen) werken we de komende jaren aan deze opgave.

Vanuit het omgevingsprogramma Nieuwegein Gezond werken we aan een gezonde stad, met een focus op preventie en samenwerking op wijk- en buurtniveau. Gezond leven krijgt betekenis wanneer mensen zich veilig voelen en het thema concreet wordt. Daarom bouwen we voort op de bestaande gezondheidsagenda's, samenwerkingsnetwerken en wijkgerichte initiatieven. We versterken de verbinding tussen inwoners maatschappelijke organisaties, zorg, welzijn, onderwijs en andere partners. Hierdoor ontstaat meer gezamenlijk inzicht in wat inwoners nodig hebben om gezond te kunnen opgroeien, leven en ouder worden. Zo ondersteunen we inwoners bij het nemen van regie over hun gezondheid, stimuleren we participatie, ontmoeting en een gezonde leefstijl. We leggen daarbij een belangrijk accent op jongeren voor wat betreft het omgaan met middelengebruik, mentale gezondheid en bewegen.

In Nieuwegein is 22% van de inwoners boven de 15 jaar laaggeletterd. Dit komt overeen met het landelijke gemiddelde, maar overtreft het gemiddelde percentage van 8% in Lekstroom en 17% in de arbeidsmarktregio Midden-Utrecht. Door de snelle digitalisering verwachten we een toename van het aantal laaggeletterden (die in beeld komen). Deze bestuursperiode zetten we het deltaplan Laaggeletterdheid voort met het nieuwe beleidsplan 2027-2030. In combinatie met de inzet vanuit Onderwijskansenbeleid en de SPUK 'Jonge Kind', streven we ernaar dat de uitstroom van laaggeletterden jaarlijks hoger is dan de instroom, zodat we onder het landelijk gemiddelde percentage laaggeletterden komen.

We versterken de sociale verbinding en samenkracht in wijken en buurten, zodat inwoners elkaar ontmoeten, zich verbonden voelen en naar elkaar omkijken. Daarbij gaan we uit van de eigen kracht, het netwerk en het initiatief van inwoners. We stimuleren hen om eerst gebruik te maken van hun sociale netwerk bij het oplossen van problemen. Als dat niet voldoende mogelijk is, kunnen zij terecht bij algemeen toegankelijke voorzieningen; dit noemen we normaliseren. Daarnaast hebben we met maatschappelijke organisaties afgesproken om vanuit de bij het traject Sluitende Meerjarenbegroting ingeslagen weg, verder in te zetten op optimalisatie van onze samenwerking.

Doelstelling(en):

- 1 Meer inwoners lossen hun problemen op in het gewone leven en zijn minder afhankelijk van (langdurige/ zwaardere) professionele ondersteuning.
- 2 Meer inwoners ontmoeten elkaar en zijn van betekenis voor elkaar.

- 3 We willen extra aandacht geven aan jongvolwassenen en ervoor zorgen dat er voor hen voldoende voorzieningen zijn omdat de overgang naar volwassenheid veel uitdagingen met zich meebrengt, zoals zelfstandig wonen, werken en studeren. In deze levensfase is de kans groter dat zij problemen ontwikkelen, zoals mentale klachten, eenzaamheid, schooluitval of van financiële aard.
- 4 We versterken de gezondheid, veerkracht en zelfredzaamheid van inwoners door in te zetten op preventie, gezondheidsbevordering en een gezonde leefomgeving.
- 5 Steeds meer inwoners zijn voldoende basisvaardig, zodat ze volwaardig kunnen deelnemen aan de (gedigitaliseerde) samenleving.

Activiteiten 2027	
D1-A1	We starten een pilot met zorgaanbieders van huishoudelijke ondersteuning met als doel inwoners te stimuleren en ondersteunen om huishoudelijke taken (weer) zelf op te pakken.
D2-A1	We zetten ons in voor de doorontwikkeling van gemengd wonen en community aanpak voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid.
D2-A2	We faciliteren burenhulp via een online platform.
D2-A3	We brengen in beeld welke ondersteuning initiatiefnemers nodig hebben en ontwikkelen een samenhangende aanpak waarmee inwonersinitiatieven beter worden gestimuleerd en gefaciliteerd.
D2-A4	We onderzoeken hoe de buurtpleinen zo goed mogelijk aansluiten bij de behoeften en initiatieven van inwoners.
D3-A1	We geven verdere uitvoering aan het actieplan Jongvolwassenen, actualiseren de aandachtspunten voor 2027 en 2028 en hebben extra aandacht voor signaleren zodat jongvolwassenen niet tussen wal en schip vallen.
D4-A1	Uitvoering geven aan het Preventie-Handhavingsplan Middelengebruik 2027-2031. Waaronder voorlichting voor jongeren, ouders en professionals en activiteiten gericht op verminderen gebruik alcohol, drugs, vaperen en roken.
D4-A2	We brengen koelteplekken in kaart en vergroten de bekendheid hiervan bij inwoners ten tijde van hitte.
D4-A3	We voeren de gemeentelijke voedselstrategie uit en werken aan een gezonde voedselomgeving.
D4-A4	Na vaststelling van het Omgevingsprogramma Gezondheid 2027-2030 geven we samen met inwoners, maatschappelijke organisaties en andere partners uitvoering aan het programma.
D4-A5	We verkennen of er een herkenbare plek of uiting in de openbare ruimte kan komen welke uitnodigt tot het gesprek over en aandacht voor mentale gezondheid en suïcidepreventie.
D4-A6	We werken samen met de GGDrU aan het verhogen van de vaccinatiegraad onder kinderen en jongeren waarbij we extra aandacht besteden aan doelgroepen of wijken waar de vaccinatiegraad achterblijft.
D4-A7	We bevorderen de seksuele gezondheid van inwoners en dragen bij aan acceptatie, weerbaarheid en veilige relaties. Bijvoorbeeld door het ondersteunen van activiteiten op scholen, met aandacht voor seksuele diversiteit, LHBTIQ+ acceptatie, consent en seksuele gezondheid van jongeren.
D5-A1	Er komt een vervolg op het Deltaplan Nieuwegein Basisvaardig, waarbij alle good practices uit de vorige periode worden meegenomen en nieuwe best practices worden toegevoegd.

Ambitie 2: Inwoners vinden de weg naar informatie, ondersteuning en hulp op alle levensterreinen.

De gemeente en veel van haar maatschappelijke partners kunnen inwoners ondersteunen bij het op eigen kracht leven. Er is een diversiteit aan mogelijkheden beschikbaar om hierbij te helpen (zeker niet alleen de gemeente biedt hulp, er zijn tal van instanties die dat ook doen). Het is van belang dat inwoners hun weg weten te vinden naar informatie, ondersteuning en hulp die beschikbaar is. Dit doen we - afhankelijk van wat nodig is - in het algemeen en ook meer gericht op specifieke doelgroepen. Een hulpmiddel hierbij is Zorg4Nieuwegein. Via dit platform brengen we het aanbod van zorg, welzijn, ondersteuning, ontmoeten, bewegen en meedoen, samen op één plek. Zorg4Nieuwegein helpt inwoners en professionals om snelle passende informatie, activiteiten en ondersteuning te vinden.

We zetten bijvoorbeeld in op het vergroten van het bereik van minimaregelingen, inkomensondersteunende maatregelen en hulp bij financiële problemen. De Wegwijzer Geldzaken is het platform waar informatie te vinden is over lokale, regionale en landelijke regelingen en over lokale organisaties waar inwoners om hulp kunnen vragen. We zetten in op het vergroten van de financiële bestaanszekerheid.

In het kader van de Wet inburgering voeren we Brede Intakes uit en maken we voor elke inburgeraar een Plan Inburgering en Participatie (PIP). Tijdens de inburgering voeren we voortgangsgesprekken met de inburgeraar en passen we het traject aan waar nodig. Na vaststelling van het PIP wordt de statushouder (inburgeraar) aangemeld bij de taalaanbieder voor een passende taalstart. Waar mogelijk verbinden we taalonderwijs met participatie, werk, financiële zelfredzaamheid en maatschappelijke begeleiding.

Specifiek voor jongeren en hun ouders willen we de toeleiding naar hulp verbeteren door samen te werken aan oplossingen voor hulpvragen vanuit hun leefwereld en alle levensgebieden. Veel dagelijkse opvoed- en opgroeizorgen kunnen vaak worden opgelost door een sterk pedagogisch klimaat te creëren rondom de jongere en het gezin. We kunnen meer voor elkaar betekenen dan we nu doen, met name binnen het eigen netwerk (ruimer dan het gezin), in de buurt en met informele hulp zoals een mentor. De oplossing moet meer gezocht worden binnen onszelf en in de verwachtingen die we van elkaar en vanuit de maatschappij hebben, in plaats van direct jeugdhulp in te schakelen.

Daarnaast is het belangrijk om te normaliseren: iedereen is verantwoordelijk voor zijn of haar leven, en hoogte- en dieptepunten horen daar nu eenmaal bij. Naast normaliseren moeten we kijken naar achterliggende oorzaken van opvoed- en opgroei problemen: Is er voldoende inkomen? In hoeverre speelt de woonsituatie een rol? Zijn ouders voldoende geletterd? Hebben jongeren mantelzorgtaken? Is er een steunend netwerk? Zijn ouders zich bewust van hun rol in de opvoeding? Door deze vragen te beantwoorden kunnen we de kern van de problemen aanpakken en voorkomen dat hulpvragen verergeren.

Daarom is het belangrijk om het beleid op verschillende leefgebieden die jongeren raken te verbinden, zoals armoedebestrijding, gezondheid, veiligheid, wonen, horeca en vrijetijdsbesteding. Zo kunnen we beter inspelen op de behoeften van jongeren en hun gezinnen.

Doelstelling(en):

- 1 Nieuwkomers kunnen sneller en duurzamer meedoen in Nieuwegein doordat taal, werk, participatie, financiële zelfredzaamheid en begeleiding beter op elkaar worden aangesloten.
- 2 Inwoners en professionals weten de weg naar informatie, ondersteuning, activiteiten en voorzieningen beter te vinden en maken vaker gebruik van de sociale basis.

Activiteiten 2027	
D1-A1	We ontwikkelen samen met het programma Vluchtelingen een overkoepelende aanpak voor nieuwkomers, waarin de doorgaande lijn van AZC naar vestiging in Nieuwegein en inburgering wordt beschreven.
D1-A2	We voeren het experiment Vliegende Start uit en maken een eerste balans op van de resultaten. Hiermee ondersteunen we werkende statushouders bij het behouden van werk tijdens de start van hun inburgering.
D1-A3	We voeren de pilot Activeren vrouwelijke statushouders uit en beoordelen op basis van de opbrengsten of voortzetting of structurele inbedding wenselijk is.
D2-A1	We voeren in Hoog Zandveld een pilot sociaal verwijzer uit en onderzoeken hoe sociaal verwijzen en warme overdrachten tussen zorg, welzijn en de sociale basis kunnen worden versterkt.

Activiteiten 2027	
D2-A2	We versterken het gebruik van Zorg4Nieuwegein door het aanbod actueel te houden, de bekendheid onder inwoners en professionals te vergroten en de samenwerking met maatschappelijke partners verder uit te bouwen.
D2-A3	We geven samen met onze netwerkpartners uitvoering aan de integrale aanpak Suicide preventie. Vanuit de vijf pijlers prioriteren we de pijlers bewustwording, ondersteuning en scholing.

Ambitie 3: We bevorderen een positief opgroei- en opvoedklimaat waarin kwetsbaarheid ook wordt gezien als onderdeel van het gewone leven.

Wij willen dat jeugdigen veilig, gezond en kansrijk opgroeien. We zien dat sommige jongeren te maken hebben met een stapeling van problemen, zoals mentale gezondheidsproblemen, bestaansonzekerheid, schooluitval of een verhoogd risico op criminaliteit. Ouders voelen zich soms handelingsverlegen zijn bij opvoedvragen. Hoewel sommige uitdagingen horen bij het opgroeien en opvoeden, vragen andere situaties om passende ondersteuning. Daarom zetten wij in op een positief opgroei- en opvoedklimaat waarin kwetsbaarheid wordt gezien als een normaal onderdeel van het leven en waarin tijdig hulp beschikbaar is wanneer dat nodig is. Door normalisering, preventie en vroegsignalering versterken we de veerkracht van jeugdigen en gezinnen en voorkomen we waar mogelijk dat problemen uitgroeien tot zwaardere hulpvragen.

Vanuit de taskforce Jeugd zijn de afgelopen jaren verschillende pilots ontwikkeld en uitgebreid, zoals de peuterplusgroep, versterking van de samenwerking met het voorliggende veld, de DUO-functie op scholen voor voortgezet onderwijs, uitbreiding van groepsaanbod voor jeugd, het triageteam van Geynwijs en nieuwe vormen van opvoedondersteuning. In 2027 zetten we succesvolle initiatieven voort en breiden we deze waar nodig verder uit binnen het programma Jeugd van Morgen. Hiermee versterken we de huidige inzet en bereiden we ons voor op wat jeugdigen en gezinnen in de toekomst nodig hebben. Daarbij leren we van de ervaringen van de afgelopen jaren en borgen we succesvolle werkwijzen structureel wanneer deze zowel inhoudelijk als financieel effectief blijken te zijn.

Met de extra incidentele middelen die voorzien zijn voor inzet op ondersteuning jeugd, wordt op 'preventie en begeleiding van jongeren' voor 4 jaar extra nadruk gelegd op een veilige, gezonde en kansrijke ontwikkeling van jongeren. De ambitie is om het perspectief van jongeren te vergroten, waarbij nadrukkelijk verbinding wordt gelegd met andere domeinen, zoals bestaanszekerheid, wonen, onderwijs, sport en gezondheid. Op die manier kunnen vraagstukken waar meerdere problemen bij jongeren – en hun ouders- tegelijkertijd spelen integraal worden opgepakt. Voor de inzet van de beschikbare middelen wordt een plan opgesteld. Daarbij vormen actuele trends en ontwikkelingen in het gedrag, de (online) leefwereld en de behoeften van jongeren een belangrijk vertrekpunt. Ook zetten we in op een sterke samenwerking tussen inwoners, scholen, politie, boa's, maatschappelijke organisaties en zorgaanbieders.

Met middelen vanuit het Onderwijskansenbeleid en de vanuit NPLV beschikbaar gestelde SPUK 'Jonge Kind' blijven we inzetten op het voorkomen en verminderen van taal- en ontwikkelingsachterstanden. Dit doen we onder meer via voor- en vroegschoolse educatie, professionalisering van pedagogisch professionals, huisbezoeken en activiteiten voor ouders en kinderen.

Doelstelling(en):

- 1 We voorkomen dat gewone, alledaagse opgroei- en opvoedproblemen uitgroeien tot ernstige problemen.
- 2 Het voorliggende veld (voorzieningen waar jeugdigen en ouders zonder indicatie met hulpvragen terecht kunnen) ontwikkelen wij door zodat het beter aansluit bij de behoeften van jeugdigen en hun ouders.
- 3 We bevorderen een doorgaande leer- en ontwikkelijn 0-18 jaar.

Activiteiten 2027	
D1-A1	We zetten de succesvolle activiteiten vanuit de Taskforce Jeugd voort in 2027. Met behulp van monitoring bepalen we het vervolg van het voortzetten of door ontwikkelen van de activiteiten en het toevoegen van nieuwe activiteiten. Dit is mede afhankelijk van de effecten op de uitgaven jeugdhulp.
D1-A2	We bouwen voort aan een sterke pedagogische omgeving samen met onze partners in de stad.
D1-A3	De 'Verrijkte Schooldag' wordt uitgevoerd, bekostigd uit de SPUK Kansrijke Wijk (NPLV). Deze middelen lopen tot 31 december 2028.
D1-A4	We zetten het project Brugfunctionaris in schooljaar 2026-2027 voort op vijf basisscholen, bekostigd vanuit de landelijke subsidieregeling Brugfunctionaris (deze loopt tot juli 2027). Op twee scholen wordt dit project betaald door/aangevuld met middelen vanuit de Regiodeal (NPLV). De bekostiging in schooljaar 2027-2028 is mede afhankelijk van de middelen die het rijk beschikbaar stelt in de tussenregeling. We verwachten begin september de uitkomst te weten en willen dit – conform verzoek gemeenteraad bij kadernota – hier opnemen.
D1-A5	De pilot Familiescholen wordt vanuit NPLV verder uitgewerkt, op basis van de verkenning die in 2026 is gedaan. Dit wordt bekostigd uit de Regiodeal (NPLV). Vanuit de gemeente monitoren wij de benodigde (financiële) inzet als we de pilot familiescholen duurzaam willen inzetten.
D1-A6	Vanuit de extra toegekende middelen gericht op 'preventie en begeleiding van jongeren' dienen actuele trends en ontwikkelingen in het gedrag, de (online) leefwereld en de behoeften van jongeren als belangrijk vertrekpunt. Voor een extra impuls aan een veilige, gezonde en kansrijke ontwikkeling van jongeren.
D2-A1	We evalueren de preventieve activiteiten rondom opvoedondersteuning voor ouders en zetten de succesvolle activiteiten voort. Dit is zowel om de vraag naar jeugdhulp te voorkomen als ook de uitstroom te bevorderen.
D2-A2	In 2027 evalueren we het extra groepsaanbod voor jeugdigen. Op basis van de evaluatie bepalen we de inzet per 2028.
D2-A3	We zetten de ondersteuning en samenwerking in de zorg voor kwetsbare ouders voor, tijdens en na de zwangerschap (aanpak Kansrijke Start) voort.
D2-A4	We volgen actief de ontwikkelingen binnen Plein 34 als ontmoetingsplek voor jongeren. We zetten in op mogelijkheden voor jongeren om te ontmoeten en continueren huisvesting voor Plein 34.
D3-A1	Samen met educatief verbinders zetten we de activiteiten uit het Uitvoeringsplan Onderwijskansenbeleid 2024-2028 voort, waaronder de voor- en vroegschoolse educatie en overige activiteiten gericht op (taal)ontwikkeling.
D3-A2	Samen met diverse partners zetten we in de wijken van de Centrale As de activiteiten voort uit het plan van aanpak SPUK 'Ontwikkeling van het Jonge Kind' waarmee we in een zo vroeg mogelijke fase werken aan de onderwijskansen van kinderen met kans op een achterstand.

Ambitie 4: Nieuwegein is een inclusieve gemeente, waar iedereen zichzelf kan zijn en kan meedoen.

Wij werken aan een stad waarin iedereen gelijke kansen heeft om mee te doen. Inclusie gaat enerzijds over toegang en anderzijds over jezelf kunnen zijn. Inclusie betekent dat verschillen tussen mensen worden gerespecteerd en gewaardeerd. Inwoners voelen zich welkom en veilig om zichzelf te zijn en kunnen actief deelnemen aan de samenleving.

Daarvoor zorgen we dat de stad, onze dienstverlening en onze communicatie toegankelijk zijn voor iedereen. Dit gaat om fysieke toegankelijkheid, digitale toegankelijkheid en begrijpelijke communicatie. Ook werken we aan bewustwording, ontmoeting en samenwerking, zodat inwoners elkaar beter weten te vinden en zich verbonden voelen met de samenleving.

Inclusie is daarmee zowel een maatschappelijke opgave als een verantwoordelijkheid van de gemeentelijke organisatie. We werken samen met inwoners, maatschappelijke partners en ondernemers aan een stad waarin iedereen kan meedoen.

Doelstelling(en):

- 1 We dragen bij aan sociale veiligheid en acceptatie in de wijk voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid.
- 2 We zetten ons actief in om inwoners met een psychische kwetsbaarheid mee te laten doen aan de samenleving.
- 3 Voorzieningen, dienstverlening, communicatie en participatie zijn toegankelijk voor inwoners met uiteenlopende behoeften en achtergronden.
- 4 Iedere inwoner van Nieuwegein kan zichzelf zijn en voelt zich welkom en veilig om mee te doen aan de samenleving.

Activiteiten 2027	
D1-A1	We faciliteren buurtdialogen om inwoners bewust te maken van gedrag dat (nog)niet begrepen wordt.
D2-A1	De community aanpak voor gemengd wonen draagt bij aan zingeving en participatie (ABCD-methode).
D3-A1	We werken aan uitbreiden van het aantal beschikbare toiletten en vergroten de bekendheid hiervan, onder andere via een overzicht en communicatie-uitingen, bijvoorbeeld door aan te sluiten bij de WC-Wijzer en rondom de Wereld Toiletdag.
D3-A2	Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen nemen we de dekking van eventuele nieuwe openbare toiletten mee in onze gesprekken met ontwikkelaars of externe partijen.
D3-A3	We geven uitvoering aan het VN-verdrag Handicap.
D3-A4	We werken samen met inwoners, ervaringsdeskundigen en het Inclusiepanel om knelpunten in toegankelijkheid en deelname te signaleren en aan te pakken.
D3-A5	We bevorderen het gebruik van begrijpelijke taal in gemeentelijke communicatie en dienstverlening.
D4-A1	We bevorderen bewustwording over inclusie, gelijke behandeling en het recht om jezelf te zijn, onder andere door aandacht te besteden aan Artikel 1 van de Grondwet. Door onder andere in te zetten op bewustwording en vergroten van meldingsbereidheid.
D4-A2	We stimuleren de acceptatie en emancipatie van de LHBTIQ+-gemeenschap, met speciale aandacht voor jongeren en onderwijsinstellingen en voor uitvoering regenboogstembusakkoord.
D4-A3	We ondersteunen activiteiten en initiatieven die ontmoeting, verbinding en wederzijds begrip tussen inwoners bevorderen.
D4-A4	We werken samen met maatschappelijke partners aan het voorkomen en tegengaan van discriminatie, racisme en andere vormen van uitsluiting (door onder andere trainingen over kruispuntdenken).
D4-A5	We betrekken ervaringsdeskundigen en vertegenwoordigers van verschillende gemeenschappen bij de ontwikkeling en uitvoering van beleid.
D4-A6	We werken aan bewustwording over kruispuntdenken (intersectionaliteit).

Ambitie 5: Verkleinen van de kansenongelijkheid van de inwoners van de centrale as.

Vanuit het Nationaal Programma Leefbaarheid & Veiligheid willen we de leefbaarheid en veiligheid in de wijken en buurten in de centrale as (oostelijk Batau en de wijken Zuilenstein, Jutphaas-Wijkersloot, Merwestein en Fokkestee) verbeteren en de kansen voor de inwoners vergroten. We zetten ons hier langjarig voor in en doen dit als gemeente niet alleen: we werken hier samen vanuit een samenwerkingsalliantie met verschillende organisaties en met de inwoners van de stad op de thema's Perspectief voor de jeugd, Bestaanszekerheid en Wijken en Wonen.

Doelstelling(en):

- 1 Wij dragen bij aan een duurzame verbetering van de leefbaarheid en veiligheid in de wijken van de centrale as, conform het uitvoeringsplan en het ambitiedocument. De totale aanpak heeft een doorlooptijd van 15 jaar.

Activiteiten 2027	
D1-A1	Uitvoering geven aan de activiteiten in het Uitvoeringsplan.
D1-A2	In samenwerking met de deelalliantie Bestaanszekerheid binnen het Nationaal Programma Centrale As, starten we het project Schuldenvrije flat gericht op het wegnemen van problematische schulden bij huishoudens met multi-problematiek in de Centrale As.

Prestatie-indicatoren

Type	Amb.	Nr.	Omschrijving	Realisatie 2025	Streef waarde 2026	Streef waarde 2027
P	1	1	Aantal geregistreerde Nieuwegeinse burgerhulpverleners bij HartslagNU	784	750	800
P	1	2	Aantal actieve AED's in gemeente Nieuwegein			110
P	2	1	Aantal verschillende formele cursussen Laaggeletterdheid, lokaal	2	3	3
P	2	2	Aantal verschillende formele cursussen Laaggeletterdheid, regionaal	10	23	16
P	3	1	Het percentage voortijdige schoolverlaters van 12 tot 23 jaar in het voorgaande schooljaar	nnb	- (3)	- (3)
P	3	2	Het aantal kinderen met een VVE-indicatie	140	- (3)	- (3)
P	3	3	Het aandeel kinderen met een VVE-indicatie dat hier gebruik van maakt	85%	- (3)	- (3)
P	3	4	Het aantal instromingen in het speciaal (basis) onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs	704	- (3)	- (3)
P	3	5	Het aantal jeugdigen dat bekend is met het voorliggend veld	nnb	- (3)	- (3)
P	3	6	Het aantal jeugdigen dat gebruik maakt van het voorliggend veld	-	- (3)	- (3)
P	3	7	Het aandeel jeugdigen en ouders die steun voelen van grootouders, vrienden of burens om bij te springen indien nodig	-	- (3)	- (3)
P	3	8	Het aandeel ouders dat weet wie ze kunnen betrekken bij de opvoeding	-	- (3)	- (3)
P	3	9	Het aandeel ouders dat zich gehoord en gesteund voelt door andere (mede)opvoeders	-	- (3)	- (3)
P	3	10	Het aandeel jeugdigen en ouders dat toegang heeft tot laagdrempelige voorzieningen die ontmoetingen stimuleren zoals kinderboerderijen, speeltuinen, sportveldjes, buurtmoestuinen, bibliotheken of jongerencentrum	-	- (3)	- (3)
P	3	11	Het aandeel jongeren dat voldoende weerbaar is	-	- (3)	- (3)
P	3	12	Het aantal lichte begeleidingstrajecten door Geynwijs	55	- (3)	- (3)
P	3	13	Het aandeel werkloze jongeren	nnb	- (3)	- (3)

3. Deze indicator komt uit het Beleidskader Jeugd. Vanuit het beleidskader stellen we geen streefwaarden centraal. Deze indicatoren worden wel gemeten, zodat de realisatie na afloop van het jaar kan worden aangegeven. Dit geldt voor alle prestatie-indicatoren die onderdeel uitmaken van ambitie 3, 'We bevorderen een positief opgroei- en opvoedklimaat waarin kwetsbaarheid ook wordt gezien als onderdeel van het gewone leven' (dus op P3 1 t/m 13). Jaarlijks wordt de raad tijdens de Avond voor de Stad geïnformeerd over de indicatoren.

Financiële toelichting

Product Gezondheid

In het onderdeel Gezondheid zijn de budgetten opgenomen voor de Gemeentelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht (GGDrU), de nieuwe Specifieke Uitkering Aanvullend Zorg en Welzijn Akkoord (AZWA-lokaal), het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid, GGZ-preventie en Lokale Gezondheid. De activiteiten die vanuit de budgetten in dit onderdeel betaald worden, dragen in dit thema met name bij aan:

- [Ambitie 1: Inwoners zijn in staat op eigen kracht en gezond te leven.](#)
- [Ambitie 3: We bevorderen een positief opgroei- en opvoedklimaat waarin kwetsbaarheid ook wordt gezien als onderdeel van het gewone leven.](#)

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Gezondheid				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	8.853	7.905	7.964	5.643	5.003
Baten	3.773	4.174	4.236	1.903	1.164
Saldo	5.080	3.731	3.728	3.740	3.839

De lasten van het product Gezondheid nemen af met € 948.000 naar € 7.905.000, de baten nemen toe met € 402.000 tot € 4.174.000. Dit wordt verklaard door het volgende.

Bijdrage Gemeentelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht (GGDrU), hogere lasten € 99.000

De gemeentelijke bijdrage 2027 is conform de begroting van de GGDrU vastgesteld op € 3.531.500. Binnen dit product leidt dit tot een toename van € 99.000 ten opzichte van 2026, voornamelijk als gevolg van indexering lonen, prijzen en volumemutaties.

Lokale Gezondheid, lagere lasten € 878.000

Dit verschil wordt veroorzaakt als gevolg van het overhevelen van middelen bij de resultaatbestemming 2025. Hierdoor is in 2026 incidenteel een hoger bedrag beschikbaar dan in 2027.

Aanvullend Zorg en Welzijn Akkoord (AZWA-lokaal), lagere lasten € 91.000, lagere baten € 91.000

Het nieuwe aanvullende zorgakkoord is door het Rijk vastgesteld voor de periode 2027 tot en met 2029. Dit akkoord vervangt de huidige regeling Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). De door het Rijk beschikbaar gestelde middelen bedragen € 836.800 en lopen op tot € 1,2 miljoen in 2029. De verwachting is dat deze regeling en middelen vanaf 2030 structureel worden voortgezet. Ten opzichte van de GALA middelen 2026 is de mutatie € 91.000.

Nationaal programma Leefbaarheid & Veiligheid, SPUK Kansrijke wijk, Regiodeal Centrale As, lagere lasten € 262.000 en hogere baten € 313.000

Het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid bestaat uit meerdere onderdelen, zoals de subsidies Kansrijke wijk, de Regiodeal Centrale As en (incidentele) eigen- en Rijksmiddelen.

Voor de SPUK Kansrijke wijk geldt dat de eerste tranche van deze subsidie eindigt in 2026 en de tweede tranche nog tot en met in ieder geval 2028 loopt. De lasten en bijbehorende baten zijn bijgesteld in lijn met het uitvoeringsprogramma voor deze tweede tranche. Per saldo nemen zowel de lasten als baten toe met € 75.000 ten opzichte van 2026.

De Regiodeal Centrale As is gestart in 2026. In 2027 zijn meer activiteiten gepland waardoor de lasten en bijbehorende baten (subsidieaanwending) € 238.000 hoger zijn.

De (incidenteel) beschikbare eigen budgetten en Rijksmiddelen voor dit programma zijn vanwege de incidentele aard in 2026 begroot, maar kunnen in een later stadium nog worden overgeheveld om zo te besluiten deze middelen voor dit doeleinde beschikbaar te houden. In vergelijking met 2026 leidt dit voor deze begroting tot een lagere last van € 575.000.

Aanvullend Zorg en Welzijn Akkoord (AZWA)

De specifieke uitkering voor het Aanvullend Zorg en Welzijn Akkoord (AZWA) vervangt de huidige regelingen GALA en IZA en bedraagt voor 2027 voor € 836.000. Deze is neutraal in de begroting verwerkt.

Overige verschillen ten opzichte van de begroting 2025 binnen dit product zijn vanwege de geringe omvang niet verder toegelicht.

Product Monitoring en onderzoek

In het onderdeel Monitoring en onderzoek zitten budgetten voor diverse onderdelen. Zo wordt uit dit onderdeel de bijdrage voor onderzoekskosten en facilitaire uitgaven betaald, zoals de Monitor Sociale Kracht. Ook in 2027 monitoren we onze inzet en sturen bij waar nodig. Altijd met het doel te onderzoeken of we de juiste dingen doen voor de inwoner en wat dit bijdraagt aan de doelstellingen voor de stad die in dit programma zijn benoemd. We maken daarvoor zoveel mogelijk gebruik van onderzoeken die we al langer inzetten (zoals de Monitor Sociale Kracht) omdat we hiermee ontwikkelingen over een langere tijd in beeld krijgen. Daarnaast kijken we hoe elders beschikbare informatie ons kan helpen en werken we samen met de kennisinstellingen die zich in onze regionale netwerken bevinden. De activiteiten die vanuit de budgetten in dit onderdeel betaald worden, dragen in dit thema bij aan alle ambities.

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Monitoring en onderzoek				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	153	145	150	154	158
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	153	145	150	154	158

De lasten van het product Monitoring en onderzoek dalen met € 8.000. Vanwege de geringe omvang wordt deze stijging verder niet toegelicht.

Product Onderwijs

In het onderdeel Onderwijs zijn de bijdragen voor leerlingenvervoer, laaggeletterdheid, vroegschoolse educatie en de algemene kosten voor onderwijshuisvesting opgenomen. Met ingang

van het begrotingsjaar zijn de kosten voor tijdelijke onderwijshuisvesting van het programma Parels van de Wijken opgenomen.

De activiteiten die vanuit de budgetten in dit onderdeel betaald worden, dragen in dit thema met name bij aan:

[Ambitie 3: We bevorderen een positief opgroei- en opvoedklimaat waarin kwetsbaarheid ook wordt gezien als onderdeel van het gewone leven.](#)

De kapitaallasten vanuit het programma Parels van de Wijken voor scholen en sportaccommodaties zijn niet binnen dit product begroot, maar zijn begroot binnen het onderdeel Vastgoed van het programma Bedrijfsvoering.

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Onderwijs				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	6.433	12.015	15.570	7.450	9.508
Baten	3.365	3.577	3.585	3.667	3.676
Saldo	3.069	8.438	11.985	3.783	5.832

De lasten van het product Onderwijs nemen toe met € 5.581.000 tot € 12.015.000, de baten nemen toe met € 212.000. Dit wordt verklaard door het volgende.

Peuterbudget, lagere lasten € 83.000

De lasten zijn ten opzichte van de begroting 2026 lager, door het wegvallen van de taakmutaties en uit de Meicirculaire 2026.

Laaggeletterdheid, lagere lasten € 430.400

Met de extra middelen die beschikbaar zijn gesteld voor deze bestuursperiode kunnen de activiteiten voor het Deltaplan Nieuwegein Basisvaardig (Laaggeletterdheid) worden voortgezet. Het budget voor de jaarschijf 2027 van € 306.000 is toegevoegd aan het basisbudget, waardoor de totale bestedingsruimte 2027 € 485.400 bedraagt. In de vergelijking met de begroting 2026 is na resultaatbestemming (overhevelingen) € 1.040.800 beschikbaar, zodat dit een afwijking geeft van € 430.400.

WEB-gelden, lagere lasten en lagere baten € 48.600

In 2026 is een hoger bedrag begroot voor de bijdrage van de gemeente Utrecht, omdat incidenteel er meer middelen konden worden aangevraagd. Voor 2027 is een budget begroot van € 223.400.

Regionale Leerplicht Doorstroompunt, hogere lasten € 215.062 en hogere baten € 216.362

In afwachting van de definitieve beschikkingen door het ministerie van OCW, houden we voor het doorstroompunt rekening met een geïndexeerde stijging ten opzichte van 2026. Nieuwegein handelt als centrumgemeente voor de regio Lekstroom en heeft naast de baten uit de specifieke uitkering ook baten uit het doorbelasten van de kosten voor administratieve taken naar de andere deelnemende gemeenten. De verhoging van de lasten betreft een verhoging van de doorbelasting

van personeelslasten. Daarnaast ontvangen we een extra subsidie voor vier jaar voor de inzet van een Lifestyle coach die regionaal wordt ingezet.

Onderwijskansenbeleid (OKB), hogere lasten € 45.800 en hogere baten € 45.800

De budgetten voor Onderwijskansenbeleid 2027 zijn, vooruitlopend op de definitieve vaststelling door het college in het najaar, geïndexeerd met de loon- en prijscomponent. De dekking vanuit de Rijksmiddelen is hieraan gelijkgesteld, zodat dit neutraal is verwerkt. In één van de P&C-documenten van 2027 worden eventuele aanpassingen verwerkt.

Tijdelijke onderwijshuisvesting (Parels van de Wijken), hogere lasten € 5.848.000

In de Kadernota 2027 is voorgesteld om de kosten voor de tijdelijke huisvesting voor de bouw van nieuwe scholen op te nemen in de begroting als incidentele kosten, omdat deze naar hun aard als incidentele kosten zijn aan te merken. Deze kosten vervangen de eerder begrote investeringen en kapitaallasten voor de Tijdelijke huisvesting. Voorgesteld wordt om dit deels te dekken uit de reserve Scholen en maatschappelijk vastgoed (€ 4 mln.) en de Algemene reserve (€ 1,8 mln.). Het restant wordt gedekt uit vrijval van eerder begrote kapitaallasten voor de tijdelijke huisvesting.

Overige verschillen lasten

Binnen het product zijn diverse kleine financiële verschillen ten opzichte van de begroting 2026 (door indexering) die vanwege de omvang niet verder worden toegelicht.

Product Welzijn en deelname

In het onderdeel Welzijn & Deelname zitten budgetten voor diverse onderdelen. Zo wordt uit dit onderdeel de subsidies voor inwonersinitiatieven, subsidies vrijwilligers- en welzijnswerk en aan diverse partners betaald. Ook de kosten voor inburgering en de maatschappelijke kosten voor de opvang van Oekraïense ontheemden vallen onder dit onderdeel en (COA)opvanglocaties vluchtelingen. Daarnaast zijn middelen voor inclusiviteit opgenomen. De activiteiten die vanuit de budgetten in dit onderdeel betaald worden, dragen in dit thema met name bij aan:

- [Ambitie 1: Inwoners zijn in staat op eigen kracht en gezond te leven.](#)
- [Ambitie 2: Inwoners vinden de weg naar informatie, ondersteuning en hulp op alle levensterreinen.](#)
- [Ambitie 4: Nieuwegein is een inclusieve gemeente, waar iedereen zichzelf kan zijn en kan meedoen.](#)

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Welzijn en deelname				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	11.425	10.936	10.471	10.703	10.933
Baten	3.978	3.082	3.082	3.082	3.082
Saldo	7.447	7.854	7.389	7.621	7.851

De lasten voor het product Welzijn dalen met respectievelijk € 489.000 naar € 10.936.000, de baten dalen met € 896.000 naar € 3.082.000. Dit wordt verklaard door het volgende.

Indexeringen loon en prijzen, hogere lasten € 265.000

De volgende budgetten geven hogere lasten als gevolg van de toegepaste indexeringen voor lonen en prijzen:

- Inburgering, € 23.000
- Vrijwilligerssubsidies en mantelzorgvergoedingen, € 85.000
- Welzijnssubsidies, € 157.000
- Overige geïndexeerde kosten, € 7.200

Opvanglocaties Newtonbaan en Celsiusbaan, lagere lasten € 415.000 en lagere baten € 825.000

De kosten van de opvanglocatie Celsiusbaan, die bestaan uit kosten voor activering, taalbegeleiding en sporten van asielzoekers zijn € 455.000 lager ten opzichte van 2026. Dit is het gevolg van afschalen van de beveiliging en daarmee samenhangende kosten. Deze zijn voor rekening van de gemeente en worden niet door het COA vergoed, zoals eerder is begroot. De kosten voor de instandhouding van de locatie zijn voor rekening van het COA. De kosten van de activiteiten voor de Newtonbaan bedragen € 40.000 en waren nog niet begroot in 2026. De kosten voor beide locaties worden gedekt uit de reserve Opvang vluchtelingen.

Programma Woonwjs, lagere lasten 254.000

Het programma Woonwjs loopt tot en met 2026. De afgelopen vier jaar verliep de financiering door een jaarlijkse onttrekking uit de Reserve Woonwjs. Op dit moment wordt samen met partijen het programma geüpdatet. Het programma voor de jaren 2027 tot en met 2030 gaat dan "Afspraken wonen, welzijn en zorg" heten. Omdat het programma 2027 tot en met 2030 nog niet is vastgesteld heeft er ook geen onttrekking uit de reserve in 2027 plaatsgevonden waardoor de lasten met € 254.000 zijn afgenomen.

Scherper begroten, lagere lasten € 91.000

De lasten zijn lager als gevolg van het realistischer begroten op basis van het verleden.

Overige verschillen lasten

Binnen het product zijn diverse kleine financiële verschillen ten opzichte van de begroting 2026 (door indexering), die vanwege de omvang niet verder worden toegelicht.

Thema Ondersteuning

We willen dat iedereen kan meedoen in Nieuwegein, daarom moeten we zorgen voor gelijke kansen voor iedereen. Soms betekent dit ook ongelijk investeren, juist omdat niet iedereen dezelfde kansen heeft. Bestaanszekerheid, zoals voldoende inkomen, een veilige woning en toegang tot basisvoorzieningen, is daarbij een belangrijke voorwaarde.

(Gezondheids)achterstanden hangen vaak samen met maatschappelijke problemen die langere tijd duren en elkaar kunnen versterken. Denk aan werkloosheid, een laag inkomen, schulden, een ongezonde leefomgeving en een gebrek aan sociale relaties. We staan voor de uitdaging om toekomstige effecten zoveel mogelijk te voorkomen. Maar ook om hardnekkige problematiek, die soms van generatie op generatie overgaat, te doorbreken. Wij zetten ons in voor het creëren van gelijke kansen en het bieden van perspectief, door het wegnemen of verminderen van sociaal maatschappelijke oorzaken voor deze achterstanden en door het versterken van de

bestaanszekerheid van inwoners.

Het thema Versterking Eigen Kracht en het programma Vrije Tijd zijn gericht op alle inwoners van Nieuwegein, terwijl de thema's Ondersteuning en Bescherming vooral betrekking hebben op inwoners die extra hulp nodig hebben. Het doel van deze thema's is om ervoor te zorgen dat inwoners (weer) zelfredzaam (op eigen kracht) zijn, met bestaanszekerheid als stevige basis. Deze thema's spelen vooral in op de Koers Sociaal Domein-speerpunten gelijke kansen op bestaanszekerheid en toekomstbestendige zorg & ondersteuning.

Ambitie 1. Als vanuit het eigen netwerk onvoldoende hulp beschikbaar is, zijn passende ondersteuning en hulpmiddelen beschikbaar.

Wanneer mensen het niet op eigen kracht redden, zorgen we ervoor dat passende ondersteuning beschikbaar is. Hiervoor werken we samen met diverse maatschappelijke partners zoals Werk en Inkomen Lekstroom (WIL) en de sociaal raadsleden.

Doelstelling(en):

- 1 We versterken de bestaanszekerheid van inwoners met een laag inkomen.
- 2 Inwoners worden in hun ondersteuningsvraag tijdig en in samenhang geholpen door informele en formele partijen, waar mogelijk laagdrempelig in de wijken.
- 3 We versterken het gebruik van algemene en collectieve voorzieningen zodat inwoners zo snel mogelijk weer op eigen kracht verder kunnen. Zij hoeven dan minder gebruik te maken van (dure) maatwerkvoorzieningen.
- 4 We willen weten wat beter kan in ons beleid en in de uitvoering.

Activiteiten 2027	
D1-A1	Het Jongerenperspectieffonds (JPF) wordt voortgezet vanuit de pilot en wordt geborgd binnen het reguliere aanbod. Binnen het JPF worden de schulden van jongeren tussen 18-27 jaar afgekocht en ontvangen ze 2 jaar intensieve begeleiding naar financiële zelfredzaamheid en een duurzaam toekomstperspectief, gericht op school, werk en maatschappelijke inzet.
D1-A2	We voeren een pilot uit van het Bouwdepot. Hierbij worden kwetsbare jongeren van 17-27 jaar, begeleid gedurende 1 jaar en ontvangen ze financiële ondersteuning om vanuit een rustige en stabiele basis regie op hun leven te krijgen en gefocust toe te werken naar hun persoonlijke doelen en regie te nemen.
D1-A3	We voeren een verkenning uit naar de invoering van een bredere Nieuwegein Stadspas en de mogelijke inzet voor gemeentelijke voorzieningen.
D2-A1	We starten de pilot Triage waarin we, samen partners uit de sociale basis, integraal de hulpvragen van inwoners oppakken.
D3-A1	Waar passend, zetten we groepsbegeleiding in in plaats van individuele begeleiding.
D3-A2	We verkennen de mogelijkheid tot uitbreiding van het aantal locaties voor deelscootmobielen (in pilotvorm).
D3-A3	De gemeente richt een herkenbaar toegangspunt in waar inwoners met geldzorg vragen laagdrempelig terecht kunnen voor advies en ondersteuning in de wijk.
D4-A1	Voor mensen voor wie betaald werk niet duurzaam haalbaar is, onderzoeken we of een toewijzing van een uitkering voor langere tijd kan zorgen voor rust, bestaanszekerheid en minder administratieve lasten.

Ambitie 2. We verbeteren de inzet van geïndiceerde hulp, zodat de inwoner de juiste hulp ontvangt bij (complexe) hulpvragen.

In 2024 is het percentage jongeren dat jeugdhulp ontving iets gedaald. Wel zagen we dat er steeds vaker zwaardere zorg nodig was, omdat de hulpvragen complexer worden. Dit leidt tot langere en intensievere trajecten, een trend die ook in 2025 lijkt door te zetten. In 2025 hebben we de doorbraakmethode van het Instituut voor Publieke Waarden (IPW) in Nieuwegein toegepast.

Daaruit blijkt dat (zware) jeugdhulp soms wordt ingezet terwijl de oplossing in een ander domein zit. Denk bijvoorbeeld aan armoede, huisvesting of de mentale gezondheid van de ouders. In 2026 richt Geynwijs zich daarom nog meer op de brede uitvraag en integraal werken. Zo zorgen wij ervoor dat de (jeugd)hulp die we inzetten zo effectief mogelijk is. We streven ernaar dat de jeugdhulpkosten hierdoor dalen, door de kern van de hulpvragen aan te pakken en de problemen niet te 'dichten' met jeugdhulp. We verwachten hiermee in elk geval meer grip te hebben op de uitgaven. We werken daartoe ook meer samen met het domein wonen.

De regionale backoffice Lekstroom heeft in 2025 een aantal ontwikkelingstrajecten gestart om de monitoring van de jeugdhulp te verbeteren. In 2026 gebruiken wij de uitkomsten van deze trajecten om nog meer datagedreven te werken zoals beschreven in het Beleidskader Jeugd. De signalen en kansen die hieruit komen bespreken we met Geynwijs en haar partners om bij te sturen waar nodig. We blijven doorgaan met de lopende transformatieactiviteiten. Zo zetten we de beweging 'zo thuis mogelijk' voort, die gekoppeld is aan de transformatieopdracht binnen jeugdhulp met verblijf. We dragen hieraan actief bij vanuit Geynwijs en monitoren de voortgang van deze gewenste ontwikkeling nauwgezet. We blijven ook de samenwerking zoeken met gecontracteerde aanbieders door regionaal een ontwikkeltafel te organiseren, gericht op de transformatie van de zwaarste vorm van specialistische GGZ.

Daarnaast blijven we in gesprek met aanbieders en onderwijsinstellingen om te onderzoeken hoe we de ondersteuning in de kinderopvang en het reguliere onderwijs kunnen uitbreiden. In deze gesprekken willen we op basis van data-analyse gericht inzetten op het voorkomen en verkorten van zwaardere jeugdhulptrajecten.

Daarnaast blijven we de landelijke ontwikkelingen rondom de Hervormingsagenda Jeugd volgen, met het oog op de eisen en kansen om Geynwijs verder te versterken als een 'stevig lokaal team'. Dit doen we in samenhang met een eenduidige werkwijze binnen de Lekstroom-regio. We maken gebruik van regionaal leveranciersmanagement om de kwaliteit en de duur van de jeugdhulptrajecten van onze gecontracteerde aanbieders te monitoren en waar nodig bij te sturen. Ook zijn we gestart met de voorbereidingen op de nieuwe inkoop jeugdhulp.

Doelstelling(en):

- 1 Geynwijs ontwikkelt door in de richting van 'stevige lokale teams' aansluitend op de landelijke hervormingsagenda Jeugd zodat ze meer lichte hulp zelf kunnen bieden en meer integraal en intensiever samenwerken met het voorliggend veld, jeugdhulpaanbieders en andere domeinen.
- 2 Door casusregie stuurt Geynwijs samen met jeugdhulpaanbieders, jeugdigen en gezinnen op afschalen en tijdige uitstroom van geïndiceerde jeugdhulp.

Activiteiten 2027	
D1-A1	We blijven het vakmanschap van de sociaal professionals van Geynwijs versterken. De opbrengsten van de externe deskundigheid wordt geborgd.
D1-A2	Op basis van wat we hebben geleerd van de doorbraakmethode van IPW (Instituut voor Publieke Waarden), vervolgen we onze inzet om breder te kijken. Daartoe benutten we de lerende praktijk van onder meer de integrale doorbraaktafel, die in 2026 vorm kreeg.
D1-A3	We evalueren het eerste jaar van de pilot 'de Brug' om zo de effectiviteit in kaart te brengen en leren voor een vervolg.
D1-A4	Het Triageteam (samenwerking tussen Geynwijs en partners uit het voorliggend veld) blijft nieuwe aanmeldingen bij Geynwijs doornemen om te kijken welke hulpvragen (gedeeltelijk) door het voorliggend veld kunnen worden opgepakt. Deze inzet wordt waar nodig uitgebreid.
D1-A5	We stellen een plan van aanpak op om invulling te geven aan de extra beschikbaar gestelde middelen voor Jeugd van Morgen.
D1-A6	We werken mee aan de uitvoering van het regionaal programma 'Thuisnabij inclusief onderwijs Lekstroom' om zo de behoefte naar leerlingenvervoer af te doen nemen.

D2-A1	We werken in de regio Lekstroom samen om de inkoop op onderdelen van jeugdhulp. We monitoren de gevolgen van de nieuwe inkoop op het zorglandschap.
D2-A2	We werken in de regio samen om de bovenregionale inkoop van hoog specialistische jeugdhulp per 2028 voor te bereiden.
D2-A3	Geynwijs zet de expertise van de Voordeur vaker en tijdig in om uithuisplaatsingen zo veel mogelijk te voorkomen, verkorten en te versterken. Door actief te blijven inzetten op de samenwerking van de Voordeur en Geynwijs verwachten we ons doel te bereiken.
D2-A4	Wij onderzoeken de mogelijkheden om de bovenregionale werkwijze 'Zorg in Onderwijs' (beschikkingsvrij jeugdhulp en 1 aanbieder op een school) verbreed kan worden op meerdere scholen van het speciaal onderwijs.
D2-A5	We continueren het toezicht en de handhaving op het gebied van (on)rechtmatigheid binnen de Wmo en Jeugdwet. We doen dit in regionale samenwerking om sterker te staan.

Ambitie 3. Onze inwoners met een beperking of (tijdelijke) problematiek kunnen met passende ondersteuning zo zelfstandig mogelijk in de stad (blijven) wonen.

Sinds de invoering van de participatiesamenleving ligt de nadruk sterk op eigen verantwoordelijkheid. Er zijn inwoners die hierbij vastlopen en om verschillende redenen niet volledig kunnen meedoen. Voor hen willen we maatwerkoplossingen bieden, zodat ook zij, op hun eigen manier, kunnen deelnemen en bijdragen aan de Nieuwegeinse samenleving.

Voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid die in de wijk komen wonen vanuit Beschermd Wonen of Maatschappelijke Opvang is het belangrijk onderdeel uit te maken van de samenleving. We zetten in op (community) begeleiding en zorgen ervoor dat zorgmijders blijvend voldoende ondersteund worden. Zodat deze inwoners gezien worden en achteruitgang op tijd gemeld wordt.

Doelstelling(en):

- 1 We maken een Samenwerkingsagenda Thuis in de Wijk 2.0 samen met stakeholders en inwoners/ ervaringsdeskundigen om het zelfstandig wonen, ontmoeten en meedoen voor mensen met een psychische kwetsbaarheid te bevorderen en dakloosheid te voorkomen. De Samenwerkingsagenda is een verdieping op het programma Wonen, welzijn en zorg.
- 2 We werken aan een dementievriendelijke samenleving.

Activiteiten 2027	
D1-A1	We ontwikkelen een derde gemengd wonen project.
D1-A2	We dragen zorg voor beschikbaarheid van tijdelijke woningen.
D1-A3	We kopen regionaal met de Lekstroom gemeenten budgetbeheer in.
D1-A4	We organiseren procesbijeenkomsten om draagvlak te creëren en initiatieven te ontplooiën die bijdragen aan de doorontwikkeling van zelfstandig wonen voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid.
D2-A1	We nemen deel aan de regionale ketenaanpak dementie en rollen de training 'dementievriendelijk' verder uit.

Ambitie 4. Mantelzorgers kunnen hun taak aan.

Veel Nieuwegeinse verlenen mantelzorg aan hun naasten. Mantelzorgers zijn onmisbaar voor inwoners die ondersteuning nodig hebben, maar deze verantwoordelijkheid kan emotioneel en fysiek zwaar zijn. We willen passende en tijdige ondersteuning bieden, zodat mantelzorgers hun zorgtaken volhouden zonder zelf uit balans te raken. Zo dragen we bij aan hun welzijn én aan duurzame zorg.

Doelstelling(en):

- 1 Mantelzorgers worden vroegtijdig herkend en bereikt, zodat passende ondersteuning kan worden ingezet voordat overbelasting ontstaat.
- 2 Mantelzorgers ontvangen ondersteuning die aansluit bij hun behoeften, zodat zij hun zorgtaken duurzaam kunnen uitvoeren en in balans blijven.

Activiteiten 2027	
D1-A1	We voeren de afspraken uit het Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg uit. We investeren extra in de ondersteuning van mantelzorgers. Samen met de Lekstroomgemeenten zorgen we ervoor dat mantelzorgers in de regio zoveel mogelijk op een vergelijkbare manier worden ondersteund. Ook werken we aan doorontwikkeling van logeerszorg op regionaal niveau, in samenwerking met de Lekstroomgemeenten en de preferente zorgverzekeraar.
D1-A2	We verbeteren de informatievoorziening aan mantelzorgers door één centraal en actueel digitaal informatiepunt te ontwikkelen voor mantelzorgers met toegankelijke relevante informatie.
D2-A1	We realiseren een logeershuis waar mantelzorgontvangers tijdelijk kunnen verblijven zodat mantelzorgers een adempauze krijgen. Het logeershuis opent in het tweede kwartaal van 2027.
D2-A2	We zetten de pilot met vervangende mantelzorg aan huis voort. Op basis van de resultaten onderzoeken we of deze vorm van respijtzorg structureel en breed toegankelijk kan worden gemaakt.
D2-A3	We ontwikkelen de mantelzorgacademie, een samenhangend aanbod van online- en offline-trainingen voor mantelzorgers, door.

Ambitie 5. Inwoners met een bijstandsuitkering vinden (on)betaald werk.

Financiële bestaanszekerheid is een belangrijke voorwaarde om op eigen kracht te kunnen leven. Daarnaast is deelnemen aan de maatschappij van belang om goed en gezond te kunnen leven, ieder naar zijn of haar eigen kunnen. We werken er daarom aan om zoveel mogelijk mensen (on)betaald werk te laten vinden, waarbij een belangrijke doelgroep inwoners met een bijstandsuitkering is.

Doelstelling(en):

- 1 Inwoners krijgen passende ondersteuning om zich te ontwikkelen op het gebied van betaald werk of onbetaald werk, zodat zij naar vermogen mee kunnen doen.
- 2 Inwoners stromen vanuit Arbeidsmatige Activering door naar (Beschut) werk.

Activiteiten 2027	
D1-A1	We werken samen met WIL, de Lekstroomgemeenten en WerkwIJS aan de doorontwikkeling van Menskracht (voorheen Sociale Infrastructuur Lekstroom Werkt), een meer gerichte, geharmoniseerde en samenhangende keten rondom werk en participatie in de regio Lekstroom.
D1-A2	We werken aan het opzetten van (sectorale) ontwikkelijnen in Nieuwegein als onderdeel van Menskracht (herinrichting van de ontwikkelketen op gebied van werk en participatie in de regio Lekstroom). Dit doen we in samenwerking met het Werkgeversservicepunt, onderwijs, werkgevers en aanbieders arbeidsmatige activering.
D1-A3	We zetten het instrument loonkostensubsidie en beschut werk vaker in om inwoners met een arbeidsbeperking (met indicatie doelgroep register) naar betaald werk toe te leiden.
D1-A4	We werken aan het verbeteren van de kansen van jongeren op de arbeidsmarkt via intensivering van de samenwerking met het Jongerenloket (WIL en Doorstroompunt) en onderwijsveld in het kader van de Wet van School naar Duurzaam Werk.
D1-A5	We zorgen voor betere aansluiting op de ontwikkelingen en projecten in de Arbeidsmarktregio Midden Utrecht (Regionaal Werkcentrum, regionaal programma voortijdig schoolverlaters).
D2-A1	We zetten in op de doorstroom van arbeidsmatige activering naar (Beschut) Werk door de samenwerking tussen Geynwijs en het Lokale Werkteam te intensiveren en afspraken te maken over de regiefunctie in het traject arbeidsmatige activering.

Prestatie-indicatoren

Type	Amb.	Nr.	Omschrijving	Realisatie 2025	Streef waarde 2026	Streef waarde 2027
P	1	1	Het percentage jongeren, 0-18 jaar, dat ondersteuning (geïndiceerde jeugdhulp) heeft ontvangen	13,7%	- (1)	- (1)
P	1	2	Het percentage jongeren in de leeftijd tot 27 jaar dat na begeleiding door WIL en RMC vanuit het Jongerenloket onderwijs volgt of werkt	28%	- (1)	- (1)
P	2	1	Het aantal uit-huis-geplaatste kinderen dat verblijft in essentiële functies (YEPH) of gezinsvormen (exclusief logeren)	153	- (1)	- (1)
P	2	2	Aantal onderwijsvrijstellingen van de leerplicht	55	- (1)	- (1)
P	2	3	Aantal afgeronde onderzoeken rechtmatigheid (Lekstroombreed)	1	4	4
P	2	4	Het aandeel jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar)	0,3%	- (1)	- (1)
P	2	5	Het aantal 0-18-jarigen met een J-GGZ behandeling	769	- (1)	- (1)
P	2	6	De tevredenheid van jeugdigen/ouders met de kwaliteit van de hulp (passend bij de vraag, betrokkenheid informele netwerk, samenwerking met andere partijen)	8,7	- (1)	- (1)
P	2	7	Het aandeel inwoners met een positief oordeel over Geynwijs (vriendelijkheid, behulpzaam, deskundig, luisteren goed en zoeken de beste oplossing)	91%	- (1)	- (1)
P	3	1	Aantal tijdelijke woonplekken via het concept Pitstopwoning.		2	4
P	3	2	Aantal inwoners dat ondersteuning ontvangt van gespecialiseerde ambulante trajectbegeleiding en OGGZ wijkverpleging		35	
P	3	3	Aantal op verschillende plekken in Nieuwegein gerealiseerde wonen met (tijdelijke) ondersteuning voor jongeren, spoedzoekers, uitstromers uit Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang en (dreigend) daklozen.		20	25
P	5	1	Aantal plaatsingen van inwoners met een bijstandsuitkering dat betaald werk vindt (2)	179	300	180 (3)
P	5	2	Aantal plaatsingen van inwoners met een bijstandsuitkering dat onbetaald werk vindt	125	150	125
P	5	3	Percentage inwoners met indicatie beschut werk dat werk heeft, is in lijn met landelijke benchmark.			93%
P	5	4	Volume loonkostensubsidie (LKS) ten opzichte van het volume BUIG is in lijn met landelijke benchmark (Inzet LKS voor mensen met een beperking).			15%

1. Deze indicator komt uit het Beleidskader Jeugd. Vanuit het beleidskader stellen we geen streefwaarden centraal. Jaarlijks wordt de raad tijdens de Avond voor de Stad geïnformeerd over de indicatoren die zijn opgenomen in de programmabegroting.

2. Hieronder vallen fulltime, parttime werk en de banenafspraken. De cijfers zijn deels cumulatief; dat geldt voor de aantallen banenafsprakenbanen en beschut. Bij deze twee betreft het een optelsom over de afgelopen jaren. Voor wat betreft de reguliere banen is het een jaarcijfer dat berekend wordt over één jaar. Ook hebben wij de groep inwoners uit Nieuwegein in werk met LKS, die wordt begeleid door het team Werkdienstverlening van WIL, meegeteld bij het totaal.

3. Gezien realisatie 2025 en moeilijk wordende bijstandspopulatie naar beneden bijgesteld. Ook minder instroom in de uitkering.

Effectindicatoren

Type	Nr.	Omschrijving	Realisatie 2025	Streefwaarde 2026	Streefwaarde 2027
E	1	Inwoners met een beperking of een tijdelijke problematiek gaan zelfstandig wonen vanuit een intramurale setting	43	49	25

Financiële toelichting

Product Arbeidsdeelname

In het onderdeel Arbeidsdeelname zitten budgetten voor re-integratie die hun basis hebben in het lokale jaarplan. De activiteiten die vanuit de budgetten in dit onderdeel betaald worden, dragen in dit thema met name bij aan:

- [Ambitie 1: Als vanuit het eigen netwerk onvoldoende hulp beschikbaar is, zijn passende ondersteuning en hulpmiddelen beschikbaar.](#)
- [Ambitie 5: Inwoners met een bijstandsuitkering vinden \(on\)betaald werk.](#)

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Arbeidsdeelname				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	1.024	1.031	1.040	1.071	1.105
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	1.024	1.031	1.040	1.071	1.105

De lasten van het product re-integratie nemen toe met € 7.000. Vanwege de geringe omvang van deze toename (< € 25.000) lichten we dit niet nader toe.

Product Armoedebeleid

In het onderdeel Armoedebeleid zitten budgetten voor diverse onderdelen. Zo wordt uit dit onderdeel de Nieuwegein Stadspas betaald, de collectieve zorgverzekering, de individuele minimaregelingen en de uitkeringen voor energiearmoede. De activiteiten die vanuit de budgetten in dit onderdeel betaald worden, dragen in dit thema met name bij aan:

- [Ambitie 1: Als vanuit het eigen netwerk onvoldoende hulp beschikbaar is, zijn passende ondersteuning en hulpmiddelen beschikbaar.](#)
- [Ambitie 5: Inwoners met een bijstandsuitkering vinden \(on\)betaald werk.](#)

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Armoedebeleid				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	4.923	4.203	3.831	3.930	4.023
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	4.923	4.203	3.831	3.930	4.023

De lasten voor het product Armoedebeleid dalen ten opzichte van 2025 met € 720.000.

Stadspas, hogere lasten, € 76.000

In deze bestuursperiode zijn incidenteel middelen toegevoegd voor onderzoekskosten voor verbreding van het gebruik van de Stadspas (€ 50.000). Daarnaast zijn de verstrekkingen € 26.000 hoger vastgesteld, doordat het gebruik van de pas is toegenomen.

Plan van Aanpak Energiearmoede, lagere lasten € 178.000

In de Bestuursrapportage 2026 is voor het jaar 2027 een bedrag begroot voor isolatiemaatregelen. Deze kosten worden gedekt uit de reserve Bestrijding Energiearmoede.

Voor het komende jaar worden daarnaast, mede in het licht van de gestegen energieprijzen en mogelijke compensatiemaatregelen van het Rijk, nog verdere plannen voor ondersteunende maatregelen ontwikkeld. De financiële effecten daarvan worden in een volgend P&C-document verwerkt. Ten opzichte van de begroting 2026 zijn de lasten € 178.000 lager.

Inkomensondersteuning en collectieve zorgverzekering, hogere lasten € 55.000 (IO) en € 18.000 (zorgverzekering) Voor de individuele minimaregelingen en de collectieve zorgverzekering volgen we de begroting WIL 2027. Waar nodig zijn de gebruikte indexeringen en CAO-stijgingen 2027 aangepast aan de werkelijkheid met een raming van 5,1%. De klantaantallen Bijzondere Bijstand en minimaregelingen zijn bijgesteld op de eindcijfers 2025 met 2% verhoging. De collectieve zorgverzekering is op basis van de realisatie 2025 met 2,3% geïndexeerd. Overall gezien geeft dit een bijstelling naar boven.

Incidentele middelen Armoedebeleid, lagere lasten € 527.000

In 2026 zijn diverse budgetten voor armoedebestrijding incidenteel begroot, die niet in de begroting 2027 zijn meegenomen waardoor de lasten in 2027 lager zijn. Niet bestede incidentele middelen ultimo 2026 blijven beschikbaar voor uitvoering van het armoedebeleid. Het betreft de volgende budgetten:

- Maatregelenmix, € 379.400 (restand middelen vorige bestuursperiode);
- Jongerenperspectieffonds, € 148.000 (idem).

Overige verschillen

Binnen het product zijn diverse kleine financiële verschillen ten opzichte van de begroting 2026 (door indexering), die vanwege de omvang (< € 25.000) niet verder worden toegelicht.

Product Inkomensvangnet

In het onderdeel Inkomensvangnet zitten budgetten voor diverse onderdelen. Zo wordt uit dit onderdeel met name de bijdrage voor de WIL betaald. De activiteiten die vanuit de budgetten in dit onderdeel betaald worden, dragen in dit thema met name bij aan:

- [Ambitie 1: Als vanuit het eigen netwerk onvoldoende hulp beschikbaar is, zijn passende ondersteuning en hulpmiddelen beschikbaar.](#)
- [Ambitie 5: Inwoners met een bijstandsuitkering vinden \(on\)betaald werk.](#)

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Inkomensvangnet				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	34.097	35.150	35.370	36.252	36.927
Baten	23.176	23.410	23.974	24.607	24.965
Saldo	10.921	11.740	11.396	11.645	11.962

Gebundelde uitkeringen P-wet, hogere lasten € 233.700 en hogere baten € 216.300

Voor de gebundelde uitkeringen Participatiewet (BUIG P-wet) wordt door het Rijk een beschikking afgegeven op basis van een door het Rijk zelf opgestelde berekening, waarbij wordt uitgegaan van een vergoeding aan de gemeente volgens een norm-aantal voor de uitkeringen. De hoogte van dat bedrag wordt door het Rijk in de loop van het jaar aangepast. Wij volgen voor de baten de laatste bekende stand van die vergoeding. We begroten de lasten voor de uitkeringen neutraal; we gaan hierbij uit van een aan de vergoeding gelijke uitkeringslast.

Daarnaast is in deze bestuursperiode een bedrag van € 50.000 extra beschikbaar gesteld. Met deze middelen kan worden onderzocht hoe groot de klantgroep met een Participatie-uitkering is die financiële onrust ervaart ten gevolge van de huidige aanpak/bejegening door de gemeente. Met de uitkomsten kunnen we kijken hoe we dit kunnen beperken door uitvoeren van de gewenste interventies.

Organisatiekosten WIL, € 911.300 hogere lasten

WIL geeft jaarlijks de begroting af die ook nog een separaat goedkeuringstraject doorloopt. We volgen hier de begroting van WIL. Voor 2027 en volgende jaren is rekening gehouden met de structurele CAO-ontwikkeling van 5,1%. In het kader van het Ontwikkelprogramma en een aantal actielijnen is er een extra bedrag opgenomen. Tevens is er een extra bedrag nodig voor advieskosten voor Inkomen m.b.t. Participatiewet in Balans. Daarnaast is er een deel van het re-integratiebudget verschoven naar de organisatielasten WIL.

Toeslagenaffaire, € 75.000 (lagere lasten)

Begrote bedrag 2026 van € 75.000 betrof een overheveling uit 2025 bij resultaatbestemming.

Binnen het product zijn diverse kleine financiële verschillen ten opzichte van de begroting 2026 (zoals indexering van baten en lasten), die vanwege de omvang (< € 25.000) niet verder worden toegelicht.

Product Maatwerkvoorziening 18-

In het onderdeel Maatwerkvoorziening 18- zitten budgetten voor diverse onderdelen. Met name worden uit dit onderdeel de verschillende kosten voor Jeugdzorg betaald. De activiteiten die vanuit de budgetten in dit onderdeel betaald worden, dragen in dit thema met name bij aan:

- [Ambitie 2: We verbeteren de inzet van geïndiceerde hulp en \(jeugd\)bescherming, zodat de inwoner de juiste hulp ontvangt bij \(complexe\) hulpvragen.](#)

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Maatwerkvoorziening 18-				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	24.788	27.080	27.285	28.059	27.941
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	24.788	27.080	27.285	28.059	27.941

De lasten van dit product nemen met € 2.292.100 toe. Dit komt voort uit twee grotere ontwikkelingen.

RBL, hogere lasten € 1.612.000

Voor het onderdeel jeugd begroting RBL betreft dit een bedrag van € 1.612.000. De in 2025 ingeslagen weg met de taskforce Jeugd blijft van kracht.

Voor de begroting van 2027 houden we vast aan de lijn die in de Kadernota is ingezet dat we de geprognosticeerde uitgaven van 2026 vermeerderen met de verwachte stijging als gevolg van de prijsindex. Voor de indexering van contracten en tarieven binnen de Wmo en Jeugdwet hanteert de VNG een voorlopig indexatiepercentage van rond de 3,74%.

De wijziging van de budgetten in 2027 komen hoofdzakelijk voort uit het administratief bijstellen van niet gebruikte budgetten jeugd en het samenvoegen met gebruikte bestaande budgetten waar tekorten zijn om de begroting aan te passen aan de actuele stand van zaken. Deze exercitie is kostenneutraal uitgevoerd binnen de begroting van de RBL maar geeft een verhoging van de budgetten op Maatwerk 18-, zie ook de toelichting bij het product Veiligheid en zorg.

In 2027 gaan we verder met het herstructureren van de budgetten Jeugd om deze aan te laten sluiten aan de begroting RBL om zo beter inzicht te krijgen in de kosten.

Innovatiefonds Jeugd, hogere lasten € 680.000

Voor deze bestuursperiode is een bedrag van € 750.000 toegevoegd voor versteviging van de taskforce Jeugd. Prioriteit aan besteding van deze middelen wordt gegeven daar waar budget nodig is om doorbraken te creëren op plekken waar geen reguliere middelen voor handen zijn. Omdat er in de begroting 2026 sprake is van een incidenteel budget van € 70.000 uit de resultaatbestemming 2025, nemen de lasten per saldo met € 680.000 toe tussen 2026 en 2027.

Product Maatwerkvoorziening 18+

In het onderdeel Maatwerkvoorziening 18+ zitten budgetten voor diverse onderdelen. Zo worden uit dit onderdeel diverse kosten in het kader van de WMO betaald, zoals hulp bij het huishouden, vervoershulpmiddelen en woningaanpassingen. De activiteiten die vanuit de budgetten in dit onderdeel betaald worden, dragen in dit thema met name bij aan:

- [Ambitie 1: Als vanuit het eigen netwerk onvoldoende hulp beschikbaar is, zijn passende ondersteuning en hulpmiddelen beschikbaar.](#)
- [Ambitie 3: Onze inwoners met een beperking of een tijdelijke problematiek kunnen met passende ondersteuning zo zelfstandig mogelijk in de stad \(blijven\) wonen.](#)
- [Ambitie 4: Mantelzorgers kunnen hun taak aan.](#)

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Maatwerkvoorziening 18+				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	18.709	16.237	16.354	13.560	13.574
Baten	1.855	420	430	443	456
Saldo	16.854	15.817	15.924	13.117	13.118

De lasten van dit product nemen met ca. € 2.470.000 af en de baten nemen af met € 1.435.000. Dit wordt op hoofdlijnen als volgt verklaard.

Beschermd Wonen, lagere lasten € 1.569.000 en lagere baten € 1.435.000

Op 1 januari 2024 is de Wmo uitgebreid met de taak Beschermd Wonen (BW). Via het Regioplan, de samenwerkingsovereenkomst, de werkbegroting en een uitvoeringsprogramma hebben we afspraken gemaakt over de verdeling van de financiële middelen en de rollen en taken in de samenwerking. De gemeente ontvangt op basis van het objectieve verdeelmodel het budget om zorg en ondersteuning te realiseren. Voor Nieuwegein is op dit moment nog niet inzichtelijk wat het te ontvangen bedrag over 2027 zal worden. Dit veroorzaakt dus lagere baten van € 1.435.000 en lagere lasten van € 1.569.000 ten opzichte van 2026.

Wmo-voorzieningen, lagere lasten € 828.000

Vanuit de taskforce Voorzieningen (waaronder de Wet maatschappelijke ondersteuning) zijn we de afgelopen periode bezig geweest met de uitdaging de kosten van Wmo te beheersen. Ten opzichte van de begroting 2026 nemen de lasten met € 828.000 af. Dit is een gevolg van de genomen maatregelen en ingeschatte effecten daarvan.

De begroting op de onderdelen ondersteuning maatschappelijke deelname, ondersteuning zelfredzaamheid en Kortdurend verblijf zijn aangepast aan de werkelijke boekingen vanuit de begroting RBL, dit betreft een neutrale wijziging.

Scherper begroten, lagere lasten € 75.000

De lasten zijn lager begroot als gevolg van het meer risico nemen bij wisselende budgetten.

Het resterende verschil (hogere lasten) is een samenstel van (geïndexeerde) bedragen, die niet verder worden toegelicht.

Product Toegang Ondersteuning

In het onderdeel Toegang Ondersteuning zitten budgetten voor diverse onderdelen. Zo wordt uit dit onderdeel de Regionale Backoffice Lekstroom (RBL) betaald. De activiteiten die vanuit de budgetten in dit onderdeel betaald worden, dragen in dit thema met name bij aan:

- [Ambitie 2: We verbeteren de inzet van geïndiceerde hulp en \(jeugd\)bescherming, zodat de inwoner de juiste hulp ontvangt bij \(complexe\) hulpvragen.](#)
- [Ambitie 3: Onze inwoners met een beperking of een tijdelijke problematiek kunnen met passende ondersteuning zo zelfstandig mogelijk in de stad \(blijven\) wonen.](#)

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Toegang ondersteuning				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	1.022	1.260	1.101	1.127	1.155
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	1.022	1.260	1.101	1.127	1.155

Bijdrage Backoffice Regionaal Lekstroom, € 207.600 hogere lasten.

De RBL is per 1 januari 2027 een centrumregeling. Er is voor 2027 een werkbegroting gepresenteerd waarin geen extra middelen voor de uitvoering van de centrumregeling of samenwerkingsagenda wordt gevraagd. Wel zijn er incidentele middelen nodig voor met name projecten rondom inkoop, transformatie Wmo en jeugdhulp en inhuur van een contractmanager. Er is tevens rekening gehouden met de indexering van 2,5% die de gastgemeente Houten doorbelast. Daarnaast is er sprake van een structurele COA-loonstijging van 4,1%.

Onafhankelijke cliëntondersteuning, € 30.300 hogere lasten.

Het gebruik en (dus ook de kosten) van onafhankelijke cliëntondersteuning neemt de afgelopen jaren toe. Er ontstaat meer bekendheid van deze vorm van ondersteuning en de complexiteit van casuïstiek neemt toe. Daarnaast is het uurtarief vanwege (hoge indexaties) afgelopen jaren gestegen. Daarom is in de Kadernota structureel een extra budget gevraagd van € 30.000.

Thema Bescherming

Zoals bij het thema Ondersteuning al is beschreven bevat dat thema en het thema Bescherming die activiteiten die erop gericht zijn inwoners (weer) zelfredzaam te laten zijn. In het uiterste geval vormen mensen een gevaar voor zichzelf of anderen. In dat geval moeten we inwoners tegen zichzelf of anderen beschermen. Dat doen we niet alleen, maar met verschillende partijen die hierop expertise hebben. Voor wat betreft de Koers Sociaal Domein heeft het thema Bescherming vooral betrekking op het speerpunt toekomstbestendige zorg & ondersteuning, er zijn ook raakvlakken met het speerpunt gelijke kansen op bestaanszekerheid.

Ambitie 1: Inwoners met onbegrepen gedrag worden indien nodig beschermd tegen zichzelf als ze niet voor zichzelf kunnen zorgen. En zo nodig tegen anderen.

Sommige inwoners kunnen niet op eigen kracht varen en hebben onvoldoende aan enkel ondersteuning. Voor hen is het noodzakelijk dat we meer bieden in de vorm van bescherming. Voor henzelf of om andere Nieuwegeiners te beschermen. Sinds 2018 beschikt de gemeente over een eigen outreachteam om zorgmijders te benaderen, op basis van ingekomen meldingen van

professionals in de stad. In 2025 is een gemeentelijk meldpunt in de plaats gekomen voor het regionale meldpunt bij de GGDrU. Hierachter zit het outreachteam. Dat is een schakel minder, zorgt voor het sneller kunnen oppakken van meldingen en geeft inzicht in alle meldingen over deze doelgroep (het regionale meldpunt zette een deel door naar reeds betrokken hulpverlenende instanties).

(Vroeg) signaleren betekent tijdig contact maken met een inwoner om ernstiger zorgen te voorkomen of het voorkomen van drang en dwang indien er sprake is van gevaarrisico. Bij het meldpunt gaat het om melden van reguliere meldingen en meldingen voor de wet verplichte GGZ. Tijdig melden betekent ook tijdig voldoende bemoeizorg/ondersteuning inzetten om te voorkomen dat inwoners tussen wal en schip vallen, risicogedrag vertonen etc. Een aandachtspunt is de verbinding met de inwoners m.b.t. signaleren; samenwerken aan begrip bij onbegrepen gedrag. Niet alleen partner organisaties kunnen melden; bewoners zijn de ogen en oren in de wijk! Zie ook het thema ondersteuning met inzet op ontwikkelen van community aanpak en gemeenschapszin. In 2025 zijn we opgeschrikt door twee steekincidenten door inwoners met onbegrepen gedrag. Het toont aan dat we in de samenwerking met andere betrokken partijen dergelijke excessen niet altijd kunnen voorkomen. We hebben ons in 2025 sterk gemaakt om knelpunten die wij zien en buiten onze invloedssfeer liggen in een brede tafel met o.a. de ministeries aan te kaarten en te komen tot een actiegericht lerend netwerk. Ook zijn routes uitgelijnd om in geval van concrete casuïstiek op te schalen daar waar het stagneert in de gewenste oplossingen door middel van procesregie of een doorbraaktafel. We zetten dit in 2026 voort.

Doelstelling(en):

- 1 Het meldpunt zorgwekkend gedrag is bekend onder inwoners en professionals.
- 2 Inwoners met verward en onbegrepen gedrag die zorg mijden of zorg missen, ontvangen ondersteuning.
- 3 We kennen de knelpunten in de aanpak van verward en onbegrepen gedrag.

Activiteiten 2027	
D1-A1	Vanuit de Samenwerkingsagenda Thuis in de Wijk 2.0 met bijbehorend communicatieplan agenderen we het signaleren van zorgwekkend gedrag door professionals en inwoners.
D2-A1	We geven verder vorm aan de integrale doorbraaktafel, waar we in 2026 mee zijn begonnen, om te voorkomen dat inwoners met complexe problemen tussen wal en schip vallen en – of dakloos geraken.
D2-A2	We bieden bemoeizorg aan inwoners met complexe problemen die zorg mijden en – of zorg missen.
D3-A1	We organiseren één van de 5 landelijke praktijktafels Verward en onbegrepen gedrag met als doel te leren en verbinden, bestuurlijke doorbraken te organiseren en structurele knelpunten te agenderen bij het landelijk programma Verward en onbegrepen gedrag dat wordt aangestuurd onder leiding van het van Ministerie van BZK.
D3-A2	We faciliteren het ambassadeurschap van de burgemeester voor het landelijk programma Verward en onbegrepen gedrag.

Ambitie 2: De veiligheid van jeugdigen die thuis (tijdelijk) onveilig opgroeien wordt zoveel mogelijk zonder de inzet van jeugdbeschermingsmaatregelen hersteld.

Deze ambitie houdt verband met het landelijke Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming. Een jeugdbeschermingsmaatregel is een zwaar middel, waarbij ouders geen volledige zeggenschap meer hebben over de besluiten die zij voor hun kind nemen. We willen de inzet van dit middel

zoveel mogelijk voorkomen of verkorten. Want hierbij zijn dan ook veel andere partijen betrokken (SAVE jeugdbescherming, Veilig Thuis, Raad voor de Kinderbescherming, rechter).

Het voorkomen/verkorten van maatregelen is geen doel op zich; onderliggend doel is het verbeteren van het welzijn van de jeugdige en zijn gezin. We denken dat hierin nog winst te behalen is, door op lokaal niveau anders te werken met gezinnen. Dat laat onverlet dat daar waar het in het vrijwillig kader niet lukt om de jeugdige duurzaam te beschermen de route naar jeugdbescherming openblijft. De activiteiten in het kader van de relatie- en scheidingsdesk (investeren in het voorliggend veld, waaronder maatjesprojecten en spreekuur) dragen ook bij aan deze ambitie. Want voor ongeveer 70% van de jeugdbeschermingsmaatregelen is een complexe scheiding de onderliggende oorzaak.

Doelstelling(en):

- 1 Het verminderen van het aantal jeugdbeschermingsmaatregelen ten opzichte van 2026.

Activiteiten 2027	
D1-A1	De laatste jaren lag de focus van de relatie- en scheidingsdesk op scheiding. We verkennen of we op het gebied van relaties ondersteuning kunnen en willen bieden aan inwoners die dat zelf niet kunnen betalen.

Prestatie-indicatoren

Type	Amb.	Nr.	Omschrijving	Realisatie 2025	Streef waarde 2026	Streef waarde 2027
P	1	1	Het aantal meldingen bij outreachteam en het meld- en adviespunt bezorgd (MAB, bij de GGDrU)	469	400 (1)	400
P	1	2	Aantal jeugdbeschermingsmaatregelen (ondertoezichtstelling en voogdij)	125	125	115
P	2	1	Het aandeel jongeren tot 18 jaar met jeugdbescherming ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar	0,9%	- (2)	- (2)

1. De streefwaarde voor 2026 hebben we afgestemd op de gerealiseerde waarde van 2024. Bij de streefwaarde van 2025 hebben we wellicht abusievelijk meldingen bij outreachteam en MAB, dubbel geteld. Vanaf juli 2025 komen er geen meldingen meer binnen bij het MAB (GGDrU).

2. Deze indicator komt uit het Beleidskader Jeugd. Vanuit het beleidskader stellen we geen streefwaarden centraal. Jaarlijks wordt de raad tijdens de Avond voor de Stad geïnformeerd over de indicatoren die zijn opgenomen in de programmabegroting.

Financiële toelichting

Product Veiligheid en Zorg

In het onderdeel Veiligheid & Zorg zitten budgetten voor Samen Veilig. De activiteiten die vanuit de budgetten in dit onderdeel betaald worden, dragen in dit thema met name bij aan:

- [Ambitie 2: De veiligheid van jeugdigen die thuis \(tijdelijk\) onveilig opgroeien wordt zoveel mogelijk zonder de inzet van jeugdbeschermingsmaatregelen hersteld](#)

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Veiligheid en zorg				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	3.535	2.821	3.004	3.119	3.119
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	3.535	2.821	3.004	3.119	3.119

De lasten van dit product nemen met € 714.000 af. Dit wordt als volgt verklaard. De wijziging van de budgetten in 2027 komen hoofdzakelijk voort uit het administratief bijstellen van niet gebruikte budgetten Jeugd en het samenvoegen met gebruikte bestaande budgetten waar tekorten zijn. Dit is gedaan om de begroting aan te passen aan de actuele stand van zaken. Deze exercitie is een technische wijziging en kostenneutraal uitgevoerd binnen de begroting maar geeft een verlaging op het product Veiligheid en zorg, zie ook de toelichting bij het product Maatwerkvoorziening 18-.

Wat mag het kosten?

Thema	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Bescherming	2.761	3.535	2.821	3.004	3.119	3.119
Ondersteuning	81.893	84.562	84.960	84.980	83.999	84.724
Versterking eigen kracht	21.915	26.865	31.001	34.155	23.950	25.601
Totaal lasten	106.569	114.961	118.782	122.139	111.068	113.444
Ondersteuning	26.093	25.031	23.829	24.404	25.050	25.421
Versterking eigen kracht	10.757	11.116	10.833	10.903	8.651	7.922
Totaal baten	36.850	36.146	34.662	35.307	33.701	33.343
Saldo van lasten en baten	69.719	78.815	84.119	86.832	77.367	80.101
Storting in reserves	1.613	2.369	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	954	1.126	1.522	740	667	667
Totaal van het programma	70.378	80.057	82.597	86.092	76.700	79.434

Binnen dit programma worden de volgende reservemutaties begroot:

Reserve Opvang verhoogde instroom statushouders

Ten behoeve van het product Inburgering wordt een bedrag van € 312.000 aan deze reserve onttrokken ten behoeve van personeelskosten Inburgering (Geynwijs, 1e Technische wijziging 2026).

Reserve Opvang vluchtelingen

De activiteitskosten van de opvanglocaties Celsiusbaan en Newtonbaan van totaal € 410.000 worden gedekt uit deze reserve. Voor de kosten van Inburgering (Geynwijs, 1e Technische wijziging 2026) wordt aanvullend € 200.000 onttrokken.

Reserve Bestrijding Energiearmoede

De begrote kosten voor isolatiemaatregelen van € 322.000 worden gedekt uit deze reserve.

Reserve Nationaal Programma Centrale As

Deze reserve is gevormd bij de bestuursrapportage 2026 met als doel om de hiervoor beschikbaar gestelde middelen meerjarig te kunnen besteden. Voorwaarde is dat de bekostigde activiteiten bijdragen aan de ambitie van het Nationaal Programma Centrale As Nieuwegein. In de begroting 2027 gaat het om een te onttrekken bedrag van € 278.000.

2.6 Bedrijfsvoering

Wat is de bedoeling van dit programma?

Bedrijfsvoering zorgt ervoor dat iedereen binnen de organisatie zijn/haar werk goed kan doen. In een organisatie die slim georganiseerd en ingericht is. En in een fijne en passende omgeving met de juiste middelen en kennis. Bedrijfsvoering draagt daarbij maximaal bij aan 'de bedoeling' van de gemeente: een bloeiende Nieuwegeinse samenleving.

Bedrijfsvoering richt zich op effectiviteit door te doen wat slim is en efficiency door dat slim te doen. Het definiëren en nastreven van deze visie binnen bedrijfsvoering helpt de gemeente om haar doelen te bereiken, de kwaliteit van dienstverlening voortdurend te verbeteren en de algehele efficiëntie en effectiviteit van de totale organisatie te versterken.

Het ontwikkelen van de organisatie richt zich op het heden én op de toekomst. Het vraagt om anticiperen op voortdurend wijzigende omstandigheden. Bedrijfsvoering omvat zowel de beleidsontwikkeling als het beheer van de volgende onderdelen (met daarbij de focuspunten voor 2027):

Onderdeel	Focus 2027
Financiën	Implementeren nieuw financieel systeem en optimaliseren werkprocessen. Best practice toepassen, zoveel mogelijk digitaal en zoveel mogelijk geautomatiseerd.
Personeel en Organisatie	Vervolg implementatie nieuw personeelssysteem en optimalisatie werkprocessen. Best practice, zoveel mogelijk digitaal en zoveel mogelijk geautomatiseerd.
Facilitaire zaken	Onderhouden en deels herinrichten werkomgevingen en Stadshuis. Vanuit MJOP zal kritisch worden gekeken naar wat nodig is, of kan worden uitgesteld zodat voor 2028 het beheerplan voor de komende jaren kan worden vastgesteld.
ICT	IT Service Management (ITSM) structureel goed inbedden zodat de inrichting robuust blijft. Applicatie Lifecycle Management (ALM) als beheersing van levensvatbaarheid van IT-oplossingen. Contract- en Leveranciersmanagement (CLM) als belangrijke methodiek om te borgen dat we krijgen wat we kopen en leveranciers zich aan de afspraken houden.

Onderdeel	Focus 2027
Informatiehuishouding	Planmatig toepassen digitale informatiehuishouding in de hele organisatie.
Informatieveiligheid	Implementatie Monitoring en Response en First incidentresponse (zie tevens de paragraaf bedrijfsvoering)
Data	Intensivering op inrichting van data in de organisatie ter ondersteuning van databewust werken.
Vastgoed	Omgevingsprogramma-maatschappelijk vastgoed relateren aan huidige vastgoedportefeuille. Verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed.
Juridische Zaken	Trend van toename WOO verzoeken en bezwaren.
Inkoop	Maatschappelijk verantwoord inkopen. Contract- en leveranciersmanagement.

Relatie met andere programma's

Als gemeente kun je alleen meebewegen op datgene wat de stad nodig heeft door de interne processen hierop maximaal in te richten. Dit raakt aan onderwerpen als optimaliseren van werkprocessen, digitalisering en automatisering, informatieveiligheid en datagedreven werken. Het zijn daarbij dus belangrijke randvoorwaarden voor onze dienstverlening en werking in de gehele organisatie.

Naast een programma bedrijfsvoering is er ook een paragraaf bedrijfsvoering met relevante beleidsdoelen en activiteiten. Daar staat bijvoorbeeld meer informatie over Privacy, Informatieveiligheid (Cyberbeveiligingswet) en WOO.

Thema Bedrijfsvoering

Zoals in de inleiding omschreven kent bedrijfsvoering diverse onderdelen en zowel beleidsmatige ontwikkeling als beheerfuncties. Veel van de activiteiten van bedrijfsvoering zijn 'going concern' zoals de personeels- en salarisadministratie, het voeren van de boekhouding en het beheren van een grote diversiteit aan ICT-middelen en software. In de navolgende thema's lichten wij de onderwerpen toe die voor 2027 extra of andere inspanning vragen.

Ambitie 1: Een passende en prettige (digitale) werkomgeving

Met het stadshuisconcept en inrichting hebben we een waardevolle ontmoetingsplek gecreëerd voor de Stad. Bezoekers komen er graag en in toenemende mate zijn de activiteiten die we organiseren en aanbieden vanuit diverse partners gezamenlijk geprogrammeerd waardoor die dienstverlening richting de Stad beter op elkaar raakt afgestemd.

In 2026 hebben de gemeente, de Bibliotheek Nieuwegein en de KOM de handen ineengeslagen om een oplossing te realiseren voor het horecapunt in het Stadshuis. In 2027 zal het horecapunt van het Stadshuis in de vorm van een pilot voor 2 jaar bemensd worden door vrijwilligers van de Bibliotheek Nieuwegein. Het is nog niet duidelijk of dit concept zichzelf zal kunnen terugverdienen dus in 2029 maken we samen de balans op.

In 2026 is het Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) voor de inventaris van het Stadshuis opgesteld, en is gestart met de herijking van de MJOP's van het gemeentelijk vastgoed. In 2027 zijn de doorrekeningen van deze onderhoudsplannen gereed en worden de financiële effecten meegenomen in de Kadernota 2028.

In 2025 zijn we gestart met de organisatiebrede uitrol van MS Teams en SharePoint Online als digitale samenwerkingsomgeving. In 2027 zullen de laatste afdelingen overgaan en zal dit project afgerond worden. Gelijktijdig brengen we onze informatie op schijven op orde in lijn met de archiefwet. De mate van digitale vaardigheid van de medewerkers is een aandachtspunt. Niet alleen in het werken met de Microsoftomgeving, maar ook in het werken met overige applicaties. Daar is nog ruimte voor groei. Digitale autonomie is een aandachtsgebied dat in belang groeit. Zowel landelijk als in Europa zoekt men naar reële mogelijkheden om niet langer afhankelijk zijn van bedrijven buiten Europa. In de uitvoeringsplannen van de I-visie geven we richting aan de aanpak die Nieuwegein hier kiest.

Twee belangrijke ontwikkelingen op het gebied van interne veiligheid die zijn gestart in 2026 en een vervolg krijgen in 2027 zijn de implementatie van het protocol VPD (Veilige Publieke Dienstverlening) als opvolger van het agressieprotocol en het nieuwe trainingsprogramma voor leden van het AIT-team. Aan de hand van het nieuwe BHV-plan wordt structureel samengewerkt met de Stadshuispartners om een goede gezamenlijke hulpverlening op BHV-gebied te bieden.

Doelstelling(en):

- 1 De diversiteit aan werkplekken draagt bij aan het verstevigen van de samenwerking onderling en faciliteren van de verschillende behoeften.
- 2 Medewerkers beschikken over een digitale samenwerkingsomgeving in SharePoint en Teams en weten hoe ze die optimaal kunnen inzetten.
- 3 Het MeerJarenOnderhoudsPlan Facilitair is actueel. En de beheerplannen worden iedere 4 jaar bijgesteld.
- 4 Wij zorgen voor een veilige werk- en bezoekersomgeving. Voor 2027 zijn de toepassingen van een nieuwe noodknopinstallatie voor balies en spreekkamers in het Stadshuis en een nieuwe alarmeringsapp voor AIT en BHV belangrijke factoren voor de professionalisering van beide organisaties en het verbeteren van de veiligheid binnen onze organisatie.

Activiteiten 2027	
D1-A1	We passen de stadshuisomgeving en werkomgeving waar nodig aan. We monitoren het optimale gebruik van de diverse ruimten.
D2-A1	We begeleiden medewerkers in hun digitale vaardigheden.
D2-A2	We ronden de uitrol van MS Teams en SharePoint voor de resterende afdelingen af.
D3-A1	We voeren het meerjarenonderhoudsplan uit.

Ambitie 2: Wij werken met efficiënte processen en systemen.

Eigentijds, slim en met oog voor de menselijke maat. Wij blijven investeren in en werken aan het continu verbeteren van onze processen. Met de hernieuwde visie op dienstverlening in de hand

zoeken wij naar optimalisatiemogelijkheden die tevens de dienstverlening ten goede komen. Onze informatievoorziening is zodanig ingericht dat die onze dienstverlening voor inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen zo optimaal mogelijk ondersteunt. Wij ondersteunen met meer dan 300 systemen en Informatievoorzieningen, de circa 500 taken en werkprocessen die de organisatie uitvoert. We zorgen ervoor dat we nu en in de toekomst beschikken over betrouwbare, veilige en weerbare informatievoorziening.

De uitvoeringsplannen die volgen uit de I-visie kennen allen een gefaseerde projectmatige aanpak zodat implementatie behapbaar en betaalbaar is. In 2027 stellen we de I-visie bij met nieuwe ontwikkelingen. Recente ontwikkelingen verwerken we wel meteen in onze uitvoering. De sporen van de I-visie zijn voor 2027:

1. Ontwikkeling informatievoorzieningsfunctie en toekomstbestendig, veilig en betrouwbaar ICT-fundament
2. Datagedreven werken
3. Toegankelijke en begrijpelijke dienstverlening (zie ook Programma 1 Bestuur en Dienstverlening)
4. Innovatiekracht (inzet van AI)
5. Wet- en regelgeving
6. Digitale autonomie

We passen bij deze sporen de volgende principes en uitgangspunten toe:

- Inclusief, transparant en respect voor privacy
- Slimme volger via bewezen standaarden en best practices
- Up-to-date en veilig
- Binnen de financiële kaders

1. Ontwikkeling informatievoorzieningsfunctie en toekomstbestendig, veilig en betrouwbaar ICT-fundament

De informatievoorzieningsfunctie en bijbehorende ICT-fundament neemt toe in complexiteit en vraagt om goed onderhouden van die inrichting. Dat is niet altijd zichtbaar, meestal nemen we alleen waar dat 'de laptop het gewoon doet' maar wat ervoor nodig is om dat zo te houden vraagt veel tijd en energie. In de moderne tijd steeds vaker in de vorm van regievoeren op cloudapplicaties.

De technieken die we toepassen zijn applicatie lifecycle management (ALM), contract- en leveranciersmanagement (CLM), projectportfoliomanagement, enterprise architectuur en IT-servicemanagement (ITSM).

Onder het motto: 'betrouwbare dienstverlening begint bij veilige informatie' werken we ook in 2027 aan informatieveiligheid als belangrijke randvoorwaarde. First incident response en Monitoring & response worden in 2027 volledig geïmplementeerd. Zie voor dit onderwerp ook de paragraaf bedrijfsvoering.

2. Datagedreven werken

De maatschappelijke opgaven waarvoor wij staan worden steeds complexer en vragen om integraal inzicht, transparante verantwoording en de mogelijkheid om tijdig bij te sturen. Data speelt hierin een steeds belangrijkere rol. Tegelijkertijd constateren we dat data, kennis en expertise momenteel verspreid aanwezig zijn binnen de organisatie en nog onvoldoende als samenhangend geheel worden ingezet.

We hebben de ambitie dat data structureel wordt ingezet bij het begrijpen van maatschappelijke ontwikkelingen, het onderbouwen van beleidskeuzes en het monitoren van resultaten. Daarbij hanteren we vijf uitgangspunten:

1. Data als middel voor maatschappelijke waarde
Data wordt ingezet ter ondersteuning van onze publieke taak. Het doel is altijd het verbeteren van dienstverlening, beleid en uitvoering met oog voor maatschappelijke meerwaarde.
2. Integraal en opgavegericht
We zetten data in over organisatie- en domeingrenzen heen, passend bij de wijze waarop we maatschappelijke opgaven benaderen. Dit vraagt om samenwerking en een gezamenlijke informatiepositie, zowel intern als extern.
3. Betrouwbare en herbruikbare data
We hebben behoefte aan een gemeenschappelijk kader, waarin data herbruikbaar is, eenduidig wordt vastgelegd en voldoet aan de kwaliteitsnormen die we als organisatie stellen. Dit voorkomt versnippering en vergroot het vertrouwen in data en de conclusie die we op basis daarvan trekken.
4. Verantwoord en zorgvuldig gebruik
We passen 'by-design'-principes toe op het gebied van privacy, informatiebeveiliging, informatiebeheer en ethiek. Dit is een essentiële randvoorwaarde voor het verantwoord inzetten van data.
5. Ontwikkeling van mensen en organisatie
Datagedreven werken is in de kern geen technologisch vraagstuk, maar een organisatorische veranderopgave.

Om deze ambitie waar te maken zijn meer middelen nodig dan momenteel beschikbaar. In de Kadernota 2028 zal dit onderwerp betrokken worden bij de integrale afweging van de bestuurlijke ambities mede in relatie tot de beschikbare middelen voor IT in de jaren 2028 tot en met 2030.

3. Toegankelijke en begrijpelijke dienstverlening

Zie tevens de teksten bij programma 1 Bestuur en Dienstverlening. Ook hier is de aanpak gefaseerd en gericht op zichtbare waardecreatie door per proces van buiten naar binnen kijkend de werkprocessen te optimaliseren en digitaliseren of automatiseren waar helpend.

4. Innovatiekracht (AI)

De ontwikkelingen op het gebied van digitalisering en AI volgen elkaar in hoog tempo op. Om de kansen van nieuwe technologieën zorgvuldig te verkennen, bouwen we stapsgewijs aan innovatiekracht binnen de organisatie. Daarbij kiezen we voor een beheerste aanpak waarin experimenteren mogelijk is, zonder concessies te doen aan publieke waarden, privacy, veiligheid en betrouwbaarheid. In 2026 heeft dit geresulteerd in een succesvol experiment om de dienstverlening van Geynwijs te verbeteren met behulp van AI. Succesvol omdat onder voorwaarden dit efficiencywinst kan opleveren en daarmee een bijdrage kan leveren aan het verminderen van wachttijden en -tijden maar ook omdat is gebleken dat het een bijdragen levert aan het behapbaar houden van de mentale belasting van medewerkers in doorgaans indrukwekkende casuïstiek en aan de kwaliteit van het gesprek (meer aandacht voor de mens) en het product.

Het is zinvol en wenselijk om dit een vervolg te kunnen geven. In een passende AI-omgeving waar de potentiële efficiencywinst groter is en waar de andere positieve effecten behouden blijven. De mogelijkheden van AI zijn ongekend en ontwikkelen zich in rap tempo. Het is bijna onmogelijk om hier niet op mee te bewegen, de beweging is er, we hebben ons ertoe te verhouden maar willen ook graag beter en meer profiteren van de mogelijkheden van de inzet van deze technologie.

In 2027 richten we ons op het verder vormgeven van een werkwijze waarmee nieuwe technologieën gecontroleerd kunnen worden verkend en beoordeeld op hun meerwaarde voor inwoners, ondernemers en de gemeentelijke organisatie. Daarbij kijken we onder andere naar toepassingen van kunstmatige intelligentie (AI) en andere innovatieve digitale ontwikkelingen die kunnen bijdragen aan betere dienstverlening, efficiëntere processen en beter onderbouwde besluitvorming. Uit recent onderzoek van TNO blijkt dat het efficiency-effect bij de inzet van AI niet tot hoge verwachtingen moeten leiden. Kostenneutraal met een beter resultaat ten aanzien van onze dienstverlening is realistischer.

Om structurele middelen en expertise in te zetten op toepassing van AI die verder gaan dan kleinschalige pilots en praktijktoepassingen is tenminste een investering nodig van 1 formatieplaats (€ 100.000). We bewaken hierbij dat we alleen gaan innoveren waar dit daadwerkelijk waarde toevoegt. De focus ligt daarbij naast efficiencywinst ook op het verbeteren van de kwaliteit van dienstverlening, het ondersteunen van medewerkers en het vergroten van het vermogen van de gemeente om in te spelen op maatschappelijke en technologische ontwikkelingen.

Zo werken we aan een toekomstbestendige digitale gemeente die ruimte biedt voor vernieuwing én grip houdt op risico's. Voor 2027 maken we hierbij gebruik van een deel van de beschikbare middelen voor deze bestuursperiode die nog niet zijn verdeeld over onderwerpen in deze begroting (stelpost). Voor 2028 is een werkbudget voor IT opgenomen waarvan we bij de Kadernota 2028 zullen bezien in welke mate dit afdoende middelen zijn voor alle ontwikkelingen rond de i-visie. De ontwikkelingen, kansen en bedreigingen gaan zo snel dat ver vooruitkijken niet mogelijk is.

5. Wet- en regelgeving

Gemeenten worden overstelpt met wetgeving op het vlak van bedrijfsvoering waar we aan moeten voldoen. En iedere nieuwe wetgeving vraagt tegenwoordig een aanpassing in de Informatievoorziening/IT. Gezien de hoeveelheid processen en werk die hiermee gemoeid is, is ook dit een gefaseerde aanpak en invoering. De WOO (Wet Open Overheid, zie ook paragraaf bedrijfsvoering) is hier een voorbeeld van. Ook wetten als de WMEBV (Wet Modernisering Electronisch Berichten Verkeer), de Cyberbeveiligings Wet, de Wet Kritieke Entiteiten en de AI-act zijn meerjarige projecten om te implementeren. Hierbij hanteren wij de systematiek van risicomanagement (belangrijkste processen met grootste risico's zijn prioritair).

6. Digitale autonomie

Een nieuw spoor van de I-visie is de toenemende aandacht voor onze digitale autonomie. In 2026 hebben we voor de organisatie een aantal uitgangspunten geformuleerd hoe hier verantwoord mee om te kunnen gaan. We zijn een organisatie die sterk afhankelijk is van Microsoft. Zonder enorm verlies aan faciliteiten kunnen we hier niet zomaar mee stoppen. Wel monitoren we de ontwikkelingen voortdurend. Waar nodig informeren wij u over de ontwikkelingen via de reguliere P&C-momenten lopende het begrotingsjaar. Want vooruitkijken naar volgend jaar is bij dit onderwerp erg lastig.

Informatiebeheer

In 2024 is gestart met het thema 'Informatiebeheer in beweging'. Dit is een meerjarig project gericht op het versneld inhalen van de (digitale en fysieke) vernietigingsachterstand. Daarvoor voeren we analyses uit bij de verschillende afdelingen om inzicht te krijgen in verbeterpunten die we moeten doorvoeren in het beheren van onze informatie. In 2026 zijn we gestart met de uitvoering van een project om de omgevingen die we hebben door te lichten en informatie conform Archiefwet op te schonen. Zo leren we hoe groot die opgave in totaal is en wat dat in 2027 en daarna vraagt. Eveneens richten we de digitale omgevingen zodanig in, dat informatie tijdig wordt vernietigd of overgezet wordt om langdurig te bewaren. Sharepoint en teams vormen onze digitale werkomgeving. In 2027 starten we daarnaast met de voorbereidende analyses om uiterlijk 2031 te voldoen aan de verplichting om aangesloten te zijn op een e-Depot voorziening (een digitale bewaarplaats).

Digitalisering bedrijfsvoeringsprocessen

We bereiden in 2027 de implementatie van het nieuwe financiële systeem voor. Hierbij optimaliseren wij de inrichting en werking van onze financiële processen en kijken we waar we transacties geautomatiseerd kunnen laten verlopen. Deze aanpak passen we ook toe bij het project PPN dat zich richt op het digitaliseren en automatiseren van de transactionele processen rond onze personeelsadministratie.

Doelstelling(en):

- 1 Wij zorgen voor een informatievoorziening die de continuïteit van onze dienstverlening waarborgt.
- 2 Wij benutten data verantwoord voor betere beleidskeuzes, uitvoering en sturing.
- 3 Wij verbeteren de dienstverlening door processen vanuit het perspectief van inwoners en ondernemers te vereenvoudigen en te digitaliseren.
- 4 Wij zetten nieuwe technologieën, waaronder AI, verantwoord in om de kwaliteit van dienstverlening en besluitvorming te versterken.
- 5 Wij zorgen voor een tijdige en beheerste implementatie van digitale wet- en regelgeving.
- 6 Wij maken bewuste keuzes in digitale afhankelijkheden en borgen publieke waarden, veiligheid en continuïteit.
- 7 Wij beheren gemeentelijke informatie betrouwbaar, rechtmatig en toekomstbestendig.
- 8 Wij digitaliseren en automatiseren de processen bij financiën en personeelszaken om kwaliteit en doelmatigheid te vergroten.

Activiteiten 2027	
D1-A1	Voor bedrijfskritische applicaties stellen we het applicatielifecyclemanagement vast en borgen we dit binnen het ICT portfolioproses.
D1-A2	We zetten in op verdere professionalisering van ons contract- en leveranciersmanagement voor de meest kritische ICT-diensten.
D1-A3	We implementeren Monitoring & Respons en First Incident Response voor onze bedrijfskritische ICT voorzieningen.
D1-A4	We passen nieuw beveiligings-, privacy- en architectuurbeleid toe bij de ontwikkeling van onze informatievoorziening.
D2-A1	We richten een kernteam Datagedreven Werken in.
D2-A2	We ontwikkelen datatoepassingen voor beleidsmonitoring en maatschappelijke vraagstukken op basis van geprioriteerde opgaven.
D2-A3	We ontwikkelen databeleid om datakwaliteit en goed datamanagement te borgen.
D2-A4	We bieden medewerkers passende ondersteuning bij het toepassen van data in beleid en uitvoering.
D3-A1	We herzien het concept van zaakgericht werken binnen de gemeente Nieuwegein.

Activiteiten 2027	
D3-A2	We voeren een analyse in kader van applicatielifecyclemanagement uit voor inzet en gebruik van ons centraal zaakstelsel en starten de voorbereidingen voor vervanging huidig contract, rekeninghoudend met het herzien concept zaakgericht werken.
D3-A3	We voeren een analyse uit voor de inzet van onze voorziening voor ontwikkeling en gebruik van webformulieren en starten de voorbereiding van vervanging.
D4-A1	We stellen een werkwijze vast voor het beoordelen en gecontroleerd toepassen van nieuwe technologieën.
D5-A1	We stellen daar waar nodig nadere impactanalyses op voor implementatie van verschillende digitale wetgeving, waaronder de Cyberbeveiligingswet, Wet kritieke entiteiten, Wet open overheid, Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer en de AI verordening.
D6-A1	We werken het beleid omtrent digitale autonomie nader uit en passen de uitgangspunten die hieruit voortvloeien toe bij de (door)ontwikkeling van onze informatievoorziening.
D7-A1	We brengen de digitale en fysieke vernietigingsachterstand verder terug.
D7-A2	We voeren voor minimaal 3 afdelingen analyses uit om te bepalen welke verbetermaatregelen nodig zijn in kader van informatiebeheer.
D7-A3	We stellen een impactanalyse op voor implementatie van een eDepotvoorziening.
D8-A1	We implementeren het nieuw financieel stelsel, zodat deze op 1 januari 2028 volledig operationeel is.

Ambitie 3: Maatschappelijk verantwoorde, veilige en betrouwbare bedrijfsvoering.

Maatschappelijk verantwoord

Als gemeente hebben we een belangrijke voorbeeldfunctie waardoor een maatschappelijk verantwoorde bedrijfsvoering belangrijk is. Maatschappelijk verantwoorde bedrijfsvoering betekent dat wij bij het uitvoeren van onze taken rekening houden met belangrijke maatschappelijke onderwerpen. Hiermee leveren wij ook vanuit bedrijfsvoering een bijdrage aan o.a. thema's als Social return en duurzaamheid. Evenals het ethisch gebruiken van informatie op basis van het manifest Digitaal Nieuwegein.

Op het vlak van inkoop (en aanbesteding) wordt dit specifiek gedaan doordat we de maatschappelijk relevante onderwerpen uit het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen toepassen. De SDG's (Sustainable Development Goals) zijn een belangrijk richtsnoer voor de doorontwikkeling van ons inkoopmanagement. Deze worden concreet gemaakt in de categorieplannen voor de betreffende inkopen.

Veilige en betrouwbare bedrijfsvoering

We zien dat in het licht van een veilige en betrouwbare bedrijfsvoering het goed toepassen van contract- en leveranciersmanagement essentieel is. Dit is een organisatiebrede ontwikkeling die versteviging vraagt van regie op processen. Hierbij beheren wij deze processen in toenemende mate niet meer zelf. En wij blijven als gemeente wel zelf de verantwoordelijkheid dragen voor (informatie) veiligheid en betrouwbaarheid.

Als gemeentelijke organisatie verwerken we veel informatie. Het gaat daarbij ook om persoonsgegevens en gevoelige informatie. Als gemeente hebben we de wettelijke en morele plicht om deze informatie goed te beveiligen. De Cyberbeveiligingswet is in werking getreden. Deze wet brengt veel extra eisen met zich mee in relatie tot het beveiligen van informatie. Het gaat dan onder andere om de inzet van beveiligingsmaatregelen en het toepassen van risicomanagement. Zie ook de paragraaf bedrijfsvoering.

Daarnaast is het belangrijk dat wij onze bedrijfscontinuïteit goed op orde hebben, zodat we goed voorbereid zijn op incidenten en problemen. In 2025 hebben wij een cybercrisisplan vastgesteld en in 2027 zullen we een cybercrisisoefening doen en de organisatie bewuster maken van het belang van mitigerende maatregelen binnen de organisatie in geval van incidenten en problemen zoals een stroomstoring.

Doelstelling(en):

- 1 Wij versterken de digitale weerbaarheid en continuïteit van de organisatie door professioneel contract- en leveranciersmanagement, naleving van de Cyberbeveiligingswet en een adequate voorbereiding op digitale incidenten.
- 2 Wij versterken onze digitale weerbaarheid en zijn voorbereid op cyberincidenten en andere verstoringen.

Activiteiten 2027	
D1-A1	Risicomanagement, beveiligingsmaatregelen en processen verder inrichten conform de eisen van de Cyberbeveiligingswet.
D2-A1	Een cybercrisisoefening uitvoeren op basis van het vastgestelde cybercrisisplan.
D2-A2	Maatregelen treffen en evalueren om de organisatie beter voor te bereiden op verstoringen zoals cyberaanvallen, systeemuitval en stroomstoringen.

Ambitie 4: Onze medewerkers en onze opgaven zijn goed in balans.

Nieuwegein: groot genoeg voor ambities, klein genoeg om persoonlijk te blijven. Deze zin is geregeld terug te vinden in de advertenties voor de werving van nieuw personeel. Er gebeurt namelijk veel in onze stad. Op diverse terreinen zijn we volop in ontwikkeling. En dat is merkbaar voor de medewerkers en maakt het werk dynamisch, interessant en uitdagend. Van belang daarbij is om ook wat betreft werkgeverschap te blijven ontwikkelen en oog te blijven hebben voor de wendbaarheid van onze medewerkers. Komend jaar gaan we inhoudelijk door op de ingeslagen weg. De thema's vitaliteit en gezondheid, duurzame inzetbaarheid, diversiteit en inclusie en arbeidsmarktcommunicatie zijn geen losse projecten maar een vast onderdeel van de HRM agenda.

Ons ziekteverzuim stijgt licht, net als landelijk bij gemeenten. In toenemende mate is de oorzaak de balans tussen werk en prive. Levenscyclus gebonden stadia waarin het uitdagend is om zorgtaken te combineren met werk. Het maximaliseren van de duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers blijft daarom een belangrijk speerpunt. Voorkomen is beter dan genezen. Onze ambitie blijft gericht op een verzuimpercentage maximaal ter hoogte van het landelijk gemiddelde verzuimpercentage van middelgrote gemeenten (het landelijke gemiddelde was in 2025 7,1%).

En ook is van belang dat wij de balans tussen ambities en personele inzet goed houden. Dat vraagt goed sturen op en monitoren van de werkdruk. En het vraagt soms het maken van lastige keuzes. Ook is sprake van een balans tussen flexibiliteit (verandervermogen, slagkracht) en stabiliteit (een voldoende robuuste basis van kennis en vaardigheden om onze bijdrage aan de Nieuwegeinse samenleving waar te maken).

De gemeente Nieuwegein is een aantrekkelijke werkgever. We willen, gezien de huidige arbeidsmarkt, dit graag behouden en benadrukken. Met onder andere het bieden van ontwikkelruimte, talentmanagement, loopbaanbegeleiding en interne doorstroommogelijkheden blijven we werken aan het boeien en binden van onze collega's. Voor technisch personeel is sprake van voortdurende krapte op de arbeidsmarkt.

Technologische ontwikkelingen en werkmethoden ontwikkelen zich heel snel. Dit vraagt in 2027 om intensiever aandacht voor de digitale vaardigheden van onze medewerkers. Jaarlijks worden medewerkers getraind in digitaal veilig werken.

Wij vinden het belangrijk dat in onze werkomgeving iedereen zichzelf kan zijn, zich veilig voelt, mee kan doen en met respect wordt behandeld. Het maakt niet uit waar je geboren bent, waar je in gelooft en van wie je houdt. Het gaat om de meerwaarde die iemand heeft voor onze organisatie en wat diegene kan bijdragen aan de stad.

We willen dat de werkomgeving prettig, maar ook veilig is. Daarom blijven we scherp letten op de onderlinge omgangsvormen in de organisatie. En bieden we veiligheid waar dat nodig is. Een betrouwbare en weerbare overheid is een thema dat in belang en urgentie toeneemt. Ondernijning is een bekend maatschappelijk thema dat ook onze organisatie raakt. We vergroten de bewustwording bij medewerkers op het gebied van ondernijning.

De manier waarop inwoners en ondernemers omgaan met de gemeente verhard. In toenemende mate is sprake van agressie in al zijn verschijningsvormen. Het herkennen van die verschijningsvormen en weten wat te doen is in toenemende mate belangrijk. In 2027 implementeren wij het protocol Veilige Publieke Dienstverlening en de Utrechtse Weerbaarheidsnorm. Voor de gezamenlijke Stadshuis omgeving bewaken we samen met de partners de balans tussen gastvrijheid en veiligheid. Daarnaast hebben we oog voor de veiligheid van de collega's die in de stad aan het werk zijn. We trainen collega's op weerbaarheid, trainen en oefenen het agressie- en interventieteam.

Doelstelling(en):

- 1 We zorgen voor een veilige omgeving voor medewerkers en bezoekers in het Stadshuis.
- 2 Onze medewerkers zijn duurzaam inzetbaar.
- 3 We vergroten de weerbaarheid van onze collega's.
- 4 We houden de balans tussen ambities en personele inzet passend.

Activiteiten 2027	
D1-A1	We hebben in 2026 het Protocol Veilige Publieke Dienstverlening vastgesteld. De implementatie op afdeling/teamniveau is gestart en loopt door in 2027. We stemmen af met alle samenwerkingspartners van het Stadshuis.
D1-A2	In 2026 hebben we een inventarisatie gemaakt van de mate waarin medewerkers getraind moeten zijn op weerbaarheid. Hierin gebruiken we een risico-indeling die loopt van weinig contact dus weinig risico en veel en risicovol contact. In 2027 volgt hieruit een opleidingsmatrix waardoor medewerkers op een passend niveau getraind zijn.
D1-A3	We zorgen dat het AIT en het BHV team op voldoende sterkte is en voldoende getraind is, ook middels regelmatige oefeningen.
D2-A1	We brengen de digitale vaardigheden op functieniveau in beeld en stellen waar nodig per functie een passend ontwikkeltraject op.

Prestatie-indicatoren

Type	Amb.	Nr.	Omschrijving	Realisatie 2025	Streef waarde 2026	Streef waarde 2027
P	1	1	Aantal werkprocessen verbeterd	2	2	2

Effectindicatoren

Type	Nr.	Omschrijving	Realisatie 2025	Streefwaarde 2026	Streefwaarde 2027
E	1	% medewerkers dat tevreden is met de eigen werkomgeving	nmb	75%	75%
E	2	Verzuimpercentage	6,66%	<6,2%	7,1%

Financiële toelichting

Product Bedrijfsvoering

In het product bedrijfsvoering staan budgetten die grotendeels zijn gekoppeld aan de going concerntaken voor de diverse onderdelen. Naast alle salariskosten en alle bijkomende kosten voor personeel zijn de kosten in verband met automatisering en facilitaire zaken, juridische kosten en communicatie kosten hier ondergebracht. Tenslotte zijn ook de gemeentelijke bijdrage voor de BGHU opgenomen.

De baten zijn de personeelsgerelateerde opbrengsten (detachering/uitlening/ziekengelden) en de doorbelastingen BGHU aan diverse beleidsterreinen.

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Bedrijfsvoering				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	64.266	67.073	68.936	70.380	72.619
Baten	2.497	2.419	2.402	2.461	2.522
Saldo	61.769	64.654	66.534	67.919	70.097

De totale lasten van het programma Bedrijfsvoering bedragen in 2027 afgerond € 67 mln. en bestaan grotendeels uit personeelskosten (€ 58 mln.), uitvoeringskosten Support I&A/Facilitair (€ 6 mln.) en overige bedrijfsvoeringskosten (€ 3 mln.).

Ten opzichte van de begroting 2026 is te zien dat de lasten met € 2,8 mln. toenemen en de baten afnemen met € 78.000. Het verschil tussen deze jaren hangt hoofdzakelijk samen met de volgende onderdelen.

Middelen beschikbaar voor deze bestuursperiode 2026 - 2030, hogere lasten € 472.200

De volgende effecten zijn verwerkt op diverse onderdelen in dit programma:

- salarislasten afdeling Communicatie, Juridische zaken en Dienstverlening (CJD) voor extra capaciteit campagnes omgevingsgericht werken, € 115.000

- licentiekosten applicatie Open stad, € 7.200
- personeelskosten Support monitoren online gedrag, € 100.000
- personeelskosten gerichte aanpak personen verward gedrag, € 50.000
- extra capaciteit veiligheid en handhaving afdeling Toezicht Veiligheid en Leefbaarheid (TVL), € 100.000
- salarislasten voor ondersteuning wethouders, € 54.000
- stelpost Support voor Organisatie en ICT, € 46.000.

Staf, hogere lasten € 2.065.000

Naast de middelen voor de ambities in deze bestuursperiode (€ 465.000) zoals hierboven beschreven, nemen de lasten op het product staf verder toe met € 2.400.000 ten opzichte van de huidige begroting 2026.

Dit hangt voor het overgrote deel (€ 2,0 miljoen) samen met de toegepaste indexering die is gebaseerd op de verwachte prijsontwikkelingen. De werkelijke prijsontwikkeling is afhankelijk van de CAO. De geldende CAO loopt in het voorjaar van 2027 af. Verder leiden een aantal ontwikkelingen uit de kadernota 2027 tot hogere personeelslasten, bijvoorbeeld op het gebied van privacy- en informatieveiligheid en procesbegeleiding 'toekomst van Vreeswijk' of voor projecten Burgerzaken (in totaal ongeveer € 500.000). Voor dit laatste onderdeel wordt voorgesteld om deze capaciteitsuitbreiding te dekken vanuit de middelen 'de stad groeit mee'. Hier staat tegenover dat ook in 2026 sprake was van incidentele lasten (ca. € 300.000), deze komen niet terug in het budget van 2027.

Daarnaast is binnen deze begroting ten behoeve van het programma Leefomgeving en Veiligheid extra capaciteit in de vorm van een teamleider (€ 135.000 hogere lasten) opgenomen. Het doorvoeren van de gewenste verbeteringen binnen dit team vergt veel managementaandacht en de huidige span of control is daarvoor te groot. Vanwege de verbanden met de groeiende stad wordt voorgesteld om deze kosten te dekken uit de middelen 'de stad groeit mee'.

Kapitaallasten ICT, hogere lasten € 65.000

De afwijking betreft hogere kapitaallasten, door de ingebruikname van diverse ICT-investeringen uit het MIP 2026.

Bezwaarschriften, lagere lasten € 30.000

De kosten voor de bezwaarschriften zijn in 2027 € 30.000 lager ten opzichte van 2026. Dit komt doordat in 2026 (via de eerste Technische Wijziging 2026) het budget incidenteel is opgehoogd. De structurele lasten wijken niet af.

Privaatrecht, lagere lasten € 37.000

Vanuit de analyse voor scherper ramen is naar voren gekomen dat de historische realisaties op het budget voor privaatrecht erg schommelen. Structureel wordt er geen budget opgenomen voor kosten privaatrecht. Per jaar wordt bekeken of de kosten incidenteel begroot moet worden.

De overige verschillen op dit product zijn vanwege de omvang niet verder toegelicht.

Lasten van Overhead

Onder overhead wordt door het BBV verstaan 'het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces'. Deze lasten worden in de staat van baten en lasten (paragraaf 3.2) afzonderlijk verantwoord om hier beter inzicht in te geven. Het gaat hierbij om de personele kosten die niet direct verbonden zijn aan het primaire proces, en daarnaast ook kosten voor facilitaire zaken, automatisering, huisvesting, etc..

Binnen dit product zijn de totale salarislasteren opgenomen en de kosten voor ICT. Hiervan is een gedeelte bestempeld als overhead. Andere overheadkosten zijn inbegrepen in andere onderdelen van het programma Bedrijfsvoering, zoals huisvesting (Stadshuis en gemeentewerf). Onderstaande tabel geeft een totaaloverzicht van de lasten en baten van de overhead.

Berekening overhead 2027	Lasten	Baten	Saldo
Personeelslasten overhead	16.009	0	16.009
Overige personele lasten/baten	682	198	484
Personeelszorg	1.054	0	1.054
Facilitaire zaken	1.486	54	1.432
Automatisering en informatisering	3.196	0	3.196
Huisvesting (stadshuis/gemeentewerf) en vervoer	4.269	1.585	2.684
Lasten en baten overhead 2027	26.697	1.836	24.860

De baten bij de huisvesting betreffen de inkomsten uit verhuur aan andere partijen, die daarmee per saldo niet onder de overhead van de gemeente vallen.

Product Tractie

Binnen het product Tractie zijn budgetten opgenomen voor de operationele kosten van de voertuigen en werkplaats.

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Tractie				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	941	1.032	1.197	1.155	1.133
Baten	35	36	36	37	37
Saldo	905	996	1.161	1.119	1.095

Ten opzichte van de begroting 2026 is te zien dat in 2027 de lasten met ruim € 92.000 toenemen. De baten blijven vrijwel gelijk. Het verschil tussen deze jaren hangt hoofdzakelijk samen met de volgende onderdelen:

Kapitaallasten (hogere lasten € 84.000)

Op basis van de actuele doorrekening van de kapitaallasten is de begroting 2027 € 84.000 hoger dan de (aangepaste) begroting 2026. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door in 2026 afgeronde

investeringen. Hierdoor starten de bijbehorende afschrijvingen vanaf 2027, wat leidt tot hogere afschrijvingslasten in 2027 ten opzichte van 2026.

De overige verschillen op dit product zijn kleiner dan € 25.000 en worden verder niet toegelicht.

Thema Vastgoed

Ambitie 1: Het gemeentelijk maatschappelijk vastgoed is toekomstbestendig.

Het eigen maatschappelijk vastgoed moet aansluiten bij wat er zowel nu als in de toekomst op maatschappelijk gebied nodig is voor de stad.

Maatschappelijk vastgoed is een middel dat het realiseren van beleidsdoelstellingen ondersteunt. Zoals bijvoorbeeld de sportaccommodaties, het theater of de buurtpleinen. Omdat de maatschappij zich ontwikkelt wijzigen de behoeften van de stad. Om het maatschappelijk vastgoed te laten aansluiten bij die behoeften is het helpend om de huidige, maar ook de toekomstige behoeften in beeld te hebben. Gezien de grote opgave rond scholen is dit georganiseerd via een apart programma. Vastgoed dat niet langer nodig is of waar een andere oplossing voor kan worden gevonden stoten wij af. In de voorbereidingen voor het programma Groot Merwede is aandacht voor welk maatschappelijk vastgoed daar gerealiseerd moet worden.

Doelstelling(en):

- 1 De vastgoedportefeuille sluit aan bij wat er nu en in de toekomst op maatschappelijk gebied nodig is voor de stad.

Activiteiten 2027	
D1-A1	We inventariseren het maatschappelijk vastgoed langs de lijn van het in 2026 vastgestelde omgevingsprogramma maatschappelijk vastgoed.
D1-A2	Waar nodig passen we de vastgoedportefeuille aan passend bij de maatschappelijke behoefte uit het omgevingsprogramma.

Ambitie 2: Het gemeentelijk maatschappelijk vastgoed is duurzaam.

Het is de ambitie dat het maatschappelijk vastgoed van Nieuwegein in 2040 energieneutraal is. Het verduurzamen van ons vastgoed is een complexe en omvangrijke opgave. Afgelopen jaar is de Routekaart gemaakt voor het verduurzamen van ons vastgoed om die ambitie te realiseren. In de routekaart is op gebouwniveau aangegeven welke maatregelen moeten worden getroffen met de planning die daarvoor gemaakt is.

De financiële middelen die hiervoor nodig zijn vragen om een gedoseerde implementatie.

Doelstelling(en):

- 1 Het eigen maatschappelijk vastgoed van de gemeente is in 2040 energieneutraal.

Activiteiten 2027	
D1-A1	We plannen duurzaamheidsmaatregelen passend bij andere ontwikkelmomenten, vervangingsplanningen voor een periode van 2 jaar, met een doorkijk naar de daaropvolgende 2 jaren.

Ambitie 3: Het gemeentelijk maatschappelijk vastgoed van Nieuwegein is schoon, heel en veilig.

Om te zorgen dat het maatschappelijk vastgoed van Nieuwegein optimaal kan worden ingezet, is het nodig dat het goed wordt beheerd en onderhouden. Dat doen we aan de hand van MeerJarenOnderhoudsPlannen (MJOP). Hierdoor is in beeld wat er jaarlijks aan planmatig en groot

onderhoud moet worden uitgevoerd. Jaarlijks wordt een uitvoeringsplan opgesteld voor de werkzaamheden.

In 2027 bepalen we welke stappen gezet moeten worden om alle beheer en onderhoud van het gemeentelijk vastgoed vanuit één hand aan te sturen.

Doelstelling(en):

- 1 De Meerjarenonderhoudsplannen (MJOP) zijn actueel.
- 2 De Meerjarenonderhoudsplannen (MJOP) en de beheerplannen worden elke 4 jaar geactualiseerd.
- 3 Het beheer en onderhoud van het gemeentelijk vastgoed wordt op één plek in de organisatie ondergebracht.

Activiteiten 2027	
D2-A1	In 2027 wordt de herijking van de MJOP voorbereid zodat de nieuwe inzichten kunnen worden meegenomen in de Kadernota 2028.
D3-A1	In 2027 bepalen we welke stappen moeten worden genomen om het gemeentelijk vastgoed op één plek in de organisatie onder te brengen.

Prestatie-indicatoren

Type	Amb.	Nr.	Omschrijving	Realisatie 2025	Streef waarde 2026	Streef waarde 2027
P	1	1	Verduurzaming autopool		20%	
P	1	2	Verduurzaming vastgoed fase 2		- (1)	

1. Zie de activiteit die hierbij hoort (D1-A1). Wij geven bij de begroting geen streefwaardes. Na de kadernota van volgend begrotingsjaar verwerken wij het nieuwe inzicht.

Financiële toelichting

Product Onderwijsgebouwen

Voor het onderdeel Onderwijsgebouwen zijn in de begroting de budgetten voor het gemeentelijk deel van de exploitatie van alle schoolgebouwen voor het primair en voortgezet onderwijs opgenomen. Hierin zijn naast de effecten van de bouw nieuwe scholen uit het programma Parels van de Wijken, ook inbegrepen de storting in onderhoudsvoorziening groot onderhoud en kapitaallasten vervangingsinvesteringen. De inkomsten bestaan uit huur van ruimten in scholen voor kinderdagverblijven en doorberekende onderhoudskosten aan de schoolbesturen.

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Onderwijsgebouwen				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	4.393	4.287	4.781	5.286	5.897
Baten	917	945	975	946	974
Saldo	3.476	3.342	3.807	4.341	4.924

De lasten van het product Onderwijsgebouwen dalen met € 106.000, de baten stijgen met € 28.000. Dit wordt verklaard door de volgende zaken, waarbij gelet op de hoeveelheid panden de afwijkingen per kostensoort worden vermeld.

Ontwikkelingen onderwijshuisvesting (Parels van de Wijken)

Als gevolg van de besluitvorming in de Kadernota 2027 zijn de investeringen voor de ontwikkeling van de kindcentra en middelbare school opgehoogd met een index van 2,3%. Dit is nodig omdat de bouwkosten in de afgelopen jaren harder zijn gestegen dan het gemiddelde prijspeil en door aanscherping van eisen waaraan scholen moeten voldoen.

Daarnaast worden personeelskosten doorbelast aan de investeringen aan de hand van een percentage van de investeringskosten. Het huidige percentage van 3% is ontoereikend, omdat het ontwikkel- en uitvoeringsproces vanwege de duur en complexiteit meer vraagt van projectmanagement is verhoogd naar 4%.

De investeringsbedragen stijgen door deze ontwikkelingen tot (afgerond) totaal € 174.500.000. In hoofdstuk 4.7.3 Investeringsbedragen zijn de investeringsbedragen per school opgenomen. Voorgesteld wordt om deze investeringskredieten op dit niveau vast te stellen.

Kapitaallasten, hogere lasten € 77.000

Gedurende de ontwikkel- en bouwfase worden de rentelasten berekend over het uitgavenvolume. Ten opzichte van vorig jaar betekent dit een stijging van € 134.000.

De afschrijvingstermijn kan gelet op de totale verwachte economische levensduur van de gebouwen op 50 jaar worden gesteld. Hierdoor dalen de afschrijvingslasten over de investeringen Parels van de Wijken (scholen en sport) structureel met 20%. Bij het huidige investeringsniveau bedraagt dit effect voor 2027 € 55.000 en loopt op tot € 840.000 in 2034.

Per saldo nemen de totale kapitaallasten ten opzichte van 2026 toe met € 77.000.

In deze begrotingsperiode 2027 tot en met 2030 is de realisatie en oplevering van de kindcentra Rijnhuizen en Schipperskwartier gepland. De planning van het programma is ongewijzigd.

Energielasten, lagere lasten € 200.000

De energielasten zijn lager als gevolg van voordeligere contracten. Deze zijn onderhevig aan verandering, maar in het kader van risicovoller begroten zijn de lasten meerjarig bijgesteld. Ten opzichte van de huidige begroting 2026 leidt dit tot lagere lasten van ongeveer € 200.000.

Baten verhuur en overige vergoedingen, hogere baten € 28.000.

De baten van verhuur en vergoedingen van schoolbesturen zijn door indexatie gestegen.

Product Stadshuis

Voor het onderdeel Stadshuis zijn in de begroting de budgetten voor de exploitatie (de eigenaren en gebruikerslasten) van het Stadshuis opgenomen. Hierin is ook begrepen de storting in onderhoudsvoorziening voor het benodigde groot onderhoud en kapitaallasten vervangingsinvesteringen. De inkomsten bestaan uit verhuur en servicekosten van diverse partners. De verhuur van commerciële plint is begroot binnen het Grondbedrijf.

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Stadshuis				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	4.349	4.167	4.359	4.488	4.596
Baten	1.531	1.565	1.610	1.662	1.708
Saldo	2.818	2.602	2.749	2.826	2.888

De lasten van het onderdeel Stadshuis dalen met € 184.000, terwijl de baten stijgen met € 33.000. Dit wordt verklaard door de volgende oorzaken.

Kapitaallasten, lagere lasten € 197.000

De afwijking wordt grotendeels verklaard doordat een aantal eerder begrote investeringen zijn doorgeschoven en/of zijn vervallen, zoals de investering Groot onderhoud beheerplan en Toegangscontrole. Het krediet voor het Atrium is afgesloten, er konden meer kosten worden toegerekend aan een langere afschrijvingstermijn (casco in plaats van installaties en inrichting).

Opbrengsten Stadshuis, hogere baten € 33.000

De huur- en servicekosten zijn hoger begroot als gevolg van de toegepaste loon- en prijsindexering.

Product Theater

Voor het onderdeel Theater zijn in de begroting de budgetten voor de exploitatie en de eigenarenlasten van het theater opgenomen. Hierin is ook begrepen de storting in onderhoudsvoorziening voor groot onderhoud en kapitaallasten vervangingsinvesteringen, evenals de (gesubsidieerde) huur van DE KOM.

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Theater				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	1.298	1.230	1.270	1.304	1.335
Baten	1.937	2.000	2.063	2.132	2.196
Saldo	-639	-770	-793	-828	-861

De lasten voor het product Theater zijn ten opzichte van 2026 € 68.000 lager, de baten zijn € 63.000 hoger.

De kapitaallasten zijn € 68.000 lager, voornamelijk doordat enkele investeringen zijn vervallen en/of naar latere jaren zijn doorgeschoven, zoals de vervanging van Ledverlichting zuidgevel, vervangen kitafdichtingen en meet- en regelapparatuur.

Daarnaast zijn de huuropbrengsten €63.000 hoger begroot als gevolg van de toegepaste indexering loon- en prijzen.

Product Overige accommodaties

Voor het onderdeel Overige accommodaties zijn in de begroting de budgetten voor de exploitatie van de overige gemeentelijke gebouwen, zoals gemeentewerf, museumwerf en buurtpleinen, e.d. opgenomen. Hierin is ook begrepen de storting in onderhoudsvoorziening voor het benodigde groot onderhoud en kapitaallasten vervangingsinvesteringen. De inkomsten bestaan uit verhuur aan diverse partners.

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Overige accommodaties				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	2.645	2.725	2.961	3.032	3.104
Baten	474	487	497	512	549
Saldo	2.172	2.238	2.464	2.520	2.555

De lasten van het product Overige accommodaties stijgen met € 80.000, en de baten stijgen met € 13.000. Dit wordt verklaard door de volgende zaken, waarbij gelet op de hoeveelheid panden de afwijkingen per kostensoort worden vermeld.

Kapitaallasten, hogere lasten € 185.000

De stijging van de kapitaallasten is het gevolg van de nieuwe investeringen die vanaf 2027 in gebruik worden genomen, zoals de roltrap en lift City (Berap 2026 - € 90.000), verduurzamingsmaatregelen Museumwerf (Berap 2025 - € 18.000), verbouwing Voorhuis Natuurkwartier (MIP 2022 - € 23.000) en ontwikkelkosten Verduurzaming Vastgoed (€ 23.000) en overige investeringen met geringe omvang.

Scherper begroten, lagere lasten € 141.000

De lasten zijn lagere begroot, doordat risicovoller is begroot.

Indexering budgetten, hogere lasten € 36.000, hogere baten € 13.000

De budgetten zijn gecorrigeerd met de loon- en prijsindex, waardoor de lasten en baten ten opzichte van 2026 hoger zijn.

Product Sportaccommodaties

Voor het onderdeel Sportaccommodaties zijn in de begroting de budgetten voor de exploitatie van de sportvelden en sportgebouwen opgenomen. Hierin zijn naast de effecten van de bouw nieuwe sportvoorzieningen uit het programma Parels van de Wijken, ook begrepen de storting in onderhoudsvoorziening voor het benodigde groot onderhoud en kapitaallasten vervangingsinvesteringen. De inkomsten bestaan uit verhuur aan de diverse sportverenigingen.

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Sportaccommodaties				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	3.710	3.742	4.003	4.359	4.556
Baten	996	961	982	1.013	1.044
Saldo	2.715	2.781	3.022	3.346	3.511

De lasten van het product Sportaccommodaties stijgen met € 32.000, terwijl de baten dalen met € 34.000. Dit wordt verklaard door de volgende zaken, waarbij gelet op de hoeveelheid panden de afwijkingen per kostensoort worden vermeld.

Kapitaallasten, hogere lasten € 171.000

De kapitaallasten zijn hoger voornamelijk door de in 2026 gebruik genomen investering Renovatie toplaag kunstgrasveld Galecop MIP 2026 (€ 132.000), de overige verschillen betreffen een samenstel van gewijzigde afschrijvings- en rentelasten van diverse kleine investeringen.

Dotaties Voorzieningen sportaccommodaties en sportvelden, lagere lasten € 149.000

De dotaties aan de Voorziening sportaccommodaties en sportvelden is conform het in 2024 vastgestelde Beheerplan op een lager niveau vastgesteld. Voortzetting van de stortingen tot en met 2026 zouden leiden tot een te hoge voorziening, hetgeen ongewenst is. Om die reden zijn de stortingen vanaf 2027 aangepast.

Inkomsten sport, lagere baten € 34.000.

De verbouwing van het complex Merwestein is afgerond, waardoor de capaciteit van de sporthal is verdubbeld: van één naar twee sporthallen. De sportverenigingen en scholen die tijdelijk andere locaties hebben gebruikt, keren terug naar de vernieuwde accommodatie. Door de extra capaciteit kunnen meer verenigingen gebruikmaken van de sporthallen waaronder basketbalvereniging New Stars. Hierdoor worden de sporthallen in Merwestein optimaal benut. Dit zorgt er echter voor dat er minder gebruik wordt gemaakt van andere gemeentelijke binnensportaccommodaties, zoals bij de sporthal 't Veerhuis, sporthal Helmkruid. Deze vrijgekomen uren kunnen niet of nauwelijks opnieuw worden ingevuld, waardoor dit tot een inkomstenderving leidt van € 50.000. Door de indexering van de huurbaten wordt het nadeel getemperd tot € 34.000.

De resterende afwijkingen zijn een samenstel van diverse kleine onderdelen, die niet nader worden toegelicht.

Wat mag het kosten?

Thema	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Bedrijfsvoering	64.111	65.207	68.105	70.133	71.535	73.751
Vastgoed	18.154	16.396	16.152	17.375	18.469	19.487
Totaal lasten	82.265	81.603	84.257	87.507	90.005	93.239
Bedrijfsvoering	3.668	2.532	2.455	2.438	2.498	2.559
Vastgoed	12.940	5.855	5.958	6.126	6.264	6.471
Totaal baten	16.608	8.387	8.413	8.564	8.762	9.030
Saldo van lasten en baten	65.657	73.216	75.844	78.943	81.243	84.208
Storting in reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	10	110	4.110	110	110	110
Totaal van het programma	65.647	73.106	71.734	78.833	81.133	84.098

Toelichting op de reservemutaties

Reserve Kapitaallasten Parkhout

Om een deel van de afschrijvingslasten van het parkeerterrein SPZ Parkhout te dekken wordt jaarlijks € 10.000 onttrokken aan deze reserve.

Reserve Scholen en Maatschappelijk Vastgoed

Voor de tijdelijke onderwijshuisvesting (Parels van de wijken) wordt een bedrag van € 4.000.000 onttrokken aan deze reserve. Verder wordt voor de periode tot en met 2037 jaarlijks een bedrag van € 100.000 onttrokken voor kosten die niet aan de projecten (investeringen) kunnen worden doorberekend. Voorbeelden hiervan zijn kosten voor communicatie en participatie, externe advisering en onderzoekskosten, representatie e.d.

2.7 Algemene dekkingsmiddelen

In dit programma worden de algemene dekkingsmiddelen behandeld. Dit zijn middelen die de gemeente ontvangt die vrij besteedbaar zijn. Dat in tegenstelling tot de opbrengsten die begroot worden op de programma's; de gelden die al gekoppeld zijn aan bepaalde doelen. In de meeste gevallen moeten die worden besteed aan het doel waarvoor deze zijn ontvangen.

Wat zijn algemene dekkingsmiddelen?

Volgens het besluit begroting en verantwoording (BBV) laten we de algemene dekkingsmiddelen in de gemeentelijke begroting en het jaarverslag apart zien. De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit:

Algemene uitkering

Gemeenten ontvangen verschillende geldstromen van het Rijk om hun taken uit te voeren. Een groot deel van dit geld komt uit het Gemeentefonds en wordt uitgekeerd in de vorm van de algemene uitkering. De overige geldstromen van het Rijk (bepaalde uitkeringen) worden verantwoord op de programma's waar deze betrekking op hebben.

Belastingen

Dit zijn de opbrengsten uit de gemeentelijke belastingen en de daarmee samenhangende uitvoeringskosten voor taxaties, heffing en invordering.

Nog te besteden middelen

Dit betreft een aantal stelposten. Dit zijn financiële reserveringen, die nog verwerkt moeten worden in de begroting op een later moment of bij de jaarrekening. Eén daarvan is de verplichte stelpost voor onvoorziene uitgaven. Ook voor andere doeleinden zijn stelposten gevormd, zoals kapitaallasten van toekomstige investeringen en bedragen voor prijsstijgingen die nog niet over de budgetten zijn verdeeld. Ook de extra middelen voor de huidige bestuursperiode, die nog geen concrete bestemming hebben, zijn op een stelpost geplaatst.

Treasury

Het onderdeel treasury gaat over de uitgaven en opbrengsten van de financiering van de gemeente. Hier wordt het renteresultaat van de gemeente verantwoord. Ook wordt hier de opbrengst (dividend) uit het aandelenbezit geboekt.

Reservemutaties

Volgens het BBV laten we de mutaties in de algemene- en bestemmingsreserves apart zien in de begroting. De mutaties in de reserves die horen bij een bepaald programma zijn opgenomen onder dat programma. Daardoor is er per programma een resultaat voor en na bestemming zichtbaar.

Wat mag het kosten en wat ontvangt de gemeente?

Thema	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Algemene dekkingsmiddelen	1.343	5.114	5.550	6.918	8.402	15.438
Totaal lasten	1.343	5.114	5.550	6.918	8.402	15.438
Algemene dekkingsmiddelen	164.609	182.840	192.190	193.988	199.687	211.271
Totaal baten	164.609	182.840	192.190	193.988	199.687	211.271
Saldo van lasten en baten	-163.266	-177.726	-186.640	-187.070	-191.285	-195.833
Storting in reserves	9.383	1.098	2.196	-	1.098	1.098
Onttrekking aan reserves	10.691	11.884	6.249	14.601	5.656	7.405
Totaal van het programma	-164.574	-188.513	-190.693	-201.671	-195.843	-202.140

Algemene uitkering

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Algemene uitkering				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	0	0	0	0	0
Baten	153.204	161.902	162.290	166.732	177.002
Saldo	-153.204	-161.902	-162.290	-166.732	-177.002

De algemene uitkering neemt ten opzichte van de begroting 2026 toe met ongeveer € 8,7 miljoen. De stijging van de algemene uitkering in 2027 hangt hoofdzakelijk samen met de BBP-ontwikkeling (prijs en volume) en de maatstafontwikkeling - waaronder de groei van het aantal inwoners. Vanaf 2028 vervallen de extra middelen toegekend voor jeugdzorg, waardoor de toename naar dit jaar beperkt is.

Op Prinsjesdag is de septembercirculaire 2026 van het gemeentefonds verschenen. Deze bevat relatief weinig nieuwe onderdelen. Zoals gebruikelijk wordt het accres bijgesteld op basis van de bijgestelde inschattingen van de ontwikkeling van het Bruto Binnenlands Product (BBP) en vindt de voorlopige afrekening van het BTW-compensatiefonds (BCF) plaats. Daarnaast wordt - evenals bij andere circulaire - de uitkeringsbasis bijgesteld en zijn er wijzigingen op het gebied van taakmutaties en decentralisatie-uitkeringen. De effecten van de septembercirculaire op de algemene uitkering van Nieuwegein zijn als volgt:

Effecten septembercirculaire	2027	2028	2029	2030
Ontwikkeling prijs en volumeaccres	981	959	1.165	1.178
Aanpassing stelpost BCF 2026	-108	-81	-	-
Ontwikkeling uitkeringsbasis in septembercirculaire 2026	-436	-426	-317	-214
Taakmutaties en Uitkeringen	446	248	254	261
Ontwikkeling algemene uitkering	883	700	1.102	1.225
Ten gunste van stelpost indexeringen	545	533	635	750
Ten gunste van stelpost taakmutaties	238	248	254	261
Saldo ontwikkeling septembercirculaire	100	-81	212	214

De ontwikkeling van de algemene uitkering is positief. Hiervan wordt een gedeelte toegevoegd aan de stelpost beschikbaar voor het opvangen van indexeringen. Ten opzichte van de ramingen in februari ligt de verwachte ontwikkeling van het BBP en de prijzen op dit moment namelijk hoger. Via deze stelpost kunnen prijsverhogingen die zich gedurende 2027 voordoen worden opgevangen.

Daarnaast wordt een groot gedeelte van de taakmutaties en decentralisatie/integratie-uitkeringen toegevoegd aan de hiervoor bestemde stelpost, zie ook paragraaf 2.7.1.3. In de P&C-producten in 2027 doen wij voorstellen voor de bestemming van deze middelen.

Per saldo resteert een effect op het begrotingssaldo dat bestaat uit de gedeeltelijke vrijval van taakmutaties, de ontwikkeling van het volumeaccres en de nadelige aanpassing van de stelpost BCF.

Belastingen

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Belastingen				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	1.630	752	769	786	804
Baten	29.030	29.834	31.203	32.533	33.816
Saldo	-27.399	-29.082	-30.434	-31.746	-33.011

Op dit product worden onder andere de lasten en baten van de gemeentelijke belastingen verwerkt. Een inhoudelijke toelichting op de belastingsoorten treft u aan in de paragraaf Lokale heffingen. Daarnaast wordt hier ook de vennootschapsbelasting (vpb) verantwoord, die de gemeente moet betalen als winst wordt gemaakt op ondernemersactiviteiten, zoals de grondexploitaties. Ook inkomsten uit straatparkeren is in deze paragraaf opgenomen.

Lasten

Vennootschapsbelasting, lagere lasten € 852.000

De vpb-last voor 2027 wordt voor 2027 op nihil geraamd. De jaarlijkse vpb-last fluctueert, doordat de inkomsten en uitgaven van grondexploitaties per jaar sterk verschillen. Binnen de Gemeente

Nieuwegein zijn er meerdere activiteiten die voldoen aan de hier onder genoemde drie criteria. De grootste is de actieve grondexploitaties.

Om te bepalen welke gemeentelijke activiteiten vennootschapsbelasting-plichtig zijn, hanteert de fiscus 3 criteria:

- Deelname aan het economisch verkeer. Dat wil zeggen de activiteit kan ook door een niet-overheid worden uitgevoerd.
- Structureel creëren van een overschot. Dat wil zeggen meerdere jaren winst maken
- Organisatie van arbeid en kapitaal. Dat wil zeggen dat de gemeente mensen / machines gebruikt om de activiteit uit te voeren.

Baten

De baten nemen ten opzichte van de begroting 2025 toe met ongeveer € 800.000. Dit is per belastingsoort als volgt opgebouwd.

Onroerendezaakbelasting, hogere baten € 685.000

De baten nemen met € 685.000 toe ten opzichte van 2026 door de OZB-opbrengst van 2026 te verhogen met 3,3% indexatie. Daarnaast is er rekening gehouden met areaaluitbreiding door nieuwbouw (€ 340.000).

In de bestuursrapportage 2026 is voor 2026 een incidentele meevaller van € 510.000 gerapporteerd die samenhangt met een hogere waardeontwikkeling niet-woningen eigendom welke in de periode oktober-november 2025 in de herwaardering is ontstaan en die begin december is gemeld. Deze incidentele meevaller is niet doorvertaald naar een hogere opbrengst voor 2027, omdat herwaardering op zich geen invloed mag hebben op de totale te realiseren belastingopbrengst.

Parkeerbelasting (straatparkeren), hogere baten € 73.000

De baten nemen toe op basis van de verwachting rond de ontwikkelingen in het stadscentrum (City). De begroting houdt rekening met prijsindexatie. Zie ook de paragrafen 2.3.1.7.7 "product parkeren" en 3.7 "Parkeren".

Toeristenbelasting, hogere baten € 40.000

In 2026 is het tarief substantieel verhoogd als onderdeel van de maatregelen in het kader van de sluitende meerjarenbegroting (SMB). De aanslagen over belastingjaar 2026 worden echter pas opgelegd in 2027. Het effect van de tariefaanpassing is dus pas zichtbaar in 2027, omdat dan de aanslagen over 2026 worden opgelegd. Bij het financieel effect van de SMB maatregelen was hier per abuis geen rekening mee gehouden.

Nog te besteden middelen

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Nog te besteden middelen				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	1.141	2.161	3.514	6.693	10.240
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	1.141	2.161	3.514	6.693	10.240

Op dit onderdeel worden de stelposten in de begroting verantwoord. Het gaat hierbij om de volgende onderdelen:

Overzicht stelposten (x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stelpost Onvoorzien	35	35	35	35
Stelpost Bestaand beleid	1.023	2.247	4.609	6.861
Stelpost Bestuurlijke ambities 2026-2030	221	206	221	223
Stelpost Taakmutaties algemene uitkering	337	339	332	333
Beschikbaar voor indexeringen	545	533	635	750
Stelpost kapitaallasten MIP	0	154	861	2.038
Totaal stelposten	2.161	3.514	6.693	10.240

Stelpost Onvoorzien: dit is een bedrag van € 35.000 voor het opvangen van onvoorziene uitgaven.

Stelpost Bestaand beleid: Dit zijn de middelen die beschikbaar zijn voor 'De stad groeit mee', die nog niet zijn verdeeld over de programma's. Hierbij gaat het om de groei van de algemene uitkering die het gevolg is van de mate waarin de stad in de komende jaren sneller groeit dan het landelijk gemiddelde. Elk jaar wordt bij het opmaken van de Kadernota de hoogte hiervan bepaald op basis van de actuele prognoses op het gebied van inwonertallen, woningbouw en dergelijke.

Gedurende het jaar kunnen - binnen de vastgestelde criteria - voorstellen worden gedaan om deze middelen te benutten en toe te kennen aan begrotingsprogramma's. Na aanwending, zoals aangegeven in de kadernota 2027, is de opbouw van deze stelpost als volgt:

Bedragen x € 1.000	2027	2028	2029	2030
De stad groeit mee: Opbouw stelpost				
Groei o.g.v. omgevingsvisie en koers sociaal domein (60%)	893	1.593	2.927	4.278
Overige autonome groei (20%)	-152	212	727	1.177
Mobiliteit (20%)	282	442	956	1.406
Stelpost 'De stad groeit mee'	1.023	2.247	4.609	6.861

In het kader van de verdere uitwerking van Duurzaam financieel evenwicht kijken we, ter uitvoering van motie 99, met u hoe het best invulling gegeven kan worden aan de uitgangspunten voor de verdeling van de middelen voor "de stad groeit mee", zoals opgenomen in de Kadernota 2026.

Stelpost Bestuurlijke ambities 2026-2030: Dit zijn de nog niet specifiek verdeelde middelen die bedoeld zijn om invulling te geven aan het bestuurlijk ambities voor de periode 2026-2030. Een gedeelte van de plannen wordt nog nader geconcretiseerd waardoor de bijbehorende middelen nu nog op de stelpost staan. Verwerking van deze middelen naar de andere begrotingsprogramma's vindt daarna plaats.

Bedragen x € 1.000	2027	2028	2029	2030
Bestuurlijke ambities 2026-2030: Opbouw stelpost				
1. Een stad die er is voor haar inwoners	25	25	25	25
2. Een stad die ons vooruit helpt	100	85	100	100
3. Een stad die rekening houdt met de toekomst	50	50	50	50
4. Organisatie en ICT	46	46	46	46
Stelpost Bestuurlijke ambities 2026-2030	221	206	221	223

Stelpost Taakmutaties algemene uitkering: Op deze stelpost worden de middelen geraamd die door middel van taakmutaties aan de algemene uitkering worden toegevoegd of onttrokken en nog niet op de betreffende producten zijn verwerkt. Op basis van de septembercirculaire neemt deze stelpost voor 2027-2030 toe, zoals ook in paragraaf 2.7.1.1 is beschreven. Daarnaast zijn er nog een paar taakmutaties vanuit de meicirculaire 2026, die nog niet aan een programma zijn toegevoegd. Verwerking hiervan op de betreffende producten vindt plaats via toekomstige begrotingswijzigingen. De opbouw van de stelpost is als volgt:

Bedragen x € 1.000	2027	2028	2029	2030
Taakmutaties algemene uitkering: Opbouw stelpost				
Wet Versterking regie volkshuisvesting: uitvoering en integrale dienstverlening	166	174	180	190
Bestuursakkoord problematische schulden	63	63	63	63
Loon- en prijsbijstelling middelen jeugdhulp	68	70	72	72
Overige kleine taakmutaties	40	11	11	8
Stelpost Taakmutaties algemene uitkering	337	339	332	333

Beschikbaar voor indexeringen: Op basis van de verwachte loon- en prijsontwikkeling wordt bij de Kadernota een inschatting gemaakt van het benodigde bedrag voor indexatie van de budgetten. Deze is ten dele aangewend om begrotingsbreed budgetten die onderhevig zijn inflatie te kunnen verhogen. Hierin is niet het volledig beschikbare bedrag benut; vanuit de opgave scherper ramen is het restant komen te vervallen.

De septembercirculaire en daarin opgenomen verwachte (prijs)ontwikkelingen op basis van de macro-economische verkenningen (MEV 2026) leiden tot een stijging van de algemene uitkering, maar ook een mogelijk grotere prijsstijging in 2027 dan waar in de Kadernota rekening mee is gehouden. Hiertoe worden de aanvullende middelen uit de algemene uitkering middels deze stelpost beschikbaar gehouden om prijsstijgingen in 2027 op te kunnen vangen.

Stelpost kapitaallasten MIP: Hierin is het bedrag opgenomen voor de kapitaallasten van de (vervangings)investeringen die in het meerjareninvesteringsplan (MIP) zijn opgenomen. Het gaat hierbij om toekomstige investeringen, waarover besluitvorming plaatsvindt bij de begroting van het desbetreffende jaar.

Treasury

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Treasury				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	329	273	-96	-671	-913
Baten	486	335	376	304	337
Saldo	-157	-61	-472	-975	-1.250

Lasten

Bij de lasten van het product Treasury wordt zowel de werkelijke rentelast (te denken aan rentelasten op leningen) gepresenteerd, maar ook de toerekening van deze kosten naar de begrotingsprogramma's (investeringen). Beide onderdelen worden gesaldeerd weergegeven als last: de werkelijke rentelasten minus de door te belasten rente aan de investeringen.

De werkelijke verwachte te betalen rentelasten op langlopende leningen voor het jaar 2027 lopen op naar € 2,25 miljoen, ten opzichte van € 1,8 miljoen in 2026. De liquiditeitsprognose laat namelijk zien dat er naar verwachting nieuwe leningen aangetrokken moeten worden. Ook meerjarig leidt dit tot een verder oplopende rentelast. De toegerekende rente aan de investeringen is naar verwachting lager, waardoor er een saldo van € 273.000 ontstaat aan de lastenkant op dit product.

Baten

Deze bestaan uit ontvangen rente over verleende startersleningen, dividenduitkeringen en eventuele rentevergoedingen vanuit gestald geld bij het Rijk. Daarnaast wordt ook een deel van de te betalen rentelast doorbelast aan het grondbedrijf. Ten opzichte van 2026 is te zien dat de baten afnemen. Dit komt doordat we verwachten dat er geen geld meer gestald zal zijn bij het Rijk en doordat de doorbelasting aan het grondbedrijf afneemt.

Voor een verdere toelichting op dit onderdeel wordt verwezen naar de paragraaf Financiering (3.2).

Resultaatbestemming

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Resultaatbestemming				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	2.014	2.364	2.731	1.593	5.307
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	2.014	2.364	2.731	1.593	5.307

Ten opzichte van de Kadernota 2027 verbetert het meerjarenperspectief. Op hoofdlijnen wordt dit veroorzaakt door positieve ontwikkelingen vanuit de meicirculaire en bijstelling van de

kapitaallasten. Ook de invulling van de opgave 'scherper ramen' draagt hieraan bij. Daar staat tegenover dat de kosten ook stijgen vanuit ambities voor deze bestuursperiode en vanuit overige autonome en nieuwe ontwikkelingen. Een nadere toelichting op de ontwikkeling van het begrotingsresultaat sinds de stand van de Kadernota 2027 is aangegeven in het financieel perspectief (paragraaf 1.3).

Overige algemene dekkingsmiddelen

Hieronder vindt u de meerjarige ontwikkelingen ten opzichte van 2026

Product x € 1.000,-	Overige algemene dekkingsmiddelen				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	0	0	0	0	0
Baten	121	120	119	118	117
Saldo	-121	-120	-119	-118	-117

Op dit product is het budget opgenomen dat beschikbaar is voor het opvangen van dubieuze debiteuren. Deze post heeft een omvang van ongeveer € 30.000. Daarnaast is vanuit het traject Sluitende Meerjarenbegroting een post opgenomen voor verwachte nog te realiseren extra subsidie-inkomsten die nog niet specifiek aan een begrotingsprogramma toe te wijzen zijn. Ten opzichte van 2026 zijn hier geen nieuwe ontwikkelingen.

Reservemutaties algemene dekkingsmiddelen

Product	Reservemutatie Algemene dekkingsmiddelen					
	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Storting	1.098	1.098	2.196	0	1.098	1.098
Onttrekking	12.106	11.884	6.249	14.601	5.656	7.405
Saldo	-11.008	-10.786	-4.053	-14.601	-4.558	-6.307

Algemene reserve

In 2027 wordt € 1.819.000 onttrokken aan de algemene reserve voor kosten van tijdelijke huisvesting onderwijs. Daarnaast is een onttrekking ad € 160.000 opgenomen ten behoeve van de aanbesteding en implementatie van een nieuw financieel pakket.

Reserve Betere buurten en Beheerplannen

Ten laste van deze reserve worden de (kapitaal)lasten voortvloeiend uit de onderdelen Betere Buurten (wonen en economie) en de beheerplannen (leefomgeving en veiligheid) gebracht. Er wordt hiervoor in 2027 een bedrag van € 2.196.000 in deze reserve gestort, zoals besloten in het traject Sluitende meerjarenbegroting. Er wordt een bedrag van € 696.000 onttrokken voor de lasten van Betere buurten en de gerealiseerde uitvoering van de beheerplannen. Door het vervallen en uitstellen van investeringen

Na 2027 wordt de onttrekking jaarlijks groter door de toenemende kapitaallasten als meer Betere buurten worden gerealiseerd en onderdelen van de beheerplannen zijn uitgevoerd. Daar staat deels tegenover dat de onttrekking aan deze reserve jaarlijks met € 325.000 wordt verlaagd als ingroeimodel om op termijn te komen tot een structurele dekking van de kapitaallasten. In onderstaande tabel is de onttrekking vanuit deze reserve per onderdeel gesplitst weergegeven.

Reservemutatie Betere Buurten en Beheerplannen (bedragen x €1.000)	2027	2028	2029	2030
Betere Buurten	560	633	632	1.045
Beheerplannen	786	1.896	1.685	2.120
Exploitatie (ingroeimodel)	-650	-975	-1.300	-1.625
Totale onttrekking	696	1.555	1.678	1.865

Reserve dekking kapitaallasten

Uit deze reserve worden de afschrijvingslasten van een aantal onderliggende investeringen onttrokken. In 2027 gaat het hierbij om een bedrag van € 1.605.000. Dit is € 491.000 lager dan in 2026 omdat één van de onderliggende investeringen is afgeschreven.

Reserve Grondbedrijf

Voor 2027 wordt een onttrekking van € 1.969.000 geraamd aan de reserve Grondbedrijf. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

- € 1.800.000 wordt onttrokken voor projectkosten Groot Merwede;
- € 169.000 wordt onttrokken vanuit kosten voor doorbelaste rente en overige uitgaven met betrekking tot het grondbeleid.

3. Paragrafen

3.1 Lokale heffingen

In deze paragraaf geven wij een overzicht van de geraamde inkomsten van de lokale heffingen en de beleidsuitgangspunten die wij hanteren voor de tarieven. Tevens wordt verduidelijkt hoe de tarieven tot stand komen, waarbij we het uitgangspunt hanteren dat de geraamde baten de lasten niet overstijgen. We schetsen het beeld van de lokale lastendruk en beschrijven het kwijtscheldingsbeleid.

In de raadsvergadering van december krijgt u jaarlijks het tarievenvoorstel aangeboden, met de daarbij behorende belastingverordeningen. Daarin krijgt u, in één overzicht, een beeld van de ontwikkelingen, lastendruk en tariefswijzigingen van de belangrijkste belastingen en rechten. Dat voorstel is de technische uitwerking van de beleidskeuzes die in deze begroting worden voorgesteld.

De raad heeft een grote vrijheid bij het vaststellen van belastingtarieven. Bij retributies mogen de geraamde inkomsten echter niet hoger zijn dan de geraamde uitgaven voor de desbetreffende dienst, winst maken is niet toegestaan. Bij sommige diensten, zoals een uittreksel van de burgerlijke stand of het behandelen van naturalisatieverzoeken gelden landelijke, wettelijk vastgelegde, tarieven. In een aantal gevallen, zoals bij de afgifte van paspoorten en rijbewijzen, gelden maximumtarieven.

Voor deze begroting is het algemene uitgangspunt dat voor de meeste belastingtarieven een inflatiecorrectie is toegepast van 3,3%. Voor de parkeerbelasting worden de uitgangspunten van de parkeerexploitatie gehanteerd (zie [paragraaf 3.7](#)).

Voor de heffingen en rechten is kostendekkendheid van 100% het uitgangspunt. Dat past bij de stelling dat de gebruiker (dan wel vervuiler) betaalt, waardoor hogere lasten niet worden afgewenteld op de overige burgers. Een stijging van het tarief hangt dus samen met de stijging van de lasten.

Onderstaande tabel geeft de opbrengsten uit de heffingen weer, indien van toepassing is rekening gehouden met de areaaluitbreiding. Onderstaande tabel geeft de opbrengsten uit de heffingen weer

Soort heffing Bedragen x € 1.000,-	Programma / product	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Aanpassing tarief (%)
<u>Belastingen</u>					
Onroerendezaakbelasting	Algemene dekkingsmiddelen	26.087	26.535	27.222	3,3% *)
Roerendezaakbelasting	Algemene dekkingsmiddelen	9	13	13	3,3% *)
Precariobelasting	Algemene dekkingsmiddelen	408	227	231	3,3%
Parkeerbelasting	Algemene dekkingsmiddelen	2.610	2.211	2.284	3,3%
Toeristenbelasting	Algemene dekkingsmiddelen	80	87	127	3,3%
	Subtotaal belastingen	29.194	29.072	29.878	

Soort heffing Bedragen x € 1.000,-	Programma / product	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Aanpassing tarief (%)
Rechten					
Afvalstoffenheffing	Leefomgeving en veiligheid, huisvuil	10.397	11.774	12.190	1,3%
Rioolheffing	Leefomgeving en veiligheid, riolering	6.130	6.412	5.987	-8,0%
Begraafrechten	Leefomgeving en veiligheid, begraafplaatsen	392	448	476	3,3%
Leges Omgevingswet	Wonen en economie	1.931	2.700	2.690	3,3%
Overige leges	Diverse	2.165	2.159	2.424	3,3%
	Subtotaal leges	21.015	23.492	23.767	
Totaal		50.209	52.565	53.645	

*) betreft toename totale opbrengst begroting 2027 t.o.v. prognose 2026. Het tarief wordt hier nog van afgeleid.

Onroerendezaakbelasting (OZB)

De OZB bestaat uit drie onderdelen: een heffing voor eigenaren van woningen, voor eigenaren van niet-woningen en voor gebruikers van niet-woningen. De heffing voor gebruikers van woningen is in 2006 afgeschaft. De OZB is het belangrijkste onderdeel van de gemeentelijk belastinginkomsten (ca. 8% van de totale baten van de gemeente).

De begrote opbrengst 2027 is gebaseerd op de prognose 2026 plus 3,3% inflatiecorrectie. Naast deze inflatiecorrectie is de raming van de inkomsten voor 2027 verhoogd als gevolg van de areaaluitbreiding op basis van de (woning)bouwplanning. Deze aanpassing van het areaal heeft geen effect op de hoogte van de aanslagen.

Elk jaar worden nieuwe taxatiewaarden gehanteerd per 1 januari van het voorgaande jaar. Op dit moment zijn de waardeontwikkelingen nog niet bekend, maar net als bij de vorige taxatierondes is het uitgangspunt dat de herwaardering op zich geen invloed mag hebben op de totale te realiseren belastingopbrengst. Ook de verhouding van de belastingdruk tussen woningen enerzijds en niet-woningen anderzijds zal hierdoor niet wijzigen. Als gevolg van de hertaxatie kan de aanslag per object, afhankelijk van de waardeontwikkeling, natuurlijk wél meer of minder afwijken van het gemiddelde stijgingspercentage van 3,3%.

De baten nemen met € 855.000 toe ten opzichte van 2026 door de OZB-opbrengst van 2026 te verhogen met 3,3% indexatie. Daarnaast is er dus rekening gehouden met areaaluitbreiding door nieuwbouw (€ 340.000).

In de bestuursrapportage 2026 is voor 2026 een incidentele meevaller van € 510.000 gerapporteerd die samenhangt met een hogere waardeontwikkeling niet-woningen eigendom welke in de periode oktober-november 2025 in de herwaardering is ontstaan en die begin december is gemeld. Deze incidentele meevaller is niet vertaald naar een hogere opbrengst voor 2027, omdat herwaardering op zich geen invloed mag hebben op de totale te realiseren belastingopbrengst. Per saldo zijn de begrote OZB-opbrengsten ca. € 685.000 hoger dan de (aangepaste) begroting 2026.

Dit is de optelling van € 855.000 indexatie plus € 340.000 areaaluitbreiding, minus € 510.000 incidentele opbrengst in 2026 door herwaarderingsvoordeel welke zich eind 2025 voordeed.

Roerendezaakbelasting

Voor de roerendezaakbelasting worden dezelfde uitgangspunten gehanteerd als bij de onroerendezaakbelasting. Voor 2027 is een inflatiecorrectie van 3,3% toegepast.

Precariobelasting

Het tarief wordt voor 2027 verhoogd met het inflatiepercentage van 3,3% (conform kadernota 2027).

Parkeerbelasting

Het uurtarief voor de parkeerbelasting (het parkeren op straat) wordt in 2027 verhoogd met 3,3%, de indexatie zoals gemeld in de kadernota 2027. Verdere toelichting op de ontwikkeling van het straatparkeren is opgenomen in de paragraaf Parkeerexploitatie.

Toeristenbelasting

In 2026 is het tarief substantieel verhoogd als onderdeel van de maatregelen in het kader van de sluitende meerjarenbegroting (SMB). Het tarief 2026 is met bijna 50% gestegen ten opzichte van het jaar daarvoor. De aanslagen over belastingjaar 2026 worden echter pas opgelegd in 2027. Het effect van de tariefaanpassing is dus pas zichtbaar in 2027, omdat dan de aanslagen over 2026 worden opgelegd. Bij het financieel effect van de SMB-maatregelen is hier per abuis geen rekening mee gehouden en onjuist weergegeven.

De begrote toeristenbelasting 2027 is nu € 40.000 hoger dan de begroting 2026.

Het tarief voor 2027 (waarvan de opbrengst dus in 2028 zichtbaar zal zijn) wordt verhoogd met het inflatiepercentage van 3,3% (conform kadernota 2027).

Leges Omgevingswet

De tarieven voor de dienstverlening binnen het omgevingsrecht (waaronder omgevingsvergunningen voor bouw, sloop en ruimtelijke procedures) hebben zich over een langere periode kostendekkend getoond. Jaarlijks fluctueren de opbrengsten én de lasten, met name afhankelijk van de grote bouwprojecten die zich per jaar aandienen. Bovendien strekken de lasten bij die grote bouwprojecten zich uit over meerdere jaren (toezicht tijdens de uitvoering), terwijl we de baten daarvan in één jaar ontvangen bij het verlenen van de vergunning. De reserve draagt bij aan de egalisatie van de baten en lasten.

De legesverordening is gebaseerd op het VNG-model aangevuld met lokaal maatwerk. We gaan uit van 100% kostendekking als gemiddelde over een periode van meerdere jaren.

De in 2024 beoogde stapsgewijze invoering van de Wkb is gestart met nieuwbouwwerkzaamheden met een laag risicoprofiel (gevolgklasse 1). Deze categorieën, waaronder bijvoorbeeld grondgebonden woningen vallen, komt weinig voor in Nieuwegein. Er is landelijke discussie over de Wkb als geheel maar vooral de invoering van de volgende Wkb-stappen is momenteel onzeker. We gaan er daarom vanuit dat het stelsel in 2027 niet wijzigt t.o.v. 2026.

Afvalstoffenheffing

Algemeen

De gemeente heeft de plicht om huishoudelijke afvalstoffen in te zamelen. Ter bestrijding van de daaraan verbonden kosten kan door de gemeente een afvalstoffenheffing worden ingesteld.

De afvalstoffenheffing is een retributie waarbij een directe relatie bestaat tussen de heffing en de gemeentelijke activiteit: De afvalstoffenheffing mag ten hoogste kostendekkend zijn. Het beleid van volledige kostendekkendheid zetten wij ook in 2027 voort. Uitgangspunt hiervoor is dat alle directe kosten voor de inzameling en verwerking van het huishoudelijk afval hiervoor in aanmerking worden genomen. Daarnaast worden BTW, personele doorbelasting, overhead, kwijschelding, perceptiekosten BghU en straatvegen toegerekend. Dit betreft enerzijds kosten die op andere taakvelden staan en anderzijds kosten (BTW) die extracomptabel worden toegerekend.

De kosten van overhead worden door middel van een opslag op de personele doorbelasting aan de tarieven toegerekend.

De gemeente hanteert een heffingssystematiek met twee tarieven: enerzijds een (lager) tarief voor eenpersoonshuishoudens en anderzijds een (hoger) tarief voor meerpersoonshuishoudens, we passen dit toe omdat een deel van de kosten niet afhankelijk is van de omvang van het huishouden en een ander deel wel. Daarnaast bestaat de mogelijkheid tot het verkrijgen van een extra afvalcontainer van 140 en/of 240 liter. Het tarief van een eenpersoonshuishouden bedraagt ongeveer 70% van het tarief voor een meerpersoonshuishouden.

Kostenontwikkeling

De directe kosten van de afvalstoffeninzameling dalen in 2027 ten opzichte van 2026 met name door de bijstelling van de begroting van RMN. Hieraan gekoppeld daalt dan ook het bedrag aan BTW-toerekening. De kosten voor kwijschelding zijn naar boven bijgesteld. Evenals de toerekening van personeelsinzet.

Om tot een kostendekkend tarief te komen is voor 2027 een tariefverhoging van 1,3% noodzakelijk. Dat is 2% lager dan de in de kadernota afgesproken indexatie. Vanaf 2028 neemt de deelnemersbijdrage RMN substantieel toe. Voor 2028 en 2029 is een tariefstijging noodzakelijk die 2% boven het indexeringspercentage ligt. Hierbij worden onttrekkingen vanuit de egalisatievoorziening al ingezet om de tariefstijging zo beperkt mogelijk te houden.

Tarieven

Het tarief bedraagt in 2027 voor een meerpersoonshuishouden € 432 (2026 € 427) en voor een eenpersoonshuishouden €301 (2026 € 297). Daarnaast worden voor aanvullende diensten - zoals het hebben van een extra container - aparte tarieven in rekening gebracht.

In onderstaande tabel wordt aangegeven welke lasten worden toegerekend aan het tarief.

	Taakveld (bedragen in €)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
7.3	Afval directe kosten	8.613.500	9.944.600	10.589.000	11.926.400
7.3	Afval directe inkomsten	-38.500	-38.600	-39.700	-40.900
	Netto kosten	8.575.000	9.906.000	10.549.300	11.885.500
2.1	Verkeer en vervoer	457.069	461.671	466.683	484.393
6.3	Inkomensregelingen	679.800	699.600	713.900	729.500
0.4	Overhead	196.329	204.183	211.533	218.937
0.64	Belastingen overig	146.180	149.500	152.860	156.341
	Personele doorbelasting	338.499	352.039	364.712	377.477
	BTW	1.794.618	2.074.065	2.209.368	2.490.285
	Lasten totaal	12.187.496	13.847.058	14.668.357	16.342.434
	Opbrengst afvalstoffenheffing	-12.189.991	-13.148.877	-14.213.822	-16.364.315
	Mutatie voorziening	2.495	-698.181	-454.535	21.882
	Saldo	-	-	-	
	Kostendekkendheid	100%	95%	97%	100%

Rioolheffing

Algemeen

Ter dekking van de kosten die de gemeente maakt voor de uitvoering van watertaken heft de gemeente rioolheffing. Er is voor 2024 -2027 een Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP) 2024-2027 opgesteld. De rioolheffing is een retributie waarbij een directe relatie bestaat tussen de heffing en de gemeentelijke activiteit. In dit geval betekent dit dat de belastingplichtige een heffing betaalt omdat het perceel waarvoor de heffing wordt berekend direct of indirect is aangesloten op de gemeentelijke riolering.

De rioolheffing mag ten hoogste kostendekkend zijn. Uitgangspunt hiervoor is dat naast alle directe kosten die hiervoor in aanmerking worden genomen, ook indirecte kosten worden toegerekend. Zo worden BTW, personele inzet, overhead (opslagpercentage), kwietschelding, perceptiekosten BghU en straatvegen toegerekend. Dit betreft enerzijds kosten welke op andere taakvelden staan en anderzijds kosten (BTW) welke extracomptabel worden toegerekend.

Vanuit het principe dat de vervuiler betaalt wordt de gebruiker van het perceel aangeslagen, niet de eigenaar. Er wordt een vastrecht geheven met daarnaast, bij een waterverbruik van jaarlijks meer dan 300 m³, een toeslag per m³ boven de 300m³. Dat betreft slechts enkele procenten van het totaal aantal aansluitingen. Om toch een eenvoudige differentiatie te kunnen aanbrengen bij de huishoudens wordt onderscheid gemaakt tussen één- en meerpersoonshuishoudens, waarbij het tarief van een eenpersoonshuishouden ongeveer 70% bedraagt van het tarief voor een meerpersoonshuishouden.

Kostenontwikkeling

De effecten van de loon- en prijsbijstelling zijn verwerkt in de kostenontwikkeling. Daarnaast zijn de toe te rekenen kosten individueel gezien. Daar waar nodig zijn deze bijgesteld op basis van de

meest actuele inzichten. In het kader van meer risicovol en scherper begroten zijn enkele stelposten waar geen concrete activiteiten aan ten grondslag liggen bijgesteld.

De lagere directe kosten heeft logischerwijs ook effect op de btw-toerekening. De doorbelasting van directe personeelskosten aan de rioolheffing is lager ten opzichte van 2026 omdat de beleidsmedewerker openbaar en ruimtelijk domein niet meer wordt toegewezen aan de rioolheffing en overige inzet qua toewijzing aan de rioolheffing is bijgesteld. De overhead is conform de berekening van het uurtarief bijgesteld van 67% naar 58%. De toerekening van kosten straatreiniging is hoger vastgesteld ten opzichte van 2026. Dit komt door bijstelling van de personele kosten en hogere kosten tractie (vervanging voertuigen).

Bij de ontwikkeling van de opbrengsten is de prognose 2026 als uitgangspunt genomen. Daarnaast is rekening gehouden met areaaluitbreiding in de komende jaren op basis van de actuele woningplanning. Areaaluitbreiding vertaalt zich direct in hogere opbrengsten, maar in tegenstelling tot bijvoorbeeld bij de afvalstoffenheffing, leidt dit niet direct tot hogere kosten

Om tot een kostendekkend tarief te komen kunnen we ten opzichte van 2026 het tarief voor 2027 met 8% naar beneden bijstellen.

Voorziening rioolheffing

We beschikken over een voorziening rioolheffing, die is bedoeld ter egalisatie van het tarief. Naar verwachting zal het saldo van de voorziening per eind 2026 rond de € 2,6 miljoen zijn. Op dit moment begroten we nog geen onttrekking aan de voorziening ter verlaging van het tarief. Bij het nieuwe GRP voor 2028-2031 zullen we, afhankelijk van de kostenstijgingen daarin bezien of de voorziening kan worden gebruikt voor dekking van een deel van de meerkosten of een geleidelijke opbouw van de stijging van het tarief.

Tarieven

Voor 2027 bedraagt het tarief voor een meerpersoonshuishouden € 187 (2026 € 203) en voor een eenpersoonshuishouden € 131 (2026 € 142).

In onderstaande tabel wordt aangegeven welke lasten worden toegerekend aan het tarief.

	Taakveld (bedragen in €)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
7.2	Riool directe uitgaven	2.823.650	3.008.350	3.161.923	3.263.318
7.2	Riool directe inkomsten	-91.600	-93.900	-96.600	-99.500
	Netto kosten	2.732.050	2.914.450	3.065.323	3.163.818
2.1	Verkeer en vervoer	609.372	615.670	622.244	645.966
6.3	Inkomensregelingen	333.700	343.000	351.000	359.800
0.4	Overhead	508.717	529.065	547.583	566.748
0.64	Belastingen overig	146.180	149.500	152.860	156.341
	Personele doorbelasting	877.098	912.182	944.108	977.152
	Extracomptabel kap.lasten MIP	-	35.830	79.880	201.320
	Extracomptabele rente	169.024	178.756	154.680	141.862

	Taakveld (bedragen in €)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
	Tractie	40.203	54.212	53.922	54.142
	BTW	573.264	597.951	618.277	628.558
	Lasten totaal	5.989.607	6.330.615	6.589.877	6.895.707
	Opbrengst rioolheffing	-5.986.727	-6.316.509	-6.599.757	-6.898.367
	Mutatie voorziening	-2.879	-14.107	9.880	2.660
	Saldo	-	-	-	
	Kostendekkendheid	100%	100%	100%	100%

Begraafrechten

Er is geen tarievenegalisatievoorziening voor deze heffing. De voor- of nadelen komen direct ten gunste, dan wel ten laste, van de algemene middelen. Het tarief stijgt met een indexatie van 3,3%.

	Kostendekkend product begraven	Bedrag
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	310.679
0.4	Overhead	158.441
	Tractie	15.199
	Lasten totaal	484.319
	Opbrengst lijkbezorgingsrechten	476.300
	Saldo	8.019
	Kostendekkendheid	98%

Overige heffingen

De tarieven van de overige heffingen worden voor 2027 verhoogd met het inflatiepercentage van 3,3%.

Kwijtschelding

Kwijtschelding is mogelijk voor afvalstoffenheffing, rioolheffing, OZB en roerende-zaakbelastingen. We hanteren voor kwijtschelding de ruimst mogelijke landelijke normen van de VNG. Daarbij maken we zoveel als mogelijk gebruik van automatische kwijtschelding.

Vergelijking met andere gemeenten

Regionale lastenontwikkeling

In de onderstaande tabel treft u een vergelijking aan van de Nieuwegeinse tarieven 2027 met die van de omliggende gemeenten (jaar 2026). Hieruit blijkt dat zowel de rioolheffing als de OZB (fors) onder het regionaal en landelijk gemiddelde lagen.

Ook het tarief voor de afvalstoffenheffing lag in 2026 onder het regionaal gemiddelde. Alleen het tarief voor meerpersoonshuishoudens was in 2026 hoger dan het landelijk gemiddelde. Voor eenpersoonshuishoudens was het tarief vrijwel gelijk aan het landelijk gemiddelde.

Overzicht tarieven woonlasten regiogemeenten

Gemeente	Afvalstoffenheffing		Rioolrecht		OZB	Totaal lokale lasten	
	1-persoons	meer-persoons	1-persoons	meer-persoons		1-persoons	meer-persoons
Tarief 2027							
Nieuwegein	301	432	131	187	370	802	989
Tarief 2026							
Nieuwegein	297	427	142	203	359	798	989
IJsselstein	297	572	277	277	345	919	1.194
Houten	192	326	111	189	628	931	1.143
Utrecht	346	528	247	247	550	1.143	1.325
Vijfheerenlanden	397	502	190	190	448	1.035	1.140
Lopik	292	344	264	368	718	1.274	1.430
Bunnik	237	435	303	303	818	1.358	1.556
Zeist	336	493	199	199	462	997	1.154
De Bilt	211	408	239	239	695	1.145	1.342
Woerden	271	335	336	336	620	1.227	1.291
Baarn	361	559	292	292	529	1.182	1.380
Soest	350	390	243	243	396	989	1.029
Stichtse Vecht	315	477	214	290	513	1.042	1.280
Gemiddeld 2026 regio	310	443	227	241	536	1.080	1.250
Gemiddeld 2026 landelijk	300	385	230	242	464	994	1.091

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl

3.2. Financiering

In deze financieringsparagraaf behandelen wij de voornemens voor 2027 op het gebied van het treasurybeleid. Wij gaan onder andere in op de belangrijkste ontwikkelingen en de beleidsvoornemens, de interne rekenrente, de verwachte financieringsbehoefte, de stand van de leningenportefeuille en het risicoprofiel.

Wettelijk kader

De uitvoering van de gemeentelijke financieringsfunctie vindt plaats binnen de kaders die gesteld zijn in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido), de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo) en de wet Houdbare overheidsfinanciering (wet Hof). In de Wet fido staat risicobeheersing en transparantie centraal. Risicobeheersing richt zich op renterisico's, kredietrisico's en valutarisico's (de laatste twee risico's zijn voor de gemeente Nieuwegein niet of nauwelijks van toepassing).

Ontwikkelingen en beleidsvoornemens

Evenals het afgelopen jaar verwachten we voor de komende beleidsperiode grote investeringen, specifiek binnen het domein van de onderwijshuisvesting, en het beheer van de openbare ruimte. In ons meerjareninvesteringsprogramma hebben we dan ook rekening gehouden met deze toename. Om deze investeringen te kunnen financieren zullen wij leningen aan moeten trekken. Sinds begin 2026 is de ruime financieel geldpositie teruggelopen en hebben we een langlopende lening moeten aantrekken. Ook voor de komende jaren is de verwachting dat we dit op grond van de kasstromen moeten gaan doen. Voor de begroting betekent dit vanaf 2027 de rentelasten jaarlijks gaan stijgen.

De gemiddelde rente over de nu reeds aangetrokken langlopende geldleningen in 2026 bedraagt 1,03%. Dit is een stijging ten opzichte van het vorige jaar: de rente op de nieuwe leningen die vanaf nu worden aangetrokken ligt fors hoger dan een aantal jaar geleden. De marktrente ligt inmiddels rond de 4,0%. Voor de komende jaren gaan we in de treasuryberekeningen uit van een rente voor nieuw aan te trekken leningen van 4%.

Indien nodig maken we ook gebruik van leningen met een korte looptijd, de kasgeldleningen, of kiezen we voor het aantrekken van langlopende leningen met een uitgestelde storting. Dit uiteraard binnen de grenzen van de wettelijk toegestane norm, de kasgeldlimiet.

In Nieuwegein hanteren we alleen totaalfinanciering, we maken géén gebruik van projectfinanciering (waarbij voor specifieke projecten expliciet financiering wordt aangetrokken en de rente daarvan rechtstreeks wordt toegerekend aan het betreffende project).

Interne rekenrente/omslagrente

Conform BBV werken we binnen Nieuwegein met een interne rekenrente (de omslagrente). Dit houdt in dat de rente die we betalen over aangetrokken leningen worden doorbelast aan alle vaste activa en kostendekkende producten: de zogenaamde omslagrente. De omslagrente is voor 2027 berekend op 0,56%, dit wordt afgerond op 0,5%. Voor 2028 loopt dit op naar 0,75%, voor 2029 1% en 1,25% in 2030. Deze omslagrente wordt berekend door de werkelijke rentelasten te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa, inclusief voorraad grond die integraal zijn gefinancierd. Dit interne rentepercentage is derhalve gekoppeld aan de werkelijke rentelasten,

maar ligt altijd lager dan het gemiddelde percentage van de bestaande leningen (1,14% in 2027), aangezien er geen rente over de eigen financieringsmiddelen wordt toegerekend.

Renteschema

Conform vereisten van de BBV geven we in het renteschema de vergelijking weer tussen welke rentekosten werkelijk worden gemaakt (werkelijk betaald en ontvangen rente) en de rente die intern wordt doorbelast (naar de investeringen en interne verrekeningen met bijvoorbeeld het grondbedrijf). De afwijking tussen de werkelijk te betalen rente en de omslagrente komt naar voren in het renteschema. Het renteschema geeft dus de afwijking aan tussen de werkelijke betaalde (en ontvangen) rente en het bedrag dat als rente is doorbelast in de kapitaallasten. Het resterende verschil valt als resultaat vrij op het product treasury. Onderstaand het renteschema 2027 zoals door de commissie BBV is aanbevolen:

Renteschema toelichting		Bedrag
A + B	Externe rentelasten over kort en lange financiering minus externe rentebaten over korte	2.255.360
C	Rente doorberekend aan grondexploitatie	164.387
D	Rente projectfinanciering	-
	rente doorverstrekte leningen	-40.715
	rente eigen vermogen	-
	rente voorzieningen	-
	totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	2.379.032
E	Totaal aan taakvelden toegerekende rente	1.988.203
F	Renteresultaat op treasury	390.829

Uit de tabel komt naar voren dat we minder rente toerekenen aan de investeringen, dan op grond van de werkelijke rentelasten vereist is. Dit komt doordat de berekende omslagrente (Conform BBV) is afgerond: de berekende omslagrente bedraagt in 2027 0,56%, dit is in de begroting naar beneden afgerond naar 0,5%.

Financieringsbehoefte en schuldpositie

Op basis van de huidige leningenportefeuille en deze meerjarenbegroting ontstaat onderstaande financieringsbehoefte. Hierbij wordt aangetekend dat één en ander mede afhankelijk is van het tempo van uitvoering van geplande investeringen.

leningen bedragen x € 1.000 per 31-12	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
leningensaldo	178.500	163.500	173.500	197.500	215.500	236.500	267.500
rentelasten	2.000	1.660	1.680	2.255	3.053	3.773	4.875
gemiddeld rentepercentage	1,14%	1,02%	0,97%	1,14%	1,42%	1,60%	1,82%

Op basis van die aannames groeit de schuldpositie de komende jaren van € 178 miljoen naar € 267 miljoen. Zie voor een toelichting van de financiële kengetallen de [paragraaf Weerstandsvermogen](#).

Risicoprofiel

Renterisico en kasgeld

Onder renterisico wordt verstaan de mate waarin het saldo van de rentelasten en de rentebaten verandert als gevolg van wijzigingen in het rentepercentage op leningen en uitzettingen.

Ter beheersing van het renterisico op kortlopende schulden is in de Wet fido de kasgeldlimiet opgenomen. Deze limiet (8,5% van het begrotingstotaal) is ingesteld om te voorkomen dat gemeenten te veel kort geld lenen, waardoor bij een sterke stijging van de rente de rentelasten ineens sterk zouden toenemen. Voor Nieuwegein bedraagt de kasgeldlimiet voor 2027 ongeveer € 26 miljoen. Deze limiet zal naar verwachting niet worden bereikt, de focus ligt op het afsluiten van langlopende leningen om het renterisico te beperken. In de begroting gaan we voorzichtigheidshalve ook uit van een minimaal bedrag aan kasgeldleningen.

Ter beheersing van het renterisico op langlopende schulden is de renterisiconorm ingesteld. Deze norm beoogt een zodanige opbouw van de leningenportefeuille dat het renterisico als gevolg van renteaanpassing en herfinanciering van leningen wordt beperkt. De renterisiconorm bedraagt 20% van het begrotingstotaal. Dat betekent dat in enig jaar 20% van het begrotingstotaal mag worden vernieuwd (herfinanciering en/of renteherziening). Voor Nieuwegein bedraagt deze norm in 2027 ruim € 62 miljoen, terwijl er de komende jaren slechts voor een bedrag € 5.000.000 in de jaren 2028, 2029 en 2030 dient te worden afgelost. Ook voor de jaren erna kunnen we aan deze norm voldoen, omdat er bij de opbouw van de portefeuille al rekening is gehouden met voldoende spreiding in vervaldata.

Kredietrisico

De omvang van de portefeuille Lang belegde gelden van de gemeente zal in 2027 circa € 8 miljoen bedragen. De portefeuille bestaat grotendeels uit verstrekte startersleningen en daarnaast een lening aan een tweetal kleinere lokale instellingen uit oogpunt van maatschappelijk nut. De risico's op deze beleggingen zijn bijzonder laag. Ook op de eerstgenoemde, voor de startersleningen geldt namelijk ook de Nationale Hypotheekgarantie. Behoudens kleinere uitzettingen uit oogpunt van maatschappelijk nut mogen vanaf eind 2013 overtollige gelden alleen nog maar bij het Rijk of lagere overheden worden belegd. Het risico van dat laatste is natuurlijk minimaal. Daarnaast is er een kredietrisico op uitstaande overige vorderingen, we schatten dit risico laag is vanwege de genomen interne beheersingsmaatregelen.

Wet HOF (Houdbare overheidsfinancien).

Het overheidssaldo of EMU-saldo is binnen de Europese Unie een belangrijke indicator voor de gezondheid van de overheidsfinanciën. Het EMU-saldo geeft het saldo van de inkomende en uitgaande geldstromen die daadwerkelijk in het kalenderjaar hebben plaatsgevonden. Dit is de wijze waarop de landen in de Eurozone hun EMU-saldo berekenen en waarover begrotingsafspraken zijn gemaakt (3%-norm). Het is wel van belang om het EMU-saldo in de juiste context te zien. Gemeenten maken voor hun boekhouding gebruik van een stelsel van baten en lasten. Hierdoor zegt het EMU-saldo van één jaar relatief weinig, omdat de uitgaven voor investeringen bijvoorbeeld in één jaar leiden tot een uitgave, maar in de exploitatie via de kapitaallasten leiden tot meerjarige lasten. Ook gaan in dit saldo toevoegingen aan voorzieningen ten laste van het resultaat, maar wordt de feitelijke uitgave pas gedaan bij besteding van de voorziening.

	Begroting 2026 *	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Ontwikkeling EMU saldo					
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (BBV Art 17c)	-7.935	-7.445	-12.790	-3.716	-1.751
Mutatie (im)materiele vaste activa	12.226	43.997	7.883	18.025	17.947
Mutatie voorzieningen	-305	151	88	-1.324	928
Mutatie voorraden en onderhandenwerk	1.222	6.595	-17.301	-985	5.893
Verwachte boekwinst verkoop effecten en mva	-	-	-	-	-
Berekend EMU saldo	5.208	43.298	-22.120	12.000	23.017

* t/m Bestuursrapportage

3.3. Weerstandsvermogen, risicobeheersing & kengetallen

Voor inzicht in onze financiële positie is het van belang een beeld te krijgen van de potentiële mee- en tegenvallers (risico's) en van onze mogelijkheden om deze tegenvallers op te vangen (= de weerstandscapaciteit). Dit inzicht geeft een beeld van de robuustheid van onze financiële situatie. Naast het verkrijgen van inzicht in de financiële weerbaarheid, werken wij aan het verbeteren van ons risicomanagement om zodoende een voortschrijdend en structureel inzicht te krijgen in de risico's die we lopen bij het behalen van de doelstellingen van de organisatie. Wij focussen daarbij op de risico's die van buitenaf op de gemeente af kunnen komen en op risico's intern die in beide gevallen onze dienstverlening in gevaar (kunnen) brengen. Op basis van de geïnventariseerde risico's formuleren we gerichte maatregelen om de belangrijkste risico's te verkleinen of zo mogelijk zelfs te voorkomen. Specifiek aandacht besteden we aan de risico's die verband houden met fraude en misbruik, of oneigenlijk gebruik. Deze zijn om die reden ook toegevoegd aan de risico-inventarisatie. Dat vergroot het zicht op die risico's die we als gemeente lopen en biedt mogelijkheden ook hier gericht op te sturen en beheersmaatregelen te formuleren. Zeker nu de onderliggende nota onlangs is geactualiseerd.

Voor de beoordeling van ons weerstandsvermogen zijn twee elementen van belang:

- De weerstandscapaciteit: de middelen en mogelijkheden waarover wij (kunnen) beschikken om niet-begrote, onvoorziene kosten (risico's) te dekken.
- De risico's: risico's van materiële betekenis waarvoor geen maatregelen, in de vorm van bijvoorbeeld een verzekering of voorziening, zijn getroffen.

In de voorliggende programmabegroting werken we op basis van de risico's die eind april 2026 zijn geïnventariseerd en hebben deze, waar nodig geactualiseerd. De omvang van deze risico's zetten we af tegen de beschikbare weerstandscapaciteit om vast te stellen of deze capaciteit voldoende is. Dit doen we aan hand van de gestelde kaders uit de nota risicomanagement en weerstandsvermogen (2022-352).

In deze paragraaf gaan wij achtereenvolgens in op de beschikbare weerstandscapaciteit en de wijze waarop deze is berekend, de benodigde weerstandscapaciteit en het risicoprofiel waarop dit is gebaseerd en de relatie tussen de benodigde en de beschikbare weerstandscapaciteit. Tot slot gaan we in op een aantal financiële kengetallen. Deze zijn sinds enkele jaren verplicht en geven een beeld van de financiële positie van de gemeente en de wijze waarop deze zich in de loop der tijd ontwikkelt.

Beschikbare weerstandscapaciteit

Tot de weerstandscapaciteit van de gemeente worden gerekend:

- De algemene reserves
- De onbenutte belastingcapaciteit OZB
- De begrotingsruimte

Algemene reserves

Onder onze algemene reserves verstaan we de algemene reserve en de reserve Grondbedrijf. De verwachte omvang van de algemene reserve per 1 januari 2027 bedraagt, op basis van voorliggende begrotingscijfers, € 22,2 miljoen. De verwachte omvang van de reserve grondbedrijf bedraagt € 37,9 miljoen.

De onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit is de extra ruimte die de gemeente heeft om de belastinginkomsten te maximaliseren. In de nota risicomanagement en weerstandsvermogen is vastgelegd dat we hiervoor de ruimte hanteren die er is ten opzichte van de artikel 12 normen voor een redelijk belastingpeil. Deze berekening wordt ook door veel andere gemeenten gehanteerd. Uit deze berekeningen blijkt in Nieuwegein geen onbenutte belastingcapaciteit. Hierbij is de geraamde OZB-opbrengst voor 2027 (€ 27,2 miljoen) afgezet tegen de opbrengst die verwacht mag worden in 2027 wanneer het redelijk peil uit de meicirculaire zou worden toegepast op de geschatte WOZ-waarden voor woningen en niet woningen (peildatum 1-1-2026).

Begrotingsruimte

Het begrote resultaat van deze begroting is € 2,4 miljoen.

Beschikbare weerstandscapaciteit

Op grond van bovengenoemde uitgangspunten bedraagt de beschikbare weerstandscapaciteit per 1 januari 2027 naar verwachting € 62,5 miljoen.

Benodigde weerstandscapaciteit

Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen moet de beschikbare weerstandscapaciteit afgezet worden tegen de risico's. Het totale ingeschatte maximale gevolg op basis van kansberekening van alle geïnventariseerde risico's bedraagt afgerond € 110 miljoen. Door de maximale gevolgen van de individuele risico's bij elkaar op te tellen ontstaat een te negatief oordeel over het weerstandsvermogen. Het is immers vrijwel zeker dat niet alle risico's zich tegelijkertijd voor zullen doen. Daarnaast zal niet ieder risico zich daadwerkelijk in de maximale omvang voordoen. Om deze overschatting van risico's te voorkomen is gebruik gemaakt van risicosimulatie (de Monte Carlo methode). In de nota risicomanagement en weerstandsvermogen is vastgesteld dat voor de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit wordt uitgegaan van een risicosimulatie waarbij een zekerheidspercentage van 90% wordt gehanteerd. Uit de uitgevoerde risicosimulatie volgt dat met 90% zekerheid een bedrag van € 18,5 miljoen voldoende is om alle risico's van de gemeente te kunnen afdekken (de benodigde weerstandscapaciteit).

Risicoprofiel

Zoals gemeld hebben we ook de frauderisico's en risico's misbruik en oneigenlijk gebruik in de registratie opgenomen. Er zijn daarmee gemeentebreed vele risico's in beeld. Dit betreft niet alleen financiële risico's, maar ook bijvoorbeeld juridische, personele en imago-risico's. Hieronder presenteren wij de belangrijkste financiële risico's op dit moment voor de gemeente Nieuwegein. Allereerst zijn daar de risico's voor het grondbedrijf. De opbrengsten en kosten zijn van veel en verschillende factoren afhankelijk en deze staan onder andere door de geopolitieke ontwikkelingen onder druk. De actualisatie laat op onderdelen enkele verschuivingen zien ten opzichte van het beeld bij de begroting 2026. Belangrijk om te vermelden is dat de risico's die samenhangen met de netcongestie nog niet in de actualisaties van de grondexploitaties zijn meegenomen zoals die begin juli 2026 door de gemeenteraad zijn vastgesteld, maar wel als risico benoemd. Daarmee wordt dit risico in eerste instantie opgevangen door een beroep op het beschikbare weerstandsvermogen.

De kosten in met name de Jeugdzorg (en iets mindere mate WMO) zijn de afgelopen jaren harder gestegen dan verwacht, maar lijken zich nu te stabiliseren. Dat is op zich een positieve ontwikkeling, maar biedt nog geen zekerheid voor de komende jaren. Het risico is daarmee nog steeds aanwezig, maar de kans en impact zijn naar beneden bijgesteld.

Daar komt bij dat we hebben besloten op verschillende terreinen risicovoller te gaan ramen. Dan gaat het om de kosten Jeugdzorg en WMO, maar ook de verwachte tegemoetkoming in de uitkeringen aan bijstandsgerechtigden (BUIG). Verder is de stelpost voor het opvangen van (extra) indexatie grotendeels geschrapt. En op verschillende plekken in de voorliggende begroting is scherper begroot (zie ook het overzicht eerder in deze begroting). Hierdoor neemt de kans op overschrijdingen toe, maar gelet op de rekeningoverschotten in de afgelopen jaren achten wij dat risico aanvaardbaar.

Het ziekteverzuimpercentage over 2025 bedroeg 6,7% maar loopt sindsdien weer op (7,82% in augustus 2026). Sinds jaren wordt ambtelijk extra capaciteit vrijgemaakt voor beheersing en voorkomen ziekteverzuim.

Ook blijft de beschikbaarheid van voldoende en voldoende gekwalificeerd personeel een risico. Met de toenemende vergrijzing een vraagstuk dat ook de komende jaren actueel is. Dat raakt zowel het vervullen van de eigen vacatures, voor tijdelijke inhuur, maar ook de inzet van externe partijen (aannemers). Het mogelijke gevolg betreft vooral vertraging in de realisatie van de gemeentelijke ambities. Of hogere kosten in die gevallen dat de realisatie alsnog moet doorgaan.

De bijdragen vanuit het Rijk zijn ook nog steeds een onzekere factor en vormen daarmee een risico voor de gemeente. In 2025 is het ravijnjaar, door incidentele maatregelen van het Rijk, met 2 jaar opgeschoven, maar daarmee is die onzekerheid niet van tafel. Voor 2028 en verder zijn we er vooralsnog vanuit gegaan dat de lagere tegemoetkoming in de kosten WMO en Jeugd door de nog te nemen (en ontwikkelen) maatregelen worden opgevangen.

En zien we verder dat de algemene uitkering sneller stijgt dan eerder verwacht doordat veel bouwprojecten in Nieuwegein volgens planning worden gerealiseerd. Daarmee zijn de op termijn verwachte middelen eerder beschikbaar. Voor de langere termijn zien we wel dat de ontwikkeling van de algemene uitkering standaard achterblijft bij de kostenontwikkeling van gemeenten. In de analyse duurzaam financieel evenwicht is daar ook op gewezen.

Daar komt nog bij dat de herijking van de verdeelsystematiek gevolgen met zich meebrengt die nadelig voor gemeenten (w.o. Nieuwegein) kunnen uitpakken. Ook dit betreft een risico dat zich mogelijk na 2027 openbaart.

De risico's op het terrein van ICT, informatiebeveiliging en privacy zijn in 2026 nadrukkelijk onder de loep genomen en geactualiseerd. Dit vanwege de toenemende afhankelijkheid, maar ook bedreigingen die wereldwijd plaatsvinden en van alle kanten kunnen komen.

Ratio weerstandsvermogen

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit, kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt de ratio voor het weerstandsvermogen.

Verwachte stand per 1 januari 2027

Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 62.500.000	= 3,4
Benodigde weerstandscapaciteit	€ 18.500.000	

In de nota Risicomanagement is vastgelegd dat we streven naar een beschikbaar weerstandsvermogen dat tenminste ruim voldoende is. Dit betekent een ratio weerstandsvermogen boven de 1,4. De ratio weerstandsvermogen voor de begroting 2027 ligt hier fors boven. De ratio is wel lager dan die in de begroting 2026 (3,5). We verwachten in de komende jaren een verdere daling van de ratio omdat een deel van de beschikbare algemene reserves in die periode ingezet zal worden voor de tijdelijke huisvesting onderwijs en het programmaplan Groot Merwede.

Financiële kengetallen

Sinds 2015 is in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) een aantal financiële kengetallen voorgeschreven in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Deze kengetallen zijn bedoeld om inzicht te geven in de financiële weerbaar- en wendbaarheid van de gemeente. Hiermee krijgt de raad gemakkelijker inzicht in de financiële positie van de gemeente en in de baten en lasten. Deze kengetallen vormen een verbinding tussen de verschillende aspecten die de raad in de beoordeling van de financiële positie kan betrekken om daar een verantwoord oordeel over te kunnen geven. De kengetallen leveren daarmee ook een bijdrage aan de kaderstellende en controlerende rol.

Hieronder presenteren wij de kengetallen van Nieuwegein over rekening 2025, begroting 2027 en begroting 2028 t/m 2030.

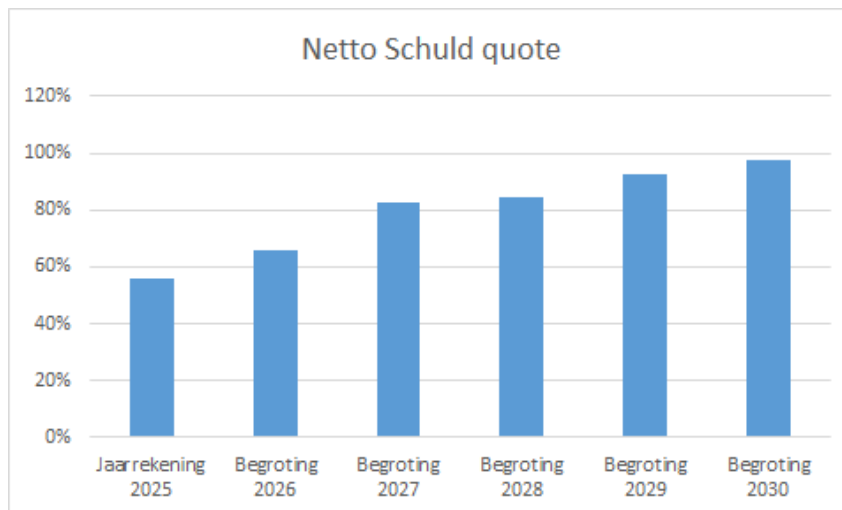
	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Netto Schuld quote	56%	65%	81%	79%	91%	98%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	59%	69%	85%	82%	94%	101%
Solvabiliteitsratio	35%	34%	28%	26%	24%	23%
Structurele exploitatieruimte	2,77%	0,20%	2,10%	0,86%	0,76%	1,88%
Kengetal grondexploitatie	8,1%	8,7%	10,6%	4,7%	4,6%	6,5%
Belastingcapaciteit	90%	91%	91%	91%	91%	91%

Hieronder lichten wij de kengetallen toe.

Netto schuldquote:

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen (baten). Het geeft hiermee een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Hoe lager de netto-schuldquote is, des te beter.

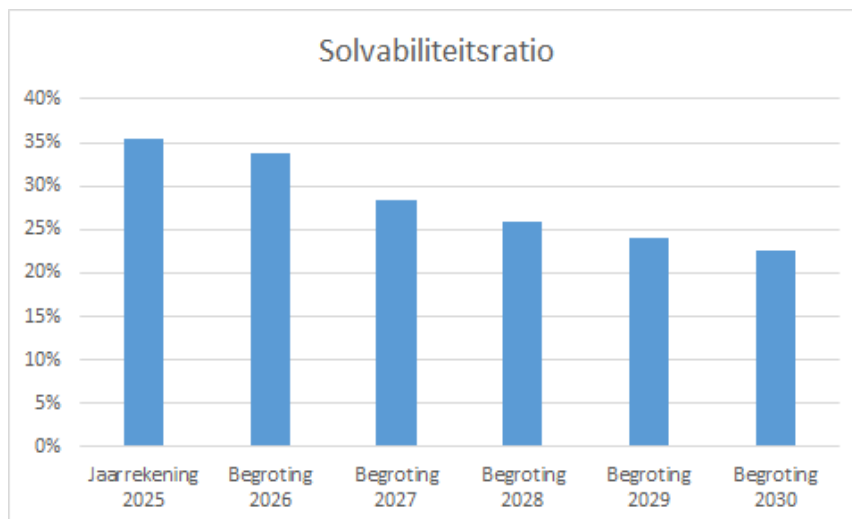
De komende jaren zien we door een toename van de investeringen, die deels worden gefinancierd door leningen, een meer oplopende schuldquote. Er sprake van een gemiddeld risicoprofiel als deze schuldquote ligt tussen 90% en 130%. Wij hebben voor de komende periode van 4 jaar nog een gunstige ratio maar zien wel een stijgende trend, dit wordt vooral veroorzaakt door de komende investeringsopgave die we meer gaan financieren met leningen.

** met ingang van de begroting 2027 wordt bij de berekening van de netto schuldquote de deelneming in Verbindion niet meegeteld. Dit kengetal wijkt daarmee af ten opzichte van de berekening in de jaarrekening en de begroting 2026.*

Solvabiliteitsratio

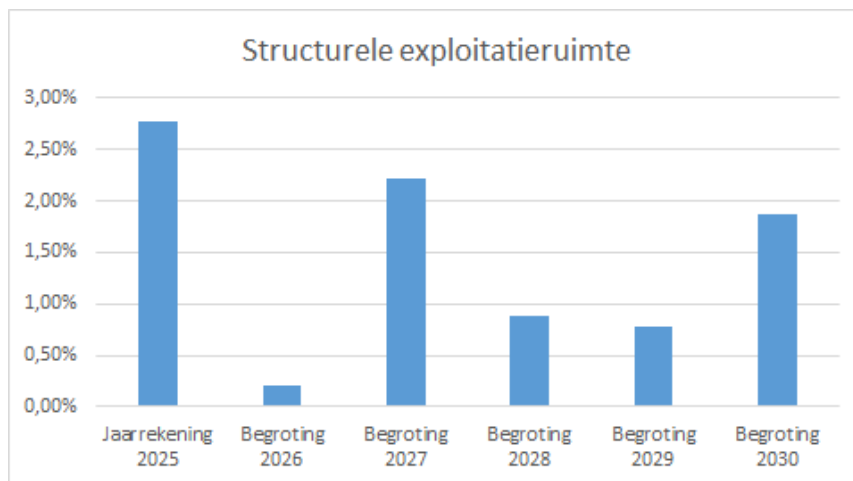
Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale vermogen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio is, des te beter. Als signaalwaarde voor de solvabiliteitsratio geldt een percentage van 20%. De ratio daalt in de komende jaren, en nadert deze signaalwaarde in 2030. Dit wordt veroorzaakt door een structureel dalende trend van de reserves, gekoppeld aan een stijgende waarde van het balanstotaal (waaronder de investeringen).

Structurele exploitatieruimte

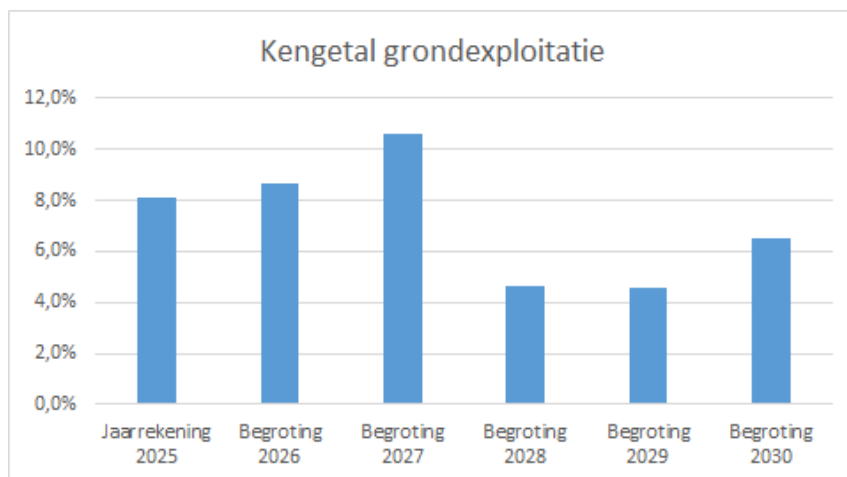
Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de verhouding tussen structurele baten en structurele lasten in

vergelijking met de totale baten. Bij een positief getal zijn de structurele baten hoger dan de structurele lasten, verder geldt, hoe hoger dit kengetal is, des te beter. In alle komende vier begrotingsjaren is het kengetal positief.

Grondexploitatie

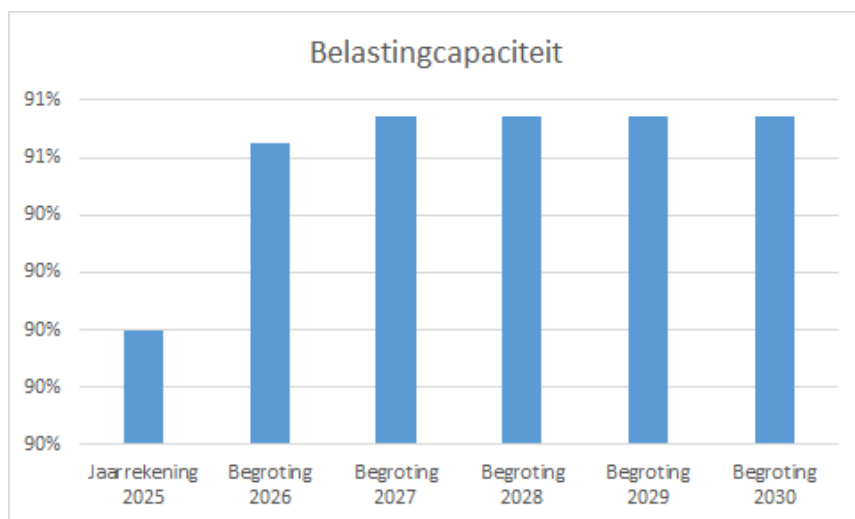
Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond binnen de grondexploitaties zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. De grondposities kunnen een potentieel risico vormen bij een economische neergang waarbij grond minder waard wordt. Bij dit kengetal geldt dat hoe lager, des te minder risico we als gemeente lopen. We hebben nog steeds, ten opzichte van onze baten, weinig grondvoorraad. Hierdoor lopen we weinig risico.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Het kengetal belastingcapaciteit vergelijkt de woonlasten (OZB, rioolheffing, afvalstoffenheffing) van een gemiddeld gezin in Nieuwegein met landelijke cijfers. Deze landelijke cijfers zijn gebaseerd op gegevens van het jaar 2026. In vergelijking hiermee ligt onze belastingcapaciteit onder het gemiddelde in Nederland: onze tarieven riolering, afval en OZB

bedroegen in 2026 € 989, het landelijke gemiddelde tarief voor 2026 bedraagt € 1.091. Ons tarief voor 2027 bedraagt € 989 euro.

3.4. Onderhoud kapitaalgoederen

Nota kapitaalgoederen Openbaar Domein

In 2023 is de [Nota kapitaalgoederen Openbare Ruimte 2024-2027](#) vastgesteld, met daarin een onderscheid tussen investeringen, groot onderhoud en klein onderhoud. De beheerplannen 2024-2027 vormen de basis van deze nota kapitaalgoederen. Deze beheerplannen zijn opgebouwd volgens de principes van asset management.

Concreet zijn in deze nota opgenomen: de kapitaalgoederen openbare ruimte voor zover in beheer bij de gemeente Nieuwegein. Het betreft de disciplines:

- Wegen
- Civiele kunstwerken
- Weg- en straatmeubilair
- Riolering en baggeren
- Openbaar groen
- Spelen en bewegen
- Verkeersregelininstallaties

Het onderdeel riolering wordt in deze actualisatie meegenomen in de vorm van het [Gemeentelijk Rioleringsplan 2024-2027 \(GRP\)](#). In het GRP bepalen wij de benodigde middelen, en deze vormen hiermee de basis voor de hoogte van de rioolheffing.

Voor openbare verlichting hebben we een uitzondering gemaakt. In 2024 is een notitie opgesteld met scenario's voor de exploitatie van de openbare verlichting 2025-2027. Dit is een eerste doorkijk met budget en wat er wordt verwacht (raadsinformatiebrief [2024-183](#)).

De gemeente Nieuwegein heeft ook kapitaalgoederen die geen onderdeel uitmaken van deze nota kapitaalgoederen Openbaar Domein. Deze worden niet vanuit de gelden voor beheer en onderhoud van de openbare ruimte gefinancierd. Het betreft:

- Maatschappelijk vastgoed (verantwoordelijkheid afdeling Support)
- Parkeren (geregeld via parkeerexploitaties (PEX))
- Afval en grondstoffen (geregeld via Reinigingsdienst Midden Nederland (RMN))
- Tractie (vervanging van machines en auto's is geregeld via het meerjarig investeringsplan)

Kapitaalgoederen Openbaar Domein

Kapitaalgoederen vormen de infrastructuur van de openbare ruimte (zoals wegen, groen, civiele kunstwerken (bijvoorbeeld: bruggen, tunnels), lichtmasten, verkeerslichten en speelvoorzieningen). Na aanleg vergt deze infrastructuur beheer en regelmatig onderhoud en dat kost geld. Het beheer en onderhoud van kapitaalgoederen is belangrijk omdat het publieke ruimte betreft en dus directe invloed heeft op de aantrekkelijkheid en veiligheid van het woon-, leef- en werkklimaat in de stad. De kapitaalgoederen vertegenwoordigen een substantieel deel van het gemeentekapitaal. Goed beheer en onderhoud van deze kapitaalgoederen is belangrijk. Zowel vanuit het oogpunt van de gebruikers als vanuit een financieel perspectief. Nieuwegein is inmiddels 54 jaar oud en is een mix van een ontwikkel- een beheergemeente. Deze mix maakt dat het beheer - en daarmee de uitstraling van de stad - een grotere invloed heeft gekregen op de identiteit van de Nieuwegein.

Financieel beheer onderhoud kapitaalgoederen

Met ingang van 2017 is op grond van het BBV een strikt onderscheid gemaakt tussen investeringen, groot onderhoud en regulier onderhoud. Waar voorheen grote investeringen nog uit een voorziening werden betaald en niet werden geactiveerd, is dit nu niet meer toegestaan. Investerings worden geactiveerd en leiden tot kapitaallasten in de begroting. Het reguliere (groot) onderhoud wordt betaald uit jaarlijkse exploitatiebudgetten. Indien de jaarlijkse (groot) onderhoudskosten per jaar sterk fluctueren, dan wordt hier een onderhoudsvoorziening voor getroffen met als doel het egaliseren van de kosten. Binnen het Openbaar Domein is er alleen voor onderhoud Civiele Kunstwerken nog een onderhoudsvoorziening aanwezig. Zie onderstaand onder het kopje "Onderhoudsvoorziening Civiele kunstwerken".

Voor een samenvatting van de opgave binnen de openbare ruimte voor de beheerperiode 2024-2027, uitgesplitst per beheerdomein, wordt verwezen naar hoofdstuk 4 van de [Nota kapitaalgoederen Openbare Ruimte 2024-2027](#). Er wordt stilgestaan bij de ambitie, algemene functie, arealen, huidige kwaliteit, geplande beheer- en onderhoudsmaatregelen en financiën in de periode 2024-2027.

Voor gedetailleerdere financiële overzichten wordt verwezen naar hoofdstuk 5 van de [Nota kapitaalgoederen Openbare Ruimte 2024-2027](#) en de (bijlagen in de) afzonderlijke beheerplannen. Per beheerplan zijn detailoverzichten opgesteld met de benodigde vervangings- en levensduurverlengende investeringen.

Totaal Vervangings- en levensduur verlengende investeringen voor de komende jaren op basis van de onderliggende beheerplannen.

Investerings :	Periode beheerplan				Doorkijk nieuwe periode beheerplannen			
bedragen x € 1.000	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Spelen en Bewegen	718	773	975	197	329	329	329	329
Openbaar Groen	923	923	923	923	923	923	923	923
Civiele kunstwerken*	1.031	943	390	341	603	603	603	603
Beschoeiingen	318	318	318	318	318	318	318	318
Vervangingsinvesteringen (40 jr)	2.680	1.137	301	0	1.096	1.096	1.096	1.096
Levensduurverlengende investeringen (20 jr)	3.513	3.699	5.781	4.839	4.384	4.384	4.384	4.384
Wegen	6.192	4.836	6.083	4.839	5.480	5.480	5.480	5.480
Weg- en straatmeubilair	334	334	334	334	334	334	334	334
Verkeersregelinstallaties (VRI)	956	785	0	0	0	0	187	131
Totaal investeringen (incl VAT kosten)**	10.473	8.912	9.024	6.952	7.987	7.987	8.173	8.118

* Exclusief al lopende projecten waarvoor huidige kredieten beschikbaar zijn, maar doorlopen naar volgende jaren.

** De VAT kosten zijn berekend als een vaste percentage (9,6%) van het investeringsbedrag (personele inzet voor voorbereiding, administratie en toezicht). Alleen over de investeringen voor Verkeersregelinstallaties worden geen VAT kosten berekend.

Totaal investeringen per jaar op basis van GRP:

Beheerplan	2024	2025	2026	2027
Investeringen (incl VAT kosten)	€ 2.214	€ 2.433	€ 2.039	€ 2.039

Onderhoudsvoorziening Civiele Kunstwerken.

Groot onderhoud doet zich als gevolg van slijtage en veroudering pas na een langere periode van gebruik voor. Het gaat hier om ingrijpende maatregelen die in de levensduur van een civiel kunstwerk maar een beperkt aantal keer voorkomen. Onderstaande tabel toont de kosten voor het groot onderhoud aan de civiele kunstwerken. Het saldo van de onderhoudsvoorziening Civiele Kunstwerken was per 1-1-2026 € 1,25 miljoen.

Onderhoudsvoorziening Civiele kunstwerken	2027
Onderhoudskosten	€ 615.100
Dotatie voorziening	€ -550.000
Mutatiesaldo voorziening begroting 2027	€ 65.100

Bron: Beheerplan Civiele kunstwerken 2024-2027

Kapitaalgoederen maatschappelijk vastgoed

In de Nota Kapitaalgoederen onderdeel gemeentelijk maatschappelijk vastgoed 2024 - 2027 is inzichtelijk gemaakt wat de kwaliteitsambities voor het maatschappelijk vastgoed zijn, welk beheer en onderhoud daarvoor moet worden uitgevoerd, en welke financiële middelen daarvoor nodig zijn.

In het kader van verduurzaming gemeentelijk vastgoed zijn over de periode 2026 tot en met 2040 de benodigde investeringen en kosten ervan in beeld gebracht. Wij stellen voor dat een aanvang te maken met de investeringen voor de jaren 2027 en 2028. De activiteiten bestaan uit investeringen, die tot kapitaallasten leiden en niet te activeren (jaarlijkse) kosten, die ten laste worden gebracht van de voorziening Verduurzaming gemeentelijk vastgoed. Daarnaast verwachten we lagere energiekosten als gevolg van deze investeringen. Het saldo van de kapitaallasten en de besparing energiekosten worden verwerkt in het begrotingssaldo.

Overzicht maatschappelijk vastgoed

	Gemeentelijk vastgoed	Aantal gebouwen	Vloeroppervlakte m2	Verzekerde herbouwwaarde (x € 1.000)
1	Stadshuis	1	12.529	58.720
2	Theater	1	7.500	32.730
3	Sportgebouwen	15	10.182	17.210
4	Schoolgebouwen*	26	48.327	32.850
5	Overigen gebouwen	24	12.030	23.240
	Totaal	67	90.568	164.750

* Van de 26 scholen zijn 7 schoolcomplexen en 3 vrijstaande schoolgebouwen eigendom van de gemeente. Bij de overige schoolgebouwen zijn de desbetreffende schoolbesturen juridisch eigenaar.

Vanuit de reguliere vastgoedexploitaties van het gemeentelijk vastgoed wordt ten behoeve van het onderhoud voor elk gebouw gedoteerd aan één van de 5 onderhoudsvoorzieningen:

	Kapitaalgoed/voorziening	Geplande uitgaven onderhoud 2027	Geplande investerings	Dotatie 2027
1	Stadshuis	€ 28.800	€ 555.700	€ 208.600
2	Theater	€ 472.000		€ 515.100
3	Sportgebouwen en sportvelden	€ 385.430	€ 895.800	€ 388.700
4	Schoolpleinen en buurtpleinen	€ 259.600	€ 1.207.800	€ 146.700
5	Overige gebouwen	€ 328.200		€ 152.300
6	Verduurzaming	€ 225.100	€ 830.400	€ 152.300
	Totaal	€ 1.474.030	€ 2.659.300	€ 1.563.700

De dotaties zijn gebaseerd op het Meerjarenonderhoudsplan (MJOP). Voor elk gebouw is een MJOP op basis van conditiemeting conform NEN2767 opgesteld. De jaarlijkse dotaties zijn het gemiddelde bedrag per jaar van de totale onderhoudskosten over 10 jaar van elk gebouw. De vervangingsinvesteringen zijn opgenomen in het Meerjaren InvesteringsPlan (MIP). In detail zijn deze opgenomen in hoofdstuk 4.7 Overzicht investeringen.

Kapitaalgoed	Beleidskader / looptijd	Kwaliteitsniveau / ambitie
Representatieve en relatief jonge gebouwen: • Stadshuis • Theater De Kom • Brede School De Lotus • Gemeentewerf • Brandweerkazerne-Z	Nota Kapitaalgoederen 2024-2027 onderdeel gemeentelijk maatschappelijk vastgoed MJOP's voor periode 2024 t/m 2033	Ten minste conditie 2 cf. NEN2767 (de kwaliteit is goed of beter)
Overige gebouwen	Nota Kapitaalgoederen 2024-2027 onderdeel gemeentelijk maatschappelijk vastgoed MJOP's voor periode 2024 t/m 2033	Ten minste conditie 3 cf. NEN2767 (de kwaliteit is redelijk of beter)

Financiële consequenties en vertaling naar de begroting

De onderhoudsvoorzieningen zijn gevormd om de kosten voor het groot (planmatig) technisch onderhoud van het vastgoed door de jaren heen te kunnen egaliseren. Voor elk gebouw is er een MJOP met een planhorizon van 10 jaar. Bij de berekening van de dotaties is met de niet-verrekenbare BTW en een gemiddelde (cumulatieve) prijsindex rekening gehouden. Alle geplande vervangingen met een investeringswaarde van meer dan € 25.000 zijn conform de voorschriften van het BBV geactiveerd in de jaarschijven van het MIP 2024-2027 en zitten niet in de onderhoudsvoorzieningen.

De MJOP's en de geactiveerde vervangingen zijn geïntegreerd in het Beheerplan Gemeentelijk Maatschappelijk Vastgoed 2024-2027, dat conform de Nota Kapitaalgoederen onderdeel gemeentelijke maatschappelijk vastgoed 2024-2027 elke 4 jaar geactualiseerd ter vaststelling aan de raad zal worden aangeboden. Momenteel zijn we gestart met de herijking van de beheerplannen gemeentelijk vastgoed. De beheerplannen worden in 2027 ter vaststelling aan de raad aangeboden. De financiële effecten worden meegenomen in de kadernota 2028.

3.5 Verbonden partijen

Inleiding

Verbonden partijen zijn volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisaties waarin de gemeente zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat of het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Het gemeentelijke beleid met betrekking tot verbonden partijen is vastgelegd in de nota verbonden partijen, die in 2025 door de gemeenteraad is vastgesteld.

In deze paragraaf is een totaaloverzicht van de verbonden partijen opgenomen, uitgesplitst in 4 categorieën: gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en verenigingen, coöperaties en vennootschappen en overige verbonden partijen. Na het totaaloverzicht wordt de informatie per verbonden partij getoond.

Samenvattend overzicht van verbonden partijen

Gemeenschappelijke regelingen
Afvalverwijdering Utrecht (AVU)
Belastingssamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU)
GGD regio Utrecht (GGDrU)
Recreatieschap Stichtse Groenlanden
Omgevingsdienst Utrecht (ODU)
Reinigingsbedrijf Midden Nederland (RMN)
Veiligheidsregio Utrecht (VRU)
Werk en Inkomen Lekstroom (WIL)
Coöperaties en Vennootschappen
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
Coöperatie Parkeerservice UA
Huisvuilcentrale (HVC)
N.V. Sportinrichtingen Nieuwegein
Vitens
Stedin
Stichtingen & verenigingen
Stichting Beschut Werk Lekstroom (WerkwIJSS)
Overige verbonden partijen
Regionale backoffice Lekstroom (RBL) in oprichting. Per 1-1-2027 een centrumregeling.

Verbonden partij	Programma	Type	Financiële bijdrage	Eigen vermogen 1/1	Eigen vermogen 31/12	Vreemd vermogen 1/1	Vreemd vermogen 31/12	Risico's	Verwacht resultaat
Afval Verwijdering Utrecht (AVU)	Leefomgeving en Veiligheid	Gemeenschappelijke regeling	€ 2.650.086	€ 0	€ 0	€ 15.333.000	€ 15.333.000	Laag	€ 0
Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU)	Bedrijfsvoering	Gemeenschappelijke regeling	€ 1.044.000	€ 756.870	€ 694.000	€ 7.339.343	€ 7.373.000	Middel	€ 0
Centrumregeling Lekstroom (voorheen Regionale Backoffice Lekstroom)	VEKOB	Gemeenschappelijke regeling	€ 1.396.257	0	0	0	0	Laag	0
Coöperatie ParkeerService UA	Leefomgeving en Veiligheid	Coöperatie	€ 1.156.000	€ 2.807.000	€ 2.807.000	€ 7.006.000	n.n.b.	Laag	€ 0
GGD regio Utrecht (GGDrU)	VEKOB	Gemeenschappelijke regeling	€ 3.531.505	€ 4.521.000	€ 4.619.000	€ 30.035.000	€ 28.765.000	Middel	€ 98.000
Huisvuilcentrale (HVC)	Leefomgeving en Veiligheid	Naamloze vennootschap	n.v.t.	€ 257,5 mln.	€ 277,9 mln.	€ 966,4 mln.	€ 1.031,4 mln.	Laag	n.n.b.
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	Algemene dekkingsmiddelen	Naamloze vennootschap	n.v.t.	4,712 mln.	4,777 mln.	110.819 mln.	123.614 mln.	Laag	n.n.b.
Omgevingsdienst Utrecht (ODU)	Wonen en Economie	Gemeenschappelijke regeling	€ 719.760	nog niet bekend i.v.m. liquidatie GR RUD en ODRU	€ 3.200.000	nog niet bekend i.v.m. liquidatie GR RUD en ODRU	€ 9.693.000	Middel	€ 0
Recreatieschap Stichtse Groenlanden (SGL)	Vrije tijd	Gemeenschappelijke regeling	€ 330.762	€ 3.858.539	€ 3.884.919	€ 9.100.308	€ 10.637.415	Hoog	€ 90.584
Reinigingsbedrijf Midden Nederland (RMN)	Leefomgeving en Veiligheid	Gemeenschappelijke regeling	€ 8357.000	€ 233.000	€ 0	€ 34.626.000	€ 35.362.000	Hoog	€ 200.000
Stedin	Algemene dekkingsmiddelen	Naamloze vennootschap	n.v.t.	€ 3.221 mln.	€ 3.370 mln.	€ 5.063 mln.	€ 5.704 mln.	Laag	n.n.b.
Veiligheidsregio Utrecht (VRU)	Leefomgeving en Veiligheid	Gemeenschappelijke regeling	€ 5.153.000	€ 31.876.000	€ 31.744.000	€ 74.659.000	€ 94.002.000	Hoog	€ 0
Verbindion (N.V. Sportinrichtingen Nieuwegein)	Vrije tijd	Naamloze vennootschap	€ 2.720.639 (incl. btw)	€ 8.126.000	€ 7.959.000	€ 51.541.000	€ 51.947.000	Middel	n.n.b.
Vitens N.V.	Algemene dekkingsmiddelen	Naamloze vennootschap	n.v.t.	649,5 mln	677,7 mln	1.446,6 mln	1.559,7 mln	Laag	n.n.b.
Werk en Inkomen Lekstroom (WIL)	VEKOB	Gemeenschappelijke regeling	€ 41.221.800 (49,8% van het begrotingstotaal)	€ 0	€ 0	€ 4.691.000	€ 2.470.000	Middel	€ 0
WerkwIJSS	VEKOB	Stichting	€ 384.197	€ 120.917	€ 120.917	€ 0	€ 0	Laag	n.n.b.

Detailoverzicht verbonden partijen

Afval Verwijdering Utrecht (AVU)			
Vestigingsplaats	Soest		
Doel	Organisatie en regeling van transport, overslag, be- en verwerking van huishoudelijk afval.		
Betrokkenen	Alle gemeenten in de provincie Utrecht		
Bestuurlijk belang	De gemeente Nieuwegein wordt in het algemeen bestuur vertegenwoordigd door wethouder R. Scholten.		
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling		
Eigen vermogen	Boekjaar: 2027	Begin: € 0	Eind: € 0
Vreemd vermogen	Boekjaar: 2027	Begin: € 15.333.000	Eind: € 15.333.000
Geprognostiseerde bijdrage	De bijdrage Nieuwegein aan AVU in 2027 is begroot op €2.650.086. De begroting van de AVU is onderdeel van de RMN begroting en hier dus in opgenomen. Verrekening vindt plaats via de bijdrage aan RMN.		
Prognose resultaat	€ 0		
Risico's voor de financiële positie gemeente Nieuwegein	AVU is een beleidsarme inkooporganisatie voor de verwerking van het afval. De bureaukosten maken slechts een zeer klein onderdeel uit van de begroting. De kosten in de begroting worden bepaald door de begrootte tonnages (die door de jaren heen schommelen) en de meerjarig afgesproken tarieven (incl. indexering). De tarieven kunnen alleen veranderen door nieuwe aanbestedingen, faillissementen bij verwerkers en/of financiële prikkels van de overheid. Met name deze financiële prikkels op brandbaar afval (toeslag op verbranding en CO2 heffing) gaan tussen 2026-2030 zeer snel stijgen. De gemeente Nieuwegein kan invloed uitoefenen op de begrootte tonnages door effectief afval- en grondstoffenbeleid. AVU werkt voor de aanbestedingen samen met Cirkelwaarde (Alle ROVA en Circulus gemeenten). Hierdoor wordt de aanbestedingsexpertise gebundeld en ontstaat er massa en onderhandelingsruimte in de aanbestedingspercelen.		
Ontwikkelingen	In 2026 zijn de deelnemende gemeenten er een onderzoek gestart naar de toekomstige invulling van de AVU. Dit mede in het licht van het uittreden van twee van de gemeenten. De uitkomsten van dit onderzoek worden vanaf 2027 geïmplementeerd. De volgende verwerkingstarieven staan in de markt onder druk - Harde Kunststoffen - Oud Papier en Karton - Textiel		

Belastingssamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU)			
Vestigingsplaats	Utrecht		
Doel	Het efficiënt uitvoeren van het heffen van gemeentelijke belastingen, de wet waardering uitvoering onroerende zaken en het beheer en uitvoering van vastgoed informatie		
Betrokkenen	Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden en de gemeenten Utrecht, de Bilt, Bunnik, Houten, Lopik, Nieuwegein, Utrechtse Heuvelrug, Zeist en Stichtse Vecht		
Bestuurlijk belang	De gemeente Nieuwegein wordt in het Bestuur vertegenwoordigd door wethouder R. Scholten.		
Juridische vorm	Bedrijfsvoeringsorganisatie op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen		
Eigen vermogen	Boekjaar: 2027	Begin: € 756.870	Eind: € 694.000
Vreemd vermogen	Boekjaar: 2027	Begin: € 7.339.343	Eind: € 7.373.000
Geprognostiseerde bijdrage	Nieuwegein is een van de 10 deelnemers in de verbonden partij. De bijdrage van Nieuwegein aan BghU voor 2027 is begroot op € 1.044.000.		
Prognose resultaat	€ 0		
Risico's voor de financiële positie gemeente Nieuwegein	BghU heeft niet te maken met noemenswaardige risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die niet opgevangen konden worden binnen de reguliere exploitatie.		
Ontwikkelingen	Het bestuur van de BghU heeft een ontwerp van de gewijzigde gemeenschappelijke regeling (GR) voorgelegd aan de deelnemende gemeenten en het hoogheemraadschap. De voorgestelde wijziging betreft de omzetting naar een openbaar lichaam en bevat aanpassingen in de governance, besluitvormingsprocessen en de positie van deelnemers binnen de samenwerking. In Q4 2026 zal het algemeen bestuur van HDSR en de gemeenteraden van de deelnemers hier formeel definitief over beslissen. De Waarderingskamer houdt toezicht op de uitvoering van de Wet Waardering onroerende zaken (Wet WOZ). Tijdens een quickscan van de Waarderingskamer op 25 augustus jl. werd duidelijk dat de organisatie grote voortgang heeft geboekt op de verbeterpunten uit het breed onderzoek van begin dit jaar. Dit betekent dat BghU nog in 2026 de stap kan zetten van het algemene oordeel 'voldoende' naar 'goed'. Een beoordeling van vier sterren is daarmee nadrukkelijk binnen bereik gekomen		

Centrumregeling Lekstroom (voorheen Regionale Backoffice Lekstroom)			
Vestigingsplaats	Houten		
Doel	Samenwerkingsovereenkomst op het gebied van decentralisaties van de AWBZ/Wmo en Jeugdzorg		
Betrokkenen	Gemeente Houten, Nieuwegein, Lopik, IJsselstein en Vijfheerenlanden		
Bestuurlijk belang			
Juridische vorm	Er is sprake van een centrumregeling welke onder de Wet gemeenschappelijke regeling valt.		
Eigen vermogen	Boekjaar: 2027	Begin: 0	Eind: 0
Vreemd vermogen	Boekjaar: 2027	Begin: 0	Eind: 0
Geprognostiseerde bijdrage	De begrote financiële bijdrage in 2027 is € 1.396.257		
Prognose resultaat	0		
Risico's voor de financiële positie gemeente Nieuwegein			
Ontwikkelingen	Per 1-1-2027 gaat de RBL over naar de Centrumregeling Lekstroom.		

Coöperatie ParkeerService UA			
Vestigingsplaats	Amersfoort		
Doel	Ondersteunen van gemeenten bij het ontwikkelen, implementeren en uitvoeren van parkeerbeleid.		
Betrokkenen	-		
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt als lid tijdens de ALV vertegenwoordigd door wethouder R. Scholten. Daarnaast bestaat er een RvC, bestaande uit vijf onafhankelijke leden. Een directeur-bestuurder verzorgt de dagelijkse leiding.		
Juridische vorm	Coöperatie UA		
Eigen vermogen	Boekjaar: 2025	Begin: € 2.807.000	Eind: € 2.807.000
Vreemd vermogen	Boekjaar: 2025	Begin: € 7.006.000	Eind: n.n.b,
Geprognostiseerde bijdrage	De verwachte bijdrage voor de uitvoeringsovereenkomst in 2024 bedraagt € 1.156.000		
Prognose resultaat	€ 0		
Risico's voor de financiële positie gemeente Nieuwegein	Omdat de coöperatie Uitgezonderd Aansprakelijk is (UA), is er onder normale omstandigheden geen extern risico bovenop het reguliere risico van de parkeerexploitatie, waarvoor reeds bij de bepaling van het weerstandsvermogen van de gemeente rekening is gehouden. Hierin zijn ook beheersmaatregelen opgenomen. Bij uitreding van een lid van de coöperatie bestaat het risico dat de indirecte kosten per lid stijgen. Het risico hierop wordt binnen de huidige omstandigheden als zeer klein geschat. Toetreding van nieuwe leden ligt meer in de lijn der verwachting. In dat geval dalen de indirecte kosten. Een beheersmaatregel is niet van toepassing. De beheersmaatregelen voor de andere risico kunnen gezien worden als toereikend. De kans dat deze risico's zich gelijktijdig manifesteren, is nihil.		
Ontwikkelingen			

GGD regio Utrecht (GGDrU)			
Vestigingsplaats	Zeist		
Doel	Het uitvoeren van de in de Wet Publieke gezondheid beschreven taken		
Betrokkenen	26 gemeenten in de Provincie Utrecht		
Bestuurlijk belang	De gemeente Nieuwegein wordt in het Algemeen bestuur vertegenwoordigd door wethouder M. Hack.		
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling		
Eigen vermogen	Boekjaar: 2027	Begin: € 4.521.000	Eind: € 4.619.000
Vreemd vermogen	Boekjaar: 2027	Begin: € 30.035.000	Eind: € 28.765.000
Geprognostiseerde bijdrage	€ 3.531.505		
Prognose resultaat	€ 98.000		
Risico's voor de financiële positie gemeente Nieuwegein	De GGdrU onderzoekt een andere indexeringsmethodiek, die aansluit op de (rijks)indexering BBP (prijs en volume), voor de jaren vanaf 2028. Hierdoor kan de berekening van de gemeentelijke bijdrage veranderen. Het AB neemt hierover uiterlijk begin 2027 een besluit.		
Ontwikkelingen	Het is een landelijke trend dat de publieke gezondheidszorg onder druk staat: de bevolking groeit, gezondheidsvraagstukken worden complexer van aard en er is een groot tekort aan gezondheidszorgprofessionals. Enerzijds vragen de maatschappelijke ontwikkelingen en uitdagingen om een duurzaam integraal preventieve aanpak en een stevige positionering van de GGDrU, anderzijds moeten we rekening houden met de financiële situatie van gemeenten en waar nodig bestuurlijke keuzes in het takenpakket maken om stijgende kosten op te vangen. De GGDrU werkt continu aan verbetering van de dienstverlening, waarbij (wettelijke) ontwikkelingen worden vertaald en gemeenten tijdig worden betrokken. De transformatie die door de GGDrU is ingezet wordt daarbinnen ook verder vormgegeven.		

Huisvuilcentrale (HVC)			
Vestigingsplaats	Alkmaar		
Doel	HVC wekt schone energie op en zorgt dat afval hergebruikt kan worden. Dat doen ze als publiek bedrijf. Ze helpen met de overgang van aardgasvrij en het verminderen van restafval, om CO2-uitstoot te verminderen.		
Betrokkenen	Gemeenten en waterschappen		
Bestuurlijk belang	Aandeelhouders zijn 8 waterschappen en meer dan 50 gemeenten		
Juridische vorm			
Eigen vermogen	Boekjaar: 2025	Begin: € 257,5 mln.	Eind: € 277,9 mln.
Vreemd vermogen	Boekjaar: 2025	Begin: € 966,4 mln.	Eind: € 1.031,4 mln.
Geprognostiseerde bijdrage	De gemeente Nieuwegein bezit 82 aandelen		
Prognose resultaat	n.n.b.		
Risico's voor de financiële positie gemeente Nieuwegein	HVC heeft te maken met risico's op het gebied van onder andere Netcongestie, Energiemarktvolatiliteit, wet- en regelgeving. Vanwege het beperkt financieel belang is het risico voor Nieuwegein klein.		
Ontwikkelingen	Gemeente Nieuwegein is aandeelhouder geworden van HVC NV. Dit komt voort uit de aanleg van een warmtenet, waaraan door HVC de koppeling is gelegd. Vanaf 1-1-2029 levert Nieuwegein het restafval en GFT bij HVC aan voor de verwerking.		

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)			
Vestigingsplaats	Den Haag		
Doel	De Bank Nederlandse Gemeenten is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang en verstrekt krediet tegen lage tarieven aan of onder garantie van Nederlandse overheden.		
Betrokkenen	Staat der Nederlanden, Provincies, gemeenten en een hoogheemraadschap.		
Bestuurlijk belang	Aandeelhouders van BNG Bank zijn uitsluitend overheden. De helft van de aandelen is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap. De Nederlandse Staat is houder van de andere helft van de aandelen.		
Juridische vorm	N.V.		
Eigen vermogen	Boekjaar: 2024	Begin: 4,712 mln.	Eind: 4,777 mln.
Vreemd vermogen	Boekjaar: 2024	Begin: 110.819 mln.	Eind: 123.614 mln.
Geprognostiseerde bijdrage	De gemeente bezit 0,144% van de aandelen.		
Prognose resultaat	n.n.b.		
Risico's voor de financiële positie gemeente Nieuwegein	Dividenduitkering kan jaarlijks fluctueren. Kredietrisico: Aangezien BNG Bank zich richt op het Nederlandse publieke domein, is het concentratierisico voor de bank relatief hoog en inherent aan haar bedrijfsmodel.		
Ontwikkelingen	De volatiliteit op de financiële markten zal naar verwachting groot blijven. Dat maakt het doen van voorspellingen over het verwachte nettoresultaat voor de toekomst niet verantwoord. Daarmee is de hoogte van de winstuitkering voor gemeente voor de komende jaren ook onzeker.		

Omgevingsdienst Utrecht (ODU)			
Vestigingsplaats	Utrecht		
Doel	Het afhandelen van meldingen, verlenen van vergunningen en toezicht en handhaving op het gebied van milieu, natuur, landschap, water en veiligheid.		
Betrokkenen	Provincie Utrecht en alle 26 gemeenten in de Provincie Utrecht.		
Bestuurlijk belang	Gemeenschappelijke regeling		
Juridische vorm			
Eigen vermogen	Boekjaar: 2027	Begin: nog niet bekend i.v.m. liquidatie GR RUD en ODRU	Eind: € 3.200.000
Vreemd vermogen	Boekjaar: 2027	Begin: nog niet bekend i.v.m. liquidatie GR RUD en ODRU	Eind: € 9.693.000
Geprognostiseerde bijdrage	De gemeentelijke bijdrage over 2027 is begroot op € 719.760		
Prognose resultaat	€ 0		
Risico's voor de financiële positie gemeente Nieuwegein	Verandering van wet- en regelgeving Ravijnjaar deelnemers Achterblijvende vraag op productie Kentallen van producten te laag vastgesteld Hoog ziekteverzuim		
Ontwikkelingen	• Sturen op maatschappelijke opgaven richtinggevend voor de risicogerichte uitvoering. • Landelijke uniformiteit en robuustheid. • Regionale samenwerking en solidariteit. • Innovatie en ontwikkeling.		

Recreatieschap Stichtse Groenlanden (SGL)			
Vestigingsplaats	Utrecht		
Doel	Ontwikkeling, beheer en toezicht van regionale recreatieterreinen en routestructuren voor wandelen, fietsen, varen en paardrijden in de gemeenten die deelnemen aan het recreatieschap. Het recreatieschap is opgedeeld in 2 gebieden: SGL-A en SGL-B met ieder een eigen administratie. Nieuwegein maakt deel uit van SGL-A.		
Betrokkenen	Provincie Utrecht en de gemeenten Utrecht, de Bilt, Houten, Nieuwegein, IJsselstein, Woerden, Stichtse Vecht, Lopik en De Ronde Venen		
Bestuurlijk belang	De gemeente Nieuwegein wordt vertegenwoordigd in het dagelijks en het algemeen bestuur door wethouder J. van Engelen.		
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling		
Eigen vermogen	Boekjaar: 2027	Begin: € 3.858.539	Eind: € 3.884.919
Vreemd vermogen	Boekjaar: 2027	Begin: € 9.100.308	Eind: € 10.637.415
Geprognostiseerde bijdrage	€ 330.762		
Prognose resultaat	€ 90.584		
Risico's voor de financiële positie gemeente Nieuwegein	Structureel tekort De ontwerpbegroting 2027 laat zien dat het financiële beeld voor programmagebied SGL-A onder druk blijft staan. Het tekort uit 2026 keert terug doordat de eerdere taakstelling slechts deels en met incidentele middelen is ingevuld. Daarom is opnieuw een taakstellende bezuiniging van € 221.000 opgenomen. Daarnaast leiden toenemende beheeropgaven, intensiever gebruik van recreatiegebieden en de uitbreiding van werkzaamheden tot hogere structurele lasten Deelnemersbijdrage Een verhoging van de deelnemersbijdrage blijft mogelijk als gevolg van inflatie, stijgende beheer- en onderhoudskosten, hogere financieringslasten en het uitblijven van structurele besparingen. Vooruitblik In de Kadernota 2028 worden voorstellen uitgewerkt voor structurele besparingen, aanvullende inkomsten en de toepassing van een uniforme indexeringsmethodiek. Ook de financiële gevolgen van de voorgenomen uittreding van de gemeente IJsselstein per 1 januari 2029 vragen de komende jaren aandacht.		
Ontwikkelingen	De uitvoering door Staatsbosbeheer (SBB) krijgt verder vorm, waardoor het inzicht in de beheeropgaven en de financiële positie verbetert. Daarnaast wordt gewerkt met het Terrein Beheer Model, dat meer inzicht biedt in de benodigde onderhouds- en investeringsopgaven voor de recreatiegebieden.		

Reinigingsbedrijf Midden Nederland (RMN)			
Vestigingsplaats	Soest		
Doel	Het realiseren van een effectieve, efficiënte en kwalitatief hoogwaardig en klantvriendelijke uitvoering van afvalbeheer.		
Betrokkenen	Baarn, Bunnik, Nieuwegein, Soest, IJsselstein, Zeist, Houten (per 1-1-2027)		
Bestuurlijk belang	De gemeente Nieuwegein wordt in het bestuur vertegenwoordigd door wethouder R. Scholten		
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling		
Eigen vermogen	Boekjaar: 2027	Begin: € 233.000	Eind: € 0
Vreemd vermogen	Boekjaar: 2027	Begin: € 34.626.000	Eind: € 35.362.000
Geprognostiseerde bijdrage	De bijdrage voor 2027 aan RMN is begroot op € 8.357.000		
Prognose resultaat	€ 200.000		
Risico's voor de financiële positie gemeente Nieuwegein	De deelnemende gemeenten dragen naar evenredigheid bij voor wat betreft zeggenschap en financiële risico's. Als belangrijkste risico's zijn gedefinieerd: * Door de groei van de organisatie, wisselingen in de aansturing en technische snelle ontwikkeling van geautomatiseerde gegevenssystemen blijft het risico reëel dat financiële en IT systemen en processen onvoldoende op elkaar aansluiten en de beheerskosten toenemen. * De autonomie van gemeenten binnen het afvalbeleid leidt er soms toe dat er onvoldoende harmonisatie is om de inzamelsystemen doelmatig in te regelen. * Indien gemeenten taken of delen van taken weghalen kan overcapaciteit aan productiemiddelen en boventalligheid van personeel ontstaan en onderdekking van de algemene kosten.		
Ontwikkelingen	* Gemeente Nieuwegein werkt samen met RMN om het grondstoffeninzamelplan 2027-2032 vorm te geven * Vanaf 2027 zal de gemeente Houten aansluiten bij RMN.		

Stedin			
Vestigingsplaats	Rotterdam		
Doel	Stedin is verantwoordelijk voor ontwikkeling, aanleg, beheer, onderhoud en management van energienetten. Stedin is de netbeheerder in het grootste deel van Zuid-Holland, en de provincies Utrecht en Zeeland. Zij zorgt ervoor dat 2,3 mln. huishoudens en zakelijke klanten dagelijks over energie beschikken om te wonen, werken en ondernemen.		
Betrokkenen	Stedin Holding N.V. heeft 61 Nederlandse gemeenten waaronder de gemeente Nieuwegein plus de provincies Zeeland en Utrecht en de Staat der Nederlanden als aandeelhouders		
Bestuurlijk belang	Gemeenten, Provincies en het Rijk zijn aandeelhouder in Stedin.		
Juridische vorm	Naamloze vennootschap		
Eigen vermogen	Boekjaar: 2024	Begin: € 3.221 mln.	Eind: € 3.370 mln.
Vreemd vermogen	Boekjaar: 2024	Begin: € 5.063 mln.	Eind: € 5.704 mln.
Geprognostiseerde bijdrage	Gemeente Nieuwegein bezit 1.279 van de aandelen Stedin dat is 0,02%		
Prognose resultaat	n.n.b.		
Risico's voor de financiële positie gemeente Nieuwegein	De investeringen in netcapaciteit zullen in de komende jaren drukken op de financiële ratio's van Stedin. Stedin is financieel gezond gewaardeerd (credit rating A-; stable outlook) en in staat om deze investeringen op te vangen. Bij tegenvallende resultaten kan mogelijk een dividendrisico ontstaan voor de aandeelhouders.		
Ontwikkelingen	In de komende jaren zijn veel investeringen in de netcapaciteit voor het elektriciteitsnet nodig. Dit is van invloed op Stedin in haar hoedanigheden als bedrijf, werkgever, maatschappelijk partner en opdrachtnemer. De volle Stedin-dochter Netverder zal naar verwachting als integraal warmtebedrijf een rol gaan spelen als ontwikkelaar en beheerder van warmtenetten.		

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)			
Vestigingsplaats	Utrecht		
Doel	Uitvoering geven aan een adequate risico-/ crisisbeheersings- en brandweerorganisatie waarmee wordt bijgedragen aan een veilige leefomgeving in Nieuwegein.		
Betrokkenen	Alle 26 gemeenten in de Provincie Utrecht. De politie Midden-Nederland is met een convenant verbonden aan de Veiligheidsregio		
Bestuurlijk belang	De gemeente Nieuwegein wordt in het algemeen bestuur vertegenwoordigd door burgemeester M. van Beukering-Huijbregts. Sinds december 2024 neemt onze burgemeester ook plaats in het DB van de VRU en in de bestuurlijke adviescommissie crisisbeheersing.		
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling		
Eigen vermogen	Boekjaar: 2027	Begin: € 31.876.000	Eind: € 31.744.000
Vreemd vermogen	Boekjaar: 2027	Begin: € 74.659.000	Eind: € 94.002.000
Geprognoseerde bijdrage	De gemeentelijke bijdrage over 2027 is begroot op € 5.153.000		
Prognose resultaat	€ 0		
Risico's voor de financiële positie gemeente Nieuwegein	• Ontwikkeling gemeentefonds • Loon- en prijsontwikkeling • Visie op huisvesting		
Ontwikkelingen	• Uitwerking toekomstscenario: "Op orde" • Onderzoek naar Indexeringssystematiek en Volumecomponent • Uitwerking voorstel over de afbouw van het compensatiemechanisme		

Verbindion (N.V. Sportinrichtingen Nieuwegein)			
Vestigingsplaats	Nieuwegein		
Doel	Beheren en exploiteren van sport- en evenementencomplex Merwestein en het uitvoeren van sport- en beweegactiviteiten door buurtsportcoaches		
Betrokkenen	Gemeente Nieuwegein, Merwestein en SportID		
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt vertegenwoordigd door burgemeester M. van Beukering – Huijbregts, namens aandeelhouder. Wethouder J. van Engelen namens het college (vanuit zijn rol als portefeuillehouder Sport).		
Juridische vorm	N.V. De gemeente is 100% aandeelhouder van de N.V. Sportinrichtingen Nieuwegein NV, totaal gestort aandelenkapitaal, inclusief gecumuleerde mutaties € 11.282.263.		
Eigen vermogen	Boekjaar: 2026	Begin: € 8.126.000	Eind: € 7.959.000
Vreemd vermogen	Boekjaar: 2026	Begin: € 51.541.000	Eind: € 51.947.000
Geprognostiseerde bijdrage	€ 2.720.639 (incl. btw)		
Prognose resultaat	n.n.b.		
Risico's voor de financiële positie gemeente Nieuwegein	De gemeente heeft een garantie afgegeven voor de lening van de revitalisatie van Merwestein van € 50. mln. Bij een mogelijke verslechterende exploitatie en financiële positie kan de gemeente aangesproken. Wij schatten dit risico als licht.		
Ontwikkelingen	Het sport- en evenementencomplex Merwestein is in september 2026 heropend met een soft opening. De officiële opening volgt in november 2026. Gedurende 2027 wordt de exploitatie gemonitord om te beoordelen of deze overeenkomt met de opgestelde prognoses en past binnen de afgesproken kaders van de DVO.		

Vitens N.V.			
Vestigingsplaats	Zwolle		
Doel	Het maken, verkopen en leveren van drinkwater.		
Betrokkenen			
Bestuurlijk belang	De gemeenten en provincies in het verzorgingsgebied van Vitens zijn de publieke aandeelhouders.		
Juridische vorm	N.V.		
Eigen vermogen	Boekjaar: 2023	Begin: 649,5 mln	Eind: 677,7 mln
Vreemd vermogen	Boekjaar: 2023	Begin: 1.446,6 mln	Eind: 1.559,7 mln
Geprognoseerde bijdrage	Gemeente Nieuwegein bezit 1,060% van de aandelen Vitens.		
Prognose resultaat	n.n.b.		
Risico's voor de financiële positie gemeente Nieuwegein	Vitens keert sinds 2020 geen dividend uit om zo de financiële positie te versterken.		
Ontwikkelingen			

Werk en Inkomen Lekstroom (WIL)			
Vestigingsplaats	Nieuwegein		
Doel	Effectieve uitvoering en het bieden van een kwalitatief hoogwaardige dienstverlening op het gebied van werk, inkomensvoorziening en inkomensondersteuning.		
Betrokkenen	Gemeenten Nieuwegein, Houten, Lopik en IJsselstein.		
Bestuurlijk belang	De gemeente Nieuwegein wordt vertegenwoordigd in het dagelijks en algemeen bestuur door wethouders R. Scholten en E. Eggengoor.		
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling		
Eigen vermogen	Boekjaar: 2025	Begin: € 0	Eind: € 0
Vreemd vermogen	Boekjaar: 2025	Begin: € 4.691.000	Eind: € 2.470.000
Geprognostiseerde bijdrage			
Prognose resultaat	€ 0		
Risico's voor de financiële positie gemeente Nieuwegein	Er is in 2027 gekozen voor een financiële basisbegroting. Deze keuze sluit aan bij de noodzakelijke professionaliseringsslag, de ketentransformatie Menskracht en de ontwikkelijnen uit het Meerjarenbeleidsplan 2026-2028. Eind 2026 zal een integrale begroting 2027 worden aangeleverd waarin de inhoudelijke keuzes voor 2027 expliciet zijn gemaakt en verwerkt. Voor 2027 zijn in de risico paragraaf een aantal concrete uitvoeringsrisico's in beeld gebracht met financiële gevolgen. Het reële scenario voor 2027 bedraagt ongeveer € 2 miljoen extra. De grootste kostenpost is het personeel wat met een stijging van 5,1% doorwerkt in alle programma's. ICT-kosten zijn substantieel en structureel hoger met een stijging van 13,6%. De regelingskosten voor bijzondere bijstand en minimaregelingen stijgen met 2,3%. Tegelijkertijd verwacht WIL een toenemend beroep door armoedeontwikkeling, statushouders en de doelgroep MOBW. Programma-overstijgende financiële conclusies: De dienstverlening staat onder druk vanwege de combinatie van stijgende volumes, hogere kosten en beperkte middelen. Dit maakt dat WIL scherp moet sturen op prioriteiten. Landelijke wetgeving speelt een grote rol binnen de begroting. (Participatiewet in balans, MOBW). De economische ontwikkeling van prijzen en inflatie. Instroom van het aantal statushouders door uitvoering van de Spreidingswet en de arbeidsmarktontwikkelingen. Wil heeft geen eigen vermogen. Dit betekent dat elk risico en kosten voor veranderingen direct doorwerken in de gemeentelijke bijdragen.		

Ontwikkelingen	Volgens het PCB bedraagt de jaarlijkse toename van klanten in de bijstand bedraagt 2%. Een deel van deze mensen met een complexe problematiek is onderdeel van de participatiewet; deze groepen stromen minder snel uit. Om de regelingskosten te beperken wordt ingezet op re-integratie door werkcoaches. Bezuiniging op regelingskosten is lastig. Door landelijke wetgeving is iedere legitieme aanvraag er namelijk een die moet worden gehonoreerd. Eind 2025 is er een professionaliseringsplan opgesteld om WIL haar interne organisatie te professionaliseren. Dit zal duidelijkheid moeten brengen in interne processen, sturing, houding en gedrag. Dossiers als verzuim, verloop en inhuur hebben hierbinnen een belangrijke focus. Daarnaast is er Menskracht. Begin 2025 is een ketenregisseur aangesteld voor de herinrichting van de regionale sociale infrastructuur. Begin 2026 gaat dit over in de fase van kwartier maken. De resultaten en noodzakelijke veranderingen die voortkomen uit expeditie Menskracht zal in 2026 worden geïmplementeerd en in 2027 zichtbaar moeten zijn.
-----------------------	---

WerkwIJSS			
Vestigingsplaats	IJsselstein		
Doel	De stichting Beschut Werk Lekstroom (handelend onder de naam WerkwIJSS) heeft ten doel het organiseren van beschutte werkplekken voor personen met een arbeidsbeperking dan wel een achterstand tot de arbeidsmarkt, alsmede al hetgeen met het vorenstaande in de ruimste zin verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.		
Betrokkenen			
Bestuurlijk belang	De gemeente Nieuwegein wordt vertegenwoordigd in de raad van commissarissen door wethouder E. Eggengoor.		
Juridische vorm	Stichting		
Eigen vermogen	Boekjaar: 2026	Begin: € 120.917	Eind: € 120.917
Vreemd vermogen	Boekjaar: 2026	Begin: € 0	Eind: € 0
Geprognostiseerde bijdrage	€ 384.197		
Prognose resultaat	n.n.b.		
Risico's voor de financiële positie gemeente Nieuwegein	De kosten per werkplek stijgen elk jaar met een krimpende Wsw doelgroep en een groeiende instroom van nieuwe (kortlopende) maatwerktrajecten en anderzijds de duurzaam geplaatste doelgroep Wsw/Nieuw Beschut. Financiering door de deelnemende gemeenten is geregeld door inkoop van leerwerk plekken. Bij negatieve exploitatieresultaten wordt additionele financiering van de deelnemers gevraagd. Voor het weerstandsvermogen Beschut vindt sinds 2024 ieder jaar een bijstorting plaats om het saldo op het minimumbedrag van € 120.917 te houden.		
Ontwikkelingen	WerkwIJSS moet op termijn weg van de huidige locatie. Een nieuwe locatie wordt gezocht.		

3.6. Grondbeleid

In deze paragraaf Grondbeleid gaan wij in op het te hanteren grondbeleid, de uitvoering van dit beleid per plangebied en de financiële positie van het Grondbedrijf.

Nota Grondbeleid

Conform de vastgestelde Nota Grondbeleid (raadsstuk 2025-286) zijn achtereenvolgens de context, het situationeel grondbeleid en de financiën & organisatie beschreven. Samengevat kunnen we zeggen dat:

- Nieuwegein een stad is met veel uiteenlopende opgaven en ambities. In de Omgevingsvisie "Nieuwegein verstedelijkt en vergroent" is vastgelegd wat voor stad we in 2040 willen zijn;
- Het gemeentelijk grondbeleid van essentieel belang is om de ambities uit de omgevingsvisie waar te kunnen maken en de ruimtelijke kwaliteit te verbeteren;
- Vanuit de opgaven die we voor ons zien meer willen sturen op ambities, kwaliteit en kostenverhaal;
- We het principe blijven hanteren van 'situationeel grondbeleid': er zal per situatie maatwerk worden toegepast over het te voeren grondbeleid;
- We nadrukkelijker stellen dat we bij de keuze om al dan niet een actieve grondexploitatie te openen de urgentie zien om woningen te realiseren, te investeren in voorzieningen en in de openbare ruimte;
- We kiezen voor actief grondbeleid als we bepaalde gronden willen kopen als strategisch grondbezit of om meer te kunnen sturen op de kwaliteit, op het gewenste programma of op de financiering van bovenplanse voorzieningen. Uiteraard hoort bij deze afweging ook te worden afgewogen wat de financiële risico's zijn;
- De Gemeente Nieuwegein een financieel solide grondbeleid blijft voeren. Hierdoor blijven risico's beheersbaar. Omdat de gemeente als uitgangspunt heeft dat het grondbeleid in principe zijn eigen broek moet ophouden is een solide reservepositie van belang;
- Het vertrekpunt voor grondprijsbepaling is dat deze marktconform is, objectief bepaald, transparant en geschoond is van subsidies of premies;
- De gemeenteraad de kaders van het te voeren grondbeleid aangeeft. Het college voert het door de gemeenteraad vastgestelde grondbeleid uit. Het Grondbedrijf richt zich op de realisatie en uitvoering van het grondbeleid.

Huidige situatie

De projecten Het Klooster, Lekboulevard en City (Binnenstad) zijn in volle gang. In deze gebieden is sprake van actieve grondexploitaties. Daarnaast zijn nieuwe projecten gestart, zoals de locatie Zeepfabriek.

Grondtransacties en grondruilen waarvoor geen grondexploitatie is vastgesteld en die groter zijn dan normale snippergroen transacties worden verantwoord bij complex 1 van het Grondbedrijf. De begroting is hierop aangepast. Het resultaat van deze transacties landt in het jaarlijkse resultaat van het Grondbedrijf, het wordt niet geactiveerd op de balans.

In het kader van de Sluitende Meerjarenbegroting (SMB) is besloten om de structurele netto huurinkomsten van het Grondbedrijf van circa € 600.000 per jaar niet langer ten gunste te laten

komen aan het Grondbedrijf, maar aan de algemene dienst. Dit levert een voordeel op voor het begrotingssaldo, ten koste van een lagere storting in de reserve Grondbedrijf.

Groot Merwede (o.a. Galecopperzoom)

Regionaal werken we binnen U16 samen binnen het Integraal Ruimtelijk Perspectief en Programma (REP). Met onze buurgemeenten werken we samen in de gebiedsallianties 'Groot Merwede en Rijnenburg' en 'Zuidwest' aan gemeentegrens overstijgende ruimtelijke opgaven. In de Mirt-verkenning OV & Wonen werken we toe naar een verbeterde HOV-verbinding in Nieuwegein.

In Nieuwegein hebben we actuele visies voor City en Rijnhuizen, hebben we een woningbouwprogramma en de omgevingsvisie waarin we de ruimtelijke opgaven zijn gebundeld. In de richtinggevende uitspraken van de omgevingsvisie is Groot Merwede opgenomen als de Nieuwegeinse ontwikkellocatie voor de lange termijn. Mede op basis van de omgevingsvisie is in 2025 het koersdocument Groot Merwede (raadsstuk 2025-282) vastgesteld waarin uitwerking van de Nieuwegeinse agenda voor Groot Merwede een plek heeft gekregen.

Het tot ontwikkeling brengen van zo'n complexe binnenstedelijke locatie vraagt een intensief traject waarin we én invulling moeten geven aan onze uitgangspunten: goede mobiliteitsoplossing voor heel Nieuwegein, aanvullend woningbouwprogramma, komen tot een gezonde leefomgeving en invulling parklandschap Laagraven én in samenwerking met mede-overheden en andere stakeholders de planontwikkeling van dit gebied vormgeven

Bij de vaststelling van het koersdocument Groot Merwede zijn ook de kosten gereserveerd voor het programmabudget in de periode 2026 tot en met 2030. Vanuit de Reserve Grondbedrijf is een bedrag gereserveerd van in totaal 9,4 miljoen euro voor de planvormingsfase van Groot Merwede. Dit omvat de interne en externe personeel- en advieskosten om strategische kennis en kunde in te schakelen op het gebied van onder meer mobiliteit, gezond stedelijk leven en gebiedsontwikkeling. Het werkbudget is noodzakelijk aangezien we met Groot Merwede richting de gebiedsontwikkeling gaan van de Nieuwegeinse deelgebieden. Zo komen er ook meer lasten bij ons te liggen in plaats van bij de regiopartners. Waar we voorheen veel konden meeliften met regionale onderzoeken en de bijdrage van partners in de regio, hebben we nu belang bij opdrachtgeverschap in gezamenlijke onderzoeken en om eigenstandig onderzoeken uit te zetten voor de Nieuwegeinse deelgebieden. Met als doel om ons als Nieuwegein goed te positioneren in het regionale en landelijke traject om tot een invulling van dit gebied te komen. Voor 2027 is de verwachting een bedrag van € 1,8 miljoen aan deze voorbereiding te besteden.

Financiële positie Grondbedrijf

Bij de Jaarstukken Grondbedrijf 2025 is de financiële positie van het Grondbedrijf per 1-1-2026 als volgt samengevat:

Financiële positie Grondbedrijf	
Reserve Grondbedrijf per 1-1-2025 na resultaatbestemming	35,71
Begroot jaarresultaat 2025	3,21
Onttrekking t.b.v. Merwedelijn over 2025	-0,08
Toevoeging circulair water Stadsplein	0,25
Reserve voor resultaatbestemming	39,10
Werkelijk resultaat 2025 t.o.v. begroot	-4,33
Werkelijk resultaat huur 2025 t.b.v. Merwedelijn	-0,02
Reserve Grondbedrijf per 1-1-2026 na resultaatbestemming	34,75

Voor een nadere specificatie en onderbouwing van de genoemde bedragen verwijzen we naar de Jaarstukken Grondbedrijf met geheime bijlagen (raadsstuk 2026-193).

Het is gebruikelijk dat een Grondbedrijf een reserve heeft te weten de Reserve Grondbedrijf. In het algemeen geldt dat deze als buffer functioneert tussen de inspanningen/risico's verbonden aan de grondexploitaties en de Algemene Reserve van de gemeente Nieuwegein. Achterliggende gedachte hierbij is om de gemeentebegroting niet te belasten met de financiële uitkomsten/risico's van de grondexploitaties. Uit deze reserve kunnen voorzieningen worden gevormd voor (nieuwe) verlieslatende complexen of kunnen oplopende tekorten van verlieslatende grondexploitaties worden opgevangen. Deze zullen dan (met onmiddellijke ingang) afgedekt moeten worden door een toevoeging aan de reeds gevormde voorziening.

Ook dient de reserve om de risico's af te dekken. In alle grondexploitaties loopt de gemeente in meer of minder mate risico's. Dit kunnen tegenvallende of onvoorziene kosten zijn, lager dan geraamde grondopbrengsten, langere doorlooptijden e.d..

Naast vastgestelde grondexploitaties bestaan er ook locaties die mogelijk tot ontwikkeling kunnen komen, maar waarvan dit nog niet vast staat. Voorbereidende kosten zijn daarbij noodzakelijk om te onderzoeken in hoeverre een ontwikkeling haalbaar is. Dit kan via een voorbereidingskrediet, vooruitlopend op een mogelijke grondexploitatie, of via een budget rechtstreeks ten laste van de reserve Grondbedrijf. Hiermee is het mogelijk om budgetten te bewaken en te borgen dat de reserve Grondbedrijf enkel wordt aangewend voor projecten ten behoeve van grondexploitaties en faciliterend grondbeleid.

De reserve van het Grondbedrijf is per 1-1-2026 positief € 34,75 miljoen. De verwachte voordelige resultaten lopende grondexploitaties (winstgevend) mogen we, gelet op de voorschriften, niet nemen (in de algemene reserve verwerken) maar wel gebruiken om de risico's te dekken.

Voor de verliesgevende grondexploitaties zijn per 1-1-2026 de volgende voorzieningen gevormd:

Complex	1-1-2025	1-1-2026	Mutatie
23 Lekkoulevard	1,90	1,40	-0,50
26 Blokhoeve	5,07	4,15	-0,92
31 Deventerschans	1,26	0,76	-0,50
36 P-terrein tramhalte Wiersdijk	0,79	1,74	0,95
37 City	27,22	27,53	0,31
41 Rijnhuizen Noord	1,70	2,50	0,80
46 Kindcentrum	0,47	0,35	-0,12
48 Politiebureau	0,13	0,55	0,42
51 Zeepfabriek	0,00	0,40	0,40
Subtotaal	38,54	39,37	0,83
02 Galecopperzoom (MVA)	15,23	15,23	0,00
38 Mooi Rijnhuizen	2,36	3,80	1,44
Totaal	56,13	58,40	2,27

Met deze voorzieningen zijn alle voorgerecalculeerde verliezen afgedekt.

De te verwachte resultaten worden per complex weergegeven in de onderstaande tabel, zowel het nominale resultaat, het resultaat op eindwaarde als het contante resultaat.

Complex	Kosten nominaal	Opbrengsten nominaal	Resultaat nominaal	Resultaat eindwaarde	Resultaat contant
Voorraad in exploitatie genomen gronden					
22 Het Klooster	106,49	126,18	19,69	20,92	17,70
23 Lekkoulevard	13,04	11,68	-1,36	-1,42	-1,40
26 Blokhoeve	61,57	57,54	-4,03	-4,34	-4,15
31 Deventerschans	1,26	0,50	-0,76	-0,77	-0,76
36 Parkeerterrein Wiersdijk	3,02	1,33	-1,69	-1,86	-1,74
37 City	97,97	71,44	-26,52	-27,81	-27,53
41 Rijnhuizen Noord	10,66	8,40	-2,26	-2,38	-2,50
44 Altrecht	0,91	2,87	1,96	1,96	1,96
46 Kindcentrum Vreeswijk	6,07	5,80	-0,27	-0,25	-0,35
48 Politiebureau	2,00	1,45	-0,55	-0,56	-0,55
51 Zeepfabriek	11,67	12,08	0,41	0,73	-0,40
Overlopende passiva					
26b Blok West	0,30	1,98	1,68	1,73	1,68
38 Mooi Rijnhuizen	32,89	28,05	-4,84	-5,96	-2,36
Totaal	347,85	329,32	-18,54	-20,01	-21,84

Bij de actualisatie van de grondexploitaties is de parameter voor de kostenstijging 3% en voor de opbrengstenstijging 2% gehanteerd.

3.7 Parkeerexploitatie

De parkeervoorzieningen betreffen het garageparkeren, het straatparkeren en het fietsparkeren. De parkeerexploitatie geeft een overzicht van de verwachte kosten voor (het realiseren van) de parkeervoorzieningen en de toekomstige inkomsten. Aan de kostenkant zijn naast de kosten voor (het realiseren van) de parkeervoorzieningen ook de jaarlijkse kosten voor beheer, onderhoud en toezicht meegenomen. De inkomsten bestaan uit opbrengsten vanuit verhuur, abonnementen en kortparkeerders.

Ontwikkelingen:

In 2027 wordt geïnvesteerd in het vernieuwen van de parkeerapparatuur in de garages. Na vervanging van de apparatuur zal men niet meer contant kunnen betalen. Betalen met een bankpas bij de automaat blijft mogelijk.

Opbrengsten:

In 2027 start de pilot waarbij van maandag tot en met vrijdag de eerste twee uren in de parkeergarages gratis geparkeerd kan worden. Voor de zaterdagen en zondagen en voor het straatparkeren gelden de normale tarieven. Dit heeft een aanzienlijk negatieve impact op de inkomsten uit het garageparkeren. Omdat 2027 het eerste jaar van de pilot is en gesprekken met de mede-eigenaren van de garages nog niet zijn afgerond, nemen we nu geen bedrag op in de voorliggende begroting, maar gaan we aan het einde van het jaar bepalen wat de minderopbrengst van de garages is geweest. Dit bedrag wordt dan vanuit de reserve parkeren toegevoegd aan de opbrengsten van de parkeerexploitatie. Hiermee wordt het nadelige effect op de parkeerexploitatie opgevangen en is er ook geen sprake van een direct effect op het begrotingssaldo. In de loop van 2027 wordt duidelijk in hoeverre de reserve moet worden aangevuld om de inkomstenderving in 2028 en 2029 ook op te kunnen vangen. Wanneer bij de evaluatie van de pilot blijkt dat het gratis parkeren voortgezet gaat worden, zal er binnen de begroting ruimte voor de inkomstenderving gevonden moeten worden.

Parkeerexploitatie (* € 1.000)	2027	2028	2029	2030
<i>Inkomsten</i>				
parkeergarages	5.216	5.393	5.555	5.721
straatparkeren	2.284	2.361	2.432	2.505
fietsenstallingen	83	86	86	86
totaal parkeerexploitatie	7.583	7.840	8.073	8.313
<i>Kosten</i>				
exploitatie en beheer	3.788	3.941	4.031	4.115
onderhoudsvoorziening	1.089	1.089	1.089	1.089
kapitaallasten afschrijvingen	1.580	1.705	1.793	1.717
kapitaallasten rente	282	424	547	662
totaal parkeerexploitatie	6.739	7.159	7.460	7.583
saldo baten en lasten	844	681	613	730

3.8 Bedrijfsvoering

In de paragraaf Bedrijfsvoering zijn de kaders opgenomen rondom (interne) beheersing en controle, toezicht en verantwoording. We benoemen de minimale voorwaarden vanuit de toezichthouders maar ontwikkelen en benoemen hierbij ook onze eigen ambitie.

Rechtmatigheidsverantwoording

Per 2023 is de wetswijziging rondom de rechtmatigheidsverantwoording ingegaan. Het College legt hierbij middels een verklaring in de paragraaf Bedrijfsvoering verantwoording af over het rechtmatig handelen. Dit betreft een financiële verantwoording over de rechtmatigheid van de baten, de lasten en de balansmutaties.

Deze rechtmatigheidsverantwoording bestaat uit een toetsing op:

- Begrotingsrechtmatigheid (overschrijding van de lasten per programma),
- Voorwaardencriterium (toetsing aan de wet- en regelgeving) en
- Misbruik en oneigenlijk gebruik (is er sprake van fraude of het misbruiken van regelingen).

Begrotingsrechtmatigheid (inclusief kredietoverschrijdingen) bewaken we gedurende het jaar. Met de 1e en 2e nota technische wijzigingen voorkomen we waar mogelijk dat er in de jaarrekening geen begrotingsonrechtmatigheden of kredietoverschrijdingen zijn. Het voorwaardencriterium en het M&O criterium wordt geborgd aan de hand van bestaande procedures en ingerichte interne controlemaatregelen. Daarnaast zijn in de financiële beheersverordening ook afspraken opgenomen tussen college en raad over welke afwijkingen als 'acceptabel' worden gezien.

Controletoleranties

Door wijziging van het BBV is de verantwoordingsgrens voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid aangepast. In het najaar van 2025 is hiervoor de financiële beheersverordening geactualiseerd, hierin zijn spelregels rondom rechtmatigheidsverantwoording vastgelegd:

- De verantwoordingsgrens voor rechtmatigheidsafwijkingen is vastgesteld op 2 procent van de totale lasten (exclusief toevoegingen aan de reserves).
- Er geldt een rapporteringsgrens van € 100.000.

De rapportage over rechtmatigheid (fouten en onduidelijkheden) vindt plaats in de paragraaf Bedrijfsvoering van de jaarrekening. Hierbij wordt de huidige rapportagetolerantie aangehouden, waarbij rechtmatigheidsfouten en/of onduidelijkheden groter dan € 100.000 worden toegelicht door het College. In deze paragraaf wordt tevens ingegaan op de acties voortkomend uit eventuele rechtmatigheidsfouten, teneinde deze fouten in de toekomst te voorkomen.

Niet-financiële onrechtmatigheden

De commissie BBV adviseert in de recente notitie Kadernota Rechtmatigheid 2022 om de niet-financiële onrechtmatigheden in het verband met het niet naleven van bepalingen in de wet fido en bijbehorende regelingen op te nemen in deze paragraaf Bedrijfsvoering. Dit nemen wij over, daarnaast wordt jaarlijks in de paragraaf financiering ook ingegaan op wet fido. Als laatste adviseert de Commissie BBV om geconstateerde fraude uit de eigen organisatie in deze paragraaf toe te lichten. Dit komt jaarlijks terug aan de hand van een frauderisico-inventarisatie.

Ambitie

De afgelopen jaren hebben we de invoering van de (financiële) rechtmatigheidsverantwoording gebruikt als een goede basis naar de doorontwikkeling van de bedrijfsvoering. De basis voor een verantwoording over de rechtmatigheid valt of staat met de naleving van de vastgestelde procedures, werkwijzen en wet- en regelgeving, waarbij het integraal werken een onderdeel is.

Overhead

Conform BBV regelgeving bepaalt de gemeente de overhead jaarlijks bij de begroting. De overhead betreft alle personeelslasten die geen directe bijdrage leveren aan het primaire proces (ondersteunende functies, waaronder leidinggevend), en daarnaast apparaatskosten (onder andere huisvesting, kosten van ICT en dergelijke). De overhead is onder andere van belang bij het bepalen van kosten voor gemeentelijke heffingen (overhead mag worden doorberekend in het tarief) en bij overige kostprijsberekening van producten of diensten. De overhead wordt in de begroting apart zichtbaar gemaakt in het overzicht van baten en lasten.

Uitgangspunten:

De gemeente hanteert voor de overhead de volgende uitgangspunten:

- Jaarlijks wordt bij de begroting bepaald welke functies onder het primaire proces vallen en welke tot de overhead worden gerekend.
- Er wordt een gedifferentieerd uurtarief gehanteerd waarin het deel overhead zichtbaar is.
- De berekening van de opslag voor overhead wordt bepaald door de verhouding tussen de overhead (salaris en apparaatskosten) en de salariskosten van het primaire proces.
- Overhead wordt toegerekend aan afvalstoffenheffing en rioolheffing volgens bovenstaande berekening.
- Overhead wordt toegerekend aan het grondbedrijf via het integrale uurtarief
- Overhead wordt niet toegerekend aan programma's en investeringen.

Fiscaal in control

Als gemeente Nieuwegein willen wij een fiscaal beleid dat meebeweegt met het realiseren van de maatschappelijk doelen die door de gemeente zijn afgesproken. De gemeente doet dit binnen de fiscale wet- en regelgeving en is in staat, zowel intern als extern, hier tijdig, juist en volledig verantwoording over af te leggen. Binnen de kaders van het maatschappelijk doel en de wet- en regelgeving streven wij naar een zo gunstig mogelijk onderbouwd fiscaal resultaat. Vanuit de middelen die in de begroting 2021 beschikbaar zijn gesteld, is de personele capaciteit op fiscaal terrein uitgebreid.

Bovengenoemde doelstelling realiseren wij met de volgende maatregelen:

1. Wij hanteren een zuivere interpretatie van de wet- en regelgeving, die operationeel praktisch en proportioneel uitvoerbaar is.
2. De gemeente staat voor een rechtvaardige belastingheffing. Wat moet worden betaald, betaalt de gemeente tijdig, maar niet meer dan noodzakelijk.
3. De gemeente neemt – in het kader van het maatschappelijk belang – bij dossiers een eigen standpunt in, binnen de kaders van de wet. Dit standpunt dient een logische redeneerlijn te kennen en een goede fiscaal juridische onderbouwing. Deze werkwijze kent een gecalculeerd risico maar borgt dat de gemeente een verdedigbaar besluit neemt.
4. De gemeente werkt opgavegericht en kijkt van buiten naar binnen. De fiscaliteit is daarbij dienend, maar tevens een randvoorwaarde. Het raadplegen van een intern of extern fiscaal

specialist voor tactische en strategische plannen is daarom vanuit het opgavegericht werken verplicht.

5. Fiscale basiskennis wordt binnen de formatie op- en uitgebouwd. Voor grote, over het algemeen gemeente overstijgende en maatschappelijke relevante projecten, vraagt de gemeente extern fiscaal advies;
6. Iedereen die is betrokken bij het fiscale proces of die verantwoordelijk is voor de fiscaliteit heeft een proactieve houding. Dit uit zich in een hoog signaleringsniveau, het mogen en kunnen aanspreken van collega's, het mogen en durven aangeven van het 'niet-weten' en doen wat is beloofd en is afgesproken;
7. Fiscale dilemma's en afwegingen worden transparant besproken binnen en met het management. Het management voert hierop actief beleid en moedigt medewerkers aan dit te doen. In de organisatie zijn rollen en verantwoordelijkheden belegd die eraan moeten bijdragen dat risico's optimaal worden teruggebracht. Ter inbedding van het fiscale bewustzijn is sinds 2022 een werk- en stuurgroep structuur ingericht, zoals aanbevolen in het rapport van de rekenkamercommissie uit 2020.

Tax Control Framework (TCF)

Het TCF bevat beheer- en controleplannen op de verschillende fiscale terreinen en de wijze waarop het fiscale advies in de organisatie wordt geborgd. Hiermee geven wij het handelingskader handen en voeten. Deze plannen dragen eraan bij dat de gemeente kan voldoen aan haar compliance-verplichting, zoals deze is opgedragen door de wetgever. Bij volledig door- en uitvoeren en toepassen van het TCF worden de fiscale risico's voor de gemeente Nieuwegein transparant gemaakt en zo veel als mogelijk beperkt.

Activiteiten 2027

Eén van de uitgangspunten in het TCF is voortdurend verbeteren, door het analyseren van fouten. Daarom zijn de meeste activiteiten ook benoemd in eerdere begrotingen:

- Toetsen van de B&W- en Raadsvoorstellen op fiscale consequenties.
- In 2026 wordt de fiscale beleidsnota herzien, ge-update.
- Uitvoeren controleplannen voor de drie belastingen (btw, vpb en loonheffing).
- Op basis van een fiscale risicoanalyse uitvoeren van verbetertrajecten (btw, vpb, loonheffing).
- Centrale archivering van de ingenomen standpunten en controle-activiteiten voor alle drie belastingen (btw, vpb en loonheffing).
- Verbreding van de kennis in de organisatie op fiscaal terrein en het up-to-date houden van het kennisniveau van de fiscaal medewerkers.
- Via de P&C documenten (paragraaf bedrijfsvoering) structureel met de raad in gesprek zijn over fiscaliteit en het bijbehorende risicoprofiel.

Toezichtinformatie

De Wet revitalisering generiek toezicht (Wet Rgt) heeft tot doel het interbestuurlijk toezicht van de verschillende bestuurslagen te verbeteren. Het uitgangspunt van de wet is dat het interbestuurlijk toezicht is verschoven van verticaal toezicht naar horizontale verantwoording: van verantwoording van gemeente naar rijk of provincie (verticaal) werken we toe naar een verantwoording van college aan de raad (horizontaal). De gemeenteraad is derhalve primair verantwoordelijk om toezicht te houden op het college omtrent medebewindstaken. Het verticale toezicht, door provincie of rijk, blijft bestaan, maar zal meer op de achtergrond worden uitgevoerd. Voor de provincie is dit vastgelegd in het Beleidskader interbestuurlijk toezicht provincie Utrecht 2025-2028 van de provincie Utrecht. Voor het Rijk ligt dit vast in diverse wetgeving per medebewindstaak.

Provincie als toezichthouder

Dit betreft de volgende domeinen:

- Financieel toezicht
- Informatie- en archiefbeheer
- Omgevingsrecht (Wabo, RO, Monumenten en Archeologie)
- Huisvesting vergunninghouders

De provincie hanteert een stoplichtenmodel:

Kleur	Beoordeling taakuitvoering	Intensiteit toezicht	Financieel Toezicht
Groen (trede 1)	Voldoet	Vermindering toezicht	Repressief toezicht
Geel (trede 2)	Verbetering nodig	Regulier toezicht	n.v.t.
Oranje (trede 3)	Structureel verbetering nodig	Actief toezicht – verbeterplan vereist	n.v.t.
Rood (trede 4,5,6)	Voldoet niet	Juridische interventie	Preventief toezicht

Voor 2027 streven we voor alle domeinen naar een oordeel groen of geel (bij financieel toezicht: groen oordeel). U wordt over deze interbestuurlijke toezichttaken geïnformeerd aan de hand van jaarlijkse verantwoordingen. In de jaarrekening vermelden we de status van de rapportages.

Rijk als toezichthouder

Het rijk is verticaal toezichthouder op de volgende thema's: Informatieveiligheid, AVG, Wet Kinderopvang, Leerlingenvervoer, Leerplicht, Wet Publieke gezondheid, Drank- en horecawet, Stadstoezicht en Wet Veiligheidsregio's. Hieronder gaan we nader in op de onderwerpen informatieveiligheid en AVG.

Digitale weerbaarheid en informatieveiligheid

Onze dienstverlening is steeds afhankelijker van digitale systemen en informatie. Inwoners, ondernemers en medewerkers moeten erop kunnen vertrouwen dat onze dienstverlening beschikbaar en betrouwbaar is en dat informatie goed wordt beschermd. Daarom blijven we onze digitale weerbaarheid versterken.

Verplichtingen vanuit wet- en regelgeving

Sinds 15 augustus 2026 geldt de Cyberbeveiligingswet. Deze wet raakt alle domeinen van onze organisatie, van het fysieke en maatschappelijke domein tot de bedrijfsvoering. De wet stelt eisen aan het beheersen van digitale risico's en legt daarbij een duidelijke verantwoordelijkheid bij het bestuur. De BIO2 geeft voor gemeenten nadere invulling aan de zorgplicht. We maken de overgang van BIO naar BIO2 en brengen in beeld welke aanvullende maatregelen daarvoor nodig zijn. Daarbij nemen we onze digitale risico's en relevante aanbevelingen uit het rekenkameronderzoek naar informatieveiligheid mee. We kijken ook naar afhankelijkheden van leveranciers en samenwerkingspartners en naar digitale systemen die fysieke processen en installaties aansturen, bewaken of op afstand beheren. Zo brengen we wettelijke verplichtingen, risico's en verbeterpunten samen in één aanpak.

Daarnaast blijven onder andere de AVG en de Wet politiegegevens van toepassing. We volgen relevante ontwikkelingen in wet- en regelgeving en bepalen tijdig wat deze voor onze organisatie betekenen.

Bestuurlijke verantwoordelijkheid

Met de Cyberbeveiligingswet is onze verantwoordelijkheid voor digitale weerbaarheid verder aangescherpt. We sturen op de belangrijkste digitale risico's, beoordelen de benodigde maatregelen en houden zicht op de uitvoering en werking daarvan. Ook zorgen we ervoor dat we voldoende kennis hebben om deze verantwoordelijkheid te kunnen dragen en geven we invulling aan de wettelijke opleidingsverplichting.

Sturing en verantwoording

We volgen de ontwikkeling van onze digitale risico's, de voortgang van verbeteringen en de werking van getroffen maatregelen. Hiervoor gebruiken we onder andere risicoanalyses, interne controles en audits. Via ENSIA leggen we jaarlijks verantwoording af over informatieveiligheid binnen verschillende gemeentelijke domeinen, waaronder DigiD, Suwinet en de basisregistraties. We betrekken de belangrijkste uitkomsten bij de reguliere planning- en controlcyclus en bespreken deze waar nodig bestuurlijk.

Bewustwording en gedrag

Digitale veiligheid vraagt naast technische maatregelen ook om kennis en bewust handelen. Daarom zorgen we voor terugkerende aandacht en opleiding voor medewerkers, externen, management en bestuur.

Voorbereid op incidenten

We bereiden ons voor op digitale incidenten die onze dienstverlening kunnen verstoren. We oefenen met scenario's en actualiseren periodiek onze crisisvoorbereiding. Daarbij hebben we aandacht voor de continuïteit van belangrijke gemeentelijke processen en zorgen we dat significante cyberincidenten volgens de wettelijke verplichtingen worden gemeld.

Regionale samenwerking

Digitale veiligheid vraagt ook om samenwerking. We werken daarom samen met andere gemeenten en regionale partners en delen waar mogelijk kennis, ervaring en capaciteit.

Digitale weerbaarheid is een randvoorwaarde voor betrouwbare gemeentelijke dienstverlening. Bij nieuwe ontwikkelingen beoordelen we wat deze betekenen voor inwoners, ondernemers en onze organisatie. Daarbij blijven we, samen met de VNG, aandacht vragen voor passende financiering wanneer nieuwe wettelijke verplichtingen aanvullende inzet vragen.

Ontwikkelingen vanuit wet- en regelgeving

De periode 2020 tot en met 2030 is door de Europese Unie (EU) aangemerkt als 'Digitaal Decennium' (Digital Decade). Het uiteindelijk doel van deze periode is om de rechten van burgers en bedrijven te beschermen waar nodig en mee te blijven gaan met de digitale ontwikkelingen wereldwijd. Zo is er verschillende regelgeving geïmplementeerd en in voorbereiding om dit qua beleid verder vorm te geven. Denk aan de Digital Markets Act om de macht van grote 'techbedrijven' te beperken of de Wet implementatie open datarichtlijn, die het aanbod van overheidsdata voor hergebruik vergroot en verbetert.

Daarnaast worden er verschillende eisen neergelegd voor de verdere vormgeving van digitale dienstverlening door overheden. Zo is de ambitie om in 2030 binnen de EU alle overheidsdiensten ook via een digitaal kanaal aan te bieden en af te handelen. In Nederland wordt dit apart geregeld met de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer die in 2026 is ingegaan. Vanuit de EU zijn er verschillende regelingen die de gemeente raken. Om de digitale toegang, identificatie en ondertekening binnen de EU voor burgers gelijk te trekken moeten overheden de richtlijnen volgen vanuit thema's als de Single Digital Gateway, elektronische identiteit en elektronisch ondertekenen. Ook zullen we de komende jaren delen van de informatie die we verwerken en beheren, actief openbaar moeten maken conform de Wet open overheid.

Vanuit de gemeente Nieuwegein volgen we deze ontwikkeling nauwgezet, zodat we tijdig weten wanneer we welke wet of richtlijn hebben te implementeren en we hier de impact van kunnen bepalen voor de inwoners, ondernemers en de ambtelijke organisatie. We zullen daarbij, in VNG verband, extra scherp letten op passende financiering vanuit het Rijk en/of Europese Unie.

Type	Nr.	Omschrijving	Realisatie 2025	Realisatie 2026	Streefwaarde 2027
P	2	Algemeen - Voldaan aan de normen voor DigiD en Suwinet binnen ENSIA	Volledig	Volledig	Volledig
P	3	Algemeen - Implementatie BIO2		Overgang BIO naar BIO2	Nulmeting, bepalen verschillen, prioriteren en verbeterplan vaststellen
P	4	Algemeen - deelname verplichte opleiding informatieveiligheid			≥ 90%
p	5	Algemeen - digitale crisisvoorbereiding			Minimaal één digitale crisisoefening uitgevoerd en geëvalueerd

Vanwege gewijzigde wet- en regelgeving zijn de normen en bijbehorende streefwaarden aangepast.

College-onderzoeken

Op grond van artikel 213a van de Gemeentewet onderzoekt het College periodiek de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door hem gevoerde bestuur en deelt de resultaten hiervan met de Raad. Het College maakt jaarlijks een onderzoeksplan. Het doel van deze onderzoeken is de mate van interne beheersing van de gemeentelijke organisatie te meten en waar mogelijk te verbeteren.

Geplande onderwerpen voor 2027 zijn:

- Evaluatie van het grondstoffeninzamelplan
- Clientervaringsonderzoeken WMO en Jeugd

Onderstaand een overzicht van de eerder uitgevoerde en lopende onderzoeken in het kader van artikel 213a Gemeentewet doelmatigheid en doeltreffendheid.

Jaar	Onderwerp	Indeling
2024	Parkeerregulering (onderzoek naar deze effecten en de kaders voor de uitbreiding van parkeerregulering in de gehele stad).	Doeltreffendheid
2024	Onderzoek naar de doeltreffendheid van subsidieverlening (doel/effect), naar aanleiding van de gestelde vragen in de kaderraad.	Doeltreffendheid
2025	Monitor Sociale Kracht	Doeltreffendheid
2025	Evaluatie Participatiebeleid	Doeltreffendheid
2026	Evaluatie van het dienstverleningsconcept	Doelmatigheid
2026	toepassing en werking van de mandaatregeling	Doelmatigheid

3.9. Wet Open overheid

De Wet Open Overheid (WOO) regelt het recht op informatie over alles wat de overheid doet. De WOO heeft als doel de besluitvormingsprocessen van overheidsorganen transparanter te maken. Met de komst van deze wet zijn de eisen aangescherpt, zoals een afhandeltermijn van vier weken, met een maximale verdaging van 2 weken voor de afhandeling van verzoeken. Ook de onderbouwing en gedane zoekslag naar documenten moet ruimer geformuleerd worden. Inmiddels is er jurisprudentie met betrekking tot de afwijzing van documenten op grond van persoonlijke beleidsopvattingen en moet er een deugdelijke motiveringsgrond zijn om tot een afwijzing van verstrekking te komen. Daarnaast vraagt de wet om te werken aan actieve openbaarmaking van documenten.

Naast de afhandeling van WOO-informatieverzoeken zetten we ook in 2027 de implementatie van de wet voort, waarbij we focussen op bewustwording met betrekking tot actieve openbaarmaking, op de inrichting van nieuwe werkprocessen organisatiebreed en het schrijven van de beleidsregels. Ook blijven we leren en ontwikkelen door het volgen van relevante cursussen en trainingen. Ons beleid is om met de implementatie van de wet in fases toe te werken naar actieve openbaarheid.

4. Financiële begroting

4.1 Overzicht van baten en lasten

Programma	Jaarrekening 2025			Begroting 2026 (t/m Bestuursrapportage)		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bestuur en Dienstverlening	1.911	5.589	-3.678	1.811	5.541	-3.729
Wonen en Economie	36.875	39.955	-3.079	42.136	49.585	-7.449
Leefomgeving en Veiligheid	27.954	39.883	-11.929	27.446	42.070	-14.624
Vrije tijd	935	9.629	-8.695	549	10.391	-9.842
Versterking eigen kracht, Ondersteuning en Bescherming	36.850	106.570	-69.719	36.146	114.961	-78.815
Bedrijfsvoering (exclusief overhead)	15.069	55.834	-40.765	6.787	55.794	-49.007
Nog te besteden middelen	26	295	-268	121	1.141	-1.020
Subtotaal programma's	119.621	257.755	-138.134	114.996	279.482	-164.486
Algemene Dekkingsmiddelen:						
Algemene uitkering	149.338	0	149.338	153.204	0	153.204
Belastingen	29.233	799	28.434	29.030	798	28.231
Treasury	966	240	727	486	329	157
Subtotaal Algemene dekkingsmiddelen	179.538	1.039	178.499	182.720	1.128	181.592
Overhead	1.539	26.431	-24.892	1.600	25.809	-24.209
Vennootschapsbelasting	0	10	-10	0	832	-832
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	300.698	285.234	15.463	299.316	307.251	-7.935
Toevoeging/onttrekking aan reserves:						
Wonen en Economie	1.192	1.435	-243	455	160	295
Leefomgeving en Veiligheid	0	971	-971	0	0	0
Vrije tijd	46	0	46	0	0	0
Versterking eigen kracht, Ondersteuning en Bescherming	954	1.613	-659	1.126	2.369	-1.243
Bedrijfsvoering	10	0	10	110	0	110
Algemene dekkingsmiddelen	10.691	9.383	1.308	11.884	1.098	10.786
Subtotaal mutaties reserves	12.893	13.401	-509	13.575	3.627	9.949
Gerealiseerd resultaat	313.590	298.636	14.955	312.891	310.877	2.014

Programma	Begroting 2027			Begroting 2028		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bestuur en Dienstverlening	2.037	5.436	-3.399	2.104	5.540	-3.436
Wonen en Economie	38.332	45.937	-7.605	48.532	54.277	-5.745
Leefomgeving en Veiligheid	27.733	42.923	-15.190	29.969	46.935	-16.966
Vrije tijd	648	10.940	-10.292	656	11.325	-10.669
Versterking eigen kracht, Ondersteuning en Bescherming	34.662	118.782	-84.119	35.307	122.139	-86.832
Bedrijfsvoering (exclusief overhead)	6.576	57.560	-50.984	6.675	59.596	-52.920
Nog te besteden middelen	120	2.161	-2.041	119	3.514	-3.395
Subtotaal programma's	110.108	283.738	-173.630	123.362	303.326	-179.964
Algemene Dekkingsmiddelen:						
Algemene uitkering	161.902	0	161.902	162.290	0	162.290
Belastingen	29.834	752	29.082	31.203	769	30.434
Treasury	335	273	61	376	-96	472
Subtotaal Algemene dekkingsmiddelen	192.070	1.025	191.045	193.869	673	193.196
Overhead	1.837	26.697	-24.860	1.889	27.912	-26.023
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	304.015	311.459	-7.445	319.120	331.910	-12.790
Toevoeging/onttrekking aan reserves:						
Wonen en Economie	198	75	123	146	75	71
Leefomgeving en Veiligheid	0	0	0	0	0	0
Vrije tijd	0	0	0	0	0	0
Versterking eigen kracht, Ondersteuning en Bescherming	1.522	0	1.522	740	0	740
Bedrijfsvoering	4.110	0	4.110	110	0	110
Algemene dekkingsmiddelen	6.249	2.196	4.053	14.601	0	14.601
Subtotaal mutaties reserves	12.079	2.271	9.808	15.596	75	15.521
Gerealiseerd resultaat	316.094	313.730	2.364	334.716	331.985	2.731

Programma	Begroting 2029			Begroting 2030		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bestuur en Dienstverlening	2.167	5.617	-3.450	2.225	5.671	-3.446
Wonen en Economie	25.661	31.552	-5.892	15.729	21.681	-5.953
Leefomgeving en Veiligheid	31.262	48.911	-17.648	31.636	49.501	-17.864
Vrije tijd	666	11.659	-10.994	675	11.994	-11.319
Versterking eigen kracht, Ondersteuning en Bescherming	33.701	111.068	-77.367	33.343	113.444	-80.101
Bedrijfsvoering (exclusief overhead)	6.812	61.294	-54.482	7.024	63.664	-56.640
Nog te besteden middelen	118	6.693	-6.575	117	10.240	-10.123
Subtotaal programma's	100.386	276.795	-176.408	90.749	276.195	-185.446
Algemene Dekkingsmiddelen:						
Algemene uitkering	166.733	0	166.733	177.002	0	177.002
Belastingen	32.533	786	31.746	33.816	804	33.011
Treasury	304	-671	975	337	-913	1.250
Subtotaal Algemene dekkingsmiddelen	199.570	116	199.454	211.154	-109	211.263
Overhead	1.950	28.710	-26.761	2.006	29.574	-27.568
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	301.906	305.621	-3.715	303.909	305.660	-1.751
Toevoeging/onttrekking aan reserves:						
Wonen en Economie	49	75	-26	49	75	-26
Leefomgeving en Veiligheid	0	0	0	0	0	0
Vrije tijd	0	0	0	0	0	0
Versterking eigen kracht, Ondersteuning en Bescherming	667	0	667	667	0	667
Bedrijfsvoering	110	0	110	110	0	110
Algemene dekkingsmiddelen	5.656	1.098	4.558	7.405	1.098	6.307
Subtotaal mutaties reserves	6.482	1.173	5.309	8.231	1.173	7.058
Gerealiseerd resultaat	308.388	306.794	1.594	312.140	306.833	5.307

4.2 Overzicht reservemutaties

De begroting over de komende jaren van de reserves zien er als volgt uit:

	Boekwaarde 1-1-2027	Toevoeging ten laste van de exploitatie of andere reserves 2027	Onttrekking ten gunste van de exploitatie 2027	Vermindering ter dekking van afschrijving 2027	Boekwaarde 31-12-2027	Toevoeging ten laste van de exploitatie of andere reserves 2028	Onttrekking ten gunste van de exploitatie 2028	Vermindering ter dekking van afschrijving 2028	Boekwaarde 31-12-2028
A. Algemene reserve									
Algemene reserve	21.920		1.979		19.941		9.327		10.614
Reserve grondbedrijf	32.846		1.969		30.877		2.114		28.763
Totaal rubriek A. Algemene reserve	54.766		3.948		50.818		11.441		39.377
B1. Bestemmingsreserve									
Reserve dekking kapitaallasten	21.015			1.605	19.410			1.605	17.805
Reserve kunst en cultuur binnenstad	359				359				359
Reserve ISV gelden	-				0				0
Reserve maatregelen luchtkwaliteit	-				0				0
Reserve parkeren	3.095				3.095				3.095
Reserve startersleningen	141		8		133		8		125
Reserve Cultuurvisie	-				0				0
Reserve scholen en maatschappelijk vastgoed	5.011		4.100		911		100		811
Reserve uitvoering programma Woonwijken	232				232				232
Reserve Opvang verhoogde instroom statushouders	1.458		312		1.146		312		834
Reserve Omgevingswet	1.694		139		1555		86		1469
Reserve dekking kapitaallasten Parkhout	192			10	182			10	172
Reserve Opvang Vluchtelingen	7.987		610		7.377		240		7.137

De begroting over de komende jaren van de reserves zien er als volgt uit:

	Boekwaarde	Toevoeging ten laste van de exploitatie of andere reserves	Onttrekking ten gunste van de exploitatie 2027	Vermindering ter dekking van afschrijving 2027	Boekwaarde	Toevoeging ten laste van de exploitatie of andere reserves 2028	Onttrekking ten gunste van de exploitatie 2028	Vermindering ter dekking van afschrijving 2028	Boekwaarde
	1-1-2027	2027			31-12-2027	2028			31-12-2028
Reserve bijdrage Merwedelijk en ontwikkelingen Groot Merwede	9.491	75			9.566	75			9.641
Reserve Bestrijding Energiearmoede	446		322		124				124
Reserve Verevening sociale woningbouw	1.000				1.000				1.000
Reserve Betere buurten en beheerplannen	16.608	2.196	696		18.108		1.555		16.553
Reserve Transitie warmte en energie	920				920				920
Reserve Kapitaallasten				32	628			32	596
Verduurzaming Vastgoed	660								
Reserve Kapitaallasten				20	765			20	745
Vergroening Stadsbalkon	785								
Reserve MOBW middelen	600				600				600
Reserve Nationaal Programma Centrale As	1.769		278		1.491		188		1.303
Reserve Realisatiestimulans	1.052				1.052				1.052
Totaal rubriek B1. Bestemmingsreserve	74.515	2.271	6.465	1.667	68.654	75	2.489	1.667	64.573
Totaal	129.281	2.271	10.413	1.667	119.472	75	13.930	1.667	103.950

	Boekwaarde	Toevoeging ten laste van de exploitatie of andere reserves	Onttrekking ten gunste van de exploitatie 2029	Vermindering ter dekking van afschrijving 2029	Boekwaarde	Toevoeging ten laste van de exploitatie of andere reserves	Onttrekking ten gunste van de exploitatie 2030	Vermindering ter dekking van afschrijving 2030	Boekwaarde
	1-1-2029	2029			31-12-2029	2030			31-12-2030
A. Algemene reserve									
Algemene reserve	10.614				10.614		1207		9.407
Reserve grondbedrijf	28.763		2137		26.626		2169		24.457
Totaal rubriek A. Algemene reserve	39.377		2.137		37.240		3.376		33.864
B1. Bestemmingsreserve									
Reserve dekking kapitaallasten	17.805			1605	16.200			1605	14.595
Reserve kunst en cultuur binnenstad	359				359				359
Reserve ISV gelden	-				-				-
Reserve maatregelen luchtkwaliteit	-				-				-
Reserve parkeren	3.095				3.095				3.095
Reserve startersleningen	125		8		117		8		109
Reserve Cultuurvisie	-				-				-
Reserve scholen en maatschappelijk vastgoed	811		100		711		100		611
Reserve uitvoering programma Woonwijken	232				232				232
Reserve Opvang verhoogde instroom statushouders	834		312		522		312		210
Reserve Omgevingswet	1.469		-10		1.479		-10		1.489
Reserve dekking kapitaallasten Parkhout	172			10	162			10	152
Reserve Opvang Vluchtelingen	7.137		240		6.897		240		6.657
Reserve bijdrage Merwedelijn en ontwikkelingen Groot Merwede	9.641	75			9.716	75			9.791

	Boekwaarde	Toevoeging ten laste van de exploitatie of andere reserves	Onttrekking ten gunste van de exploitatie 2029	Vermindering ter dekking van afschrijving 2029	Boekwaarde	Toevoeging ten laste van de exploitatie of andere reserves	Onttrekking ten gunste van de exploitatie 2030	Vermindering ter dekking van afschrijving 2030	Boekwaarde
	1-1-2029	2029			31-12-2029	2030			31-12-2030
Reserve Bestrijding									
Energiearmoede	124				124				124
Reserve Verevening sociale woningbouw	1.000				1.000				1.000
Reserve Betere buurten en beheerplannen	16.553	1.098	1914		15.737	1098	2424		14.411
Reserve Transitie warmte en energie	920				920				920
Reserve Kapitaallasten				32				32	
Verduurzaming Vastgoed	596				564				532
Reserve Kapitaallasten				20				20	
Vergroening Stadsbalkon	745				725				705
Reserve MOBW middelen	600				600				600
Reserve Nationaal Programma Centrale As	1.303		115		1.188		115		1.073
Reserve Realisatiestimulans	1.052				1.052				1.052
Totaal rubriek B1.									
Bestemmingsreserve	64.573	1.173	2.679	1.667	61.400	1.173	3.189	1.667	57.717
Totaal	103.950	1.173	4.816	1.667	98.640	1.173	6.565	1.667	91.581

Overzicht Algemene reserve

Naam	Algemene reserve
Doel	De algemene reserve dient ter afdekking van het risico van onvoorziene financiële tegenvallers en nadelige begrotingssaldi. Om die reden dient zij volledig vrij besteedbaar te zijn (geen inkomensfunctie). Als onderdeel van de weerstandscapaciteit dient de algemene reserve vrij aanwendbaar te zijn voor het opvangen van jaarrekeningtekorten en het afdekken van risico's in algemene zin waarvoor geen bestemmingsreserves zijn gevormd.
Ontwikkelingen in begrotingsja(a)r(en)	In 2027 wordt € 1.819.000 onttrokken aan de algemene reserve ten behoeve van de kosten voor tijdelijke onderwijshuisvesting. Daarnaast vindt er een onttrekking plaats van € 160.000 voor kosten aanbesteding en implementatie van een nieuw financieel pakket.
Voeding	Begroting, jaarrekening

Overzicht Algemene reserve Grondbedrijf

Naam	Algemene reserve Grondbedrijf
Doel	De reserve grondbedrijf maakt het mogelijk om de risico's van het grondbeleid op te vangen binnen deze reserve, zonder een beroep te doen op de overige middelen uit de begroting. Om die reden dient zij volledig vrij besteedbaar te zijn (geen inkomensfunctie).
Ontwikkelingen in begrotingsja(a)r(en)	Op basis van het begrote resultaat Grondbedrijf wordt een onttrekking aan deze reserve voorzien van € 1.969.000.
Voeding	Begroting, uitgaven en inkomsten grondexploitatie.

Overzicht Bestemmingsreserve

Naam	Reserve bestrijding energiearmoede
Doel	Het doel is om kosten voor bestrijding van energiearmoede te dekken.
Ontwikkelingen in begrotingsja(a)r(en)	Geen.
Voeding	Niet bestede middelen uit de exploitatie energiearmoede

Naam	Reserve Betere Buurten en beheerplannen
Doel	Dekking van een deel van de kapitaallasten van investeringen voor Betere buurten en de uitvoering van de beheerplannen openbaar domein.
Ontwikkelingen in begrotingsja(a)r(en)	Geen
Voeding	Storting vanuit de begroting

Naam	Reserve bijdrage Merwedelijk en ontwikkelingen Groot Merwede
Doel	Doel van deze reserve is om een bedrag te sparen voor de Nieuwegeinse bijdrage in een regionaal bod aan het Rijk, ter initiële hoogte van € 15 miljoen ter cofinanciering van de Merwedelijk.
Ontwikkelingen in begrotingsja(a)r(en)	Om te voorkomen dat er een gat ontstaat tussen dekking en kosten stijgt de toegezegde bijdrage mee met de indexering.
Voeding	50% van een voordelig jaarresultaat en tijdelijke inkomsten verhuur Galecopperzoom.

Naam	Reserve cultuurvisie
Doel	Deze reserve is ingesteld op 24 september 2015 door het vaststellen van de visie op Cultuur en Maatschappij 2015 - 2020.
Ontwikkelingen in begrotingsja(a)r(en)	Deze reserve is leeg en opgeheven bij de jaarrekening 2025.
Voeding	Geen reguliere stortingen.

Naam	Reserve dekking kapitaallasten
Doel	Deze reserve is ingesteld met het doel de structurele lasten die voortvloeien uit investeringen (kapitaallasten) te dekken voor de looptijd van de betreffende investering. Dit geldt voor een aantal investeringen die vooraf zijn aangegeven. Met ingang van 2017 kunnen, conform de notitie materiële vaste activa van de Commissie BBV alleen afschrijvingslasten worden onttrokken aan deze reserve.
Ontwikkelingen in begrotingsja(a)r(en)	Aan de reserve worden de afschrijvingslasten van de onderliggende investeringen onttrokken. Doordat deze in de komende jaren volledig worden afgeschreven, dalen de onttrekkingen in het meerjarenperspectief.
Voeding	Er is geen voeding meer.

Naam	Reserve Dekking Kapitaallasten Sportpark Parkhout
Doel	Als gevolg van het per 1 januari 2017 gewijzigde "Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)" is het niet mogelijk om de door het grondbedrijf begrote bijdrage uit de GREX van Wiersdijk in mindering te brengen op de investering. Wel is het mogelijk om deze bijdrage om te zetten in een reserve waaruit jaarlijks de afschrijvingslasten worden gedekt. Daarom zal de nog beschikbare bijdrage ad € 212.000 uit de GREX van Wiersdijk gestort worden in een te vormen reserve "dekking kapitaalslasten Parkhout". Hieruit kunnen gedurende 20 jaar afschrijvingslasten van € 10.000 worden gedekt voor de kapitaallasten van het nog aan te leggen parkeerterrein.
Ontwikkelingen in begrotingsja(a)r(en)	Geen.
Voeding	Bijdrage GREX Wiersdijk

Naam	Reserve ISV gelden
Doel	De reserve Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV) is ingesteld voor projecten met een duurzaam maatschappelijk karakter.
Ontwikkelingen in begrotingsja(a)r(en)	Deze reserve is leeg en opgeheven bij de jaarrekening 2025.
Voeding	Er is geen voeding meer.

Naam	Reserve kapitaallasten verduurzaming vastgoed
Doel	Ten behoeve van dekking kapitaallasten voortkomend uit investeringen rondom de verduurzaming van vastgoed.
Ontwikkelingen in begrotingsja(a)r(en)	Geen
Voeding	Geen.

Naam	Reserve kapitaallasten vergroening stadsbalkon
Doel	Ter dekking van kapitaallasten die samenhangen met investeringen Vergroening Stadsbalkon
Ontwikkelingen in begrotingsja(a)r(en)	Geen
Voeding	Geen

Naam	Reserve kunst en cultuur binnenstad
Doel	Deze reserve is geormerkt om invulling te geven aan Motie 120 'Kunst verrijkt de Binnenstad'.
Ontwikkelingen in begrotingsja(a)r(en)	Geen
Voeding	Er is geen voeding meer.

Naam	Reserve maatregelen luchtkwaliteit
Doel	Ter verbetering van de luchtkwaliteit binnen Nieuwegein, is er een actieplan luchtkwaliteit opgesteld. Daarin staan maatregelen genoemd die de luchtkwaliteit moeten verbeteren(kapitaallasten walstroomvoorziening).
Ontwikkelingen in begrotingsja(a)r(en)	Deze reserve is leeg en opgeheven bij de jaarrekening 2025.
Voeding	Reguliere begroting.

Naam	Reserve MOBW-middelen
Doel	Doel van deze reserve is om de middelen die we via de gemeente Utrecht van het Rijk ontvangen te reserveren voor het realiseren van maatregelen beschermd wonen na 2027. Met ingang van 2028 vervalt deze uitkering en moeten de uitgaven voor beschermd wonen door de gemeente zelf worden bekostigd.
Ontwikkelingen in begrotingsja(a)r(en)	Deze reserve is ingesteld bij de bestuursrapportage 2026 en kan daarmee ook in komende begrotingsjaren worden aangewend ter dekking van de uitgaven voor beschermd wonen.
Voeding	De reserve wordt gevoed door de niet bestede middelen die van het Rijk worden ontvangen tot en met 2027.

Naam	Reserve Nationaal Programma Centrale As
Doel	Doel van deze reserve is om de resterende middelen voor de Centrale As beschikbaar te houden voor dit onderwerp.
Ontwikkelingen in begrotingsja(a)r(en)	Deze reserve is ingesteld bij de bestuursrapportage 2026 waarmee deze in de aankomende begrotingsjaren kan worden benut voor activiteiten die bijdragen aan de ambitie van het Nationaal Programma Centrale As Nieuwegein.
Voeding	De reserve wordt eenmalig gevoed vanuit de verwachte nog resterende middelen eind 2026 ad € 1.768.500.

Naam	Reserve Omgevingswet
Doel	De reserve is ingesteld om de baten en lasten te matchen met de daadwerkelijke inzet en inkomsten uit leges voor omgevingsvergunningen.
Ontwikkelingen in begrotingsja(a)r(en)	Geen
Voeding	Reguliere begroting.

Naam	Reserve opvang verhoogde instroom statushouders
Doel	Het doel is om kosten voor statushouders en inburgering te dekken.
Ontwikkelingen in begrotingsja(a)r(en)	Geen.
Voeding	Reguliere begroting.

Naam	Reserve opvang vluchtelingen
Doel	Ten behoeve van kosten die samenhangen met de opvang van vluchtelingen
Ontwikkelingen in begrotingsjaar(en)	Geen.
Voeding	Ontvangen (rijks)middelen

Naam	Reserve parkeren
Doel	De reserve is ingesteld om de aanloopverliezen van de parkeerexploitatie af te dekken.
Ontwikkelingen in begrotingsjaar(en)	Geen.
Voeding	Er is geen voeding meer.

Naam	Reserve realisatiestimulans
Doel	Doel van deze reserve is om de middelen die we van het Rijk ontvangen voor de realisatiestimulans meerjarig te kunnen benutten voor het stimuleren en realiseren van betaalbare woningbouw of het bijdragen aan de kritische succesfactoren van de groei van de stad.
Ontwikkelingen in begrotingsjaar(en)	Deze reserve is ingesteld bij de jaarrekening 2025 en kan worden benut voor activiteiten die de doelen op het gebied van de woningbouwopgave ten goede komen.
Voeding	De reserve wordt gevoed door de middelen die van het Rijk worden ontvangen vanwege de realisatiestimulans.

Naam	Reserve scholen en maatschappelijk vastgoed
Doel	Bij de jaarrekening 2014 is besloten de voorziening IHPO (Integraal Huisvestingsprogramma Onderwijs) om te zetten in een bestemmingsreserve Scholen en maatschappelijk vastgoed omdat het onderhoud van de buitenkant van de scholen niet langer een gemeentelijke taak is.
Ontwikkelingen in begrotingsjaar(en)	Uit deze reserve worden de kosten voor het programma Parels van de wijken (onderwijshuisvesting) gedekt. In 2027 is sprake van een extra onttrekking van € 4.000.000 ter dekking van de kosten tijdelijke onderwijshuisvesting.
Voeding	Reguliere begroting.

Naam	Reserve startersleningen
Doel	Sinds 2009 wordt door de gemeente Nieuwegein (met enkele onderbrekingen) de starterslening aangeboden aan de inwoners van Nieuwegein in de leeftijd van 18 tot 30 jaar. Met deze startersleningen maken we wonen in Nieuwegein mogelijk voor starters die in Nieuwegein willen blijven wonen.
Ontwikkelingen in begrotingsjaar(en)	Deze leningen zijn ondergebracht bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn) en de hoofdsommen hiervan zijn veelal afgedekt via de Nationale Hypotheek Garantie. De onttrekkingen aan deze reserve dienen ter dekking van het renteresultaat en de beheersvergoeding.
Voeding	Reguliere begroting.

Naam	Reserve transitie warmte en energie
Doel	Bestemd voor ontvangen middelen en bijbehorende kosten die relatie hebben met de energie- en warmtetransitie
Ontwikkelingen in begrotingsjaar(en)	Geen
Voeding	Ontvangen (rijks)middelen

Naam	Reserve uitvoering programma Woonwifs
Doel	In 2016 is besloten om vanuit de ontvangen ISV-gelden en vanuit de reserve Urgentieprogramma 1600 woningen in totaal € 800.000,- toe te voegen aan de Reserve Woonwifs. De reserve wordt ingezet om impulsen aan de woningmarkt te geven.
Ontwikkelingen in begrotingsja(a)r(en)	Geen.
Voeding	Reguliere begroting.

Naam	Reserve verevening sociale woningbouw
Doel	De reserve is ingesteld om meer sociale woningbouw te realiseren middels opdrachten of bijdragen aan de reserve bij woningbouwprojecten die afwijken van de vastgestelde beleidsregels.
Ontwikkelingen in begrotingsja(a)r(en)	Geen
Voeding	Eenmalige voeding van € 1.000.000 in 2023, daarna middels stortingen bij woningbouwprojecten.

4.3. Overzicht voorzieningenmutaties

De begroting over de komende jaren van de voorzieningen zien er als volgt uit:

Bedragen x € 1.000	Boekwaarde 1-1-2027	Toevoeging 2027	Vrijval 2027	Aanwending 2027	Boekwaarde 31-12-2027	Toevoeging 2028	Vrijval 2028	Aanwending 2028	Boekwaarde 31-12-2028
Voor verplichtingen, verliezen en risico's (BBV art. 44-1a en 44-1b)									
Voorziening wethouderspensioenen	6.111	153			6.264	153			6.417
Voorziening verlofsparen	1.614				1.614				1.614
	7.725	153	0	0	7.878	153	0	0	8.031
Ter egalisering van kosten (BBV art. 44-1c)									
Voorziening onderhoud sportaccomodaties	989	342		280	1051	342		235	1158
Voorziening onderhoud overige accommodaties	1.310	490		328	1.472	490		318	1.644
Voorziening onderhoud civieltechnische werken	1.225	550		614	1.161	550		614	1.097
Voorziening groot onderhoud sportvelden	311	43		106	248	43		57	234
Voorziening groot onderhoud stadshuis	428	147		29	546	147		29	664
Voorziening groot onderhoud theater	320	152		472	0	152		116	36
Voorziening onderhoud parkeergarages binnenstad	2.492	1.089		763	2.818	1.089		795	3.112
Voorziening onderhoud schoolgebouwen en buurtpleinen	927	209		260	876	209		263	822
Voorziening Verduurzaming Vastgoed	433	62		225	270	62		10	322
	8.435	3.084	0	3.077	8.442	3.084	0	2.437	9.089
Voor middelen van derden waardoor de bestemming gebonden is (BBV art. 44-2)									
Voorziening rioolrechten	2.601		3		2.598		14		2.584
Voorziening afvalstoffen	1.268	2			1270		698		572
Voorziening Premie Reparatie WW	139				139				139
	4.008	2	3	0	4.007	0	712	0	3.295
Grondbedrijf									
Voorziening grondbedrijf	7.043				7.043				7.043
	7.043	0	0	0	7.043	0	0	0	7.043
Totaal	27.211	3.239	3	3.077	27.370	3.237	712	2.437	27.458

De begroting over de komende jaren van de voorzieningen zien er als volgt uit:

Bedragen x € 1.000	Boekwaarde 1-1-2029	Toevoeging 2029	Vrijval 2029	Aanwending 2029	Boekwaarde 31-12-2029	Toevoeging 2030	Vrijval 2030	Aanwending 2030	Boekwaarde 31-12-2030
Voor verplichtingen, verliezen en risico's (BBV art. 44-1a en 44-1b)									
Voorziening wethouderspensioenen	6.417	153			6.570	153			6.723
Voorziening verlofsparen	1.614				1.614				1.614
	8.031	153	0	0	8.184	153	0	0	8.337
Ter egalisering van kosten (BBV art. 44-1c)									
Voorziening onderhoud sportaccomodaties	1158	342		543	957	342		319	980
Voorziening onderhoud overige accommodaties	1.644	490		872	1.262	490		814	938
Voorziening onderhoud civieltechnische werken	1.097	550		614	1033	550		614	969
Voorziening groot onderhoud sportvelden	234	43		70	207	43		131	119
Voorziening groot onderhoud stadshuis	664	147		844	-33	147		16	98
Voorziening groot onderhoud theater	36	152		111	77	152		169	60
Voorziening onderhoud parkeergarages binnenstad	3.112	1.089		795	3.406	1.089		0	4.495
Voorziening onderhoud schoolgebouwen en buurtpleinen	822	209		267	764	209		271	702
Voorziening Verduurzaming Vastgoed	322	62			384	62			446
	9.089	3.084	0	4.116	8.057	3.084	0	2.334	8.807
Voor middelen van derden waardoor de bestemming gebonden is (BBV art. 44-2)									
Voorziening rioolrechten	2.584	10			2.594	3			2.597
Voorziening afvalstoffen	572		455		117	22			139
Voorziening Premie Reparatie WW	139				139				139
	3.295	10	455	0	2.850	25	0	0	2.875
Grondbedrijf									
Voorziening grondbedrijf	7.043				7.043				7.043
	7.043	0	0	0	7.043	0	0	0	7.043
Totaal	27.458	3.247	455	4.116	26.134	3.262	0	2.334	27.062

Overzicht Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

Naam	Voorziening wethouderspensioenen
Doel	Deze voorziening is ingesteld voor het beperken van de financiële risico's van waardeoverdracht, ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen van de pensioenen voor gewezen wethouders. Jaarlijks wordt berekend wat de stand van de voorziening moet zijn.
Ontwikkelingen in begrotingsjaar(en)	Deze voorziening zal per 1-1-2028 overgaan naar het ABP.
Voeding	Reguliere begroting.

Naam	Voorziening verlofsparen
Doel	Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Met dit verlofsparen kunnen medewerkers passend bij hun levensfase bovenwettelijke vakantie-uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning. De voorziening is ingesteld voor gespaarde bovenwettelijke vakantie-uren die in de toekomst tot uitbetaling of vervroegde uitdiensttreding kunnen leiden. Jaarlijks wordt berekend wat de stand van de voorziening moet zijn.
Ontwikkelingen in begrotingsjaar(en)	Geen
Voeding	Reguliere begroting

Overzicht Voorzieningen ter egalisering van kosten

Naam	Voorziening groot onderhoud sportvelden
Doel	De cultuurtechnische werkzaamheden op de sportparken onderscheiden zich in dagelijks-, groot- en najaarsonderhoud en renovaties/vervangingen. Deze voorziening is bedoeld om planmatig noodzakelijke vervangingen op de gemeentelijke sportparken uit te kunnen voeren zoals veldrenovaties, verhardingen (klinker, asfalt en tegel), hekwerken, beregeningspompen, beregeningsleidingen en overige inrichtingen (doelen, hoekvlaggen en afvalbakken). De onderbouwing voor dit planmatige onderhoud vormt het meerjarig onderhoudsplan.
Ontwikkelingen in begrotingsjaar(en)	In het beheerplan is onderscheid gemaakt voor groot onderhoud (voorziening) en investeringen (MIP). De totale uitgaven zijn in het beheerplan per accommodatie zoveel mogelijk gesplitst opgenomen. Jaarlijks wordt bepaald of het onderhoud noodzakelijk is. Dat kan tot fluctuaties leiden in enig jaar.
Voeding	Reguliere begroting, vaststelling beheerplannen.

Naam	Voorziening groot onderhoud stadshuis
Doel	Deze voorziening is ingesteld voor het gelijkmatig verdelen van de onderhoudskosten van het stadshuis.
Ontwikkelingen in begrotingsjaar(en)	In het beheerplan is onderscheid gemaakt voor groot onderhoud (voorziening) en investeringen (MIP). Jaarlijks wordt bepaald of het onderhoud noodzakelijk is. Dat kan tot fluctuaties leiden in enig jaar.
Voeding	Reguliere begroting, vaststelling beheerplannen.

Naam	Voorziening groot onderhoud theater
Doel	Deze voorziening is ingesteld voor het gelijkmatig vedelen van de onderhoudskosten van het theater.
Ontwikkelingen in begrotingsja(a)r(en)	In het beheerplan is onderscheid gemaakt voor groot onderhoud (voorziening) en investeringen (MIP). Jaarlijks wordt bepaald of het onderhoud noodzakelijk is. Dat kan tot fluctuaties leiden in enig jaar.
Voeding	Reguliere begroting, vaststelling beheerplannen.

Naam	Voorziening onderhoud civieltechnische werken
Doel	De voorziening is ingesteld voor het gelijkmatig verdelen van de onderhoudskosten civiele kunstwerken.
Ontwikkelingen in begrotingsja(a)r(en)	Geen
Voeding	Reguliere begroting, vaststelling beheerplannen.

Naam	Voorziening groot onderhoud overige accommodaties
Doel	Het gelijkmatig verdelen van de onderhoudskosten van de overige gemeentelijke accommodaties, zoals de gemeentewerf, steunposten, gebouwen natuurkwartier, Museumwerf, buurthuizen, gebouwen voor kinderopvang.
Ontwikkelingen in begrotingsja(a)r(en)	In het beheerplan is onderscheid gemaakt voor groot onderhoud (voorziening) en investeringen (MIP). De totale uitgaven zijn in het beheerplan per accommodatie zoveel mogelijk gesplitst opgenomen. Jaarlijks wordt bepaald of het onderhoud noodzakelijk is. Dat kan tot fluctuaties leiden in enig jaar.
Voeding	Reguliere begroting, vaststelling beheerplannen.

Naam	Voorziening onderhoud parkeergarages binnenstad
Doel	Het gelijkmatig verdelen van de onderhoudsposten van de verschillende parkeergarages in de Binnenstad. De basis hiervoor vormt het meerjarig onderhoudsplan dat is opgesteld voor de periode 2012 - 2051. De dotatie aan de voorziening is gebaseerd op het onderhoud in de eerste 20 jaren. Hiervoor is gekozen omdat er daarna zeer groot onderhoud plaatsvindt en de onderhoudsbegroting voor de jaren daarna, als gevolg van nieuwe technische inzichten, waarschijnlijk behoorlijk wijzigt.
Ontwikkelingen in begrotingsja(a)r(en)	Geen
Voeding	Regulier begroting, beheerplannen.

Naam	Voorziening onderhoud schoolgebouwen en buurtpleinen
Doel	Deze voorziening is ingesteld voor het gelijkmatig verdelen van de onderhoudskosten van het onderhoud schoolgebouwen en buurtpleinen.
Ontwikkelingen in begrotingsja(a)r(en)	Geen
Voeding	Reguliere begroting, vaststelling beheerplannen.

Naam	Voorziening onderhoud sportaccommodaties
Doel	Deze voorziening is bedoeld om bovenmatige schommelingen in de jaarlijkse onderhoudskosten van de sportaccommodaties voor binnensport op te vangen. Door het instellen van deze voorziening is de jaarlijkse storting van een bedrag in deze voorziening vanuit het programma Vrije tijd
Ontwikkelingen in begrotingsjaar(en)	In het beheerplan is onderscheid gemaakt voor groot onderhoud (voorziening) en investeringen (MIP). De totale uitgaven zijn in het beheerplan per accommodatie zoveel mogelijk gesplitst opgenomen. Jaarlijks wordt bepaald of het onderhoud noodzakelijk is. Dat kan tot fluctuaties leiden in enig jaar.
Voeding	Reguliere begroting, vaststelling beheerplannen.

Naam	Voorziening verduurzaming vastgoed
Doel	De voorziening is ingesteld voor het verduurzamen gemeentelijk vastgoed. In dit raadsbesluit is opgenomen dat er vanuit de vastgoedexploitatie budget voor vervanging van LED verlichting om te komen tot besparingen op de energierekening.
Ontwikkelingen in begrotingsjaar(en)	De Voorziening Verduurzaming heeft betrekking op alle gemeentelijke accommodaties, en is een verbijzondering van de reguliere voorzieningen. Deze is bestemd om toekomstige uitgaven c.q. planvorming voor verduurzaming Vastgoed te dekken.
Voeding	Reguliere begroting, beheerplannen.

Overzicht Voorzieningen voor middelen derden waardoor de bestemming gebonden is

Naam	Voorziening afvalstoffen
Doel	Deze voorziening is ingesteld ter voorkoming van jaarlijkse schommelingen in de tarieven afvalstoffenheffing.
Ontwikkelingen in begrotingsjaar(en)	Geen
Voeding	Reguliere begroting, jaarrekening.

Naam	Voorziening rioolrechten
Doel	Deze voorziening is ingesteld ter voorkoming van jaarlijkse schommelingen in de tarieven rioolheffing.
Ontwikkelingen in begrotingsjaar(en)	Geen
Voeding	Reguliere begroting, jaarrekening.

Naam	Voorziening premie reparatie WW
Doel	De opbouw en de maximale duur van de WW-uitkering zijn per 1 januari 2016 verkort door wijzigingen in de Wet werk en zekerheid. In de Cao Gemeenten 2016 –2017 is afgesproken om deze versoberingen van de WW te repareren. Deze reparatie krijgt vorm door het invoeren van een WW reparatie-uitkering. Gereserveerde gelden voor dit doel worden in de voorziening gedoteerd.
Ontwikkelingen in begrotingsjaar(en)	Geen
Voeding	Reguliere begroting, jaarrekening.

4.4 Overzicht incidentele baten en lasten

Materieel evenwicht van de begroting houdt in dat de structurele lasten met structurele baten zijn gedekt. Onderstaand overzicht geeft een beeld van de incidentele baten en lasten die in de (meerjaren)begroting 2027 zijn opgenomen.

Incidenteel begrotingssaldo	Programma	Product	2027	2028	2029	2030
Baten	Wonen en Economie	Grondzaken	-32.995	-42.468	-19.594	-9.895
		Duurzaamheid	-1.000	-	-	-
		Ruimtelijke ontwikkeling wonen	-269	-269	-269	-
	Leefomgeving en Veiligheid	Huisvuil	-	-698	-455	-
		Riolering	-3	-14	-	-
		Veiligheid	-1.851	-1.851	-1.841	-
	Vrije tijd	Sport	-335	-335	-335	-335
	Versterking eigen kracht, Ondersteuning en Bescherming	Gezondheid	-4.174	-4.236	-1.903	-1.164
		Onderwijs	-2.399	-2.405	-2.457	-2.457
		Welzijn en deelname	-3.082	-3.082	-3.082	-3.082
	Bedrijfsvoering	Bedrijfsvoering	-52	-	-	-
	Algemene Dekkingsmiddelen	Algemene uitkering	-1.016	-15	-	-
Totaal	Baten		-47.176	-55.373	-29.936	-16.933
Lasten	Bestuur en Dienstverlening	Bestuur	150	150	150	75
		Klantcontacten en voorlichting	78	78	78	78
	Wonen en Economie	Grondzaken	34.795	44.368	21.594	11.895
		Duurzaamheid	1.170	120	150	120
		Ruimtelijke ontwikkeling wonen	778	760	751	489
	Leefomgeving en Veiligheid	Huisvuil	30	-	-	-
		Openbaar groen	261	80	-	-
		Openbare verlichting	50	-	-	-

Incidenteel begrotingssaldo	Programma	Product	2027	2028	2029	2030
		Riolering	25	-	-	-
		Speelvoorzieningen en kinderboerderij	50	-	-	-
		Verkeersmaatregelen	100	100	100	100
		Veiligheid	1.851	1.851	1.841	-
	Vrije tijd	Sport	335	335	335	335
	Versterking eigen kracht, Ondersteuning en Bescherming	Gezondheid	4.452	4.424	2.018	1.279
		Onderwijs	8.524	11.979	2.604	3.911
		Welzijn en deelname	3.782	3.157	3.182	3.185
		Armoedebeloid	372	-	-	-
		Maatwerkvoorziening 18-	750	750	750	625
		Maatwerkvoorziening 18+	300	350	250	200
	Bedrijfsvoering	Bedrijfsvoering	1.439	721	457	430
		Sportaccommodaties	-	1	-	-
	Algemene Dekkingsmiddelen	Nog te besteden middelen	40	21	21	23
Totaal	Lasten		59.332	69.245	34.282	22.745
	Reserves	Onttrekking	-10.413	-13.930	-4.816	-6.564
		Storting	2.271	75	1.173	1.173
Saldo reserve mutaties	Saldo reserve mutaties		-8.142	-13.855	-3.643	-5.391
Saldo incidentele baten en lasten			4.014	17	703	420

Structureel begrotingssaldo	2027	2028	2029	2030
Saldo van baten en lasten	-7.445	-12.790	-3.715	-1.751
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	9.808	15.521	5.309	7.058
Begroot resultaat na reservemutaties	2.364	2.731	1.594	5.307
Incidentele baten en lasten (incl. incidentele reservemutaties)	4.014	17	703	420
Structureel begrotingssaldo	6.378	2.748	2.297	5.727

Om het structureel saldo van de begroting bepalen worden de incidentele effecten in mindering gebracht op het saldo van de begroting als geheel. Op basis hiervan kan worden bepaald in hoeverre de begroting structureel sluitend is.

De begroting 2027 laat een structureel voordelig saldo zien van € 6.378.000. Zoals uit bovenstaand overzicht blijkt is dit opgebouwd uit het voorlopig begrotingssaldo van € 2.364.000 en vervolgens gecorrigeerd voor het saldo van incidentele mutaties. Het totaal van incidentele posten van € 4 mln. bestaat uit € 47,2 mln. aan baten, € 59,3 mln. aan lasten en reservemutaties van per saldo € 8,1 mln.

Zoals te zien is er sprake van een structureel positief saldo voor alle jaren van 2027 t/m 2030. Dit is een verbetering ten opzichte van de vorige begroting en wordt met name veroorzaakt door een positieve ontwikkeling van de algemene uitkering en de besparingen vanuit de opgave 'scherper ramen'.

Daarnaast valt op dat er sprake is van grote incidentele lasten, met name vanuit de tijdelijke onderwijshuisvesting. Waar ook incidentele dekking vanuit reserveonttrekkingen tegenover staat. Verder zorgen de ambities voor deze bestuursperiode voor een hogere incidentele last; het merendeel van de voorgenomen activiteiten is immers incidenteel van aard.

4.5 Geprognosticeerde balans

De geprognosticeerde balans ziet er als volgt uit:

Bedragen x € 1.000						
Geprognosticeerde balans	31-12 2025	31-12 2026	31-12 2027	31-12 2028	31-12 2029	31-12 2030
Activa						
<i>Immateriële activa</i>	4.641	4.641	4.641	4.641	4.641	4.641
<i>Vaste activa</i>						
Materiële vaste activa	292.780	305.006	349.003	356.886	374.911	392.858
Financiële vaste activa	24.093	24.093	24.093	24.093	24.093	24.093
Totaal vaste activa	321.514	333.740	376.937	385.620	403.645	421.592
<i>Vlottende activa</i>						
Onderhanden werk	24.371	25.593	32.187	14.886	13.901	19.794
Vorderingen	39.854	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Liquide middelen	577	400	400	400	400	400
Voorraden	0	0		0	0	0
Overlopende activa	6.483	9.800	7.298	7.500	7.500	7.500
Totaal vlottende activa	71.285	55.793	59.885	42.786	41.801	47.694
Totaal activa	392.799	389.532	436.822	428.407	445.446	469.287
Passiva						
<i>Vaste Passiva</i>						
Eigen vermogen	139.228	129.279	121.485	108.328	105.750	100.286
Begrotingssaldo	0	2.014	2.364	2.731	1.594	5.307
totaal eigen vermogen	139.228	131.293	123.849	111.059	107.344	105.593
Voorziening grondbedrijf	7.043	7.043	7.043	7.043	7.043	7.043
Voorzieningen overig	20.472	20.168	20.327	20.415	19.091	20.019
Totaal Voorzieningen	27.515	27.211	27.370	27.458	26.134	27.062
langlopende leningen	163.500	173.500	197.500	215.500	236.500	267.500
Waarborgsommen	110	110	110	110	110	110
Totaal vaste passiva	330.353	332.114	348.829	354.127	370.088	400.265
<i>Vlottende passiva</i>						
Overlopende passiva	47.396	40.000	55.000	50.000	50.000	50.000
Leningen < 1 jaar	15.050	17.418	32.993	24.280	25.358	19.022
Overige						
Totaal vlottende passiva	62.446	57.418	87.993	74.280	75.358	69.022
Totaal passiva	392.799	389.532	436.822	428.407	445.446	469.287

4.6 Begrotingscijfers per taakveld

(Bedragen x € 1.000)				
Begrotingscijfers per taakveld 2027		Lasten	Baten	Saldo
0. Bestuur en ondersteuning				
0.1	Bestuur	4.267	-	-4.267
0.2	Burgerzaken	2.837	1.954	-882
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-	-	-
0.4	Overhead	26.697	1.837	-24.860
0.5	Treasury	273	335	61
0.61	OZB woningen	-	20.076	20.076
0.62	OZB niet-woningen	-	7.104	7.104
0.63	Parkeerbelasting	-	2.284	2.284
0.64	Belastingen overig	1.796	1.288	-508
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-	161.902	161.902
0.8	Overige baten en lasten	2.161	120	-2.041
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-
0.10	Mutatie reserves	-	12.079	12.079
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-
	0. Bestuur en ondersteuning	38.030	208.977	170.947
1. Veiligheid				
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	5.662	187	-5.476
1.2	Openbare orde en veiligheid	6.760	2.177	-4.582
	1. Veiligheid	12.422	2.364	-10.058
2. Verkeer, vervoer en waterstaat				
2.1	Verkeer en vervoer	12.831	1.544	-11.287
2.2	Parkeren	6.859	5.302	-1.557
2.3	Recreatieve havens	51	30	-21
2.4	Economische havens en waterwegen	100	-	-100
2.5	Openbaar vervoer	176	45	-130
	2. Verkeer, vervoer en waterstaat	20.018	6.922	-13.096
3. Economie				
3.1	Economische ontwikkeling	350	-	-350
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	800	388	-412

(Bedragen x € 1.000)				
Begrotingscijfers per taakveld 2027		Lasten	Baten	Saldo
3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	256	15	-241
3.4	Economische promotie	285	132	-153
	3. Economie	1.691	535	-1.156
4. Onderwijs				
4.1	Openbaar basisonderwijs	58	-	-58
4.2	Onderwijshuisvesting	11.372	956	-10.416
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	8.790	5.182	-3.608
	4. Onderwijs	20.220	6.137	-14.082
5. Sport, cultuur en recreatie				
5.1	Sportbeleid en activering	1.047	338	-708
5.2	Sportaccommodaties	6.754	1.225	-5.528
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	5.527	2.006	-3.521
5.4	Musea	645	-	-645
5.5	Cultureel erfgoed	308	123	-185
5.6	Media	2.621	-	-2.621
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	9.614	154	-9.460
	5. Sport, cultuur en recreatie	26.516	3.846	-22.669
6. Sociaal domein				
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	16.085	5.581	-10.504
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	-	-	-
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	-	-	-
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	8.760	-	-8.760
6.3	Inkomensregelingen	41.072	23.427	-17.646
6.4	WSW en beschut werk	4.762	399	-4.364
6.5	Arbeidsparticipatie	2.452	475	-1.978
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	3.965	32	-3.932
6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)	6.857	413	-6.444
6.712	Begeleiding (WMO)	5.303	-	-5.303
6.713	Dagbesteding (WMO)	1.011	-	-1.011
6.714	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	100	-	-100
6.751	Jeugdhulp ambulant lokaal	-	-	-
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	15.814	-	-15.814

(Bedragen x € 1.000)				
Begrotingscijfers per taakveld 2027		Lasten	Baten	Saldo
6.753	Jeugdhulp ambulant landelijk	-	-	-
6.761	Jeugdhulp met verblijf lokaal	-	-	-
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	10.484	-	-10.484
6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	796	-	-796
6.791	PGB WMO	412	-	-412
6.792	PGB Jeugd	319	-	-319
6.811	Beschermd wonen (WMO)	-	-	-
6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	36	-	-36
6.821	Jeugdbescherming	2.989	-	-2.989
6.822	Jeugdreclassering	-	-	-
6.91	Coördinatie en beleid WMO	-	-	-
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	-	-	-
	6. Sociaal domein	121.219	30.327	-90.892
7. Volksgezondheid en milieu				
7.1	Volksgezondheid	4.359	0	-4.359
7.2	Riolering	4.757	6.103	1.346
7.3	Afval	9.592	12.240	2.648
7.4	Milieubeheer	4.042	202	-3.840
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	707	489	-217
	7. Volksgezondheid en milieu	23.457	19.035	-4.422
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
8.1	Ruimtelijke ordening	3.859	324	-3.535
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	35.773	33.693	-2.081
8.3	Wonen en bouwen	10.525	3.934	-6.592
	8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	50.158	37.950	-12.208
Totaal taakvelden		313.730	316.094	2.364

4.7 Investerings

4.7.1 Overzicht Meerjariginvesteringsplan (MIP) 2027

Omschrijving Investerings 2027	Totaal Krediet	Afschr. Termijn	Jaar van (verwachte) ingebruikname
Programma Leefomgeving en Veiligheid	18.623.600		
Levensduurverlengende investering wegen	5.122.700	20	2028
Beschoeiing	317.800	25	2028
Civieltechnische bouwwerken (tunnels)	111.800	20	2028
Civieltechnische bouwwerken (licht belaste bruggen)	229.100	25	2028
Diverse rioolvervangingen (50 jaar)	767.200	50	2028
Diverse rioolvervangingen (20 jaar)	164.400	20	2028
Investerings hemelwaterafvoer (50 jaar)	876.800	50	2028
Investerings hemelwaterafvoer (20 jaar)	115.100	20	2028
Investering grondwaterafvoer	115.100	50	2028
Speelvoorzieningen	197.300	20	2028
Bewegwijzering	169.900	25	2028
Bebording	65.800	25	2028
Straatmeubilair	98.600	25	2028
Vervanging groen - regulier/bestekken	922.800	40	2028
Openbare verlichting - vervanging masten	105.200	20	2027
Verplaatsing en uitbreiding fietsenstalling De Fietspomp	3.100.000	40	2028
Brandmeldinstallaties parkeergarages City	500.000	10	2027
Afronden transitie naar iVRI 2x	44.000	20	2027
Vorbereidingskrediet 4 grote infrastructuurprojecten	500.000	20	2027
Nieuwe fietsoversteek Parkhout	400.000	40	2027
Herinrichten Handelskade tot fietsstraat, uitgaande van subsidie	400.000	40	2027
Vergroenen van de stad (bestuurlijke ambitie 2026-2030)	2.800.000	20	2027
Openbare verlichting fietspaden, parken (bestuurlijke ambitie 2026-2030)	1.000.000	20	2027
Extra zitgelegenheden en ontmoetingsplekken	500.000	10	2027
Programma Bedrijfsvoering	5.539.600		
Onderwijs/Beheerplan Schoolgebouwen/Herstraten schoolpleinen 2027 tbv Parels vd wijken	191.800	25	2027
Onderwijs/Beheerplan Schoolgebouwen/Hekwerken 2027 tbv Parels vd Wijken	191.800	25	2027
Parels voor de Wijken/Herstraten schoolpleinen/t.b.v. MFA Vreeswijk	824.200	15	2028
Installaties De Waterlelie vervanging	219.200	15	2027
Sport Beheerplan/Douchecombinatie De Waterlelie	52.600	20	2027
Sport/Toplaagrenovatie kunstgras kurkinfill veld 7 (204) Sp. Zandveld	589.300	10	2027
Sport Beheerplan/Stralingspanelen Sportzaal Wijkersloot	34.700	20	2027
Vervanging website	61.400	5	2027
Stadshuis Toegangscontrole	219.200	15	2027
Tourniquet Stadshuis	219.200	15	2027
Vloerafwerking restaurant	117.300	15	2027
Vervanging CAD systeem software	135.900	5	2027

Omschrijving Investerings 2027	Totaal Krediet	Afschr. Termijn	Jaar van (verwachte) ingebruikname
ICT middelen en projectkosten	131.500	5	2027
Migraties en softwarevernieuwing (a.g.v. aanbesteding applicaties)	383.600	5	2027
ICT-Workspace 2027 (Devices: laptops, telefoons en tablets)	339.800	4	2027
Vervangen AV-middelen	25.000	8	2027
Voertuig O4-Rioolploeg	100.000	8	2027
Voertuig O5-Verkeersploeg	100.000	8	2027
Voertuig S7-Serviceauto werkplaats/gladheidbestrijding	60.000	8	2027
Voertuig S13-Prullenbakken/veegdienst	55.000	8	2027
Voertuig S14-Prullenbakken/veegdienst	55.000	8	2027
Papierpers werf	50.000	8	2027
Afzetsysteem A3 tbv containers/bomenploeg/gladheidsbestrijding	320.000	10	2027
Voorwaarschuwing aanhangwagen (led verlichting)	40.000	8	2027
Voertuig B2-Gebouwenbeheer	50.000	8	2027
Poolvoertuig 8 tbv werf	35.000	8	2027
Voertuig S10-Groenploeg	105.000	8	2027
Verduurzaming Gemeentewerf	41.000	15	2027
Verduurzaming Kruimeltje LED	78.000	15	2027
Verduurzaming Kruimeltje zonnepanelen	71.000	25	2027
Verduurzaming Brandweerkazerne Nieuwegein-Noord	106.100	25	2027
Verduurzaming Brede School Lotus overig	39.000	15	2027
Verduurzaming Brede School Lotus zonnepanelen	175.000	25	2027
Verduurzaming Stadhuis	194.000	15	2027
Verduurzaming Theater de Kom	129.000	15	2027
Programma Bestuur en Dienstverlening	94.300		
Vervanging RIS software	94.300	5	2027
Programma Wonen en Economie	1.150.000		
Impuls Historische Kernen "Meekoppelkansen Sterke Lekdijk"	150.000	40	2027
Openbare ruimte klimaatadaptatie (bestuurlijke ambitie 2026-2030)	1.000.000	20	2027
Totaal investeringen 2027	25.407.500		

Investeringsraming grondexploitaties 2027 per gebied	
Het Klooster	
Bouw- en woonrijpmaken entreegebied en wrm sectie 4	200.000
Nutsvoorzieningen	50.000
Archeologie	100.000
Stelpost / onvoorzien	200.000
	550.000
Lekboulevard	
Bouw en woonrijpmaken lotusplantsoen, middenblok, nijenmonde	800.000
Stelpost / onvoorzien	200.000
	1.000.000
Blokhoeve	
Bouw- en woonrijpmaken, verkabeling	600.000
Stelpost / onvoorzien	200.000
	800.000
Blok West	
Bouw- en woonrijpmaken, plankosten, stelpost, onvoorzien	100.000
	100.000
Deventerschans	
Bouw- en woonrijpmaken	100.000
Stelpost / onvoorzien	100.000
	200.000
Parkeerterrein tramhalte Wiersdijk	
Bouwrijpmaken	500.000
Stelpost / onvoorzien	100.000
	600.000
Binnenstad (herijkt)	
Verwervingen, Bouw- en woonrijpmaken, plan en VAT	12.000.000
Stelpost / onvoorzien	4.000.000
	16.000.000
Mooi Rijnhuizen	
Bouw- en woonrijpmaken	8.000.000
Stelpost / onvoorzien	500.000
	8.500.000
Rijnhuizen Noord	
Bouwrijp maken	1.000.000
Stelpost / onvoorzien	300.000
	1.300.000
Altrecht locatie	
Bouw- en woonrijpmaken	300.000
Stelpost / onvoorzien	200.000
	500.000
Kindcentrum Vreeswijk	
Stelpost / onvoorzien	200.000
	200.000
Politiebureau	
Bouw- en woonrijpmaken	400.000
Stelpost / onvoorzien	100.000
	500.000
Zeepfabriek	
Stelpost / onvoorzien	300.000
	300.000
Onvoorzien / afronding	
	450.000
Totaal	31.000.000

4.7.2 Overzicht investeringen voorgaande jaren nieuwe besluitvorming

Reeds beschikbaar gestelde kredieten	Termijn	Krediet	Restantbedrag
Wonen en Economie		4.818.500	4.207.308
Vorbereidingskrediet Kauwenhof	1. langer 2 jaar	413.000	18.731
Kerkveld (Betere Buurten) 2020	3. meerjarig	1.528.500	1.311.576
Betere buurt 2026 (Centrale As) - MIP 2026	3. meerjarig	2.877.000	2.877.000
Leefomgeving en Veiligheid		43.614.944	31.367.186
Ondergrondse fietsenstal. tramhalte City -MIP2021	1. langer 2 jaar	2.145.000	2.136.778
Fietsroute IJsselstein-nieuwegein-utrecht -MIP2021	1. langer 2 jaar	1.554.315	1.264.707
VRI 108 - MIP 2021	1. langer 2 jaar	204.177	201.732
Aanschaf etagerekken - MIP 2021	1. langer 2 jaar	258.800	258.800
Speelvoorzieningen - MIP 2023	1. langer 2 jaar	532.700	188.978
Vervanging kademuur Vreeswijk-MIP 2023	1. langer 2 jaar	1.000.000	943.152
Doorfietsroute IJsselst.-Utrecht meerkst-MIP 2024	1. langer 2 jaar	1.553.000	1.553.000
Speelvoorzieningen - MIP 2024	1. langer 2 jaar	717.900	408.898
VRI 603/608 - MIP 2024	1. langer 2 jaar	196.752	191.682
VRI - 508 - MIP 2024	1. langer 2 jaar	170.000	170.000
Lantaarnpalen Herenstraat (Berap 2024)	1. langer 2 jaar	115.000	115.000
Speelvoorzieningen -MIP 2025	1. langer 2 jaar	772.700	676.305
Vervangingsinvesteringen wegen - MIP 2025	1. langer 2 jaar	1.137.100	375.728
Levensduurverlengende investering wegen - MIP 2025	1. langer 2 jaar	3.699.000	171.813
Verv.parkeermanagementsys. parkeergar. - MIP 2025	1. langer 2 jaar	696.300	691.476
Fietspad Buizerdlaan/Wijkerslootweg - KDN 2025	1. langer 2 jaar	440.000	346.987
Kruising Plettenburgerbaan/Martinbaan - KDN 2025	1. langer 2 jaar	1.770.500	1.734.677
Betere Buurten: Muntenbuurt - Wegen 2025	1. langer 2 jaar	2.331.199	880.664

Reeds beschikbaar gestelde kredieten	Termijn	Krediet	Restantbedrag
Betere Buurten: Muntenbuurt - Groen 2025	1. langer 2 jaar	1.089.770	291.512
Betere Buurten: Muntenbuurt - Spelen 2025	1. langer 2 jaar	82.807	74.892
Betere Buurten: Muntenbuurt - Openbare Verlichting 2025	1. langer 2 jaar	134.253	93.598
Betere Buurten: Muntenbuurt - Straatmeubilair 2025	1. langer 2 jaar	73.991	22.436
Betere Buurten: Kerkveld - Wegen (Berap 2025)	1. langer 2 jaar	3.425.000	1.075.106
Betere Buurten: Kerkveld - Groen (Berap 2025)	1. langer 2 jaar	725.000	477.602
Riolering Doorslag N-O (BURAP 2025)	1. langer 2 jaar	3.507.200	3.200.723
Straatmeubilair - MIP 2026	2. korter 2 jaar	98.600	31.980
Bebording - MIP 2026	2. korter 2 jaar	65.800	23.789
Bewegwijzering - MIP 2026	2. korter 2 jaar	169.900	105.247
Fietsstraat Nedereindseweg - Oost -MIP 2026(!)	2. korter 2 jaar	287.700	287.700
Mendesdacostalaan fietspad - MIP 2026(!)	2. korter 2 jaar	257.500	257.500
Levensduurverlengende investering wegen - MIP 2026	2. korter 2 jaar	5.917.300	4.988.746
Vervangingsinvesteringen wegen - MIP 2026	2. korter 2 jaar	301.400	301.400
Speelvoorzieningen - MIP 2026	2. korter 2 jaar	975.400	969.507
Investering grondwaterafvoer - MIP 2026	2. korter 2 jaar	115.100	115.100
Investeringen hemelwaterafvoer (20 jr) - MIP 2026	2. korter 2 jaar	115.100	107.793
Investeringen hemelwaterafvoer (50 jr) - MIP 2026	2. korter 2 jaar	876.800	849.897
Diverse rioolvervangingen (20 jaar) - MIP 2026	2. korter 2 jaar	164.400	113.633
Diverse rioolvervangingen (50 jaar) - MIP 2026	2. korter 2 jaar	767.200	561.264
Civieltechnische bouw keerconstructies-MIP 2026	2. korter 2 jaar	29.600	29.600
Civieltechnische bouw beweegbare bruggen -MIP 2026	2. korter 2 jaar	133.700	133.700
Civieltechn.bouw licht belaste brug - MIP 2026	2. korter 2 jaar	29.600	29.600
Civieltechnische bouwwerken (tunnels) - MIP 2026	2. korter 2 jaar	197.300	197.300
Ontsluiting City West - verlichting-RBS 2025-288	2. korter 2 jaar	22.000	22.000
Ontsluiting City West - VRI-RBS 2025-288	2. korter 2 jaar	300.000	300.000

Reeds beschikbaar gestelde kredieten	Termijn	Krediet	Restantbedrag
Ontsluiting City West -wegen-RBS 2025-288	2. korter 2 jaar	458.000	395.106
De Knoop - Openbaar Groen-RBS 2025-288	2. korter 2 jaar	300.000	300.000
De Knoop - wegen, voet-/fietspaden-RBS 2025-288	2. korter 2 jaar	2.050.000	2.050.000
De Knoop - trappen-RBS 2025-288	2. korter 2 jaar	192.000	192.000
De Knoop - liften-RBS 2025-288	2. korter 2 jaar	800.000	800.000
Vergroenen Hunzewerf/Waterhof - BURAP 2026 *	2. korter 2 jaar	543.000	543.000
Groen/plantenbakken Raadstede (BURAP 2026) *	2. korter 2 jaar	115.080	115.080
Vrije tijd		1.244.000	1.244.000
Realisatie Evenemententerrein Park Oudegein (2024)	1. langer 2 jaar	1.244.000	1.244.000
Bedrijfsvoering		128.719.953	125.238.981
Dakveiligheidsvoorzieningen Gem. vastgoed- MIP2022	1. langer 2 jaar	131.500	112.519
Huisvesting scouting Vreeswijk (2022)	1. langer 2 jaar	1.099.372	851.600
Huisvesting scouting Vreeswijk installaties (2024)	1. langer 2 jaar	585.568	544.383
Huisvesting scouting Vreeswijk Zonnepanelen (2024)	1. langer 2 jaar	115.060	115.060
Aanpassen Brandweerpost Noord - KADERNOTA 2025	1. langer 2 jaar	300.000	254.151
SN-Bomenploeg - MIP 2025	1. langer 2 jaar	45.000	45.000
BAG software 2025 - MIP 2025	1. langer 2 jaar	208.200	208.200
Hospice installatie (rbs 2023-17) - MIP 2025	1. langer 2 jaar	427.000	427.000
Hospice Casco (rbs 2023-17) - MIP 2025	1. langer 2 jaar	2.100.400	-1.948
Hospice Grond (2025)	1. langer 2 jaar	135.600	-153.400
Voertuig S6-Prullenbakken/veegdienst/gladheid - MIP 2026	2. korter 2 jaar	50.000	50.000
Voertuig S5-Prullenbakken/veegdienst/gladheid - MIP 2026	2. korter 2 jaar	50.000	50.000
Voertuig P6-Hoogwerker Bomenploeg - MIP 2026	2. korter 2 jaar	250.000	250.000
Groot onderhoud Stadshuis beheerplan - MIP 2026	2. korter 2 jaar	569.900	569.900
Herstraten schoolpleinen Parels wijken - MIP 2026	2. korter 2 jaar	360.200	360.200
SPZ zonnepanelen - BURAP 2026 *	2. korter 2 jaar	200.000	200.000

Reeds beschikbaar gestelde kredieten	Termijn	Krediet	Restantbedrag
Vervanging Lift Raadstede (BURAP 2026) *	2. korter 2 jaar	241.668	241.668
Vervanging Roltrappen Raadstede (BURAP 2026) *	2. korter 2 jaar	711.598	711.598
Overkapping Raadstede (BURAP 2026) *	2. korter 2 jaar	385.518	385.518
Sportzaal Vreeswijk Gebouw (2018)	3. meerjarig	1.642.980	1.642.980
Sportzaal Vreeswijk Grond (2018)	3. meerjarig	119.000	119.000
Sportzaal Vreeswijk Installaties (2020)	3. meerjarig	692.620	692.620
Sportzaal Vreeswijk Inventaris (2020)	3. meerjarig	55.000	55.000
MFA Vreeswijk Gebouw (2018)	3. meerjarig	3.265.320	3.007.560
MFA Vreeswijk Grond (2019)	3. meerjarig	380.000	380.000
MFA Vreeswijk Installaties (2019)	3. meerjarig	1.295.380	1.295.380
MFA Batau Noord Onderwijs-MIP 2024	3. meerjarig	14.255.000	14.236.845
MFA Batau Zuid Onderwijs-MIP 2024	3. meerjarig	13.362.000	13.361.837
MFA Batau Zuid Gymzaal-MIP 2024	3. meerjarig	2.344.000	2.344.000
Anna van Rijn Onderwijs-MIP 2024	3. meerjarig	30.201.000	30.009.297
Anna van Rijn Gymzaal-MIP 2024	3. meerjarig	6.473.000	6.473.000
MFA Rijnhuizen Onderwijs - MIP 2025	3. meerjarig	12.624.900	12.383.147
MFA Rijnhuizen Gymzaal - MIP 2025	3. meerjarig	1.252.800	1.252.800
Kindcentrum Fokkesteeg Onderwijs (2TW 2025)	3. meerjarig	13.733.000	13.710.273
Kindcentrum Fokkesteeg Sport (2TW 2025)	3. meerjarig	3.034.000	3.034.000
MFA Wijkersloot Onderwijs - MIP 2026	3. meerjarig	11.375.318	11.371.742
MFA Wijkersloot Gymzaal - MIP 2026	3. meerjarig	4.648.051	4.648.051
Versterking eigen kracht, Ondersteuning en Bescherming		50.000	50.000
Inrichting Buurthuis Rijnhuizen	2. korter 2 jaar	50.000	50.000
Restantbedrag eerder beschikbaar gestelde investeringen		178.447.397	162.107.475

Termijn	Krediet	Restantbedrag
1. langer 2 jaar	35.137.164	21.211.542
2. korter 2 jaar	18.151.364	16.689.825
3. meerjarig	125.158.869	124.206.108
Totaal	178.447.397	162.107.475

In bovenstaande tabellen is weergegeven welke eerder vastgestelde investeringskredieten actief zijn in 2027. Hierin valt op dat van de oorspronkelijk vastgestelde kredieten er nog veel resteert. Peildatum voor de restantbedragen is 25 september 2026. Dit hangt enerzijds samen met vertragingen in de uitvoering, anderzijds geldt dat een deel van deze investeringen nog in de voorbereidende fase zit. Het geplande jaar van oplevering is bij deze investeringen vaak ook later.

De kredieten zijn opgedeeld in 3 categorieën:

- Categorie 1 - Langer dan 2 jaar: Dit zijn investeringskredieten die in 2027 meer dan 2 jaar actief zijn.
- Categorie 2 - Korter dan 2 jaar: Deze investeringskredieten zijn bij de begroting 2026 of gedurende 2026 beschikbaar gesteld en dus in 2027 minder dan 2 jaar actief.
- Categorie 3 - Meerjarig: Dit betreft investeringskredieten die tot en met een expliciete termijn zijn vastgesteld, bijvoorbeeld de accommodaties van het programma Parels van de wijken.

In 2022 heeft de gemeente Nieuwegein een vernieuwd investerings- en afschrijvingsbeleid vastgesteld. Een van de bepalingen in dit beleid is dat kredieten die twee jaar na toekenning nog niet volledig zijn benut, worden afgesloten.

Met deze begroting verzoeken wij u om de investeringen met termijn langer dan 2 jaar (categorie 1), opnieuw vast te stellen, aangezien deze investeringen ondanks het verstrijken van de tweejaarstermijn, vanaf 2027 alsnog moeten worden uitgevoerd. Deze kredieten zijn oorspronkelijk toegewezen voor een specifiek doel, dat alleen kan worden gerealiseerd door verdere uitvoering van de werkzaamheden in 2027.

** Krediet is beschikbaar gesteld bij de Bestuursrapportage 2026 en wordt overgezet naar boekjaar 2027.*

4.7.3 Investerings Parels van de Wijken

In onderstaande tabel zijn de investeringsbedragen en het verwachte jaar van oplevering opgenomen die samenhangen met het programma Parels van de Wijken. Om in de pas te blijven met de verwachte prijsontwikkeling wordt voorgesteld om deze kredieten met 2,3% te indexeren naar het prijspeil 2027 (CEP 2026). Voor al eerder beschikbaar gestelde kredieten zorgt dit voor een verschil met de krediethoogte zoals gepresenteerd in de vorige paragraaf. Tevens wordt voorgesteld de opslag voor toe te rekenen personele lasten te verhogen van 3% naar 4% in verband met de complexiteit van deze investeringsprojecten. In totaal neemt het investeringsbedrag hierdoor toe met afgerond € 5,7 miljoen.

Tot slot, zoals ook vermeld bij het programma Bedrijfsvoering (paragraaf 2.6.2.5.1), kan de afschrijvingstermijn op 50 jaar worden gesteld in plaats van 40. Dit vanwege de verwachte economische levensduur. Hierdoor dalen de afschrijvingslasten over de investeringen Parels van de Wijken (scholen en sport) structureel met 20%.

Investering	Investeringsbedrag incl. CEP 2024 - 2026	Afschr. Termijn	Jaar van (verwachte) oplevering	Totaal CEP 2027
Batau Noord Kindcentrum	€ 15.790.745	50	2030	€ 16.310.986
Batau Zuid Kindcentrum	€ 14.801.539	50	2032	€ 15.289.196
Batau Zuid Sport	€ 2.596.528	50	2032	€ 2.704.035
Zuilenstein Kindcentrum	€ 23.468.448	50	2032	€ 24.241.277
Zuilenstein Sport	€ 3.142.641	50	2032	€ 3.252.751
Wijkersloot Kindcentrum	€ 11.375.318	50	2031	€ 11.749.930
Wijkersloot Sport	€ 4.648.051	50	2031	€ 4.811.253
Anna van Rijn School	€ 33.454.668	50	2031	€ 34.555.986
Anna van Rijn Sport	€ 7.170.361	50	2031	€ 7.465.768
Rijnhuizen Kindcentrum	€ 13.985.028	50	2027	€ 14.445.600
Rijnhuizen Sport	€ 1.387.769	50	2027	€ 1.436.236
Fokkesteeg Kindcentrum	€ 13.732.576	50	2030	€ 14.185.246
Fokkesteeg Sport	€ 3.032.975	50	2030	€ 3.140.452
Zandveld Kindcentrum + Sport	€ 9.465.474	50	2033	€ 9.777.186
Schipperskwartier Kindcentrum + Sport	€ 10.730.839	50	2028	€ 11.102.490
Totaal beschikbare investeringen	€ 168.782.960			€ 174.468.392

4.7.4 Tabel afschrijvingstermijnen

Indeling	Activum	Afschrijvings termijn in jaren
Immateriële vaste activa		
	Bijdrage aan activa in eigendom van derden	40
	Kosten verbonden aan geldleningen	5
	Kosten van onderzoek	5
Materiële vaste activa		
Woonruimten en bedrijfsgebouwen:	Gronden en terreinen	N.v.t.
	Nieuwbouw gebouwen (theater, en bij onderwijs en sport de volledige investering)	50
	Nieuwbouw gebouwen (casco)	40
	Bouwkundige aanpassingen en verbouwingen	20
	Noodlokalen onderwijs	8
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken:	Reconstructie rioleringen, bergbezinkbassins	40
	Reconstructie rioleringen (afhankelijk van locatie)	50
	Reconstructie drainage	25
	Overige reconstructies rioleringen	20
	Bruggen	40
	Houten bruggen en vlonders	25
	Beschoeiingen	25
	Overige grond-, weg- en waterbouwkundige werken	20
Wegen:	Wegen – aanleg en vervanging	40
	Wegen – levensduur verlengend	20
	Fiets- en voetpaden - betonuitvoering	40
	Fiets- en voetpaden - levensduur verlengend	20
	Openbare verlichting - lichtmasten	40
	Openbare verlichting - armaturen	20
Vervoermiddelen:	Voertuigen	10
	Hoogwerker	10
	Kleine vervoermiddelen	8
	Fietsen	5
Machines, apparaten en installaties:	Verkeersregelinstallaties	20
	Heftrucks	15
	Luchtbehandeling en klimaatinstallaties	15
	Overige installaties	15
	Laadpalen	15
	Apparatuur, bekabeling, installatie parkeerregulering	10
	Materiaal boomonderhoud (o.a. versnipperaar)	10
	Luchtbevochtigers en overige nieuwe installaties (nieuwe techniek)	10
	Geluids- en opnameapparatuur	8
	Sneeuwplougen, rijdende wegafzettingen	8
	Maai- en veegmachines	6
	Telefoons, laptops en iPads	4

Indeling	Activum	Afschrijvings termijn in jaren
	Telecommunicatieapparatuur	5
	WKO (Warmtekoude-opslag)	25-35
Overige materiële vaste activa:	Hardware automatisering	5
	Software: specifieke applicaties	5
	Diverse materialen, kleding en uitrusting	5
	Software (anders dan specifieke applicaties)	4
	Aanleg en uitbreiding sportparken	50
	Onderlaag kunstgrasvelden	40
	Vervanging sportvloeren	25
	Reconstructie sportvelden, kunstgrasvelden, sportinventaris, eerste inrichting	15
	Toplaag kunstgrasvelden	10
	Zonnepanelen	25
	Batterijen opslag energie	15
	Onderwijs/onderwijsleerpakket	15
	Inventaris en meubilair	10 - 15
	Kunstwerken zonder cultuur-historische waarde	25
	Straatmeubilair, bewegwijzering en bebording	25
	Cocons afvalinzameling hoogbouw	25
	Beheerssystemen rioolgemaal	25
	Speelvoorzieningen	20
Openbaar groen	(Her)inrichting openbaar groen	40
	(Vervanging) bomen	25
	<i>Waaronder:</i>	
	- Bosplantsoen	50
	- Sierheesters	30
	- Hagen	30
	- Rozen	20
	- Vaste planten	20
	- Gazon/recreatief gras	40
	- Bermen en ruw gras	50
	- Boom 3e grootte	30
	- Boom 2e grootte	50
	- Boom 1e grootte	70
	- Bos	n.v.t.

5. Overige gegevens

5.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat de kerngegevens van onze gemeente en de landelijke set prestatie-indicatoren die verplicht zijn volgens het BBV.

5.2 Kerngegevens

	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Bestuurlijk			
Aantal raadsleden	33	33	33
Aantal wethouders	4	4	5
Commissieleden (niet-raadsleden)	16	16	16
Financieel (x € 1.000)			
Totale programmabaten	300.698	295.157	304.015
Totale programmalasten	285.234	296.535	311.459
Reservemutaties:			
• onttrekkingen	12.893	4.765	12.079
• stortingen	13.401	1.173	2.271
Resultaat	14.955	2.214	2.364
Sociaal			
Aantal inwoners	68.254	68.004	69.887
Aantal bijstandsgerechtigden (BUIG)	1.227	1.180	1.294
Totaal aantal leerlingen:	9.557	9.712	9.689
• openbaar basisonderwijs	1.202	1.272	1.192
• bijzonder basisonderwijs	3.640	3.649	3.750
• voortgezet onderwijs	4.497	4.573	4.545
• speciaal basisonderwijs	218	218	202
Totaal aantal scholen:	24	24	24
• scholen basisonderwijs	20	20	20
• scholen voortgezet onderwijs	3	3	3
• scholen speciaal basisonderwijs	1	1	1
• scholen voortgezet onderwijs LWO	0	0	0
Fysiek			
Aantal woonruimten	32.153	31.905	33.061
Aantal 'niet-woningen' conform OZB	3.759	3.755	3.758
Oppervlakte gemeente in hectare (incl water)	2.565	2.565	2.565
Aantal arbeidsplaatsen (fulltimers en parttimers)	51.231	51.000	53.000
Aantal bedrijfsvestigingen	8.085	7.800	8.100
Aantal m2 kantoren	* 300.000	300.000	326.250
• waarvan beschikbaar (m2)	* 300.000	21.000	23.510

* indicatieve cijfers, geen recente data beschikbaar vanuit de provincie

5.3 Landelijke basisset indicatoren

Basisset indicatoren	Nederland	Nieuwegein	Eenheid
Formatie	10,2 (2024)	9,5 (2027)	Fte per 1.000 inwoners
Bezetting	10,2 (2024)	9,5 (2027)	Fte per 1.000 inwoners
Apparaatskosten	Niet bekend	883 (2027)	Kosten per inwoner
Externe inhuur	17,5% (2024)	19,5% (2025)	% ten opzichte van de loonsom
Overhead	Niet bekend	8,5% (2027)	% van totale lasten
Verwijzingen Halt	10 (2025)	7 (2025)	Aantal per 1.000 inwoners van 12-18 jaar
Winkeldiefstallen	2,1 (2025)	3,3 (2025)	Aantal per 1.000 inwoners
Geweldsmisdrijven	4,6 (2025)	4,9 (2025)	Aantal per 1.000 inwoners
Diefstallen uit woning	1,2 (2025)	1,6 (2025)	Aantal per 1.000 inwoners
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	5,7 (2025)	7,1 (2025)	Aantal per 1.000 inwoners
Functiemenging	54,6% (2025)	62,0 (2025)	% bedrijfsvestigingen t.o.v. woningen
Vestigingen (van bedrijven)	196,1 (2024)	191,4 (2025)	Aantal per 1.000 inwoners in leeftijd van 15-64 jaar
Absoluut verzuim	7,4 (2025)	5,5 (2025)	Aantal per 1.000 inwoners van 5-18 jaar
Relatief verzuim	28 (2025)	35 (2025)	Aantal per 1.000 inwoners van 5-18 jaar
Vroegtijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie	2,3 (2025)	2,4 (2025)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs 12-23 jaar
Niet sporters	42,5% (2024)	44,5% (2024)	% bevolking 19 jaar en ouder
Banen	858,8 (2025)	1.213 (2025)	Aantal per 1.000 inwoners in leeftijd van 15-64 jaar
Jongeren met een delict voor de rechter	1% (2023)	1% (2023)	% jongeren van 12-21 jaar
Kinderen in uitkeringsgezinnen	6% (2024)	5% (2024)	% kinderen tot 18 jaar
Netto arbeidsparticipatie	73,2% (2025)	73,7% (2025)	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking
Werkloze jongeren	2% (2024)	2% (2024)	% Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan

Basisset indicatoren	Nederland	Nieuwegein	Eenheid
			ingeschreven en geen baan hebben
Personen met een bijstandsuitkering	242,6 (2025)	281,2 (2025)	Personen per 10.000 inwoners 18 jaar en ouder
Lopende re-integratievoorzieningen	217,8 (2025)	239,2 (2025)	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar
Jongeren (tot 18 jaar) met jeugdhulp	13,7 (2025)	13,5 (2025)	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar
Jongeren (tot 18 jaar) met jeugdbescherming	1,0 (2025)	1,2 (2025)	% jongeren tot 18 jaar
Jongeren (12-23 jaar) met jeugdreclassering	0,4 (2025)	0,4 (2025)	Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar)
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	720 (2025)	550 (2025)	Aantal per 10.000 inwoners in betreffende bevolkingsgroep
Omvang huishoudelijk restafval	148 (2024)	207 (2024)	Kg per inwoner
Hernieuwbare elektriciteit	42,8% (2024)	27,9% (2024)	% bekende hernieuwbare elektriciteit t.o.v. het totaal bekend elektriciteitsverbruik
Gemiddelde WOZ waarde	439 (2026)	428 (2026)	x €1.000
Nieuw gebouwde woningen	8,4 (2024)	18,3 (2024)	Aantal per 1.000 woningen
Demografische druk	71,3 (2026)	70,8 (2026)	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot personen van 20 tot 65 jaar (per honderd)
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	957 (2025)	802 (2027)	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een eenpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	1.050 (2025)	989 (2027)	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten

Bijlage: Voortgang ombuigingen

In onderstaande tabellen is een overzicht opgenomen van de ombuigingsmaatregelen in het kader van het Traject Sluitende Meerjarenbegroting (SMB) bij zowel de begroting 2025, als bij de kadernota 2026. De voortgang wordt gerapporteerd bij de maatregelen die bij de bestuursrapportage 2026 nog niet als behaald waren aangemerkt. Over de verdere voortgang van de resterende maatregelen zal in de P&C-documenten in 2027 worden gerapporteerd.

Stand: Begroting 2027		Bedrag 2027
Bedrag is verwerkt in begroting, taak is aangepast. Bedrag wordt daarmee behaald.	groen	€ 3.325.330
Bedrag is verwerkt in begroting, budget is aangepast. Bedrag wordt naar verwachting behaald.	blauw	€ 3.705.000
Bedrag is verwerkt in begroting, budget is aangepast. Onzeker of bedrag kan worden behaald.	oranje	€ 1.585.000
Maatregel kan niet worden uitgevoerd. Bedrag wordt naar verwachting niet behaald.	rood	€ -
	Totaal	€ 8.615.330

Onderwerp	Oorsprong	2027	2028	2029	2030	Toelichting
Gerealiseerde maatregelen						
Gerealiseerde maatregelen conform bestuursrapportage 2026	Begroting 2025 en kadernota 2026	2.925.330	5.668.390	4.778.390	4.778.390	
Programma Bestuur en Dienstverlening						
Verlagen budget college	Kadernota 2026	25.000	25.000	25.000	25.000	Budget is verlaagd in de meerjarenbegroting.
Programma Wonen en Economie						
Betere Buurten voorlooptkosten	Kadernota 2026	50.000	50.000	50.000	50.000	Budget is verlaagd in de meerjarenbegroting.
Programma Leefomgeving en Veiligheid						
Verminderen aantal verkeersborden	Kadernota 2026	10.000	10.000	10.000	10.000	Budget is verlaagd in de meerjarenbegroting.
Aansluiten provinciale bruggen op bediencentrale	Kadernota 2026	20.000	20.000	20.000	20.000	Budget is verlaagd in de meerjarenbegroting.
Tarieven leges aanleg kabels en leidingen	Kadernota 2026	25.000	25.000	25.000	25.000	Inkomsten zijn verhoogd in de meerjarenbegroting.
Programma VEKOB						
Leerlingenvervoer pilot e-bikes	Kadernota 2026	32.000	32.000	32.000	32.000	Budget is taakstellend verlaagd in de meerjarenbegroting. Op dit moment gaan wij er van uit dat binnen deze verlaagde budgetten wordt gebleven in 2027.
SAVE Midden Nederland	Kadernota 2026	85.000	85.000	85.000	85.000	Budget is taakstellend verlaagd in de meerjarenbegroting. Op basis van de huidige inzichten verwachten we in 2027 voor het onderdeel Veilig Thuis een aanvullende budgetbehoefte (ten opzichte van de herziene begroting). Daar staat tegenover dat binnen SAVE Jeugdbescherming een daling van de kosten wordt verwacht. Per saldo geeft dit een verhoging van de kosten. Mogelijk zal de taakstelling in 2027 niet worden behaald.
WMO - IB	Kadernota 2026	750.000	1.005.000	1.005.000	1.005.000	Sinds 2025 wordt ingezet om de taakstelling te behalen. Deze is voor een gedeelte gerealiseerd. Dit gaat echter langzaam, waardoor mogelijke besparingen zich mogelijk pas op langere termijn gaan vertalen.

Onderwerp	Oorsprong	2027	2028	2029	2030	Toelichting
WMO - HO	Kadernota 2026	450.000	1.243.000	1.243.000	1.243.000	Sinds 2025 wordt ingezet om de taakstelling te behalen. Met de huidige inzichten zien we dat er voordeel is behaald op het onderdeel was-en strijkservice. Voor het onderdeel huishoudelijke ondersteuning gaan we er vanuit binnen het verlaagde budget te blijven. Op dit moment is nog niet duidelijk of de volledige taakstelling in 2027 zal worden behaald.
Taskforce Jeugd	Kadernota 2026	1.268.000	1.268.000	1.268.000	1.268.000	Vanuit de taskforce jeugd zijn meerdere activiteiten geïmplementeerd die een aanzienlijk financieel effect teweeg kunnen brengen. Het (financieel) effect hiervan moet zich uitwijzen. We zijn nog in afwachting van een actuele rapportage waarin inzicht hierin kan worden geboden.
Programma Bedrijfsvoering						
Inzet t.b.v. Betere Buurten	Kadernota 2026	300.000	300.000	300.000	300.000	Budget is verlaagd in de meerjarenbegroting.
Taakstelling op de organisatie	Kadernota 2026	600.000	800.000	800.000	800.000	De taakstelling wordt gedeeltelijk ingevuld door op een aantal onderdelen gunstiger in te kopen waardoor efficiencywinst is behaald.
Doorbelasten elektrakosten aan sportverenigingen	Kadernota 2026					Maatregel is vervallen bij de bestuursrapportage 2026
Programma Algemene dekkingsmiddelen en technische maatregelen						
Maximaal benutten reclamecontract	Kadernota 2026	20.000	20.000	20.000	20.000	Inkomsten zijn verhoogd in de meerjarenbegroting.
Herijken investeringsprogramma	Kadernota 2026	250.000	250.000	250.000	250.000	Dit bedrag is gerealiseerd door uitstel en het komen te vervallen van een aantal investeringen.
Risicovoller ramen	Kadernota 2026	250.000	250.000	250.000	250.000	Een aantal budgetten is verlaagd in de meerjarenbegroting. Op dit moment gaan wij er van uit dat binnen deze verlaagde budgetten wordt gebleven.
Treasury	Kadernota 2026	300.000	300.000	-	-	Bedrag wordt mogelijk niet (volledig) gehaald vanwege eerder aan te trekken leningen.
Inzetten positieve resultaten parkeerexploitatie	Kadernota 2026	362.000	219.000	254.000	254.000	Betreft verwacht positief effect van de parkeerexploitaties in de komende jaren. Op dit moment gaan wij er van uit dat deze worden gerealiseerd.

Onderwerp	Oorsprong	2027	2028	2029	2030	Toelichting
Overige maatregelen						
Mutaties voorzieningen	Begroting 2025	150.000	150.000	150.000	150.000	Lagere stortingen zijn verwerkt in de meerjarenbegroting. De storting in de voorziening wethouderspensoeien blijft hierbij in 2027 wel een aandachtspunt, gezien de overgang hiervan naar het ABP per 1-1-2028.
Structurele onderuitputting (analyse afgelopen jaarrekeningen)	Begroting 2025	593.000	593.000	593.000	593.000	Betreffende budgetten zijn taakstellend verlaagd in de meerjarenbegroting. Op dit moment gaan wij er van uit dat binnen deze verlaagde budgetten kan worden gebleven.
Externe subsidies	Begroting 2025	150.000	150.000	150.000	150.000	Bedrag moet worden ontvangen door middel van te ontvangen subsidies. Hoewel er veel subsidies worden ontvangen, kan bij de meeste subsidieregelingen het voordeel niet ten gunste van de begroting worden gebracht.
Totaal maatregelen 2027-2030		8.615.330	12.463.390	11.308.390	11.308.390	